

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

40'ıncı Birleşim
19 Aralık 2023 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36)

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37)

A) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

1) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI

1) İklim Değişikliği Başkanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) İklim Değişikliği Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) KENTSEL DÖNÜŞÜM BAŞKANLIĞI

1) Kentsel Dönüşüm Başkanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, CHP Grubu adına konuşan hatiplerin 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin sekizinci tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

2.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Hayata Dönüş Operasyonu'na ve Maraş katliamına ilişkin açıklaması

3.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Yarbay Ali Tatar'ın ölüm yıl dönümüne, öğrenci burslarına ve Gençlik ve Spor Bakanlığının vakıflara ve derneklere ayırdığı bütçeye ilişkin açıklaması

4.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, AK PARTİ Grubu adına konuşan hatiplerin 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin sekizinci tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

5.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

6.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, AK PARTİ Grubu adına konuşan hatiplerin 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin sekizinci tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ve 24 Aralıkta Diyarbakır'da yapacakları Gençlik Meclisi kongresine bütün gençleri davet ettiğine ilişkin açıklaması

7.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, AK PARTİ Grubu adına konuşan hatiplerin 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin sekizinci tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

8.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

9.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Saadet Partisi Grubu adına konuşan hatiplerin 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin sekizinci tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

10.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

11.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

12.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, deprem bölgesinin barınma sorununa, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet Özhaskeki'nin köy evi ve kalıcı konut vaadine; HES ilaç Afyonspor futbol takımına ve Filenin Sultanları'yla gurur duyduğuna ilişkin açıklaması

13.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın anlaşılmayan bir dilde konuştuğuna, Amedspor'un deplasman maçlarında ırkçı saldırılarla karşı karşıya kalmasına ve Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından engelli takımlarına temin edilen otobüs hakkından Amedspor'un yararlandırılmamasına; kentsel dönüşüm yasasıyla ilgili partilerine sunum yapılmadığına ve bir afet bakanlığı kurulması gerektiğine ilişkin açıklaması

14.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın konuşmalarını anlamadığına, gençlerin gelecekle ilgili karamsarlık içinde olduğuna, "ev genci" tabirine ve mülakatla ilgili Twitter'da yaptığı anketin sonuçlarına; İstanbul depremine ve deprem bölgesinde teslim edilecek kalıcı konut sayısına ilişkin açıklaması

15.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, sporun önemine, sporda son yıllarda elde edilen başarılarla, Gençlik ve Spor Bakanlığının yürüttüğü faaliyetlere; çevre, şehircilik meselesinin, depreme hazırlık meselesinin Türkiye açısından bir millî güvenlik meselesi olduğuna, beklenen İstanbul depremine, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının yaptığı çalışmalara ve her iki bakanlığın bütçelerinin hayırlı olmasını dilediğine ilişkin açıklaması

16.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın kısa zamanda çok fazla şey anlatabilmek için hızlı ve hararetlî bir konuşma yaptığına ve kendisine soracağı sorularının olduğuna; iklim değişikliğine ayrılan bütçenin yetersizliğine, Türkiye'nin en önemli konusunun deprem olduğuna ve bu konuda İYİ Parti olarak her türlü desteği vermeye hazır olduklarına ilişkin açıklaması

17.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın bir buçuk saatlik konuşmayı otuz dakikaya sığdırmasına, AK PARTİ siyasetinin gençlere çok önem verdiğine, sporda elde edilen başarılarla; depremle, afetle mücadelenin politikaüstü bir mesele olduğuna, deprem bölgesinde köy konutlarının ve kalıcı konutların yapımının hızla devam ettiğine ve bugünkü çalışmada emeği geçenlere teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, İç Tüzük'ün 161'inci maddesinin (3)'üncü fıkrasında Türkiye Cumhuriyeti'nin Anayasa'da düzenlenen idari yapısına aykırı tanımlamalar yapmak yasaklandığından milletvekillerinin bu hususta gerekli hassasiyeti göstermelerini rica ettiğine ilişkin konuşması

VI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Tuzla Piyade Okul Komutanlığında bazı teğmenler arasında tartışma yaşandığı iddiasına ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/6751)

2.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, bazı mahkûmların sağlık ve kocama hâllerinden dolayı salıverilmesine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/6791)

3.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, yüksek enflasyona karşı alınan önlemlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/6792)

4.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, televizyonda yayınlanan program ve dizilerin denetimine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/6793)

5.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, İsrail'de faaliyet gösteren Türk firmalarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/6794)

6.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Sayıştayın 2022 yılı Denetim Raporu'nda Denizli Büyükşehir Belediyesiyle ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/6795)

7.- Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz'in, Sayıştayın 2022 yılı Denetim Raporu'nda Manisa Yunussemre Belediyesiyle ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/6797)

8.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, enflasyonla mücadeleye ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/6932)

9.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, açlık ve yoksulluk sınırına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/6934)

10.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Sayıştayın 2022 yılı Denetim Raporu'nda Erzurum Büyükşehir Belediyesiyle ilgili yaptığı bazı tespitlere,

Sayıştayın 2022 yılı Denetim Raporu'nda Keşan Belediyesiyle ilgili yaptığı bazı tespitlere,

İlişkin soruları ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/6935), (7/6936)

11.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Bakanlığın hizmet ve binalarının engelliler için erişilebilirliğine ve istihdam edilen engelli personele ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/6938)

12.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sayıştayın 2022 yılı Denetim Raporu'nda Manisa Şehzadeler Belediyesiyle ilgili yaptığı bazı tespitlere,

Sayıştayın 2022 yılı Denetim Raporu'nda Manisa Büyükşehir Belediyesiyle ilgili yaptığı bazı tespitlere,

Sayıştayın 2022 yılı Denetim Raporu'nda Manisa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle ilgili yaptığı bazı tespitlere,

Sayıştayın 2022 yılı Denetim Raporu'nda Gediz Belediyesiyle ilgili yaptığı bazı tespitlere,

İlişkin soruları ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/6939), (7/6940), (7/6941), (7/6942)

13.- Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz'in, Sayıştayın 2022 yılı Denetim Raporu'nda Mardin Büyükşehir Belediyesiyle ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/7057)

14.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, kamuda 4/B statüsünde çalışan engelli vatandaşlara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/7058)

19 Aralık 2023 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Rümeysa KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 40'ıncı Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, gündemimize göre 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi üzerindeki görüşmelere devam edeceğiz.

Program uyarınca bugün sekizinci turdaki görüşmeleri yapacağız.

Sekizinci turda, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Meteoroloji Genel Müdürlüğü, İklim Değişikliği Başkanlığı, Kentsel Dönüşüm Başkanlığı bütçe ve kesin hesapları yer almaktadır.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36) (*)

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37) (*)

A) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

1) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI

1) İklim Değişikliği Başkanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) İklim Değişikliği Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) KENTSEL DÖNÜŞÜM BAŞKANLIĞI

1) Kentsel Dönüşüm Başkanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, tur üzerindeki görüşmelerde siyasi parti gruplarına istemi hâlinde İç Tüzük'ün 62'nci maddesi gereğince görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye altmışar dakika söz verilecek, bu süre de birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir, şahsı adına yapılacak konuşmaların süresi ise beşer dakika olacaktır. Ayrıca, konuşmalar tamamlanınca soru-cevap işlemleri on beş dakika soru, on beş dakika cevap olarak yapılacak ve sorular gereksiz olarak yerinden sorulacaktır.

Bilgilerinize sunulur.

Sekizinci turda siyasi parti grupları, yürütme ve şahısları adına söz alanların adlarını sırasıyla okutuyorum:

Cumhuriyet Halk Partisi: Tahsin Ocaklı, Rize Milletvekili; Mustafa Sarıgül, Erzincan Milletvekili; Aysu Bankoğlu, Bartın

(*) 36, 37 S. Sayılı Basmayazılar ve Ödenek Cetvelleri 11/12/2023 tarihli 32'nci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

Milletvekili; Hikmet Yalım Halıcı, Isparta Milletvekili; Gökhan Zeybek, İstanbul Milletvekili; Hasan Baltacı, Kastamonu Milletvekili; İlhami Özcan Aygun, Tekirdağ Milletvekili; Mehmet Güzelmansur, Hatay Milletvekili; Servet Mullaoğlu, Hatay Milletvekili.

Adalet ve Kalkınma Partisi: Ahmet Kılıç, Bursa Milletvekili; Zehranur Aydemir, Ankara Milletvekili; Mustafa Canbey, Balıkesir Milletvekili; Bünyamin Bozgeyik, Gaziantep Milletvekili; Seydi Gülsoy, Osmaniye Milletvekili; Mehmet Eyup Özkeçeci, Gaziantep Milletvekili; Mehmet Faruk Pınarbaşı, Şanlıurfa Milletvekili; Mehmet Demir, Kütahya Milletvekili; Emel Gözükarı Durmaz, Bursa Milletvekili; Nilhan Ayan, İstanbul Milletvekili; Murat Kaya, Sakarya Milletvekili; Mervan Gül, Siirt Milletvekili.

Saadet Partisi: İsa Mesih Şahin, İstanbul Milletvekili; Mehmet Karaman, Samsun Milletvekili; Sema Silkin Ün, Denizli Milletvekili; Ali Fazıl Kasap, Kütahya Milletvekili; Doğan Demir, İstanbul Milletvekili; Necmettin Çalışkan, Hatay Milletvekili.

İYİ Parti: Selcan Hamşioğlu, Tekirdağ Milletvekili; Yavuz Aydın, Trabzon Milletvekili; Burhanettin Kocamaz, Mersin Milletvekili; Nimet Özdemir, İstanbul Milletvekili.

Milliyetçi Hareket Partisi: İsmail Akgül, Bolu Milletvekili; Mustafa Demir, Kilis Milletvekili; Sadir Durmaz, Ankara Milletvekili; Ekrem Gökay Yüksel, Balıkesir Milletvekili; Ayşe Sibel Ersoy, Adana Milletvekili.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi: Beritan Güneş Altın, Mardin Milletvekili; İbrahim Akın, İzmir Milletvekili; Mahmut Dindar, Van Milletvekili; Gülcan Kaçmaz Sayyigit, Van Milletvekili; Perihan Koca, Mersin Milletvekili; Özgül Saki, İstanbul Milletvekili; Mehmet Zeki İrmez, Şırnak Milletvekili.

Şahıslar: Lehide Mehmet Baykan, Konya Milletvekili.

Yürütme: Osman Aşkın Bak, Gençlik ve Spor Bakanı; Mehmet Özhasseki, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı.

Aleyhinde Cumali İnce, Niğde Milletvekili.

BAŞKAN – Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına yapılacak konuşmalara başlıyoruz.

Rize Milletvekili Sayın Tahsin Ocaklı, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TAHSİN OCAKLI (Rize) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının bütçe görüşmeleri üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulumuzu ve bize sunumu yapan Sayın Bakanlarımızı da saygıyla selamlıyorum.

Önce, bu Meclis çatısı altında birlikte görev yaptığımız Saadet Partisinin çok Kıymetli Milletvekili merhum Hasan Bitmez kardeşimize Allah'tan rahmet diliyorum. Elbette bu Mecliste o elim durumun yaşandığı sıralarda hepimiz buradaydık, birçoğumuz tanıştık ve bu yaşanan durum karşısında kullanılan sözler hepimizi çok üzdü. Açıkçası, hepimiz birbirimize milletvekilleri olarak beğenmediğimiz yerlerde çeşitli tepkiler gösteriyoruz ve bu, anlaşılabilir bir şey ama burada rahatsızlık geçirdikten sonra onun hakkında AK PARTİ sıralarından çıkan "Allah'ın gazabı böyle olur." cümlesini asla affetmiyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Bunu söyleyen arkadaşları, siz kendiniz, onlar kendilerini ifade etmediği sürece bu aymazlıktan dolayı da hepiniz birden bu sorumluluğa ortak olmuş oluyorsunuz; bunu bilmenizi isterim.

Gençlik politikaları üzerine biraz konuşmak istiyorum. İnsan doğar, bebek olarak doğar ve büyümeye başlar; orada başlıyor zaten sorumluluğumuz. Şimdi, her gün Türkiye'de yaklaşık olarak 2.700 bebek doğuyor arkadaşlar ve doğan bebekler ailelerinin -daha bismillah- geçim derdiyle hemen karşı karşıya kalıyorlar. Bir bebeğin aracıydı, mamasıydı, beziydi bakım maliyetleri her bir aile için aylık ortalama 4 bin liradan aşağı tutmuyor arkadaşlar. 17 milyon kişinin yoksulluğa mahkûm edildiği Türkiye'de, asgari ücretlileri de saydığımızda 40 milyonu bulan Türkiye'de çocuk sahibi olmak, çocuğa bakmak artık kolay değil. Öyle "3 çocuk sahibi olun." falan demek... Bir defa locada gördüğümüz Sayın Cumhurbaşkanının tavsiyesiyle yürümüyor çünkü geçinemiyor insanlar, çünkü bu gelirlerle Türkiye'de bebek büyütmenin karşılığı yok. Bakın, size bir şey söyleyeyim; her ülkenin, tabii, gelişmiş ülkelerin elbette, çocuk bakımıyla ilgili bazı verileri var, şimdi müsaadenizle size bunlardan birkaç örnek vermek istiyorum: Mesela, Almanya'da, sayın milletvekilleri, 6 yaşına kadar çocuklar için 7.044 euro ödeme yapılıyor, 6 ile 12 yaş arasındaki çocuklar için 8.200 euro ödeme yapılıyor ve 12-18 yaş arasındaki çocuklar için de 9.400 avro ödeme yapılıyor ve biliyor musunuz, bunların içine kreş ve okul masrafları da dâhil değil yani bebeğe, çocuğa, gençliğe bakış açısıyla ilgili, dünya ve Türkiye arasındaki, AK PARTİ iktidarı arasındaki perspektif ve anlayışı ortaya koymaya çalışıyorum. Okul çağına geliyorlar çocuklar; okul çağına gelmiş olan çocuklara iktidarınız bir öğün yemek vermeyi beceremedi, bir öğün. Dolayısıyla zaten okul çağına geldikten sonra çocukları ayırtırmaya başlıyorsunuz. Birincisi, kamu okulları var, özel okullar var. Özel okullarda sizlerin ve size destek olan bir küçük grup insanın çocukları okuyabiliyor ama bu sıralarda oturan milletvekillerinin çoğunun çocukları Türkiye'de değil, gidip Amerika'da, İngiltere'de eğitim alıyorlar, fırsat eşitsizliğini oturduğunuz yerden zaten yapıyorsunuz; bunu kaldırmamız gerekiyor.

Üniversitelere gelelim... Üniversitelerde hâlâ öğrencilerin barınma sorunları sürüyor, burslar yeterli değil; gençler mutsuz ve gençler ülkeyi terk etmek, ülkeden gitmek için yol arıyorlar. Mezun olup da iş bile bulabilen herkes Türkiye'den kaçmaya çalışıyor; bunlar sizin yarattığınız şeyler. Neden? Çünkü kimse mutlu değil Türkiye'de, çünkü sağlıklı bir yaşam, iyi bir beslenme, sosyalleşme için insanlar kaynak ayırmıyor. Toplum kesimlerinin yüzde 50'si sinemaya gidemiyor, tiyatroya gidemiyor, bir akşam yemeğe çıkacak parayı bulamıyor ve bunların sayısı 40 milyonu buluyor; bu da insanların hem ruh sağlığını hem de beden sağlığını bozan, sizin getirdiğiniz sonuçtur değerli arkadaşlar. Ne yazık ki ülkede görgüsüzce savurganlık ile çaresizce yoksulluğun atbaşı gittiği bir pozisyon var, bir durum yaşanıyor.

Türkiye'yi, mafyanın ve uyuşturucunun âdeta merkezî hâline getirdiniz. İstanbul'da uyuşturucu baronları cirit atıyorlar. O, sizin getirdiğiniz 400 bin dolarla, konut sahibi olabilmek yoluyla ülkeye giriş yapan bir sürü mafya lideri, uyuşturucu çete lideri İstanbul'un her yerini işgal etmiş durumdadır. İşte, İçişleri Bakanlığının "Çeşitli operasyonlar yapıyoruz." deyip de ortaya çıkardığı bu durum, "Şimdiye kadar neredeydi, bunlar niye ortaya çıktı?" diye sorulmasını gerektiriyor.

Millî Eğitim Bakanlığının bütçe sunumu vardı arkadaşlar -bir taraftan süremi kontrol edeyim- bütçe sunumu da çok ilginç bir hâldi. Bakanın kendisinin "STK" dediği tarikatçı ve cemaatçı derneklere kırk dokuz yıllıkla kamuya ait olan gayrimenkulleri ücretsiz vermek, öğrencilere bu tarikatların ve cemaatlerin öğretmenlerini gece yarısı sokmak gibi bir karar alarak eğitime, laik eğitime müdahale ediyorsunuz. Dün Bakan şöyle bir şey söyledi, bunu özellikle dikkatinize sunmak istiyorum, dedi ki: "Öğrenci burslarında 30.124 öğrenciye burs verdik. Deprem bölgesinde yapılan konutlarda AFAD'la ilgili, aynı zamanda TOKİ'yle ilgili yaptığımız çalışmalarda da 11.500 konut ihtiyacı olduğunu tespit ettik." Ne güzel tespit! Bu nedir yani tespit etmek bir başarı mı? 30 bin öğrenciye burs vermek başarı mı? Arkadaşlar, İstanbul Büyükşehir Belediyesi 100 bin öğrenciye burs veriyor, 100 bin öğrenciye. "30 bin öğrenciye burs veriyoruz." diye, siz, burada, geldiniz, Millî Eğitim Bakanlığınızla övünüyorsunuz; bu, yanlış.

Başka bir övünme yolu da yaşanan deprem sonrasında pansiyonların, okulların, evlerin, öğretmenlerinin depremedelere açılması. Ne yapacaktınız, açmayacak mıydınız, bunu niye söylüyorsunuz ki yani? Depremle ilgili yapılabilecek bir şey vardır arkadaşlar. Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz çıktı, bu kürsüden dedi ki: "Depremle ilgili yapılan harcamalar yatırım kapsamındadır." "Yatırım kapsamındadır." ne demek? Öyle bir şey olamaz. Deprem öncesinde önlem ve tedbir amaçlı yaptığınız yatırımlar ancak bu kapsamda olabilir. Bunun için Türkiye'nin bütçesinden 3 trilyon TL kaynak ayırıyorsunuz ama depremi önleme açısından yapı yaklaşık maliyeti üzerinden yaptığımız güncellemelere göre, bu 3 trilyonun dörtte 1'iyle önlenabilir yatırımı yapabilirdiniz; asıl bunu yapmanız gerekiyor. Bizi bekleyen Marmara depremiyle ilgili hâlâ ne yazık ki yeterince önlem almadınız.

Şimdi, bir soru sormak istiyorum. Şu, tarikatlara, cemaatlere verdiğiniz yurtlar var, yerler var vesaireler var. Sayın Spor Bakanına bir soru soracağım. Rize'nin Fındıklı ilçesinde -daha evvel de sormuştum bunu- bir tarikat üyesine bir haftalığına bir derneğe orayı bağışladınız, verdiniz. Peki, 29 Ekimde, Cumhuriyet Bayramı'nın tam ortasında, Atatürk'ün konuşulacağı bir televizyon programına iki saatliğine Anıttepe'yi niye vermediniz? Bu, sizin hakkınız mı ya! Mustafa Kemal'in konuşulacağı bir programa nasıl olur da Anıttepe'yi iki saatliğine vermeyerek diğer yerlere verirsiniz? (CHP sıralarından alkışlar) Sizi bu haktan reddediyorum.

Şimdi, özellikle Çevre ve Şehircilik Bakanına da -sürem bitiyor- müsaadenizle bir iki cümle, izin verirsiniz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

TAHSİN OCAKLI (Devamla) – Sayın Çevre ve Şehircilik Bakanım, bizi bekleyen büyük bir deprem hâlâ önümüzde. Bununla ilgili, bu bütçe görüşmelerinde, öncesinde, sonrasında yapılması gereken bir tane şey var, bunu yapmıyorsunuz. Bakın, Marmara'da yaşanacak olan depremde ülke ekonomisinin yüzde 40'ının kaybolacağını biliyoruz ve -bilimsel veriler- yer bilimciler, inşaat mühendisi olarak ben buradan hepimizi uyarıyorum: Yakın zamanda İstanbul'u bekleyen deprem için önce önlem alın. Bu, belediye atılacak, buradan kaçılacak bir sorumluluk değildir; sonra tarih sizi bundan dolayı yargılar. Tek isteğimiz var; Marmara'da yaşanacak olan depremle ilgili tedbir alın, bu sizin görevinizdir.

Genel Kurulu sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Erzincan Milletvekili Sayın Mustafa Sarıgül'e aittir.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) - Sayın Başkan, çok değerli Bakanlarım; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesi üzerine partimizin görüş ve düşüncelerini açıklamak üzere huzurunuzdayım. Can Erzincanlılar adına bütün ülkem, bütün Parlamentoyu saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Bakanım, sporun içinden geliyorsunuz; gayretli, çalışkan bir Bakanımızsınız ama bütçeden Bakanlığa düşen payın son derece az olduğunu görüyorum. Bakanlığınızın biraz sonra anlatacağım çok değerli çalışmaları var ama bazı ufak tefek sorunları da sizlerle paylaşmak istiyorum.

Öncelikle, Kredi ve Yurtlar Kurumunda artık asansör kazalarını gerçekten duymak istemiyorum. Şunu bilmenizi istiyorum: Bakanlığın bu yurtlardaki asansörlerin periyodik bakımlarını ve denetimlerini mutlaka yaptırdığına eminim ancak sorun asansörün bakımında değil -uzun yıllar Belediye Başkanlığı yaptım, bu çalışmaları çok iyi bir şekilde denetledim- bu asansörleri kimin yaptığı, asansörleri kimin monte ettiği ve asansör parçalarını kimin ürettiği son derece önemli çünkü bu alanda diplomalar satılıyor, diplomalar kiralıyor, sertifikalar parayla satılıyor ve insan hayatı, öğrencilerimizin hayatı inan ki riske atılıyor. Buradan, aynı zamanda, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yetkililerini göreve çağırıyorum, önlem almalarını arzu ediyorum. Öğrenciler bir asansöre 8 kişi binmesi gerekirken 10 kişi bindiğinde, o anda o asansörün hareket etmemesi lazım; onun için bu kazaların önlenmesini beklemekteyiz.

Değerli milletvekilleri, öğrenci kredi faizleri silindi ama yeterli değil. Bir öğrenci KYK kredisi aldıysa eğitim masraflarını karşılayamayacağı için aldı. Devletimizin bu borçları ve faizlerinin tamamını silmesi lazım. Binlerce öğrencimiz bu hayırlı haberi bekliyor.

Değerli milletvekilleri, üniversite öğrencileri -doğrudur- yeteri kadar barınamıyor, yeteri kadar beslenemiyor; tiyatroya, sinemaya, konsere dahi gidemiyorlar. Geçen hafta Ankara Kitap Fuarı'ndaydım, binlerce genç oradaydı ama ne yazık ki o gençlerin kitaplara baktığını ve kitap alamadığını üzüntüyle gördüm; bu, böyle olmayabilirdi, olmamalıydı. Gençlerin kaçmak istedikleri değil, kalmak istedikleri bir Türkiye'yi hep birlikte yapmalıyız ve planlamalıyız, bu evlatların yurt dışı merakı gelecekte ülkemizi çok önemli sıkıntıya sokar.

Gençlere "Tarlada, fabrikada üretim; kamuda dürüst yönetim." demeliyiz ve gençlerimizi mutlaka ekonomik milliyetçiliğe alıştırmalıyız, gençlerimizi ancak bu şekilde ülkemizde tutarız. Ekonomik milliyetçilik: Yerli malı, yurdun malı; herkes onu kullanmalı.

Değerli milletvekilleri, spor yarış değil, barıştır; spor müsabaka değil, aynı zamanda müsamahadır; spor müsabaka değil aynı zamanda müsamahadır; spor rekabettir ama aynı zamanda da centilmenliktir. Hakem Halil Umut Meler'in uğradığı saldırı nedeniyle ara verilen ligler tekrar başlayacak. Büyük Ankaragücü taraftarının ne kadar üzüldüğünü biliyorum. Buradan Futbol Federasyonuna bir çağrıda bulunuyorum: Bütün takımlar bugün sahaya önce hakem formasıyla çıksın, hepimiz hakem olalım, şiddeti mutlaka kınayalım ve hakemleri baskı altına almaktan vazgeçelim. Türk futbolunun sorunu maçların kötü yönetilmesi değil, inan ki kulüplerin kötü yönetilmesidir. Avrupa kulüpleri parayı altyapıya harcıyor, bizim kulüplerimiz parayı transfere harcıyor; Avrupa kulüpleri 100 lira harcıyorsa inan ki 50 lirasını altyapıya ayırıyor. Şöylesine bir bakalım: 10 milyon nüfuslu Portekiz'de bir Ronaldo çıkıyor, 85 milyon nüfuslu Türkiye'mizde Ronaldoların sayısını çoğaltmamız lazım. Real Madrid gibi dünya markası bir takıma 18 yaşında transfer olan Arda Gülerle bizim mutlaka sahip çıkmamız lazım. Arda Güler'e de sahip çıkmalıyız ve bunların sayısını çoğaltmalıyız.

Sayın Bakanım, buradan soruyorum: 20 takımlı Süper Lig'de İstanbul'un 8 takımı olabilir mi? İstanbul'dan 8 takım var; bu doğru değil, normal değil. Geçmişte Türk futbolunun yüz akı olmuş bir Bursaspor'un, bir Eskişehirspor'un, bir Van Spor'un, bir Diyarbakırspor'un 1. Lig'de olmaması gerçekten üzüntü vericidir. Özellikle geçmişte tarih yazan bir Kocaelispor vardı, Kocaelispor Sefa Sirmen Başkanlığında geçmişte tarih yazmıştı, Lizbon'la olan maçlarını hatırlıyorum, son derece önemliydi. Kocaelispor'un da Denizlispor'un da mutlaka 1. Lig'de olmasını şart olarak görüyorum.

Evet, ülkemizde büyük bir döviz sıkıntısı var ama bakıyorsunuz ki kulüpler dışarıdan oyuncu alıyor ve milyon dolarları buralara harcıyorlar. Kulüplerde 8 yabancı oynayacağına, 3 yabancı, 8 Türk mutlaka oynamalıdır.

"Ofsayt kalksın." diye söyledim, herkes tepki gösterdi ama ofsayt önümüzdeki günlerde mutlaka kalkacak ve hızlı futbol, heyecanlı futbol, enerji veren futbol mutlaka gelecek.

Değerli milletvekilleri, Avrupa Şampiyonası'nda Kadın Voleybol Millî Takımı'mızı kutluyorum. Kadınlarımızın başarısı ülkemize büyük katkı sağlamıştır.

Bu bütçenin bütün milletimize hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum. Yüce Parlamentoyu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Bankoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bazen hayaller o kadar güzeldir ki insan gerçeklikten kopar. İşte, sizin bütçeniz de hayal dünyasında yaşayan, güç sarhoşu bir hükûmetin, gençlerin gerçekliğinden ne kadar koptuğunun bir özeti aslında. Bu bütçe, yalandan sayıların uçtuğu bir kâğıt israfından ibarettir değerli arkadaşlar. Bütçede genç istihdamını artırmaya yönelik hiçbir şey yok, ne eğitimde ne istihdamda olan gençlere yönelik bir projeniz yok. Bağımlılıkla etkin mücadele edecek bir bütçe yok. Gençlerin yurt dışına gitmemesi için bir

çaba olmadığı gibi dönüşü için de bir çaba yok.

Peki, bütçede ne var? Her yerde söylüyor bakanınız, Cumhurbaşkanınız "Türkiye Yüzyılı gençlerin yüzyılı olacak." "Türkiye Yüzyılı" diye böbürlendiğiniz bu dönemde gençler tükenmiş ve mutsuzlar, yurt dışına gitmenin yollarını arıyorlar. Market gibi açtığınız ve sayısı 208'i bulan üniversitelerin mezunları işsiz, iş yok, gelecek yok. İşe girse hayal kurabileceği bir maaşı yok, sosyal yaşamı zaten yok. Manhattan'dan bile daha pahalı bir ülkede, kiralık eve çıkmanın, temel gıda malzemesi almanın bile lüks olduğu bir Türkiye'de neyin hayalini kursun gençler söyler misiniz? (CHP sıralarından alkışlar) Üniversiteyi kazandığı hâlde parasızlık nedeniyle kayıt yaptıramayan öğrenci sayısını hiç düşündünüz mü mesela ya da üniversiteli gençlerin neden uzaktan eğitimde ısrar ettiğini? KYK burs miktarını artırmışsınız ama 2013'te 147 dolara karşılık gelen burs, bu yıl 70 dolara karşılık geliyor. Yurtlardaki yaşam koşullarından haberiniz var mı değerli milletvekilleri ya da gerçekten merak ediyorum, hiçbirinin çocuğu KYK yurdunda kalıyor mu, söyler misiniz bana? Yurtlar, can güvenliğinin, sıcak suyun bulunmadığı eziyet merkezleri âdeta. Her odaya ranza atarak "Yurt kapasitesini artırdık." diyerek sorunu çözmüş mü oluyorsunuz siz şimdi? 6-8 kişilik koğuşlarda, üstelik yaşam tehlikesi altında yaşamak zorunda bu gençler. Aydın'da Zeren öleli iki ay oldu, Urfa'da, İzmir'de kırk beş dakika asansörde kalıp bayılan, revir olmadığı için ambulans gelene kadar can çekişen gençlerin, başına tavan düşen, farelerle kapkaç oynayan gençlerin haberleri geliyor her yerden. Siz Mecliste zerre ama zerre hicap duymadan mangal yaparken KYK yurtlarında gençlerimizin ne yemek yediğinin farkında mısınız? Bozuk etlerle, kurtlu bakliyatlarla, tanımsız cisimlerle öğrencilerin önüne yemek diye koyduğunuz şeyleri burada milletvekili arkadaşlarınıza ikram eder misiniz, söyler misiniz? Gençlere, insanlık onurunun çiğnenmediği, sağlıklı yemek verin diyoruz. Esir kamplarındaki gibi üç katlı ranzalara sıkıştırmayın gençleri diyoruz. Bakanlığınızın bütçesinden tarikatlara, cemaatlara ayırdığınız milyonları gençlere ayırın, gençlere diyoruz. Bu kadar genç yaşamına son verirken yaklaşık 800 yurda 52 psikolog atarken neden her bir yurda "manevi danışman" adı altında din görevlisi atadığınızı açıklayın diyoruz.

Değerli milletvekilleri, başka bir şey, başka büyük bir sorun, ülkemizdeki uyuşturucu sorunu. 1 milyon 700 bin madde bağımlısı var, bağımlılıkla mücadele için bir yılda 33 milyon lira bütçe ayırmışsınız ama saraya günlük 33,5 milyon lira bütçe ayırmışsınız ya; günlük diyorum, günlük. Bakanlığınızın 2024'te uyuşturucuyla mücadele bütçesiyle Diyanete Mercedes alınamıyor, sarayın mutfak masrafı bile karşılanmıyor ya; başka söze gerek var mı! (CHP sıralarından alkışlar) Ne gençliği, ne geleceği! Bu ülkenin kurucularının vizyonu eğitimde çağ atlamamızı sağladı, çağ; bu ülkeyi yönetenlerin vizyonu ise gençlere "Boşuna okuduk." dediriyor. Cumhuriyetin 100'üncü yılında geldiğimiz noktada Türkiye "Bütün ümidim gençliktedir." diyen bir kurucu Önder'den "Giderlerse gitsinler." diyen bir Cumhurbaşkanına evrildi. (CHP sıralarından alkışlar)

Ekonomik krizden liyakatsizliğe, apartman üniversitelerinden torpilli rektörlerinize, her yıl eriyen devlet bursu ve kredilerinden, bahar festivallerini yasaklayan anlayışınıza kadar her şey gençleri bu ülkeden, hatta hayattan soğutuyor ve ne yazık ki öldürüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Sorun sadece ekonominin kötü gidişatı da değil. Bu ülke kurulurken ekonomi bugünden çok daha kötüydü, böyle bir tabloda bile hiç kimse bu kadar umutsuz değildi değerli milletvekilleri. Bakın, önceki ay Eskişehir'de bir genç kardeşimiz intihar etti, sebebi herkesin malumu. Mektubunun bir bölümünü okumak istiyorum. "Türkiye'de gençler, çocuklar intihar ediyor her gün ve hiçbir şey değişmiyor, haberi bile yapılmıyor artık. Herkes intihar eden kişiyi suçluyor. Keşke ülke daha iyi bir durumda olsaydı, belki bu kadar genç intihar etmezdi." diyor. Türkiye artık gençlerin intihar mektubunda bile intiharlara duyarsızlığa sitem ettiği bir ülke ne yazık ki.

İçinizden biriniz ya da buradaki atanmış Bakan bu bütçeyle, bunca hamasetle, böyle bir Türkiye gerçeğiyle gençlere ne yaşattığının farkında mısınız acaba? Bu kâğıt israfı bütçeyi gençlere reva görenler de bunun sorumluluğunu taşımaktadır diyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Selamlayayım...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Selamlama için bir dakika verebilerseniz çok iyi olur. Sayın Başkanım, çok faydalı bir konuşmaydı ama selamlama için bir dakika çok iyi olur.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı'ya ait.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA HİKMET YALIM HALICI (Isparta) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, hep beraber bütçeyi konuşuyoruz. Ben bir tabloyla konuşmama başlamak istiyorum. Bu tabloda gördüğünüz mavi alan Avrupa Birliğinde dolaysız vergilerin alındığı yüzde 65; Türkiye'de de koyu mavi alan var, bu da dar gelirden, garibandan alınan dolaylı vergileri gösteriyor. İşte, mantık, aramızdaki en büyük fark burada başlıyor. Açık mavi alanlar zenginden alınan vergi, koyu maviler ise halktan. Robin Hood zenginden alıp fakire veriyordu, siz de fakirden alıp zengine veriyorsunuz maalesef. (CHP sıralarından alkışlar)

Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesi çok önemli, çok kıymetli, gençlerimizi ilgilendiriyor. Bütçe teklifine bakıyoruz, merkezî yönetim bütçe teklifinin sadece yüzde 1,54'ünü kapsıyor gençlerimiz. 17 bakanlık arasında 10 bakanlıktan daha az bütçeye sahip Gençlik ve Spor Bakanlığı. Bakanlık bütçesinde bağımlılıkla mücadeleye ayrılan pay sadece yüzde 0,02. Peki, Türkiye'de durum ne biliyor musunuz? Gençlerimiz ve çocuklarımız uyuşturucu tehlikesi altında, 8 yaşa kadar olmuş durumda metamfetamin ve bonzai kullanımı. 18 yaş uyuşturucudan kaynaklı ölümlerde Avrupa'da maalesef 1'inci sıradayız. Okulların etrafında yeterli güvenlik önlemi alınamıyor. Türkiye âdeta bir uyuşturucu rotasına dönmüş durumda.

Şimdi, gençlerimizin en büyük sorunlarından biri yurtlar, barınma sorunu. Ülke çapında yaşanan bu ekonomik kriz, kiralardaki artış, ev fiyatlarındaki artış tabii çocuklarımızı yurtlarda kalmaya itiyor; devlet yurtlarında, KYK yurtlarında kalmak istiyorlar fakat bakıyorsunuz KYK yurtları hapisane gibi, yemekler kurtlu, her gün farklı bir skandal yaşanıyor. Başta memleketim olan Isparta'da, Ankara, İstanbul, Van, Eskişehir ve daha onlarca ilimizde KYK yurtlarındaki yemeklerden böcek çıktı, kurt çıktı, plastik eldiven çıktı, çıktı Allah çıktı. Biz KYK'nin açılımını Kredi ve Yurtlar Kurumu biliyorduk fakat KYK'nin açılımı maalesef kurtlu yurtlar kurumuymuş. (CHP sıralarından alkışlar) Eskiden öğrenciler birbirlerine üniversiteyi kazandıklarında "Sana yurt çıktı mı?" diye sorarlardı, şimdi maalesef "Dün akşam yediğin yemekten ne çıktı?" diye sormaya başladılar; işte geldiğimiz nokta maalesef bu, maalesef bu. (CHP sıralarından alkışlar)

Gençlik bütçesi yapılıyor, içinde gençler yok. Konuyla ilgili çalışan üniversitelerin, STK'lerin, uzmanların görüşleri alınmadı. Konuyla ilgili yıllardır emek veren Gençlik Örgütleri Forumu var Sayın Bakanım fakat bunlara da danışılmadı. Bu arkadaşlar Avrupa Birliği tarafından "Ulusal Gençlik Konseyi" olarak tanınırken maalesef Hükûmetiniz bu arkadaşlarımızı "Ulusal Gençlik Konseyi" olarak tanımıyor, bu konudaki taleplerini de buradan size iletmış olayım.

Bakın, 2019 yılının Ağustos ayında Türkiye genelinde metrekare başına düşen ortalama kira fiyatı 14 TL iken bugün 140 TL'ye çıkmış durumda. Özel yurtlarda bir aylık bakiyet 3.300 TL iken bugün maliyet 10.360'lara kadar çıkmış durumda. Dolayısıyla

KYK yurtlarımızın bir an önce uygun şartlara getirilmesi gerekiyor. Bakın, şurada, elimde bir fotoğraf var, bu fotoğraf sizin sitenizden aldığım bir fotoğraf, bu fotoğraf Ankara'da bir KYK yurdundan; 8 kişilik, hapisane hücresi gibi, özel alan yok, çalışma masası yok, tuvalet falan da yok bu fotoğrafta. Diğer fotoğrafı gösteriyorum şimdi size, İsveç'te bir hapisane odası. Bakın, İsveç'te bir hapisane odası; onların mahkûmlara verdiği değer kadar biz maalesef gençlerimize değer vermiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HİKMET YALIM HALICI (Devamla) – Evet, ülkede ciddi bir şiddet ortamı var, maalesef bu şiddet neden değil bir sonuç. Yoksulluk bir halka yönelik en büyük saldırı ve şiddettir. Bu nedenle bu yoksulluk ve şiddet bütçesini protesto ediyoruz ve bu bütçeye hep beraber “Hayır.” diyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Ülkeyi kutuplaştırdınız, vatandaşlarımızı böldünüz, atanamadığı için canına kıyan öğretmenlere “İlgi çekmek için intihar ediyorlar.” dediniz, doktorlara “Giderlerse gitsinler.” dediniz, gençlere had bildirmeye kalktınız, İstanbul Sözleşmesi'nden çıkıp kadınlara şiddete yol verdiniz; maalesef işte bu şiddet ortamı sizin yarattığınız siyasal iklimin bir sonucu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HİKMET YALIM HALICI (Devamla) – Evet, Ispartalı hemşehrilerimin de bir talebi var, Isparta 32 Spor kulübü Isparta'da bir futbol stadyumu yapılmasını bekliyor ve istiyorlar.

Hepinize saygılarımı sevgilerimi sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası İstanbul Milletvekili Sayın Gökhan Zeybek'e aittir. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Cumartesi günü Silivri Cezaevinde ziyaret ettiğim Can Atalay ve Tayfun Kahraman'ın mesajlarını ileterek konuşmama başlıyorum. Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'a yapılan ek maddelerle ilgili dedim ki tek bir cümle söylerseniz ne söylersiniz? Can Atalay dedi ki: “Rezerv konut alanları yasasıyla halkımız evinden, iş yerinden atılmaktadır, bu bir zulüm yasasıdır.” Tayfun Kahraman: “Askerî alanları sattınız, yeşil alanları sattınız, şimdi vatandaşın evine göz diktiniz, arsaların yüzde 30'unu bedelsiz almak istiyorsunuz.” dedi. Buradan bütün Gezi tutsaklarına da selam olsun. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; şimdi, Sayın Bakanı biz nereden hatırlıyoruz? 20 Haziran 2018 yılında verdiği tarihi bir mülakattan. “İmar barışıyla elimize 35-40 milyar TL geçecek, bununla Türkiye'yi depreme hazırlayacağız.” demişti Sayın Özhasenki. Evet, İzmir depremine hazırlandı Türkiye, Elâzığ'a hazırlandı, Kahramanmaraş merkezli depreme hazırlandı.

Peki, depremi çok konuştuk ama deprem sonrasında ne oldu yani bu yılın bütçesini konuşuyorsak son bir yıl içinde ne yapıldı? Arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilen ek bütçeye AFAD'ın ödeneklerine ayrılmış olan 661 milyar TL'nin depremde mağdur olmuş yurttaşlara harcanması gerekiyordu, kasım ayı sonu itibarıyla harcanan para 216,4 milyar TL yani AFAD üzerinden depremzedelere ayrılmış olan bütçe ödeneğini bile hâlâ kullanmamış bir iktidarsınız. Ya da 2024 yılı bütçesinde deprem bölgesindeki konutların ihya edilmesi, yapılması ya da riskli konutların iyileştirilmesi için Bakanlık bütçesine 247 milyar TL'lik bir yatırım bütçesi koyulmuş. 2023 yılının 12 Ağustos tarihinde yapılmış olan bir ihalede 105 metrekare brüt, 85 metrekare net bir daire için 27.500 TL metrekare birim fiyatı üzerinden Bakanlık davet usulüyle ihaleye çıkarak konut yapıyor.

Sevgili milletvekilleri, aynı tarihlerde Resmî Gazete'de Bakanlığın yayınladığı bir listede de ihaleye tabi olacak olan yatırımlar için A grubu yapıların metrekare birim fiyatı 7.500 TL, B grubu yapıların fiyatı 9 bin TL ve daha yüksük konutların da 10.500 TL. Şimdi, Bakanlık ihale yapacak olan kurumlara bir birim fiyat öneriyor ama kendisi davet usulüyle yaptırdığı konutlarda bunun tam 3 katına ihale yapıyor. Peki, Bakanlık, bu birim fiyatlarla bu işin yapılmayacağını bilmiyor mu? Biliyor. Son bir yıl içinde 156 tane okul ihalesine herhangi bir müteahhit katılmadığı için ya da ihaleye verilmesi gereken en düşük ihale aralığında fiyat teklifi yapılamadığı için Bakanlık okul ihalesi yapamaz bir hâle gelmiştir.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'de çok ciddi bir barınma sorunu vardır ve bu barınma sorununun temel sebebi de bu iktidarın uygulamış olduğu faiz, döviz ve enflasyon hesaplamasıdır. Türkiye'de barınmanın temel ihtiyacı olan konutu yatırım aracı hâline dönüştürsünüz yani sermaye sahipleri için parasını dövizde, bankada ya da altında tutmak yerine konut almayı cazip hâle getirirseniz insanlar paralarını konut yatırımlarına, arsa yatırımlarına ya da gayrimenkul yatırımlarına aktarırlar. O nedenle, Türkiye'de son altı yıl içinde dövizdeki endeks artışı 7 kat iken konutlardaki endeks artışı 12 kata çıkmıştır. Şöyle bir örnek vermek gerekirse: 2017 yılında Türkiye'de konut endeksini 100 birim olarak kabul ettiğimizde, eylül ayında bu endeks 1.088'e, ekim ayında da 1.129'a çıkmıştır. Peki, soruyorum buradan iktidar sahiplerine: Aynı dönem içinde emekliye verdiğiniz ücretlerde, çalışanlara verdiğiniz ücretlerde, memurlara verdiğiniz ücretlerde bu endeksteeki artışa benzer bir artış verdiğiniz mi, yüzde 500-600 arasında? Son yedi yıl içinde enflasyonla, bu ülkenin kamu çalışanlarından, emeklilerinden alması gereken hakkın yarısı bir vergi biçiminde alınmış ve insanlar yoksullaştırılmıştır.

Şimdi, değerli arkadaşlar, konut ve barınma sorununu çözebilmek için toplam girdi maliyetinin düşürülmesine ve bunun için de kamu kaynaklarının yani kamu bankalarının vatandaşın ucuz konuta ulaşması için kaynak ayırmasına ihtiyaç var. Şimdi, değerli milletvekilleri, buradan soruyorum: Herhangi bir bankaya gittiğinizde konut kredisi kullanmak isterseniz, çok torpiliniz varsa 350 bin TL size kredi açılıyor, 350 bin TL. Faiz oranları... Faiz oranları, yandaşlara yıllık yüzde 10-12 faizle birtakım kredileri kullandıran iktidar, konut sahibi olmak isteyen, barınma ihtiyacını gidermek isteyen yurttaşlar için yıllık yüzde 40-50 faizlerle kamu bankalarından toplam 350 bin TL'lik bir bütçe ayırmıştır.

Şimdi, değerli arkadaşlar, başka bir konu da şu: Bakanlık bütçesinde diyor ki: “Millet bahçeleri yaptık.” Ne kadar? 23 milyon metrekare. Peki, Türkiye'nin tamamında 23 milyon metrekare millet bahçesi yaptınız; Türkiye nüfusuna göre 4 kişiye 1 metrekare yeşil alan düşüyor. Ya, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, sizin yapmış olduğunuz yeşil alanın tamamı kadar yeşil alanı sadece İstanbul kentinde yaptı. Niye 23 milyon metrekarede kaldığını sormak gerekir arkadaşlar. Yeşil alanları imara açarsanız, şehrin merkezinde bulunan askerî alanları boşaltarak buraları imar adalarına dönüştürürseniz, şehrin merkezinde bulunan kamu hizmet alanlarını rant projelerine dönüştürürseniz sizin kent merkezlerinde ayırabileceğiniz yeşil alanınız kalmaz. Bu nedenle bütün çağdaş ülkelerde 14-15 metrekare olan yeşil alan miktarımızı Türkiye'de hâlâ 3,5-4 metrekareyi geçememektedir. Ortalama insan ömrünün artık, erkeklerde 79, kadınlarda 84 yaşına çıktığını düşündüğümüzde emeklilik sonrası insanların yaklaşık yirmi beş otuz yıl sağlıklı bir yaşam sürdürebilmesi için bulundukları yakın çevrede ciddi bir yeşil alana ihtiyaçları vardır.

Şimdi, dirençli kentleri oluşturacağız. Nasıl oluşturacağız dirençli kentleri? Bir: Kamu eliyle riskli yapıların iyileştirilmesi için kaynak ayıracağız. İki: “Türkiye'nin dünyada rekabet gücü en yüksek olan sektörü hangisi?” diye sorsam burada bulunan tüm milletvekilleri müteahhitlik sektörünün olduğunu söyler. Değerli arkadaşlar, bu iktidarın uyguladığı yanlış politikalar yüzünden Türkiye'nin dünyada rekabet şansının en yüksek olduğu müteahhitlik sektöründeki batış oranı yüzde 35'lere çıkmıştır. Türkiye'nin en ciddi sektörlerinde bugün ciddi bir kriz ortaya çıkmıştır. Başta İstanbul olmak üzere yüksek maliyetler, artan fiyatların oluşturduğu ek yükler ve geleceği öngörememek yüzünden bugün şehrimizin merkezinde riskli yapısını yıkmış ama yapamamışları, müteahhitte yaptığı sözleşmeler dolayısıyla bitmiş olan konutuna taşınamamışları, hatta daha da ilginç, o açılmış

olan çukurlarda boğulan çocukları görüyoruz. Yanlış uygulanan politikaların doğal bir sonucu olarak da inşaat sektöründe üretim son 8 endekstir sürekli azalmaktadır. Nüfusu her yıl 1 milyon artan ülkemizde göçmen, mülteci ya da kaçak girişlerle birlikte ilave konut artışının olduğunu dikkate alırsak köyden, kırsaldan büyükşehirlere, özellikle batı bölgelerine göçü de dikkate aldığımızda kentlerimizdeki konut ihtiyacı özellikle de kiracılar açısından giderek yaşanmaz bir duruma gelmiştir. Artık sizin vermiş olduğunuz ücretlerle insanların büyükşehirlerde kiracı olarak yaşaması mümkün olmaktan çıkmıştır. Yıkıtığınız lojmanlar vasıtasıyla, rantta açtığınız askerî ya da sivil lojmanları yok etmeniz sebebiyle de artık büyük kentlerde memurlar nakil ve transfer yapmamaktadırlar.

Bütün bunlar olurken siz yılda 58 bin konut ürettiyordunuz TOKİ eliyle, şimdi 64 bin konuta çıktınız, Türkiye'nin yıllık konut ihtiyacı 400 binden fazla, bunun için de bir model önermek gerekir. Nedir o? Tıpkı İstanbul'da KİPTAŞ'ın yaptığı gibi yerel yönetimlerin finansman ihtiyacının artırılarak bu meselenin çözülmesi konusunda katkı sağlamaya ihtiyaç olduğunu düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – Kentsel dönüşümde bağımsız birim sahiplerine 2021 yılında 200 bin, 2022 yılında 300 bin, 2023 yılında 600 bin TL verdiniz. Bu ücretlerle insanların konutlarını dönüştürmesinin mümkün olmadığını ve gerçekçi yaklaşımlara ulaşmak gerektiğini belirtmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii, Bakanlığı eleştirdik ama hani her şey de kötü mü, iyi şeyler de olmadı mı? Oldu tabii, onlardan da bahsetmek gerekir. Nedir o? Beceriksiz bir Bakanımız vardı, çadır satan bir Kızılay Başkanımız vardı, enkaz altında kalan bir AFAD Başkanımız vardı, hamdolsun onlardan kurtulduk.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Kastamonu Milletvekili Sayın Hasan Baltacı'da.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA HASAN BALTACI (Kastamonu) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının bütçesi üzerine parti grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Geçen sene 2022 yılında Çevre Bakanlığının 2023 yılı bütçesi görüşülürken bu kürsüde kira artışlarının nasıl bir aşamaya geldiğini anlatmıştık. 2 bin lira olan kiranın 10 bin liraya çıktığını; bazı illerde kiralara çok yüksek olmasından dolayı başka illere tayin isteyen memurların olduğunu; artık evlerin değil odaların kiraya verildiğini; hanedeki bir kişinin sadece ev kirasına çalıştığını; maaşlar, ücretler enflasyon karşısında erken işçilerin, memurların ve emeklilerin yüksek kiralara ödeyemedikleri için memleketlerine ve köylerine göç ettiklerini; ev bulamayanların, kirasını ödeyemeyenlerin çareyi anne ve babalarının evlerine taşınmakta bulduğunu söylemiştik ama sadece bunu söylemedik, çözüm için yol da göstermiştik. O gün bugündür bu kürsülerde çözüm için yol göstermeye devam ediyoruz ama siz o gün bizi dinlemiş olsaydınız bugün ev sahibi ile kiracılar karşı karşıya gelmez, mahkemelik olmazdı, ev sahibi-kiracı kavgalarında kan dökülmez, cinayet işlenmezdi; ekonomi yönetiminin başındaki isimlerden biri, Merkez Bankası Başkanı annesinin evine taşınmak zorunda kalmazdı. Düşünsenize, bu ülkede fiyat istikrarını sağlamaktan sorumlu, finansal istikrarı sağlamaktan sorumlu olan bir kurumun Başkanı çıkıp kira artışlarındaki istikrarsızlıktan dert yanıyor "İstanbul, Manhattan'ı geçti." diyor ama sadece Manhattan'ı geçmedik; Türkiye'deki kira artış oranları Tokyo'yu, New York'u, Londra'yı ve Paris'i de geçti. Bu ne demek biliyor musunuz arkadaşlar? Yirmi bir yıl boyunca üzerine inşa ettiğiniz inşaat ekonomisinin çökmüş olduğu, iflas etmiş olduğu anlamına gelir. Yirmi bir yılın sonunda en temel insan hakkı olan barınma hakkının sizin elinizle artık bir insani krize doğru gitmekte olduğunu gösteriyor demektir.

Bakın, siz gelmeden önce bu ülkenin yüzde 73'ü kendi evinde oturuyordu; şimdi bu ülkenin ancak yüzde 56'sı kendi evinde oturuyor. 2013 yılında krediyle konut alanların oranı yüzde 42'ydi, bugün bu oran yüzde 6'ya gerilemiş durumda; krediyle konut almak artık imkânsız hâlde. 2010 yılında asgari ücretin yüzde 27'si kiraya gidiyordu, şimdi neredeyse tamamı kiraya yetmiyor. Millet İstanbul'da, Ankara'da, İzmir'de barınmıyor ama Anadolu'da da durum bundan farklı değil. Kastamonu'da son bir yılda konut fiyatları yüzde 133 arttı, son iki yılda yüzde 500 arttı. Kiralarda da durum farklı değil; son bir yılda kira artış oranı yüzde 300, son üç yılda kira artış oranı yüzde 700 olmuş durumda. Sadece vatandaşa ait mülklerde değil, devlete ait mülklerde de kira artış oranları yüzde 500-600'lere dayanmış durumdadır.

Şimdi, iktidara düşen siyasetçiyle, bürokratiyle dert yanmak değil, olanı biteni anlatmak değil, çözüm üretmek olmalıdır. Merkez Bankası Başkanının yaptığı gibi dert yanmak kolay, Mehmet Şimşek'in yaptığı gibi hayal satmak kolay, Cumhurbaşkanının yaptığı gibi ev sahiplerini suçlamak kolay ama bunların hiçbirisi sorunu çözmeye yetmiyor, yetmediği gibi büyütmeye de devam ediyor. Bu ülkede barınma krizinin önüne geçmek istiyorsanız, kira fiyatlarını düşürmek istiyorsanız her şeyden önce sosyal konut üretmek zorundasınız. Diğer bütün çözüm önerilerinin yanı sıra sosyal konut üretmek için, kiralık konut üretmek için merkezî bütçeden yerel yönetimlere bütçe ayırmak zorundasınız hatta merkezî bütçeden hiç değilse asgari ücretle çalışanlar için kira payı ayırmak zorundasınız. Daha önce söylemiştim, muhtaç olduğunuz bütçe yandaşlarınıza aktardığınız rantta mevcuttur. Sadece bir tane örnek vermek istiyorum: İstanbul'da sizin yönettiğiniz yirmi beş yıllık dönemde yapılan 130 tane mega projede elde edilen rantın miktarı 85 milyar dolar. Değerli arkadaşlar, 85 milyar dolar ne demek biliyor musunuz? Bugünkü fiyatlarla tam olarak 2,5 milyon konut demektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

HASAN BALTACI (Devamla) - Yani sadece İstanbul'da imar rantlarıyla elde edilen 85 milyar dolarla tam 2,5 milyon konut üretmek mümkündü, Türkiye'yi saymıyorum bile.

Değerli arkadaşlar, şunu ifade etmek istiyorum: Bu ülkede Emine hanımlara saraylar bulunabilir, bu ülkede Hafize hanımlara ev bulunabilir ama asıl mesele Sadık abilere, Sadık abinin çocuklarına ev bulmak, yurt bulmak, barınak bulmak, güvenli konutlarda onları yaşatabilmektir.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'a ait.

Buyurun Sayın Aygun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli vekiller; yüce Meclisi ve ekranları başında bizi izleyen vatandaşlarımızı sevgi ve saygıyla selamlıyorum. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bütçesi üzerinde grubumuz adına söz almış bulunmaktayım.

Sayın Bakan, Türkiye'nin deprem ülkesi olduğunu herhâlde sizler de biliyorsunuz. Naci Görür Hocamız açıkladı, ülkemizdeki riskli şehirlerin tek tek isimlerini saydı. Depreme hazırlık için ne yaptığınızı merak ediyorum. Afet yasası çıkardınız, mülkiyet tartışması doğdu. Riskli alanları tamamen rezerv alan ilan ettiğinizde planlama yetkisini siz aldığınızda insanların mülkiyet hakkını gasbetmeyeceğiniz konusunda sizden burada söz istiyoruz, buradan 81 milyona güvence vermenizi bekliyoruz çünkü herkes endişeli, deprem ve afetle mücadele eden kentlerin kıymetli yerlerine göz dikildiği endişesi hepimizde hâkim. Afet ve deprem konusunda bari rant hesabı yapmadığınızı bugün bu yüce Meclise, ekranları karşısındaki vatandaşlarımıza bir açıklayın, vatandaşlarımız bu sözü duysun.

Evet, ülkemiz iklim değişikliği ve buna bağlı gıda üretimi açısından riskli ülkeler arasında bulunmaktadır. Bakanlığın buna karşı gerekli önlemleri almamış olması ülkemizi gıda kriziyle baş başa bırakmıştır. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün (FAO) 10 Aralık 2023 Raporu'na baktığımızda dünyayı bekleyen tehlikeler çok net bir şekilde açıklanmıştır. 2022 yılında 738,9 milyon insan açlıkla karşı karşıya kalmış; 2,4 milyar insan da orta ve ciddi düzeyde yoksulluk krizi içerisinde; 3,1 milyardan fazla insanın da sağlıklı besine erişim sağlayamadığı görülmektedir. Yoksul kesimlerin proteinli gıdalara erişimi zorlaşmış, bu yüzden ülkemizde çocuklarımızda kansızlık ve boy kısalığı görüldüğü sağlıkla ilgili yapılan araştırmalarda bizzat tespit edilmiş.

Sera gazı emisyonları sebebiyle ortaya çıkan küresel iklim değişikliği gıda güvenliğini de tehdit etmektedir. Yetersiz beslenmeyle mücadele etmek, gıda güvenliğini ve herkes için gıda hakkını savunmak açısından Türkiye tarımının tekrar yapılandırılması, iklim değişikliğine uygun yöntemlerin denenmesi gerekmektedir. Çeltik üretim yöntemleri ve toprak işleme uygulamaları gibi tarımsal yenilikler izlenmelidir. Aralıklı drenaj ve toprak işlemez tarım gibi akıllı tarım tekniklerinin uygulanması önem kazanmaktadır. Ortalama küresel sıcaklık her 1 santigrat derece arttığında, buğdayda yüzde 6, mısırdan yüzde 7,4; pirinçte yüzde 3,2 verim düşüklüğü ortaya çıkmaktadır. Yine, bakınız, Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli'nin tahminlere göre 2050 yılında 3 derecelik sıcaklık artışı yüzde 25-30 verim düşüklüğüne sebep olacaktır. Şimdi buradan Sayın Bakanlara soruyorum: Acaba iklim değişikliğiyle ilgili ne yaptınız, ortaya koyun diyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Ama sizin yaptığınız tek bir şey var... FAO, iklim değişikliğine karşı ağaçlandırma, yeniden ormanlaştırma, toprak ve ekosistem restorasyonu gibi karbondioksiti giderme önlemlerini önermekteyken AK PARTİ iktidarı ne yapıyor? FAO diyor ki: "Ekosistem." Siz ise "rant sistemi" diye bahıyorsunuz, haykırıyorsunuz ve her yeri ranta açıyorsunuz. Toprağı değil, talanı esas kılmışsınız yani sizin aklınızda ekosistem yerine talanistan var, talanistan; ülkemizi talan alanına çevirdiniz, madencilere talan ettirdiniz.

Şimdi, gelelim, ciğerlerimizin söküldüğünü hep beraber görüyoruz. Bu halkı nefessiz bırakıyorsunuz. Kanadalı altın madeni şirketi Alamos Gold Kaz Dağları'nın Balaban ve Kirazlı mevkinde 45.650 ağacı keseceğini belirtti. Kaz Dağları neredeyse benim kafam gibi kele döndü. (CHP sıralarından alkışlar) Yani Kaz Dağları'na vurduğunuz hançerle 350 bine yakın ağacı katlettiniz. Siz ağaç katili bir iktidar olarak tarihe geçeceksiniz diyorum. Bu yıl da Akbelen'deki insanlarımızı dinlemeyip oradaki ağaçları talan ediyorsunuz. Niçin? Dört yıl kömür çıkaracaksınız ama yaklaşık yüz yıllık ağaçları talan ediyorsunuz yani geçmişimizi yok ediyorsunuz sadece dört yıl için.

Bakınız, zeytin ağaçlarını kestiniz, bugünlerde zeytinyağının fiyatı 500 liraya yaklaştı Sayın Bakan, bundan haberiniz var mı? Sizler geceleri rahat uyuyabilirsiniz ama biz uyuyamıyoruz. Vicdanlarınızın sesini de mi duymuyorsunuz Sayın Bakan diye buradan sesleniyorum. Kendi vicdanınıza bile sansür uyguluyorsunuz. Ağaç talanı yapanlara teşvik veriyorsunuz. Ya, utanmıyor musunuz, talan ediyor, siz de ona kalkıp teşvik veriyorsunuz! Bakın, YK Enerjiye 2018-2023 yıllarında 1 milyar 14 milyon 331 bin lira teşvik verdiniz. Yazıklar olsun sizlere, yazıklar olsun! (CHP sıralarından alkışlar) Evet, bu firmalar ağaç kesiyorlar, ağaç kıyımı yapıyorlar. 350 bin civarında ağacımız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) – 180 yaşında olanlar var. Bunlar karbondioksiti en iyi şekilde asimile edecek ağaçlar olmasına rağmen onların katline izin veriyorsunuz, diyorsunuz ki: "Ağaç dikecekler." Ya, 180 yıllık ağacın tuttuğu karbondioksit ile yeni dikilecek ağacın tutacağı karbondioksit aynı mı? Dünya Ay'a gidiyor, siz ise tersine gidiyorsunuz burada.

Yine, bakınız, meteorolojiye geldiğimizde... Meteoroloji Genel Müdürlüğümüz güzel çalışmalar yapıyor ama kurumlar arasında, maalesef, işbirliği yok. Bakınız, geçtiğimiz yıllarda kendi ilimde Çorlu tren katliamı oldu. Meteoroloji ile Ulaştırma ve diğer kurumlar irtibatlı olsaydı belki o gün olmayacaktı. Onun için diyoruz ki çiftçilerimizi sel, don, kuraklık ve doluya karşı uyarmak ve ürünlerindeki ziyarı önlemek açısından meteoroloji önemli ama koordinasyon da önemli.

Evet, ülkemiz su açısından fakir bir ülke, Tarım Bakanımız bunu ifade ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) – Son cümlem Başkanım, bitiriyorum; selamlıyorum bitiriyorum, önemli bir cümle var.

CAVİT ARI (Antalya) - Çok önemli Başkanım, bir dakika...

BAŞKAN – Buyurun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) – Bu yüzden "yağmur hasadı" olarak adlandırılan, yağışla yüzey akışına geçen suyun biriktirilip kullanılması için gerekli çalışmaları yapmanız gerekiyor Sayın Bakan.

Tarımda güneş enerjisinin kullanımına dönük altyapı hazırlanmalı, erozyon önlenmeli, doğrudan ekim yöntemleri teşvik edilmeli, iklim değişikliği araştırma ve uygulama enstitüsü kurulmalıdır. Tarımda akıllı sulama sistemleriyle fazla su tüketimi engellenmelidir.

Bu uyarı ve önerilerle sözlerime son verirken yüce Meclisi ve ekran başındaki tüm vatandaşlarımızı saygı ve hürmetle selamlıyorum.

Sayın Bakan, bütçeniz hayırlı olsun diyorum ama inşallah bu söylemlerimizi de kulak arkası yapmazsınız.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur.

Buyurun Sayın Güzelmansur. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kentsel Dönüşüm Başkanlığının bütçesi üzerine söz aldım. Genel Kurulu, Bakanları ve vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Kentsel Dönüşüm Başkanlığı, 7 Kasım'da Mecliste kabul edilen kanunla kurulmuş yeni bir Başkanlık. Sayın Bakan, bu Başkanlık, Kentsel Dönüşüm Başkanlığı mı yoksa kentsel eziyet başkanlığı mı? Nedenini mi soracaksınız? Bu yasayla, Başkanlığa meskûn alanlarda rezerv yapı alanı ilan etme yetkisi verildi. Böylece, âdeta bir deney tahtası gibi Türkiye'de ilk defa Antakya'da ve Defne'deki yerleşim alanları rezerv yapı alanı olarak ilan edildi, daha sonra buna Samandağ'daki bazı mahalleler de eklendi. Ailesini, sevdiğini, komşusunu, arkadaşını, mahallesini, işini, iş yerini depremde kaybetmiş insanlar bir sabah uyanıyor ve telefonlarına gelen şöyle bir mesajla malının hazineye devredildiğini görüyor. Ne diyor bu mesajda? "Adınıza kayıtlı taşınmaz üzerinde Samandağ Tapu Müdürlüğünde şu sıra numarasıyla 6306 sayılı Kanun'un 6/a maddesi uyarınca hazineye devir işlemi yapılmaktadır." diyor yani senin malın mülkün artık hazineye ait. Bu mesajla depremzede insanlarımız "Mülklerim elimden gidecek." diye endişe, korku ve panik içinde. Dolayısıyla bütçe görüşmeleri vesilesiyle Sayın Bakan da Sayın Başkan da buradayken depremzede hemşehrilerimin tüm bu endişelerinin giderilmesini istiyorum. Nedir bu endişeler?

Bir: Zemin etütlerini, imar planlarını dahi yapmadan önce rezerv yapı ilan etmeniz sebebi nedir? Bu hatayı Antakya'da Atatürk Caddesi'nde yaptınız, önce dediniz ki: "Asi Nehri'ne 100 metre mesafeye kadar konut olmayacak. O alanı da millî park ilan edeceğiz." Sonra, iki ay önce Asi Nehri'ne 5-10 metre mesafedeki alana temel attınız, sonra sivilaşma gerçeğiyle karşılaştınız,

şimdi doğru bir şekilde fore kazıkla temel yapıyorsunuz ama parasızlığınız bize zaman kaybına mal oldu. Sayın Bakan, empati kurun lütfen, on aydır sokakta, çadırdaki yaşayan, konteynerde yaşayan depremzede insanımızın bu karda kışta kaybedecek bir dakikası bile var mı? Bunun farkında mı değilsiniz yoksa bunu umursamıyor musunuz?

İki: Antakya'nın etrafı kaya zemin. Dağ bandındaki mahalleler depreme dayanıklılık açısından sağlam bina yapmak için o kadar müsait ki. Hazinenin burada arazileri var. Rezerv alanının kamusal alanda olması gerekmez mi? Zaten yerleşim yeri olan yerlerin niye rezerv yapı alanı ilan edildiğini açıklar mısınız?

Üç: Rezerv yapı alanı ilan edilen yerde ev yapıp verdiğinizde "Yüzde 50'sini ben vatandaştan istiyorum." diyorsunuz. 3+1 ev için 3 milyon 150 bin lira talep ediyorsunuz. 1 milyon 575 bin lirayı iş yerini, işini, her şeyini kaybetmiş bir insan nasıl ödeyecek Sayın Bakan? "Ödeyemezse otursun ama tapusunu vermem." diyorsunuz. Diyelim ki vatandaş hasta, tedavi için başka bir ile göç etmesi gerekiyor, bu evi satamıyor, kiraya veremiyor, miras bırakamıyor anlamında, mülkiyet o zaman devlete geçiyor. Bu, mülksüzleştirme değil mi? Anayasa'yla güvence altına alınmış bir hak olan mülkiyet hakkının ihlali, Anayasa'nın ihlali değil mi bu? Burada vatandaşın, ödemesi gereken meblağda -yerinde dönüşümde olduğu gibi- bir kısmı hibe, bir kısmı uygun koşullu kredi formülü beklentisi var. Bu beklentiyi karşılayacak mısınız? Neden bunu düşünmüyorsunuz Sayın Bakan?

Dört: Rezerv alanı ilan edilen yerlerde bazı mahalleler tamamen yerle bir olmuş ama bazı mahalleler var ki sağlam binalar var, bu binalarda yaşayan insanlarımız var. Şimdi bu insanlarımız "Benim evimde mi elimden alınacak?" diyor haklı olarak. Bakan Yardımcısı samimi bir şekilde sağlam yapılara dokunmayacaklarının sözünü veriyor. Ben buna inanıyorum ama bunun bir düzenlemeyle teminat altına alınmasını istiyoruz. Söz veren Bakan Yardımcısı gittiğinde yerine gelenin "Ben böyle bir söz vermedim." demesinin önüne geçmiş olmak istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun toparlayın.

MEHMET GÜZELMANSUR (Devamla) – Bakın, bu olmamış değil, daha önceki İçişleri Bakanı "Evlere girmeyin, devlet eşya yardımı yapacak." diye söz verdi, yeni İçişleri Bakanı ise eşya yardımının adını dahi ağzına almadı. Söz veren gitti, söz uçtu, eşya yardımı yazılı olsaydı böyle mi olurdu Sayın Bakan? Bu nedenle, sağlam binalara dokunulmayacağına dair yasal düzenlemeyi bir an önce bekliyoruz.

Beş: Rezerv alanı ilan ettiğiniz yerlerde belediyenin yetkileri size geçiyor, bir bakıyoruz ki Antakya'da rezerv yapı ilan ettiğiniz yerler çarşıların olduğu, gelir getiren bölgeler. Afet riski gerekçe gösterilerek yerel yönetimleri baypas etmek mi istiyorsunuz? Vatandaşın merak ettiği, benim de merak ettiğim bu sorularımın bu oturumda cevaplanmasını istiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Hatay milletvekili Servet Mullaoglu'na aittir.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SERVET MULLAOĞLU (Hatay) – Sayın Başkan, Sayın Bakanlarım, değerli milletvekillerim; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Depremde kaybettiğimiz vatandaşlarımızın anısına şu dizelerle başlamak istiyorum:

"Göz göre göre öldürüldük ey halkım, unutma bizi..."

Birer mezar taşı gibi savrulduk,

Vicdan sustu, hukuk sustu, insanlık sustu.

Göz göre göre öldürüldük ey halkım, unutma bizi..."

Bir gün mezarlarımızda güller açacak,

Bir gün sesimiz hepinizin kulaklarında yankılanacak ey halkım, unutma bizi."

Bizim oralarda hem doğum hem ölüm reyhanla karşılaşılır. Yeni doğan bebeklere reyhan sürülür ki iyi koksunlar, iyi bir hayatları olsun diye. Vefat edenlerimizin de cenazeleri reyhan suyuyla yıkanır ve mezarlarına reyhanlar konulur. Depremde maalesef binlerce vatandaşımızın cenazesi yıkanmadan dahi defnedilmiştir, onların anısına ve tam da bu kürsüde kaybettiğimiz milletvekil arkadaşımızın anısına bu reyhanları bırakıyorum, onlara tekrar Allah'tan rahmet diliyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun, muğlak ve ucu açık bir kanundur. Kanunda, rezerv alanlarındaki az ve orta hasarlı binaların ne olacağına dair bir hüküm bulunmamaktadır. Yapılacak yönetmelikte mutlaka bu hususun net bir şekilde ifade edilmesi gerekmektedir. Yine, kanunun hiçbir yerinde orta ve dar gelirli vatandaşların devlet tarafından nasıl korunacağına ilişkin bir ifade bulunmamaktadır. Yani aslında Hükümet hangi vatandaşımızın dar gelirli olduğunu, hangisinin orta gelirli olduğunu ve yüksek gelirli olduğunu bilebilecek mekanizmalara sahiptir. Kanuna göre, şu an dar gelirli olan vatandaşlarımız için, evet, önce devlet onun adına yapıyor, tapuda ortak oluyor, onu ölünceye kadar oturturuyor ancak parası olmadığı zaman da oturduğu dairenin bürkünü alıyor. Yani, burada Hükümet şunu diyor: "Ya canın, ya tapun." İki şey arasına sıkıştırılması kesinlikle doğru değildir. Mutlaka, en azından, tüpçü Demirörenlere göstermiş olduğunuz kredi imkânını, hoşgörüyü dar gelirli vatandaşlarımıza, depremzedelere göstermiş olmanız gerekmektedir.

Sayın Bakanım, buradan bir ihbarda bulunmak istiyorum. Adana Belediyemize yolsuzluk iddiasıyla bir operasyon yapıldı. Ancak sizin Bakanlığınızda 115 metrekairelik 37 bin adet köy evi yaptırılmıştı; tek bir evin maliyeti 1 milyon 800 bin TL iken, 4 milyon 300 bin TL fatura edilmiş ve bu şekilde kamu 66 milyar 595 milyon 700 bin TL zarara uğratılmıştır. Biz bu milletin hakkını korumak için buradayız. Milletin tek bir kuruşunu asla yedirmeyeceğiz ve sizlerin de bu şekilde davranması gerekiyor. (CHP sıralarından alkışlar) Eğer bu husus doğruysa bunun hesabını kesinlikle vermeniz gerekiyor. Bunun peşini asla bırakmayacağız.

Yani, Adalet ve Kalkınma Partisi abartılmış kârlar partisi hâline dönmüştür. "Eser siyaseti" diyorsunuz, keser siyasetine döndü; emekliyi kesiyorsunuz, atanmamış öğretmenleri kesiyorsunuz, esnafı, çiftçiyi kesiyorsunuz. Bu şekilde bir siyaseti asla kabul etmiyoruz, ayaklarımızın altına alıyoruz. Emeklilere ve atanmayan öğretmenlerimize "Para yok." diyorsunuz ancak müteahhitlerinize bir sürü para kaynağı aktarıyorsunuz.

Depremler hayatımızı çok kötü etkiledi. Depremler sadece kentlerimizi değil uygarlıklarımızı, tarihimizin büyük bir parçasını da yıkıyor. Yaşadığımız acıların yanında medeniyetlerimiz, kültürel miraslarımız ve tarihimizin büyük bir parçası yok oluyor. Her zaman söylediğim gibi, bu işe aslında millî güvenlik meselesi olarak bakmak zorundayız. Sadece rant gözüyle bakmak kesinlikle doğru bir yaklaşım değildir. Bu ülkede sadece afetten kaynaklı kanun yeterli değildir, Belediye Yasası'nın mutlaka değişmesi gerekmektedir. Örneğin, bir belediye başkanı çıkıyor, dinazor parkı yapıyor ve bu ülkenin kaynaklarını mahvediyor. Dolayısıyla Belediye Yasası'nın değişmesi ve ülke kaynaklarının temel altyapılara harcanması gerekmektedir. Bu şekilde, Belediye Yasası'nda yapılacak değişikliklerle depremi daha ciddiye almanızı rica ediyor, hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Gül.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, CHP Grubu adına konuşan hatiplerin 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin sekizinci tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarımızın görüşleri, önerileri, eleştirileri Hükûmetimiz tarafından not edilmiştir. Ben yapıcı eleştiri ve önerileri için arkadaşlara teşekkür ediyorum. Bunların hepsi dikkate alınacaktır.

Ancak özellikle şu hususu da ifade etmek isterim: 1994'te Sayın Cumhurbaşkanımız İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olduğunda gençlerimiz için burs verme faaliyetine, hizmetine başlamıştı. Bu burs faaliyetleri sebebiyle Anadolu'daki birçok gencimizin hayır duası alındı. Sonra da her partiden birçok belediye bunlara destek oldu. Ancak Cumhuriyet Halk Partisinin Anayasa Mahkemesine bu kanunu iptal ettirerek gençlerimize burs verilmesinin önünü kapatmasını da burada bir kez daha hatırlatmak isterim.

Yine, gençlerimizle ilgili üniversitelerde her sene harçların kalkması için protestolar yapıldı, bizler de yaptık üniversite...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Her üniversite döneminde bütün gençlerimizin “Harçlar kalksın.” diye protestoları vardı, şimdi bu harçları gençlere eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak üzere Cumhurbaşkanımız, Hükûmetimiz kaldırdı ve gençlerimizle ilgili Aile ve Gençlik Fonunu kurduk.

Her zaman gençlerimizin yanında olmaya devam edeceğiz diyorum. Bunları tekrar Genel Kurula hatırlatarak selam ve saygılarımı sunuyorum Başkanım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Beştaş, buyurun.

2.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Hayata Dönüş Operasyonu'na ve Maraş katliamına ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün 19 Aralık. 19 Aralık deyince Hayata Dönüş Operasyonu aklımıza geliyor. Maalesef, 30 siyasi mahpusun ölümüne neden olan bu katliamın üzerinden yirmi üç yıl geçti. Üç gün sürmüştü bu operasyon ve maalesef yine bu katliam devletin en üst düzeydeki kurumları arasında tam bir mutabakatla gerçekleştirilmişti ve hâlâ sorumlular cezalandırılmadı. Yaşamını yitirenleri ve katledilenleri saygıyla anıyorum.

Sayın Başkan, yine kırk beş yıl önce 19-25 Aralık 1978 tarihleri arasında Maraş'ta Alevilere, Kürtlere ve solculara yönelik gerçekleştirilen katliamda resmî rakamlara göre 105, katliam tanıklarının aktarımlarına göre yüzlerce can yitti, yüzlerce ev ve iş yeri talan edildi; yaşamını kurtaranlar, sağ kalanlar ise baskı altında göçe zorlandı ve bu kıyım sonucunda demografik yapısı değiştirilen Maraş önemli oranda Alevisizleştirildi ve Kürtsüzleştirildi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – ...ve maalesef, hâlâ huzur içinde yaşayabildiğimiz bir ülke hâline gelemedik. Derin devlet organizasyonu olan bu katliamın arkasındaki güçler açığa çıkarılmadı, siyasi ve fiilî sorumluluğu bulunanlar yargılanmadılar ve Maraş katliamının 3 avukatı maalesef faili meçhul cinayetlere kurban gitti. Bu katliamın faili olarak müebbet cezası alan caniler dâhil yargılanan katillerin tamamı salıverildi ve şu anda Maraşlıların anmasına bile Maraş'ta izin verilmiyor ve birçok yerde Alevi nefreti sembol hâline geldi, evler işaretlenmeye ve tehditlere devam ediliyor ve Maraş'ta katledilen canların birçoğunun cesedi yığınlar hâlinde toplu mezarlara gömüldüğünden Alevilerin bugün, hâlen, başlarında acılarını yaşayacakları, ziyaret edecekleri bir mezarları bile yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) - Bir hakikat komisyonunun kurulması talebimizi tekrar yineliyoruz ve katliam gerçeklerinin ortaya çıkarılması çok önemlidir geçmişle yüzleşme adına. Yeni katliamlar yaşamamak için Maraş'ın unutturulması yönündeki girişim ve çabaları asla kabullenmeyeceğiz, Maraşlıların yanında olmaya devam edeceğiz. Maraş'ta yitirilen canların acısını içimizde yaşıyoruz ve anıları önünde saygıyla eğiliyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Köksal, buyurun.

3.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Yarbay Ali Tatar'ın ölüm yıl dönümüne, öğrenci burslarına ve Gençlik ve Spor Bakanlığının vakıflara ve derneklere ayırdığı bütçeye ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, şerefini her şeyin üstünde tutmuş, FETÖ terör örgütünün kumpasıyla cezaevine atılmış Ali Tatar'ın bugün ölüm yıl dönümü; kendisini, rahmetle minnetle anıyorum ve artık bu ülkenin FETÖ gibi hain terör örgütlerine bir daha teslim edilmemesini, bu olaydan iktidarın artık akıllanmasını diliyorum. Bir gün kol kula yürüdüğünüz, geçmişte etle tırnak gibi olduğunuz bir cemaatin nasıl bir terör örgütü olduğunu umarım görmüşsünüzdür, bundan akıllanmışsınızdır; bundan sonra da devletin kadrolarını, devletin kozmik odasını böyle oluşumlara, böyle yapılara teslim etmezsiniz diyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, burada gençlik konuşuldu, öğrenciler konuşuldu, burslar konuşuldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın, devam edin.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bakın, 2013'te öğrencinin aldığı burs 147 dolara tekabül ediyordu, bugün 70 dolara tekabül ediyor yani 2 bin lira alıyor, 2 bin lirayla bir üniversite öğrencisi nasıl okuyacak? Her gün simit, çay yese yine yetmez bu para, okul yemekhanesinde yemek almaya yetmez otuz gün boyunca. Biz Komisyonunda “4 bin lira olsun.” dedik, öğrenciye verilecek bursun 4 bin lira olmasını bile bu grup çok gördü, bir. (CHP sıralarından alkışlar)

İkincisi, Gençlik ve Spor Bakanlığı vakıf ve derneklere geçen yıl 500 milyonluk bir bütçe ayırmıştı, bu sene 2024 yılı için 1 milyar 325 milyonluk bir bütçe ayrılıyor yani 2 katının üstüne çıkartılmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Tamamlayacağım.

Öğrenciye bursun verilmesini, bursun 4 bin lira olmasını çok gören, öğrenciye bir öğün ücretsiz yemeği çok gören,

öğrencinin kaldığı KYK yurtlarında asansör kazalarında can vermesine göz yuman ve öğrencilere KYK yurtları yapmayıp 4 kişilik odaları ranza atarak 6 kişiye, 8 kişiye çıkararak bu zihniyet maalesef kendi kol kola yürüdüğü vakıf ve derneklere hiç utanmadan 500 milyonluk bütçenin üstüne 1 milyar 325 milyonluk bir bütçe vermeyi reva görüyor. Ben bunun takdirini yüce halkımıza bırakıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36) (Devam)

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37) (Devam)

A) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI (Devam)

1) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) İklim Değişikliği Başkanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) İklim Değişikliği Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) KENTSEL DÖNÜŞÜM BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Kentsel Dönüşüm Başkanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

BAŞKAN – Şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına yapılacak konuşmalara başlıyoruz.

İlk söz, Bursa Milletvekili Sayın Ahmet Kılıç'a ait.

Buyurun Sayın Kılıç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET KILIÇ (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulumuzu ve ekranları başında bizleri izleyen kıymetli vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde 2002'den bu yana gençlik ve spor alanında çok önemli reformları hayata geçirdik. Önceliğimiz her alanda olduğu gibi fırsat eşitliği idi. Bu ülkenin her bir gencini ötekileştirmeden, engel koymadan, onları sınırlamadan her fırsattan eşit olarak istifade etmeleri daima misyonumuz olmuştur çünkü biz en büyük yatırımın insana yapılan yatırım olduğuna inandık. Türkiye Yüzyılı'nda gençlerimizi "kökü mazide olan atı" anlayışıyla değerlerine bağlı, ne istediğini bilen, geniş ufuklu, azimli, donanımlı, çalışkan bireyler olarak geleceğe hazırlamaya devam edeceğiz.

Biz gençlerimizi Nuri Demirağların, Vecihi Hürkuşların, Şakir Zümrelerin, Nuri Killigillerin ideallerini gerçekleştirecek nesiller olarak görüyor ve politikalarımızı da bu minvalde hayata geçiriyoruz. Onların parıldayan gözlerinde yarının güçlü Türkiye'sini görüyor ve bunu her alanda yansıtmak için gece gündüz çalışmalarımıza devam ediyoruz. "Yapamazsınız." diyenlere inat "Biz yaparız." diyen, imkânsız görülen nice hayali kısa sürede gerçeğe dönüştüren, bu milletin inandığında ve çalıştığında neleri başarabileceğini gösteren fikir, yürek ve alın teriyle büyük bir başarı hikâyesi yazan TEKNOFEST ruhuyla yeşeren gençlerimize bir kez daha buradan selam olsun.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ olarak milletimizin teveccühüyle göreve geldiğimiz günden itibaren büyük ve güçlü Türkiye'nin öncüleri, önderleri ve mimarları olarak gençlerimizi görüyoruz. Yirmi bir yıl boyunca görev alan tüm hükümetlerimiz bu inançla, bu vizyonla, bu şuurla çalışmalarına devam ettiler. Eser ve hizmetlerin gerçekleştirilmiş olmasının en büyük etkeni, büyük bir zihniyet devriminin başarılmış olmasıdır. Ülkemiz aslında bu zihniyet devrimiyle hem vesayet odaklarını ortadan kaldırmış hem de milletimizde ve özellikle gençlerimizde muazzam bir öz güven inşası gerçekleştirmiştir. Bugün, gençlerimiz siyasetten yönetime, sosyal hayattan ticarete, ekonomiden kültüre, teknolojiye spora her alanda büyük başarıların öncüsü konumundadır ve bizler de gençlerimizin her daim yanında durmaya devam edeceğiz, onların ideallerine, hedeflerine giden yolda her daim omuz omuza onlarla yürüyeceğiz.

Değerli milletvekilleri, seçilme yaşını 18'e indirdik. Öğrenim kredisi geri ödemelerindeki endeks farkını kaldırarak 3 milyon öğrencimizin 27 milyar liralık borcunu sildik. Gençlik ve Spor Bakanlığımızın yurtlarına müracaat eden tüm gençlerimize yurt imkânı sağladık. 2002'den bu yana 638 yeni yurt yaparak yatak kapasitesini 182 binden 956 bine yükselttik. Üniversite öğrenim harçlarını kaldırarak dünyada bu imkânı yükseköğrenim gören gençlerine sağlayan nadir ülkelerden biri olduk. İktidara geldiğimizde 451 bin gencimize kredi veya burs verilirken bu rakamı yaklaşık 3 kat artırarak 1,5 milyon öğrencimize burs ve kredi vermeye devam ediyoruz.

Örgün eğitimdeki üniversiteli gençlerimize vaadimiz olan teknoloji desteğini hayata geçirdik. Evlilik kredisi başta olmak üzere, gençlerimizin gelişim ve girişimlerini destekleyecek projeleri kapsayan Aile ve Gençlik Kanunu'nu geçtiğimiz ay Meclisimizden geçirdik. Biliyoruz ki bu sadece bir başlangıç. Türkiye önümüzdeki dönemde gençlerin fikirleriyle, onların metotlarıyla, stratejileriyle, vazgeçemedikleri hayal ve idealleriyle, dünyaya entegrasyonlarıyla çok ama çok daha büyük mesafeleri katedecektir. Biz, şartlar ne olursa olsun gençlerimize olan güvenimizi, inancımızı her daim diri tuttuk ve bu anlamda gençlerimizle

birlikte aynı yolu yürümeye, onların önünü açmaya ve her alanda katılımcı olmayı teşvik etmeye devam edeceğiz.

Ülkemizin güzel yarınları için Cumhuriyet İttifakı'nın program ve politikalarını dün olduğu gibi bugün de destekleyen genç kardeşlerime, masabaşı anketlerle oluşturulmak istenen algının sahte cazibesine kapılmadığından ve pazarlık masalarına fırsat vermediğinden dolayı bir kez daha teşekkür ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AHMET KILIÇ (Devamla) – Genç kardeşlerim, bizler de buradan söz veriyoruz, sizleri huysuz muhterislerin karamsar söylemlerine kurban etmeyeceğiz. Sizlerle beraber bu kutlu yolda omuz omuza yürümeye devam edeceğiz diyorum.

Gençlik ve Spor Bakanlığımızın 2024 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Ankara Milletvekili Zehranur Aydemir'e aittir.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ZEHRANUR AYDEMİR (Ankara) – Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri; Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçe görüşmeleri hakkında AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Türkiye'de son yirmi iki yılda toplumsal hayatın her alanında çok büyük adımlar atıldı. Geçmiş ile bugünün mukayesesini yaptığımızda hiçbir şeyin aynı kalmadığını net bir şekilde görebiliyoruz. AK PARTİ iktidarları döneminde -tabir doğru ise- sessiz devrimler gerçekleşti. Şüphesiz, bu sessiz devrimlerin en büyüklerinden biri de gençlik alanında yapıldı. Bugün Türkiye'de gençler her platformda söz sahibidir, hayallerini gerçekleştirmek için sayısız imkâna sahiptir; çeperlerde değil tam da işin başında, merkezindedir; nice başarılarla, zaferlerde hep en öndedir. Bu söylediklerim hakikatin ta kendisidir. Siz, gençlerin hayal kurmadığını söyleyediniz. Bu ülkenin gençleri gerçekleştirdikleri hayallerle Türkiye bayrağını her yerde dalgalandırmaya devam ediyor.

2023'ten, cumhuriyetimizin 100'üncü yılından birkaç örneklerle gençlerin nasıl hayal kurup neleri başarabildiklerini sizlere anlatmak istiyorum. Genç mühendislerin başaktör olduğu ASELSAN, Kanada'nın ambargo koyup ülkemize vermediği SİHA kamerasının daha iyisini, ASEFLIR-500'ü üretti. Artık SİHA'larımızda yerli ve millî kameralarımız kullanılacak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 2023 yılındaki TEKNOFEST yarışmalarına inovatif fikirleriyle tam 1 milyon genç katıldı ve yarının Türkiye'sine katma değer sağlayacak projelerin hayata geçmesi için ilk adımlarını attılar. Spordaki başarılarımız da keza aynı şekilde... 18 yaşındaki Arda Güler dünyanın en iyi takımlarından biri olan Real Madrid'e transfer oldu. Naz Arıcı buz pateninde, Mete Gazoz okçulukta, Dilek Koçak atletizmde dünya şampiyonu oldu. Busenaz Sürmeneli kadınlarda boks alanında ilk altın madalyamızı aldı. Filenin Sultanları Milletler Ligi şampiyonu oldu.

Toplumsal olaylarda da gençlerimiz hep başroldeydiler. Yaşadığımız deprem felaketinde, psikososyal destek gruplarında, arama kurtarma ekiplerinde, gıda dağıtımlarında gençler hep en öndeydi. Asrın felaketinde asrın dayanışmasını gösterdiler. Uluslararası arenada İsrail'in Filistin'de uyguladığı soykırıma karşı küresel düzeydeki boykotlara ülkemizin gençleri ciddi bir katılım sağladı. Böylelikle genel olarak gençlere hitap eden uluslararası şirketler maddi anlamda büyük bir zarara uğradı ve bazıları da bundan geri adım atmak zorunda kaldı.

Sanat dünyasına baktığımızda, mimar ve sanatçı Melek Zeynep Bulut'un "Açık Yapıt" adlı eseri 47 ülkede 22 üniversite arasından seçilerek ödüle layık görüldü. Böylece Türkiye adına ilk kez alınmış önemli bir sanat ödülünün de sahibi oldu ve daha niceleri, hangilerini anlatsak eksik kalacak. Bu başarılar ve yetiştiren güçlü nesil tesadüfen ortaya çıkmadı; gençlere sağlanan imkânlarla, verilen fırsatlar ve yapılan yatırımlarla gerçekleşti. Her bir projenin arkasında güçlü bir irade, büyük bir vizyon ve sistematik çalışma var. Bu irade ve vizyonun sahibi Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'dır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Gençlere yönelik bu projelerin en başat uygulamacısı ise Gençlik ve Spor Bakanlığımızdır.

Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri; Bakanlığımızın yaptığı çalışmaların her biri bahsedilmeye değerdir. 1 milyona yakın öğrencisinin kaldığı 840 yurduyla, 477 gençlik merkeziyle, sadece bu yıl 135 bin gencin katıldığı 50 gençlik kampıyla, 300 bin gencin yaz tatilinde faydalandığı Seyahatsever Projesi'yle devletimiz tüm imkânlarını gençlere seferber etmiştir. Müze Kart uygulamasından gençlik kamplarına, Millî Sporcu Bursu'ndan Genç Çiftçi Projesi'ne kadar milyonlarca genç Bakanlığımızın projelerinden yararlanmıştır. Her biri gençlerimizi farklı kapılar, geniş ufuklar açıyor. Bu yüzden 171 milyarı aşkın 2024 bütçesinin gençlere daha fazla kapı açacağına inanıyoruz.

Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri; Türkiye bölgesel bir güç, küresel bir aktörse şüphesiz bunda gençlerin rolü çok büyüktür. Gençlerimiz Türkiye'nin tarihî misyonunun ne olduğuna, medeniyetinin kodlarının neler tekabül ettiğine vâkıftır. Gençler, Bosna'nın emanet, Karabağ'ın Kızılalma olduğunun, mavi vatanın korunması gerektiğinin, Siber Vatan'ın ehemmiyetinin ve Filistin'in bir izzet meselesi olduğunun şuurundadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ZEHRANUR AYDEMİR (Devamla) - Kısacası, gençler Türkiye'nin Türkiye'den ibaret olmadığının farkındadır.

Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri; bu milletin gençleri kendilerine ümitsizlik aşılayanlara rağmen "Yurt dışına gitmek için can atıyor." diyenlere inat Türkiye'yi dünyanın ilk 10 ekonomisi arasına sokacak gençlerdir; geçmişte atalarımızın yaptığı gibi, bölgesine istikrarı ve adaleti getirecek olan gençlerdir; cumhuriyetin 2'nci yüzyılını inşa edecek gençlerdir. İşte bunun için bu ülkenin gençlerine inanın, güvenin ve onlarla gurur duyun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Çünkü bu ülkenin gençlerine imkân verildiğinde başarıdan başarıya koşanlardır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey'e aittir.

Buyurun Sayın Canbey. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gençlik ve Spor Bakanlığımızın 2024 yılı bütçesi üzerine grubum adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizi, aziz milletimizi ve çok kıymetli Balıkesirli hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamın başında, vefat eden vekilimize de başsağlığı diliyorum.

Bugün cumhuriyetimizin 101'inci, Sayın Cumhurbaşkanımız liderliğinde AK PARTİ hükûmetlerinin 22'nci bütçesini yapma şerefine nail olduk. Ülkemize ve milletimize olan sevdamız bizi bugünlere taşıdı. İnşallah, bundan sonra da aynı azim ve kararlılıkla yolumuza devam edecek, daha nice bütçeleri inşallah milletimizle birlikte yapacağız.

Kıymetli milletvekili arkadaşlarım, bugün cumhuriyetimizin 100'üncü yılında ülkemizi muasır medeniyetler seviyesinin üzerine çıkarma noktasında büyük bir mücadele veriyoruz. Bu mücadeleyi dünyada ve bölgemizde ortaya çıkan bütün zorluklara ve bütün sınamalara rağmen tavizsiz bir şekilde sürdürüyoruz. "Durmak yok, yola devam." şiarıyla çıktığımız milletimize hizmet yolunda, bu kutsal yolda ilerlemeye devam ediyoruz, "Her şey Türkiye için." demeye devam ediyoruz. Hem bölgemizde hem de dünyada insanlığı ve vicdanı temsil etmeye, "Dünya 5'ten büyüktür." demeye devam ediyoruz. Zalimlerin karşısında bugüne kadar

olduğu gibi bundan sonra da durmaya, mazlumların yanında olmaya devam ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, bugün, dünya büyük bir katliama ve soykırıma şahitlik ediyor. Çoğunluğu çocuk ve kadından oluşan 20 bini aşkın Gazzeli kardeşimiz şehit edildi. Katil İsrail savaşta bile dokunulmaması gereken ibadethanelerden okullara, hastanelerden mülteci kamplarına kadar tüm sivil yerleşim yerlerini alçakça bombalıyor. Batı'nın üç maymunu oynadığı, Birleşmiş Milletlerin yetersiz kaldığı bu zamanda Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın verdiği mücadele ve dünyada insanlığın vicdanını temsil eden toplumların ayağa kalkması çözüm için, inşallah, ümit vericidir. Özellikle gençlerimizin bu zulme yüksek ses çıkarması, boykot, miting ve sosyal medya üzerinden farkındalık oluşturmaları geleceğimizin kardan bir aydınlık olduğuna işarettir.

İstedikleri kadar gençlerimizle alakalı karamsarlık pompalasınlar, biz gençlerimizle ilgili en doğruyu yapmaya devam ediyoruz; gençlerimizi eğitime, bilime, teknolojiye yönlendirmeye devam ediyoruz. Gençlerimizi darbeler çöplüğünden çıkartıp, sağcı-solcu karanlığından çıkartıp Türkiye Yüzyılı aydınlığına kavuşturduk. Ortaya büyük bir hedef koyduk, bu hedefin adı Türkiye Yüzyılı'dır. Bu amaçla Gençlik ve Spor Bakanlığını kurduk, seçme ve seçilme yaşını 25'ten 18'e düşürdük çünkü biz inanıyoruz ki önümüzdeki dönem, Türkiye Yüzyılı gençliğin yüzyılı olacaktır. Bizler "Gençler milletimizin umididir." derken hamaset yapmıyoruz, hakikati dile getiriyoruz. "Gençler hem bugününümüzün hem de geleceğimizin teminatıdır." diyorsak bunu popülist beklentilerle değil kalbimizle inandığımız için dillendiriyoruz.

Buraya bugün hatipler çıktı, konuşmalar yaptılar; "Gençlere şunu vermediniz, bunu vermediniz." diye konuşuyorlar, "Düşün gençlerin yakasından." diye konuşuyorlar. Değerli arkadaşlar, bunu konuşurken önce dönüp bir kendinize bakmanız lazım. Sizde kaç genç milletvekili var? Grubunuzda 30 yaş altı kaç genç milletvekili var? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Grubunuzda 40 yaş altı kaç genç milletvekili var? 30 yaş altı bizde 4 milletvekili var, 40 yaş altı 26 milletvekili var.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Bütçeyle ne alakası var?

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Siz gençlik kolları başkanınızı bile seçtiremediniz ya.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Bütçeyle ne alakası var?

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Konya'da 3'üncü sıraya koydunuz, biz İzmir'de 1'inci sıraya koyduk. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Bütçeyle ne alakası var?

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Alakası var. Hani "Gençlerin yakasından düşün." diyorsunuz ya, siz düşün, siz! Gençlerin önünü açın. Burada konuşmakla, hamaset yapmakla, demagoji yapmakla, retorik üretmekle bu işler olmaz. Biz söylüyoruz ve yapıyoruz Allah'ın izniyle. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Rakamlara cevap ver, rakamlara! Konuyu çarpıtma.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Teknofest gençliğimizle azmimiz diri, geleceğimiz daha da aydınlık olacak, umutlarımız tazelenecektir inşallah. Gençlerimizin hayatları ve gelecekleri üzerinden kendilerine ikbal ve politika devşirmeye çalışanlara da asla müsaade etmedik ve etmeyeceğiz.

Değerli arkadaşlar, gençlerimiz Recep Tayyip Erdoğan'la birliktedir. Bunu nereden biliyoruz? Hani diyordunuz ya "Gençler size oy vermeyecek." Hani diyordunuz ya "14 Mayıs'ta gününüzü göreceksiniz." Evet, günümüzü gördük; 2018'de 24 milyon oy aldık, 2023'te 28 milyon oy aldık ve gördüğümüz gibi gençler de "Recep Tayyip Erdoğan" diyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İnşallah bundan sonraki süreçte de gençler 31 Mart 2023'te de tekrar Recep Tayyip Erdoğan demeye devam edecek, AK PARTİ kadrolarıyla yola devam edecek inşallah. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) – Gençler oy vermedi size, gençler.

BEHİYE EKER (İstanbul) – Gençlerin oy vermediği bir ülkede kimse iktidar olamaz.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) – Gençler oy vermedi size, gençler vermedi. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BEHİYE EKER (İstanbul) – Hem siz daha gençliğin sayısını bilmiyorsunuz. Gençlerin oy vermediği bir Türkiye'de iktidar olamazsın.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) – Yüzde 35'e düştü oyunuz. Size oy verenler belli, kamuoyu araştırmaları ortada; gençler oy vermedi size.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – 4 milyon oy aldık, 4 milyon. Öyle konuşmakla olmuyor bu iş.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) – Gençler kan ağlıyor, kan ağlıyor!

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Bu vesileyle Gençlik ve Spor Bakanlığımızın 2024 bütçesinin şimdiden hayırlı olmasını diliyorum. Önümüzdeki dönem de milletimize hizmet yolunda çalışmalarında Sayın Bakanımıza ve ekibine başarılar diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BEHİYE EKER (İstanbul) – Gençler oy vermezse hiç kimse iktidar olamaz.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) – O pudra şekeri kullanan gençler öyle demiyor.

BAŞKAN – Söz sırası Gaziantep Milletvekili Bünyamin Bozgeyik'e ait.

Buyurun Sayın Bozgeyik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA BÜNYAMİN BOZGEYİK (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gençlik ve Spor Bakanlığımızın 2024 yılı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ hükümetlerinin gençlik ve spor vizyonunun en stratejik ayağını erişilebilirlik ilkesi oluşturmaktadır. Sosyoekonomik durumu ne olursa olsun; yaşadığı il, ilçe, mahalle neresi olursa olsun vatandaşlarımızın tamamının devlet imkânlarından direkt olarak faydalanması Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğindeki AK PARTİ'mizin önem verdiği konuların başında gelmektedir. İşte bu yüzden, her daim önce altyapı, önce tesis dedik ve demeye de devam ediyoruz çünkü tesis bu işin başlangıç noktasıdır. Tesisiniz olmazsa üzerine rasyonel bir sistem inşa edemezsiniz, başarılı sporcu yetiştiremezsiniz; tesisiniz olmazsa gençleri sosyal faaliyet gerçekleştirmeye, üretmeye, hayallerinin peşinden koşmaya davet edemezsiniz; tesisiniz olmazsa insanları spor yapmaya yönlendiremezsiniz. Aktif spor yapan bir toplum olmanın, ülkemizi uluslararası alanda başarıyla temsil edecek sporcu yetiştirmenin temeli tesis altyapısıdır. Dünyada gençlik ve spor yatırımlarını hayata geçirmeden gençlik çalışmalarına imza atabilmiş, sportif hamle yapabilmiş bir ülke yoktur. Avrupa, bu işleri 80'lerde ve 90'larda büyük ölçüde bitirmişken ülkemiz maalesef 2000'lerin başına kadar bu konudaki yetersizliklerini aşamamıştır. Büyük şehirlerde bile gençlik ve spor tesislerine erişim hususunda vatandaşlarımız problem yaşamıştır, Sayın Cumhurbaşkanımız göreve gelir gelmez evvela bu konunun çözümü için kolları sıvamıştır.

Ülkemiz, Cumhurbaşkanımızın liderliğinde son yirmi bir yıldır her alanda olduğu gibi, gençlik ve spor tesisleri alanında da olağanüstü bir dönüşüm süreci içerisine girmiştir. Gençlerimizin ve sporcularımızın hem bugünlerini hem de yarınlarını güçlü ve donanımlı kılmak için altyapı destekleri ve tesis sayıları sürekli artırılmıştır. İşte, biz, bu çalışmaların tamamını "tesisleşme devrimi"

olarak adlandırıyoruz. Buna neden devrim diyoruz? Çünkü inşa ettiğimiz tesislerle kökten bir yenileşmeyle beraber eksik olanı, işlevsiz olanı, ihtiyaçlara cevap vermekten uzak olanı da dönüştürdük. Bugün, 81 ilimizin tamamında ilçelere, mahallelere, köylere kadar gidin, nereye bakarsanız bakın, orada son yirmi bir yılda inşa edilmiş muhteşem sahaları, kortları, pistleri, stadyumları, salonları, havuzları ve çok amaçlı spor alanlarını görürsünüz. Şehrin her caddesinde, uzak ilçelerde, köylerde AK PARTİ iktidarlarının gurur eserleri olan gençlik merkezleri, genç ofisler, öğrenci yurtları, gençlik kampları karşınıza çıkar. Dünyanın en modern tesislerini bu ülkenin evlatlarının hizmetine sunduk. Önceleri spora erişimde zorluk yaşayan gençlerimiz, kadınlarımız, engellilerimiz, 7'den 70'e bütün vatandaşlarımız bugün bu tesislere rahatlıkla erişiyor ve günün her saati imkânlardan faydalanabiliyor. Kitle sporunu geliştirdikçe her geçen gün daha fazla gencimiz spora adım atıyor. 2002 yılında bu ülkenin lisanslı sporcu sayısı 278 bin iken 2023 yılındaki lisanslı sporcu sayımız 15 milyonu geçmiştir. Tüm branşlarda, uluslararası düzeyde başarı çıtımız sürekli yükseliyor. 2002 yılında toplam madalya sayımız 1.481 iken bugün, 2023 yılında 7.418'e çıkmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gençlik ve Spor Bakanlığımızın yoğun gayretleriyle 2002 yılında 1.475 olan gençlik ve spor tesisi sayımız bugün 2023 yılında 14.450'ye çıkarılmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Geçmişte uluslararası müsabakalarda yabancı ülkelere tesislere milletimiz imrenerek bakarken şimdi, ülkemiz her köşesinde yapılan bu yatırımlarla uluslararası organizasyon ve spor müsabakalarına ev sahipliği yapabiliyor, sporun her branşındaki bu muhteşem tesisler hepimizin gurur kaynağı oluyor. Bu yatırımların stratejisi belirlenirken ortak akıl ve istişare kültürü merkeze alındı, kurumlar arası iş birliği ön planda tutuldu. İllerin gençlik ve spor yatırımlarına yönelik tesis ihtiyaçları yerel yönetimlerimizle birlikte kararlaştırıldı. Gençlik ve Spor Bakanlığı çatısı altında Spor Toto Teşkilat Başkanlığıyla son beş yılda 81 ilimizde 8 bin tesisi kapsayan yatırım protokolleri imzaladık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BÜNYAMİN BOZGEYİK (Devamla) – Yatırımların büyük kısmı tamamlanarak hizmete alındı, diğerlerinin yapımı hız kesmeden devam ediyor.

Bu vesileyle başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere önceki dönem Gençlik ve Spor Bakanımız Sayın Mehmet Muharrem Kasapoğlu'na ve Sayın Bakanımız Osman Aşkın Bak Beyefendi'ye ülkemizin gençlerine hizmet edecek tesislerin hayata geçirilmesinde katkı sağlamama fırsat verdikleri için hassaten teşekkür ediyorum. Bu imzalar ülkemizin sadece bugünlerine değil, geleceğine de atılmış imzalar, bu tesislerde gençlerimiz hem eğitim alıyor hem spor yapıyor hem ders çalışıyor hem faaliyetlerini geliştiriyor hem de toplumda dayanışmayı ve sevgiyi büyüten gönüllü çalışmalara imza atıyorlar.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; işte bu yatırımlar ülkemizin birer gurur abidesidir. Bu yatırımlar sayesinde ülkemiz Türkiye Yüzyılı'nda güçlü yürüyüşüne daha emin adımlarla devam edecektir. Gençlik ve Spor Bakanlığımızda gecesini gündüzüne katarak samimi gayretler ortaya koyan başta Sayın Bakanımız olmak üzere tüm Bakanlık personelimizin azmine şahidiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜNYAMİN BOZGEYİK (Devamla) – Selamlayayım.

BAŞKAN – Size bir dakika verdik.

Söz sırası Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy'a ait.

Buyurun Sayın Gülsoy. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Sözlerimin başında sizleri, aziz milletimizi ve ekranları başında bizleri izleyen değerli hemşehrilerimizi saygıyla selamlıyorum.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızın 2022 kesin hesabı ve 2024 yılı bütçesinin ülkemize hayırlı ve bereketli olmasını temenni ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 Şubat 2023 tarihinde yaşamış olduğumuz, merkez üssü Kahramanmaraş olan ve birçok ilimizle birlikte Osmaniye'mizi de etkileyen asrın felaketi depremlerinde ilimizde 1.010 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir. Yine, 6 Şubat depremlerinden bugüne kadar ilimizde yaklaşık 10 bin bina yıkılmış, bu da yaklaşık olarak 25 bin bağımsız bölüme tekabül etmektedir. Bu depremlerde hayatını kaybeden değerli vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, kederli ailelerine başsağlığı diliyorum. Depremin ilk anından itibaren devletimiz, sivil toplum kuruluşlarımız ve Türkiye'nin her yerinden yardıma koşan, dualarını eksik etmeyen aziz milletimize, bu zor zamanımızda yanımda olan herkese ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Yaşanan bu büyük afetin ardından, başta Valiliğimiz olmak üzere AFAD, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımız, belediyelerimiz, Toplu Konut İdaresi Başkanlığımız ve ilgili kurumlarımızla koordineli bir şekilde çalışarak depremin açmış olduğu yaraların sarılması için tüm imkânlarımızı seferber ettik. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımız koordinesinde ilimizde 13.646 konut, 6.856 köy evi, 3.650 ticari alan olmak üzere toplam 24.152 bağımsız bölüm inşa edeceğiz. İnşasına başlamış olduğumuz 5.501 konutu en kısa sürede tamamlayıp Osmaniye'li vatandaşlarımızın hizmetine sunacağız.

Bu vesileyle başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere, ilgili kurumlarımıza, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımıza sizlerin huzurunda bir kez daha teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; "asrın felaketi" olarak da ifade edilen 6 Şubat tarihinde yaşamış olduğumuz Kahramanmaraş merkezli deprem, doğrudan 11 ilimizde, 124 ilçemizde ve 6.929 köy ve mahallemizde büyük bir yıkıma ve hasara sebep olmuştur. Depremlerden 120 bin kilometrekarelik bir alan ve kış şartlarında 14 milyon insanımız etkilendi. Ayrıca, Genel Hayata Etkili Afet Bölgesi kapsamında 7 il, 55 ilçe 4.017 köy ve mahallemizle beraber toplamda 18 il, 179 ilçe, 10.946 köy ve mahalle depremden etkilenmiş oldu. Yaklaşık dokuz saat arayla meydana gelen 7,7 ve 7,6 büyüklüğündeki bu depremler de olağan dışı ve dünyada ender görülen doğa kaynaklı afetlerdendir. Buradan, Rabb'imden bir kez daha diliyorum ki ne ülkemizi ne de dünyayı böyle bir felaketle karşı karşıya bıraksın.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızın hasar tespit verilerine göre toplamda 680 bin konut, 170 bin dükkân, depo, ahır ve bağımsız bölüm kullanılamaz hâle gelmiştir. Yapılan araştırmalara göre de depremin yol açtığı maddi zarar 110 milyar dolardır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımız da bir önceki yılın bütçesine göre 2024 yılı bütçesinde yüzde 994,10 oranındaki artışla bakanlıklar arasında en fazla artışa sahip olan Bakanlıktır. Yine, bunun yanında AFAD Başkanlığımız da 2024 yılı yatırım ödeneğinin yüzde 95'i tutarındaki 671,5 milyar Türk lirasını kalıcı konutların inşası için kullanacaktır.

Afet sonrası kalıcı konutlarla ilgili ilk temeli 28 Şubat tarihinde atmıştık biliyorsunuz ve bir buçuk ay gibi kısa bir sürede, 23 Martta da Sayın Cumhurbaşkanımızın teşrifleriyle, ilk konutların teslimleri gerçekleştirilmişti. Şu anda, afet bölgesinde 200 bin konutun inşası devam etmektedir. İklim dostu ve daha enerji verimli özellikleriyle, afet bölgesinde 100 bin köy evi de hafif çelikten inşa edilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

SEYDİ GÜLSOY (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; depremin ilk anından bugüne kadar Osmaniye'li

hiçbir vatandaşımızı aç ve açıkta bırakmadık. Evi yıkılan, ağır hasar alan vatandaşlarımızı konteyner kente yerleştirdik, orada her türlü ihtiyaçlarını gidermekteyiz. Yine 5.501 konut yapıyoruz; bunun inşallah 1.351'ini bu yılın sonuna kadar Osmaniyeli vatandaşlarımızın hizmetine, kullanımına teslim etmiş olacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerimin sonunda 2024 yılı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızın ve bağlı kuruluşların bütçesinin ülkemize, Bakanlığımıza, milletimize hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gaziantep Milletvekili Mehmet Eyup Özkeçeci. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET EYUP ÖZKEÇECİ (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızın bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz aldım. Bu vesileyle Genel Kurulumuzu ve aziz milletimizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz topraklarının yüzde 66'sı, nüfusumuzun yüzde 71'i birinci ve ikinci derece deprem riski altındadır. 6 Şubat günü ülkemiz "asrın felaketi" olarak adlandırdığımız büyük bir felaketi yaşadı. Yaşadığımız bu depremler, şiddet ve kapsadığı alan açısından bakıldığında yakın tarihte eşi benzeri olmayan bir felakettir. Depremi ilk anından itibaren koordinatör olarak görev yapan Bakanımız Sayın Murat Kurum, milletvekillerimiz, valilerimiz, Kızılayımız, AFAD'ımız, UMKE'miz, Jandarma ve Emniyet güçlerimiz ile vatandaşlarımızla el ele vererek çalışmalara başladık, bütün ekiplerimizle beraber devlet millet dayanışmasını etkin bir şekilde ortaya koyduk.

Değerli milletvekilleri, seçim bölgem Gaziantep'in de aralarında bulunduğu 11 il, 124 ilçe ve 7 bine yakın kırsal ve merkezî mahallemizi etkileyen bu depremde 50 binden fazla canımızı kaybettik. Hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan bir kez daha rahmet diliyorum.

Çevre, Şehircilik ve iklim Değişikliği Bakanlığının hasar tespit verilerine göre 580 bin konut, 170 bin iş yeri, ahır ve depo gibi toplam 850 bin bağımsız bölüm yıkılmış ve kullanılamaz hâle gelmiştir. Deprem bölgesinde bugüne kadar yaklaşık 200 binden fazla konutun inşasına başlandı, yıl sonu itibarıyla da 46 bin konutun teslimi vatandaşlarımıza yapılacaktır.

Depremde en çok hasarı seçim bölgemdeki Nurdagi ve İslâhiye ilçelerimiz aldı. Gaziantep ilimizin Şahinbey, Şehitkâmil, Nizip, İslâhiye, Nurdagi, Araban ve Yavuzeli ilçelerimizde yapılan ve yapılacak olan sosyal konut, köy evi ve afet konutlarının toplam sayısı 24.929'dur. Bu afet konutlarının yapımına depremden hemen sonra başlandı, kırk dört gün içerisinde ilk teslimatlar yapıldı. Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın da katılımlarıyla ilk köy evi bu şekilde teslim edildi. Kırsal dönüşümün de örneği olan 14 köy evi, cami, köy konağı, ahırlar, kompost alanı ve çevre düzenlemesi yapılmıştır. Köy tipi kalıcı afet konutları TOKİ standartlarında, zemin etütleri yapılarak, kaya zemin üzerine, radye temel betonarme olarak kırk dört günde tamamlanmıştır. Cumhuriyet tarihimizin bu en büyük konut ve şehircilik seferberliğini Allah'ın izniyle alımızın akıyla tamamlayacağız inşallah.

Yine, Nurdagi'mızda 3 farklı etapta 2.909 afet konutunun yapımı devam etmektedir. Bunlardan yapımı tamamlanan 214 konut ve 1 adet ticari merkezin teslimatı vatandaşlarımıza yapıldı, şimdiden hayırlı olsun.

Yine, depremin yoğun olarak vurduğu İslâhiye ilçemizde 8 ayrı etapta 4.531 afet konutu yapım aşamasındadır. Mart 2023'te yapımına başlanan 17 blok ve 399 daireden oluşan deprem konutlarımızın yapımının da sonuna yaklaşıldı. Yüzde 30'unu yeşil alanın oluşturduğu sitede, yürüyüş yolları, spor alanları, basketbol sahası, çocuk oyun parkı, fitness salonu gibi alanların yapımı tamamlanmıştır.

Hükümet olarak Yerinde Dönüşüm Projesi'yle vatandaşımıza Bakanlığımızın denetiminde TOKİ'nin güvencesiyle kendi evlerini yerinde yapma imkânı sunuyoruz. Bu proje yüzde 50 hibe, yüzde 50 krediden oluşmaktadır, krediler iki yıl ödemesiz olmak üzere on yıl vadeli ve faizsiz olacaktır. Yerinde Dönüşüm Projesi'ne başvuran vatandaşlarımızın sayısı ülkemiz genelinde 250 bini olmuştur.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin "asrın felaketi" olarak tanımlanan bu afetlerin yaralarını sarması, doğrudan ve dolaylı etkilerin ortadan kaldırılması için güçlü bir yönetime, güçlü bir siyasi irade ve istikrara ihtiyacı vardır. Bu irade ve istikrar da Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğindeki Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde mevcuttur.

Yıkım alanı ve etkisi itibarıyla dünyada eşi benzeri görülmemiş böyle bir felaketin üstesinden gelmek, devletimizle birlikte vatandaşlarımızın geleceğini güvence altına almak, şehirlerimizi ve toplumumuzu afetlere karşı dirençli hâle getirmek ve vatandaşlarımızın kalıcı konutlara bir an önce kavuşmasını sağlamak için gece gündüz demeden çalışıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

MEHMET EYUP ÖZKEÇECİ (Devamlı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 Şubatta meydana gelen depremin yüreğimizde açtığı yaralar ilk günlük tazeliğini koruyor. Enkaz altında kalarak hayatlarını kaybeden vatandaşlarımızı unutmadık, unutmayacağız. Allah'ın izniyle depremin yıktığı şehirlerimizi yeniden ayağa kaldırmakta kararlıyız. 85 milyon tek yürek olarak birlik ve beraberlik içinde bu zor günleri de aşacağız. Bölgemizin yeniden imarı için büyük bir özveriyle çalışan Çevre ve Şehircilik Bakanımız Sayın Mehmet Özhaskeci'ye, Bakanlığımızın ve bağlı kuruluşlarının bürokratlarına ve personellerine emekleri için çok teşekkür ediyorum.

Bu vesileyle 2024 yılı bütçemizin devletimize ve milletimize hayırlı olmasını temenni ediyorum. Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla tekrar selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Faruk Pınarbaşı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET FARUK PINARBAŞI (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün 2024 yılı bütçesi ile 2022 yılı kesin hesabı ve Sayıştay raporu üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. Televizyonları başında bizi dinleyen halkımıza da selamlar.

Geçen hafta vefat eden Kocaeli Milletvekilimiz Hasan Bitmez'e Allah'tan rahmet, kederli ailesine ve Saadet Partisine başsağlığı diliyorum.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ülke genelinde 973 tapu müdürlüğü, 81 kadastro müdürlüğü ve toplam 19 bin personelle yılda yaklaşık 17 milyon işlem yaparak 30 milyon vatandaşımıza hizmet vermektedir. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Türkiye'de e-devlete en hızlı geçiş sağlayan ve teknolojiyi bütün imkânlarıyla kullanan, Türkiye'de kalitenin ve güvenin mimarı olmuş bir kurumdur. Web Tapu projesiyle vatandaşlarımız fiziki ortama gerek duymadan her türlü tapu işlemlerini güvenli bir şekilde yapabiliyorlar, her türlü evrak işlemi de bu sistem üzerinden gerçekleştiriliyor. Bir e-devlet uygulaması olan ve Web Tapu'da günlük 200 bin işlem yapılmaktadır.

Hayata geçirilen e-haciz, e-ipotek, e-tahsilat, e-randevu, e-ilan, e-arşiv, e-terkin projeleriyle işlemler sistem üzerinden yapılmakta olup bu hamlelerimizle Bakanlığımızın ve Türkiye'nin dijitalleşmesine yeni bir katkı sunulmuştur. Tapu müdürlüklerinde işlem sonrası verilen tapu senedi ve tapu kayıt belgesine, taşınmaza yönelik mülkiyet ve konum bilgisinin gösterilmesi amacıyla "karekod" adlı tapu uygulamasına başlanmış olup bu uygulamayla vatandaşlarımız tapu senedi üzerinde yer alan QR kodunu cep telefonlarına okutarak maliki olduğu taşınmazlarla ilgili ada, parsel, metrekare, konum gibi bilgilere kolaylıkla ulaşabilmektedir.

Tapu Takas uygulamasıyla taşınmazın devrine ilişkin bedelin güvenli bir yöntemle el değiştirmesi sağlanmıştır. Tapu

işlemlerinin güvenli bir şekilde yapılmasına yönelik olarak Elektronik Kimlik Doğrulama Sistemi hayata geçirilmiş ve tüm tapu müdürlüklerinde uygulamaya alınmıştır. Bu uygulamayla işlem sahibi vatandaş bilgileri on-line olarak nüfustaki bilgileriyle teyit edilerek yaşanması muhtemel sahtecilik olaylarının da önüne geçilmiştir. Ayrıca, 1 Temmuz 2023 itibarıyla tapu satış işlemleri noterler vasıtasıyla da yapılmaktadır. Emlak piyasasında son dönemlerde ortaya çıkan spekülasyon amaçlı fiyat artışlarının engellenmesi, vergi kaybının önlenmesi ve şeffaflığın sağlanabilmesi için Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından toplu değerlendirme yöntemleriyle değer bilgi merkezinin kurulmasına yönelik çalışmalar da başlatılmıştır. Genel Müdürlüğün en önemli görevlerinden biri olan tesis kadastro mülkiyet belirleme işlemi ülke genelinde tamamen bitirilerek mülkiyet problemi çözülmüş, kadastro çalışmalarının bitirilmesiyle birlikte eski teknolojiyle üretilen kadastro haritalar güncellenerek yeni teknolojiye uygun hâle getirilmek suretiyle bilgi sistemine aktarılmaktadır. Ayrıca, kadastro güncelleme çalışmalarıyla teknik hataların düzeltilmesinin yanı sıra intikal, taksim, ifraz gibi mülkiyete yönelik işlemler ile hisse hataları, nüfus bilgileri ve düzeltmeler de yapılmaktadır.

Parsellerin konumunu gösteren Mekânsal Gayrimenkul Sistemi kurularak tapuda kayıtlı 58 milyon 930 bin 124 parselin sisteme entegrasyonu sağlanmıştır. Parsel sorgulama uygulamasıyla "web" üzerinden, mobil parsel sorgulama uygulamasıyla cep telefonlarından parsel ile ilgili temel verilere herhangi bir kısıt olmaksızın ulaşım sağlanmaktadır. Vatandaşlara e-devlet kapısı üzerinden kendi adlarına kayıtlı taşınmazları sorgulama imkânı da getirilmiştir. Dünyanın her yerinde günlük 2 milyonun üzerinde sorgulama yapılmaktadır.

Taşınmaz mülkiyetinin güncellenerek korunması ve hizmete sunulması görevini başarıyla yerine getiren, devlet-vatandaş ilişkisinin en yoğun olduğu kurumlardan biri olan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün çalışmaları kamuoyunda memnuniyetle karşılanmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET FARUK PINARBAŞI (Devamla) – Bu vesileyle özverili çalışmalarından dolayı Tapu ve Kadastro teşkilatında görev yapan tüm personele teşekkürlerimi sunarken Genel Müdürlüğün 2024 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Kütahya Milletvekili Sayın Mehmet Demir'e aittir.

Buyurun Sayın Demir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET DEMİR (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Meteoroloji Genel Müdürlüğü kurulduğu 1937 yılından bugüne meteorolojik gözlemlerin yapılması, hava tahmini ile erken uyarıların hazırlanıp yayınlanması, meteoroloji alanında araştırma ve geliştirme çalışmalarının yürütülmesiyle görevli kamu kurumudur. Bugün bütçesini görüştüğümüz bu güzide kurumumuzun faaliyet ve hedefleri hakkında sizlere kısa bilgiler vermek istiyorum.

Ülke genelinde yayılmış 2.057 adet gözlem sistemini işleten, 7/24 esasına göre elde edilen verilerle hazırlanan hava tahmini ve erken uyarıları anında yetkili kurumlara ve kamuoyuyla paylaşan, kuvvetli meteorolojik hadiselerin neticesinde oluşabilecek can ve mal kayıplarının en aza indirilmesi için görev yapan Meteoroloji Genel Müdürlüğü ülkemiz ekonomisine ve toplumsal refaha doğrudan ve dolaylı olarak önemli katkılar sağlamaktadır.

Gözlem sistemlerinin yanı sıra vatandaşlarımıza daha kaliteli hizmet sunabilmek adına yüksek teknoloji ürünlerini kullanan Meteoroloji Genel Müdürlüğü Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın Antarktika'da, söz sahibi ülkelerden biri olma vizyonunu esas alarak Ulusal Antarktika Bilim Seferlerine katılım sağlamış ve beyaz kıtada kurduğu ilk otomatik meteorolojik gözlem istasyonu ile 2020 yılından beri meteorolojik verileri elde etmektedir. Günlük ortalama 1 milyon, olumsuz hava koşullarında ise yaklaşık 2,5 milyon kişi tarafından ziyaret edilen kurumsal internet sitesiyle meteorolojik gözlem ve tahmin bilgilerine ulaşılmaktadır. Ayrıca çiftçilerimiz zirai meteorolojik bilgilere de tarımsal hava tahmini sayfası, tarımsal hava durumu mobil uygulamaları üzerinden ulaşabilmektedir. Bu bilgilere Türkiye Ziraat Odaları başta olmak üzere tarım sektöründeki sivil toplum kuruluşlarına üye olan 5 milyonun üzerindeki üreticimiz de cep telefonlarıyla her yerden, anında ulaşmaktadır. Denizcilik sektöründe ihtiyaç duyulan meteorolojik bilgilerin bir arada sunulması amacıyla Piri Reis internet sitesi ve mobil uygulaması hizmete sunulmuştur. Bunun yanı sıra Cebelitarık Boğazı'ndan Hazar Denizi'ne kadar beş günlük hava ve deniz tahminleri, meteorolojik uyarılar denizcilerimize ve balıkçılarımıza da SMS olarak gönderilmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2023 yılında kuvvetli meteorolojik hadiselerin sebep olabileceği can ve mal kayıplarını en aza indirmek gayesiyle Kasım ayı sonuna kadar toplamda 542 adet meteorolojik uyarı yayınlamıştır. Bu uyarılar, daha kolay anlaşılabilmesi için Genel Müdürlük tarafından geliştirilen yerli ve millî renk kodlu uyarı sistemi olan Meteouyarı'yla vatandaşlara ve yetkililere sunulmaktadır. Kara yollarıyla seyahat edecek vatandaşlarımızın yola çıkmadan önce gerekli tedbirleri alabilmesi için Meteoroloji Genel Müdürlüğü tarafından Karayolları Tahmin Sistemi de geliştirilmiştir. Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2003 yılı itibarıyla 31 adet olan otomatik gözlem sistemleri sayısını 2023 yılı itibarıyla 2.057 adede çıkarmıştır. Bununla birlikte insan kaynaklarını geliştirerek dünya standartlarında yüksek teknolojiyi kullanan güzide kurumumuz ülkede tahmin tutarlılığında yüzde 90'ların üzerinde ulaşmanın haklı gururunu yaşamaktadır. Meteoroloji Genel Müdürlüğü 75 sivil ve askerî havaalanında yedi gün yirmi dört saat esasına göre dünya standartlarında havacılık meteorolojisi hizmetleri sunmaktadır. Askerî harekâtların ve idari faaliyetlerin planlanmasında hava şartlarıyla arazinin son durumu çok önemlidir. Savunma sanayisi alanında meteorolojik gözlem ve küresel konumlandırma sistemiyle karada, havada ve denizdeki askerî unsurların hedefi tam isabetle vurması için havadaki ısı, nem, basınç, coğrafi yön, konum ve rüzgâr değerlerini ölçen sistemle yapılan operasyonlar, başarıyla faaliyet gösteren ALTAY tankı, ANKA, ATAK helikopteri, İHA ve SİHA'lar, MİLGEM'lerimizle terör örgütlerine göz açtırmamaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ege Bölgesi'nde yer alan, İç Anadolu Bölgesi'ne komşu olan Evliya Çelebi'nin memleketi Kütahya ilimizin soğuğu sert, insanı merttir. Kütahyalı hemşehrilerimiz tarih boyunca iyinin, güzelin, doğrunun yanında olmuş, insani değerlerini korumuş, her zaman devletinin ve milletinin yanında olmuştur. Seçim bölgem, zafer şehri Kütahya'mıza AK PARTİ hükümetlerimiz tarafından Meteoroloji Genel Müdürlüğünce son yirmi yılda 51 milyon 400 bin liralık yatırım yapılmıştır. Toplamda 26 adet gözlem sistemiyle Kütahya ilimizde meteorolojik gözlemler başarıyla sürdürülmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET DEMİR (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

MEHMET DEMİR (Devamla) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; sözlerime son verirken 7/24 esasına göre kesintisiz hizmet veren Meteoroloji Genel Müdürlüğümüze ülke açısından son derece önemli hedeflere ulaşması için yaptığı özverili çalışmalar dolayısıyla teşekkür ediyorum, 2024 yılı bütçesinin kurumumuza ve ülkemize hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)
BAŞKAN - Söz sırası Bursa Milletvekili Emel Gözükara Durmaz'da.
Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA EMEL GÖZÜKARA DURMAZ (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi kapsamında İklim Değişikliği Başkanlığı hakkında AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve ekranları karşısında bizleri izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

İklim değişikliği, sınır tanımayan ve gelişmişlik düzeyinden bağımsız, tüm ülkeleri etkileyen niteliğiyle günümüzün en önemli küresel sorunları arasındadır. İklim değişikliği yalnızca bir çevre sorunu değil, insanlık için büyük bir gelecek kaygısı, ülkelerin kalkınmasını ve refahını etkileyen küresel bir krizdir. Türkiye, iklim değişikliğinin önlenmesi, gelecek nesillere yaşanabilir bir çevre bırakılması için kalkınma hedeflerini çevreyle uyumlu bir şekilde gerçekleştirmekte, bölgesel ve uluslararası çalışmalara etkin katılım sağlamaktadır. Türkiye olarak iklim değişikliği krizine dünyanın ortak evimiz olması bilinciyle yaklaşıyoruz. Ortak evimiz dünyanın geleceği için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına bağlı olarak kurulan İklim Değişikliği Başkanlığımız, Türkiye'nin iklim değişikliğiyle mücadele ve uyum çalışmaları kapsamında ulusal ve uluslararası düzeyde politika, strateji ve eylemleri belirleyerek müzakere süreçlerini üretmektedir, Türkiye'nin 2053 net sıfır emisyon ve yeşil kalkınma hedefleri doğrultusunda iklim değişikliğine uyum ve azaltım için gerekli olan tüm çalışmaları gerçekleştirmekte, insan ve doğa dostu bir yaklaşımla iklim değişikliği farkındalığı kazandırmaktadır. Türkiye, ekonomik büyüme ve sosyal refah için ulusal stratejisinin merkezine iklim eylemini yerleştirmiş, iklim dostu teknoloji ve enerji kaynaklarının kullanımında, hava, su ve toprak kalitesinin iyileştirilmesinde önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan 2021 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda Türkiye'nin Paris İklim Anlaşması'na taraf olacağını ve iklim kriziyle mücadeledeki kararlılığımızı bütün dünyayla paylaşmış, akabinde 2053 net sıfır emisyon ile yeşil kalkınma hedefini açıklamıştır. İklim değişikliği tehlikesine karşı hedefimiz, küresel sosyoekonomik dayanıklılığın güçlendirilmesi ve endüstriyelleşme öncesi döneme referansla dünyadaki sıcaklık artışını 2 santigrat derecenin altında tutmak ve 1 santigrat dereceyle sınırlamaktır. Bu doğrultuda, Türkiye'nin Ulusal Katkı Beyanı'nı tüm ulusal kurumlar ve özel sektörle istişare içinde hazırlayarak 2030 yılı için hedefimizi yüzde 21'den yüzde 41'e, emisyonlarda artış da azalıma yükseltmiştir. Ulusal Katkı Beyanı'mızla enerji verimliliği, temiz ulaşım, yutak alanların korunması ve sanayinin teknolojik dönüşümü gibi alanlarda önemli atılımlar ve yatırımlar yapıyoruz. Yenilenebilir enerji kaynaklarımızın elektrik üretiminde kurulu gücümüz içindeki payını yüzde 55'e çıkardık, 2053 yılında yüzde 69'a çıkarmayı hedefliyoruz. Bu oranla Avrupa'da 5'inci, dünya da ise 12'nci sırada yer alıyoruz.

Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi himayesinde Bakanlığımız tarafından başlatılan ve sınırları aşan bir proje olan Sıfır Atık Projesi'yle 2017 yılında yüzde 13 olan geri kazanım oranımızı 2022 sonu itibarıyla yüzde 30,13'e çıkardık, 2023 yılında yüzde 35'e, 2035 yılında ise yüzde 60'a çıkarmayı hedefliyoruz. Proje kapsamında 45,5 milyon ton geri kazanılabilir atık işlenerek ekonomiye kazandırılmış, toplanan atıklardan 96 milyar TL ekonomik kazanç sağlanmış, 432 milyon ağaç kurtarılmış, 108 milyon varil petrolden tasarruf edilmiş; 4,9 milyon ton sera gazı salımı önlenmiştir. 2053 net sıfır emisyon hedefine ulaşmak ve yeşil dönüşüm için paydaşların talepleri ve bilimsel veriler doğrultusunda iklim kanunumuz hazırlanmaktadır. Enerji ve kaynak verimliliğini, sıfır atık prensibini gösteren tesislere çevresel üretimin bir göstergesi olarak Sanayiye Yeşil Dönüşüm Belgesi düzenlenmektedir. Bu belgeyi alan sanayi tesislerinin dünya standartlarının da üzerine çıkacak rekabet gücüne erişmesi sağlanacaktır. Önümüzdeki dönemde iklim dostu yatırımların desteklenmesi, temiz üretim yapan tesisleri teşvik edecek bir emisyon ticaret sistemi hayata geçirilecektir. Ülkemizin yeşil mirasını korumak adına korunan alan miktarını yüzde 9,6'dan 12,63'e çıkardık, bu oranı 2028 yılına kadar OECD ortalaması olan yüzde 17'yi geçerek yüzde 20'ye çıkarmayı ve 2,7 milyon metrekare alanda yeni karbon yutak alanı oluşturmayı hedefliyoruz. AK PARTİ olarak üzerinde yaşadığımız dünyaya, nimetlerinden istifade ettiğimiz çevreye ve nesillerimize karşı sorumluluğumuzun bilincinde olarak yaptığımız bu çalışmalarla inanıyoruz ki herkes için adil, kapsayıcı ve sürdürülebilir çözümler üreterek iklim değişikliğinin yıkıcı sonuçlarını tersine çevireceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

EMEL GÖZÜKARA DURMAZ (Devamla) – Sözlerime burada son verirken 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, Gazi Meclisimizi selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası İstanbul Milletvekili Nilhan Ayan'ın.

Buyurun Sayın Ayan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NİLHAN AYAN (İstanbul) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

İklim Değişikliği Başkanlığı 2024 yılı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Türkiye için son birkaç yıl iklim açısından oldukça zor geçti; olağanüstü yağışların sebep olduğu sel felaketleri, şimdiye kadar meydana gelen en kötü orman yangınları ve biyoçeşitlilik kaybı, normalin üstündeki sıcaklıklar. Küresel ölçekte sera gazı emisyonları artıyor, su kaynakları azalıyor. Araştırmalar Türkiye'nin yakın gelecekte daha sıcak, daha kurak, yağışlar bakımından çok daha belirsiz bir iklim yapısına sahip olacağını ortaya koyuyor. Tüm bunlar iklim kriziyle mücadelenin aciliyetini gösteriyor.

Dünya bir denge üzerine yaratılmış, denge bozulduğu zaman felaketler de arka arkaya geliyor. Yeniden doğayla dost olduğumuz, tüm canlılarla iç içe yaşadığımız sürdürülebilir bir geleceğe ancak yeşil dönüşümle erişebiliriz. Bu bağlamda, millet bahçelerimiz sadece nefes alanlarımız olmakla kalmıyor, yeşil yüzyılın sosyal alanları hâline geliyor. Yeşil koridorlarla vatandaşlarımızın şehrin karmaşasından uzaklaşmalarını sağladık. Benden önce çıkan muhalefetten milletvekili hatiplerimiz demişlerdi ki: "Yetersiz, daha fazla olmalı." Bu vesileyle müjdeyi ben vermiş olayım: Millet bahçesi hedefimizi cumhuriyetimizin 100'üncü yılı dolayısıyla 100 milyon metrekareye çıkardık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İstanbul Milletvekili olarak "Yeniden İstanbul, yeniden doğayla dost şehircilik." diyoruz ve yolumuza devam ediyoruz.

İklim değişikliği küresel anlamda ciddi bir tehdit. Şehirlerin bu sorunla baş etme kapasitelerini arttırmak, sürdürülebilir çözümler üretmek, geliştirmek AK PARTİ Hükûmetimizin olmazsa olmazları arasında. Sürdürülebilir yapı malzemeleriyle geri dönüşümü yaygınlaştırarak şehirleri karbondan arındıracağız. İklim değişikliği ve çevre sorunuyla mücadeleyi siyasetüstü görmeliyiz. Nitekim iklim değişikliği artık ülkeler için bir güvenlik meselesi hâline geldi. Suyu ve toprağı koruyamazsak tüm dünya genelinde bolluk ve bereketten mahrum kalacağız ve iklim multiteciğiyle yüzleşeceğiz. Gelecek nesillere iklim multiteciğiyle sınanacakları bir dünya bırakmaya hakkımız yok. Bu nedenle, özellikle gelişmiş ülke halklarının bireycilikten vazgeçmesi ve ortak evimiz dünyamızı ancak birlikte koruyabileceğimizi fark etmesi elzemdir. Bu dünyayı miras değil çocuklarımızın emaneti olarak görmeliyiz.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; biliyorsunuz ki Türkiye'de altı sene önce Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi'nin öncülüğünde başlattığımız Sıfır Atık Projesi, potansiyelimizin açık bir ispatı oldu. Geldiğimiz noktada, ülkemizde edindiğimiz kazanımların sınırları aşarak küresel bir hareketi doğurduğuna şahitlik ediyoruz. Türkiye'nin girişimleriyle Birleşmiş Milletler çatısı altında kurulan Sıfır Atık Yüksek Düzeyli Şahsiyetler Danışma Kurulunun amacı, nesiller arası adaleti sağlamak. Çocuklarımıza

daha adil ve yaşanabilir bir dünya bırakmak için elbette var gücümüzle çalışacağız.

Sayın milletvekilleri, "Yapamazlar!" "Yerli değil." dedikleri Togg, bugün, millî gururumuz olarak yollarda; aslında inanmadıkları biz değiliz, kendileri. Muhtaç olduğumuz kudret damarlarımızdaki asıl kanda mevcut; biz bu bilinçle, yapacağız dediğimiz her şeyi yaptık ve bundan sonra da yapmaya devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu vesileyle, Türkiye'nin çevreci otomobili için başta Cumhurbaşkanımız olmak üzere emeği geçen herkese bir kez daha teşekkürlerimi sunuyorum.

Türkiye'mizin bunca çabasının yanında ifade etmek istiyorum ki iklim değişikliğiyle mücadelede çözüm önce ülkesel, sonra küresel dayanışmadan geçiyor. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde, Türkiye olarak her zaman olduğu gibi bu konuda da elimizi taşın altına koymaya devam edeceğiz. Yeni Türkiye Yüzyılı yeşil dönüşümün yüzyılı olacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

NİLHAN AYAN (Devamla) – Sözlerime son verirken herkesin bildiği bir şeyi yinelemek istiyorum: Yaparsa AK PARTİ yapar, yaparsa Recep Tayyip Erdoğan yapar, yaparsa Cumhuriyet yapar. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Bütçe çalışmalarının hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Sakarya Milletvekili Murat Kaya'dadır.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MURAT KAYA (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Kentsel Dönüşüm Başkanlığı bütçesi üzerinde AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Heyetinizi, Gazi Meclisimizi ve ekranları başındaki aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye yapı stokunun yenilenmesi için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına bağlı faaliyet gösterecek olan Kentsel Dönüşüm Başkanlığı Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın imzasıyla resmen kuruldu, karar Resmî Gazete'de 16 Ekim 2023 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girdi. Bu yapı içerisinde 3 genel müdürlük ihdas edildi. Bir tanesi Marmara kentsel dönüşüm sürecini yürütecek, diğeri Marmara Bölgesi dışındaki kentsel dönüşüm sürecini yürütecek, üçüncüsü ise hazine arazilerinin tarama, tespit ve değerlendirme işlemlerini yaparak kentsel dönüşümüne kaynak oluşturacak. Bu düzenlemeyle birlikte kentsel dönüşüm sürecine yeni bir soluk getirmiş olduk. Yine, hazineye yük oluşturmaktan hem ülkemizdeki sağlıklı yapıları yenileyeceğiz hem de konut sıkıntısına karşı alternatif bir çözüm üretmiş olacağız. Kentsel Dönüşüm Başkanlığımızın ilk kuruluş bütçesi de bugünkü görüşmelerde takdirlerinize sunulacaktır.

Değerli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanımızın 2012 yılında ortaya koyduğu "Afete Hazır Türkiye" hamlesiyle hedefimiz ülkedeki tüm sağlıklı yapı stokunu yenilemektir. Ülkemizde 31 milyon konuttan, 5 milyon ticari alandan oluşan toplam 36 milyon bağımsız bölüm bulunmaktadır. 2012'den bugüne kadar, dönüşüm projeleriyle, Türkiye genelinde 2 milyon 200 bin konut dönüştürülmüş, şu anda Türkiye genelinde de 400 bin konut dönüştürülmeye devam etmektedir.

2012'den bugüne kadar, Türkiye genelinde, kentsel dönüşüm projeleri kapsamında Bakanlığımızca 480 milyar TL değerinde kaynak kullanılmıştır. Başlattığımız "İstanbul Yenileniyor" ve "Yarısı Bizden" kampanyası kapsamında İstanbul'da 6 milyon konut ve 1,5 milyon ticari alandan oluşan bağımsız bölüm bulunmaktadır. 600 bin bağımsız bölümün acil dönüşmesi gerekmektedir. İstanbul'da 2012'den bugüne kadar kentsel dönüşüm projeleriyle 800 bin bağımsız bölüm dönüştürülmüştür. Şu anda, İstanbul'da 170 bin 941 bağımsız bölümün dönüşümüne devam edilmektedir. 2012'den bugüne kadar, dönüşüm projeleri kapsamında, İstanbul'da 127 milyar 926 milyon TL değerinde yatırım gerçekleştirdik. İstanbul'da, acil dönüşmesi gereken 600 bin konut başta olmak üzere riskli 1,5 milyon bağımsız bölüm beş yıl içerisinde dönüştürülüp afetlere karşı dirençli hâle getirilecektir.

Değerli milletvekilleri, "Yarısı Bizden"e İstanbullu hemşehrilerimiz büyük bir teveccüh göstermiş, 1 milyon 233 bin bağımsız bölüm için müracaat yapılmıştır. Yüzde yüz anlaşma sağlanan bina sayısı 14 bindir, yaklaşık 72 bin bağımsız bölüm etmektedir. "Yarısı Bizden"den, yüzde yüz anlaşma sağlayan ve riskli yapılarda oturan vatandaşlarımız öncelikli olarak faydalanacaktır. Afet bölgesinin yeniden imar ve inşasında biz her ne kadar büyük bir çaba göstersek de bazı belediyeler yeteri kadar emek sarf etmiyorlar, durumun ciddiyetinden uzak bir şekilde hareket ediyorlar. Özellikle afet bölgesinde ve kentsel dönüşümün yapıldığı yerlerde, ayrıca Marmara ve İstanbul başta olmak üzere deprem riskinin yüksek olduğu yerlerde yerel yönetimler çok daha aktif bir şekilde çalışmalıdır.

Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde ülkemizi deprem başta olmak üzere tüm afetlere karşı dirençli hâle getirmeye devam edeceğiz. Deprem Gerçeği ve Kentsel Dönüşüm Şûrası yapıldı. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın teşrifleriyle 15-17 Eylül'de 110 uzmanın katılımıyla, 6 komisyonla İstanbul'da Bakanlığımızın düzenlediği Deprem Gerçeği ve Kentsel Dönüşüm Şûrası'nın sonuç bildirgesi açıklandı. Bilim insanları, sivil toplum kuruluşu temsilcileri, bürokratlar, alanında uzman kişiler ve medya temsilcilerinin yoğun katılımlarıyla düzenlediğimiz şûra kararlarına Bakanlığımızın yeni hazırladığı kentsel dönüşüm yasasında güçlü ve önemli bir yer verildi. Deprem Gerçeği ve Kentsel Dönüşüm Şûrası'nın sonuç bildirgesinde yer alan kararlar doğrultusunda hazırlanan ve Yüce Meclisimizden geçen 6306 sayılı Kanun'daki değişikliklerle birlikte, riskli yapı tespitinin, tahliyesinin malikler ve kiracılarla engellenmesi durumunda, tespit ve tahliyenin, mülki amirden alınacak yazılı izinle yapının kapısının çilingir vasıtasıyla açtırılması suretiyle yapılması gibi 10'a yakın madde eklendi. Bu da dönüşümü, inşallah, kolaylaştıracaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MURAT KAYA (Devamla) – Bu vesileyle, sözlerime son verirken bu çalışmaları yapan değerli Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerimize, ayrıca Bakanlığımızın tüm personeline ve başta Bakanımız olmak üzere tüm arkadaşlarımıza saygılarımı, şükranlarımı sunuyorum.

Aziz milletimizi ve yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Siirt Milletvekili Mervan Gül'e aittir.

Buyurun Sayın Gül. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MERVAN GÜL (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kentsel Dönüşüm Başkanlığı bütçesi üzerinde konuşmak için söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygı, sevgi ve muhabbetle selamlıyorum.

Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in ruhuna, 6 Şubat depremlerinde vefat edenlerin ruhlarına, bütün Ümmetimuhammed'in ve hassaten Gazze'de şehit olan kardeşlerimizin ruhuna el Fatiha.

(Hatip tarafından Fatıha suresinin okunması)

MERVAN GÜL (Devamla) – Allah kabul etsin.

Öncelikle, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bünyesinde kurulan Kentsel Dönüşüm Başkanlığının tüm ülkemiz için hayırlı olmasını diliyorum. Bu kurumun ülkemizde depreme karşı dayanıklı, yaşanılır şehirler ve ortak değerlere dayalı

bir çevreyi oluşturucağına tüm kalbimle inandığımı belirtmek istiyorum.

Ülkemiz, dünyanın aktif deprem kuşaklarından biri olan Alp-Himalaya Deprem Kuşağı üzerinde yer alır. Ülkemizin yüz ölçümünün yüzde 42'si birinci derece deprem kuşağı üzerindedir. Nitekim yakın bir tarihte, örneğine az rastlanılır bir felaketle karşılaştık, sonuçlarını hep birlikte acıyla yaşadık. Yaşanan bu acıların yanında, şehirlerimizin fiziki ve sosyal yaşamı da yara almıştır. Bu durum, Türkiye'de kaçınılmaz bir doğal afet riski olduğunu ortaya koymaktadır; afete karşı alınacak en önemli tedbir olan kentsel dönüşümün aciliyeti ve ihtiyacı bir kez daha gözler önüne serilmektedir. Yüzyıllar önce Şeyh Edebalı'nın dediği gibi "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." şiarıyla yola çıkmış Reiscumhurumuzun, Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'la yapmış oldukları değişikliklerle, aktif fay hatları üzerinde bulunan ülkemizin riskli alanlarının daha kısa sürede tespit edilmesi, tahliye edilmesi ve depreme dayanıklı yeni yapıların inşa edilmesi sağlanacaktır. Yapılan bu değişikliklerin amacı, riskli yapıların olası bir deprem olmadan tahliyesini sağlamak, depremlerden kaynaklı yıkımlarda insanlarımızın can güvenliğini sağlamak ve temel şiarımız olan "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." ilkimizi de tüm ülkede yaşayan insanlarımız için sağlamış olmaktadır.

Kentsel dönüşüm, bir sürecin olmazsa olmaz en önemli eylem planıdır. Sayın Cumhurbaşkanımızın daha önce dediği gibi, bu hakikati görmezden gelmek, ertelemek, siyasi çıkarlar için istismarına yeltenmek ülkemize ihanet etmek demektir. Kentsel dönüşüm konusu Türkiye için tartışmasız bir beka meselesidir. Hepsinden önemlisi, bu konu siyasetüstü, siyasi partilerüstü bir konudur. Tüm siyasi partilerin bu gerekliliği görüp yasadaki yapılan değişikliklere uygulamada destek vermeleri elzem olacaktır.

Devletimizin milletimizi mağdur edecek çalışmaların içinde olmayacağını açıkça dile getirmek isterim. Amacımız, kısa sürede riskli yapıların ve alanların depreme dayanıklı bir şekilde dönüşümünü sağlamak ve bunu kültür hâline getirip insanlarımızda bir aidiyet duygusu oluşturmaktır. Bu aidiyetin de insanlarımıza sorumluluk verip, kendi şehirlerindeki sorunlarını daha çok sahiplenip kalıcı çözüm kültürünü de oluşturucağına inanıyoruz.

Ayrıca, kendi memleketim olan Siirt'te riskli yapıların dönüşümünü kısa bir sürede tamamlayarak şehrimizin genelinde sağlıklı, güvenli ve yaşanabilir çevrelerin oluşturucağına ve Siirt'imize büyük bir kazanım olacağına yürekten inanıyoruz. Siirt halkının can güvenliğini sağlamanın yanında, dönüşümle beraber, yaşanılır bir Siirt için hepimizin bu değişiklikleri desteklemesi gerektiğini de dile getirmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MERVAN GÜL (Devamla) – Konuşmamı Hazreti Mevlâna'nın bir sözüyle sonlandırmak istiyorum: "Akıl, sonradan ah çekmek için değil düşünüp tedbir almak içindir." Biz de bu noktada gerekli tüm tedbirleri alıp hız kesmeden çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere bu çalışmalarda emeği geçen Bakanlığımıza ve beraber çalıştığımız Komisyon arkadaşlarımıza da teşekkür ederken saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Köksal.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, AK PARTİ Grubu adına konuşan hatiplerin 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin sekizinci tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, genç yaşta vekil olmak elbette önemlidir, kıymetlidir. Bunu 27 yaşında partisinde İl Kadın Kolları Başkanı olmuş, 35 yaşında Türkiye Büyük Millet Meclisinde memleketini temsil etme onurunu yaşamış bir milletvekili olarak söylüyorum. Ancak bu Mecliste genç vekilleri konuşmak yerine gençlerin sorunlarını konuşmayı yeğlerim. Mesela, Cumhurbaşkanına hakaret ettiği gerekçesiyle 2022'de 1.075 çocuğa dava açılmış; bunları konuşmak isterim. Mesela, ataması yapılmadığı için canına kıyan, canına kıyma noktasına gelen gençleri konuşmak isterim. Biliyor musunuz, 2012'den bu yana her yıl 3 binin üzerinde vatandaşımız geçim sıkıntısı ve işsizlik yüzünden intihara sürükleniyor ve bunların büyük çoğunluğu gençlerden oluşuyor. Mesela, ataması yapılmadığı için intihar eden Merve Çavdar, Harun Titiz, Hasan Cihan Aslan, Kevser Abdülkadiroğlu, Halil Mustafa Bozkurt, İbrahim Yeşilbağ, Ali Kürklü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, toparlayın.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) - Bunlar size neyi ifade ediyor? Ya da benim memleketim Afyonkarahisar'ın Çay ilçesinde daha birkaç ay önce KPSS'den düşük puan aldığı için canına kıyan genç bir psikolog var. Bunlar size neyi ifade ediyor? Bizim burada bu insanları konuşmamız lazım. Daha fazla genci artık işsizliğe, geçim sıkıntısına kurban etmememiz gerekiyor.

Burada millî sporculardan bahsedildi. Millî sporcular hepimizin onuru ve gururu ancak şunu belirtmek istiyorum: Türkiye'deki lisanslı sporcu sayısının toplam nüfusa oranı yüzde 8,7'dir. Yani siz önünüzde bu kadar düşük bir rakam varken hâlâ daha "elimizdekiler..." Evet, elimizdekiler önemlidir, elimizdeki millî sporcuları desteklemek hepimizin görevidir, onların başarılarıyla gurur duymayacak bir tane milletvekili yoktur bu Mecliste ancak bizim görevimiz daha fazla lisanslı sporcu yetiştirmektir, millî sporcu yetiştirmektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) - Bu hedeflere odaklanacak konuşmalar duymak isterdim. Tesisler, okullar, yönetim gibi tetikleyicilerle birlikte ele alındığında şu anki lisanslı sporcu oranının toplam nüfusa oranı ne yazık ki çok çok geride kalmakta.

Yine, yurtlardan bahsedildi. Değerli arkadaşlar, 2023 yılında örgün öğretimdeki toplam öğrenci sayısı 4 milyon 24 bin 506. Hepsinin barınma ihtiyacı söz konusu olduğunda elimizdeki KYK yurtlarıyla yüzde 21,7'sinin barınma ihtiyacı karşılanıyor. 2022'de 825 bin olan yurt kapasitesi şu anda 130 bin yatak kapasitesi ilavesiyle artırıldı, yeni yurt yapmadınız; siz 4 kişilik bir odaya ranza koyarak 6 kişi, 6 kişilik bir odaya ranza koyarak 8 kişilik hâle getirdiniz yani yeni bir yurt açmadınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Tamamlayacağım Sayın Başkan.

KADEM METE (Muğla) – Sadece Muğla'da 4 bin kişilik yurt yapıldı.

BAŞKAN – Buyurun.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) - Yeni bir yurt açmadınız, mevcut yurtların içerisine koğuş sistemi gibi ranzalar koyarak öğrencileri kötü koşullarda yaşamaya mahkûm ettiniz.

KADEM METE (Muğla) – 4 bini Muğla'da açıldı, Muğla'da! Muğla vekillerinize sorun!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Burada bir hatibimizin söylediği sözü söylüyorum: “Acaba kaç milletvekili çocuğunu KYK yurdunda barındırıyor?” Buradan soruyorum Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna. (CHP sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) – Ben varım!

BAŞKAN – Sayın Gül, buyurun

KADEM METE (Muğla) – Sayın Başkan, Muğla milletvekillerine sor, Muğla milletvekillerine! Yeni yurtları Muğla milletvekillerine sor! Bu kadar yalan olmaz ya!

BAŞKAN – Bir dakika... Grup Başkan Vekiliniz söz istiyor.

5.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül’ün, Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; gençlerimizin önünü her zaman açan bir siyasi anlayışımız ve icraatlarımız söz konusudur. Bu yüzden, özellikle gençlerimiz, 14 Mayıs’ta da 28 Mayıs’ta da daha önceki seçimlerde de her zaman AK PARTİ’nin, Cumhur İttifakı’nın ve Recep Tayyip Erdoğan’ın yanında dimdik durdu, desteğini verdi. Bütün gençlere çok teşekkür ediyoruz, onların yanında olmaya devam edeceğiz. 30 yaş altı milletvekili olamazken 18 yaşında seçme seçilme hakkına yine Anayasa değişikliğiyle bizler öncülük ettik. Bugün, burada Zehranur kardeşimiz gibi, Divanımızda çok Değerli Rümeysa Hanım gibi, burada Mesut Bozatlı kardeşimiz gibi çok genç arkadaşlarımız var. Temel yaklaşımımız da gençler ne düşünüyorsa, nasıl bir Türkiye tahayyül ediyorsa gençlerimiz aracılığıyla biz Türk siyasetini daha da güzelleştireceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Gençler hayal kursun, AK PARTİ gerçekleştirsin, Recep Tayyip Erdoğan gerçekleştirsin diye gayret ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Gençlerin her zaman yanındayız. KYK’lerde 2002’de 182.258 öğrenci barınabilirken bugün 956.580 kapasitemiz var, 1 milyona ulaştık; dışarıda kalan gencimiz yok. “Vekillerin çocukları var mı?” diyor. Aksaray Milletvekilimiz Hüseyin Bey’in evladı, dört yıldır Kredi Yurtlarda kalıyor. Bütün evlatlar bizim çocuklarımız, biz fark gözetmiyoruz; Vekilimizin çocuğu da Anadolu çocuğu da hepsi bizim çocuğumuz, hepsi aynı yerlerde kalıyor. Bu konuda da yine çalışmalarımız devam edecek diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Beştaş, buyurun.

6.- Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın, AK PARTİ Grubu adına konuşan hatiplerin 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin sekizinci tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ve 24 Aralıkta Diyarbakır’da yapacakları Gençlik Meclisi kongresine bütün gençleri davet ettiğine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Doğrusu, iktidar grubu adına yapılan konuşmalarda gençlikle ilgili bölümde yani gençlerin hiçbir sorunu yokmuş, istedikleri eğitimi alabiliyorlarmış, yurt dışına gitmek istemiyorlarmış, işsiz gençler yokmuş, sporda gençler tarih yazıyormuş, çok iyiymiş, bunlar söylenenler ama maalesef böyle bir tablo yok yani sadece birkaç başlıkta söyleyeyim: Şu anda Türkiye’den yurt dışına gitmek isteyen, eğitim için ve iş için gitmek isteyen gençleri defalarca söyledik, bugün konuşmacılarımız bunları yine ifade edecekler. Gençler eğitimi de çalışmayı da umudu da maalesef Türkiye dışında arıyor, çok yakınımızdan uzağa kadar bütün tablo bunu gösteriyor.

Diğeri, yurtdaki tabloyu her gün anlatıyoruz. Yurtda hakikaten, hakikaten insanlık dışı koşullarda yaşamak zorunda bırakılıyorlar ekonomik sebeplerle.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Öğrenciyken tutuklanan ya da cezaevinde olan öğrenciler öğretim hayatına devam etmek istiyor ve bu konuda çok ciddi engellemeler var. Yine, gençlerin örgütlenme hakkı engelleniyor, karar alma süreçlerine katılımları ve bu konudaki engeller bizim Gençlik Meclisi üyelerimize yapılan baskılardan ortadadır. Geçen haftalarda Gençlik Meclisi sözcümüz ve MYK üyemizin kollarından saldırsıyla şu anda bir gözü görmüyor. Bu Kurulda da onu gösterdim ve DEM PARTİ’de örgütlenmek isteyen gençler açıkça baskıya, tehdide ve şantaja maruz bırakılıyorlar. Yine, muhalif gençler için de aynı tablo söz konusu.

Ayrıca, şunu da söyleyeyim: Hakikaten, sporun siyasallaşması da önümüzdeki temel başlıklardan biri; iktidar bunu da araçsallaştırıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bitiriyorum, bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Spor da kendi siyasetine araç hâline getiriyor ve maalesef Aile ve Gençlik Fonu konusunda da aynı perspektif devam ediyor.

Ben bu vesileyle, 24 Aralıkta Diyarbakır’da Gençlik Meclisimizin kongresi var, ona da çağrı yapmak istiyorum. Şiirleri da “...”(*) “...”(*) Kongresi’ne 24 Aralıkta bütün gençleri davet ediyoruz. Hepimiz Diyarbakır’da buluşalım diyorum ve genç başlayanların ve genç bitireceklerin partisi olarak bütün gençleri saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun.

7.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin’in, AK PARTİ Grubu adına konuşan hatiplerin 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin sekizinci tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Tabii, iktidar partisindeki arkadaşlarımız için bir şeyin altını özellikle çizmek isteriz: Değerli milletvekilleri, yapılan olumlu adımların hepsine sonuna kadar destek veriyoruz, bundan yana hiçbir sorun yok. Olumlu olan hususları eleştirmiyoruz; eksik kalan hususlara dikkat çekmeye çalışıyoruz, aksayan hususlara dikkat çekmeye çalışıyoruz, ülkemizde vatandaşlarımızın, özellikle de genç insan kaynağımızın yaşadığı iklime dikkat çekmeye çalışıyoruz; mesele bu.

(*) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Şimdi, bundan elli yıl önce çok değerli İdris Küçükömer "Yoksul evlerde milyonlarca sinirli, hırçın, problemli çocuk yetişiyor bu ülkede. Ben hayata onların gözüyle de bakmaya çalışıyorum, siz bakmıyor musunuz?" diyor, mesele bu. Ya, bugün de bu ülkede yoksul evlerde binlerce, milyonlarca umutsuz, öfkeli hırçın çocuk yetişiyor, dikkat çekmek istediğimiz husus burası. Gençlerimizle ilgili...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Toparlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Mesela, gençlerimiz yurt dışına can atarak gitmiyor yani can atarak gitme eleştirisi yapıldı, öyle bir husus yok. Gençlerimiz yurt dışına umudu kaybettiği için gitmek istiyor, mesele bu. Yoksa, bu ülkeyi sevmeyecek bir tane gencimiz çıkmaz 85 milyon içerisinde. Bizim arzumuz şudur: Gençlerimizin anlaşılması, gençlerimizin anlaşılmaya çalışılması, gençlerimizin arzu ettiği iklimin Türkiye'de oluşturulması. Ben, uzun süredir mülakat konusuna dikkat çekiyorum. Kayırmacı bir düzenden şikâyetçi bu gençler, bunları anlamaya çalışmalıyız. Yani gençlerin istediği bu iklimi inşa ettikten sonra emin olun bu gençler Türkiye'de kalacaklardır, bu konuya dikkat çekmek istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Köksal, buyurun.

8.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, İstanbul'da öğrenci sayısı 824.517, yurt kapasitesi sadece 29.794; Ankara'da öğrenci sayısı 315.964, yurt kapasitesi 31.093; İzmir'de öğrenci sayısı 175.795, yurt kapasitesi sadece 19.668. Sadece 3 büyükşehirdeki yurt sayısı ile öğrenci sayısı arasındaki uçurum bile aslında iktidarın gençlere ve eğitime nasıl baktığının bir göstergesidir. Ayrıca, şanslı olup yurt bulabilenler de ya asansör faciasında canlarını kaybetme tehlikesiyle karşılaşıyorlar ya da yemeklerin içerisinde yemek dışında çıkan her türlü maddeyi yemek zorunda bırakılıyorlar, burada bir anlaşalım.

İkincisi, okullarını bitirip, üniversiteden mezun olup hayata atılan çocuklarımız da işsiz. Ne yazık ki bu ülkede bakan çocukları CEO olurken vatan çocukları işsiz bir şekilde yaşıyor. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım.

Buyurun.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Şimdi, siyaset gerçekler üzerine kurulur. Kendinize tozpembe bir tablo çizerek, gerçekleri görmezden gelerek siyaset yapılmaz. Bu ülkede gençlerin sorunu var. Gençlerin üniversitede yoksulluk yüzünden okulu bırakmak zorunda kaldıklarının, barınma sorunlarının, maddi sıkıntılarının, okul bittikten sonra yaşadıkları işsizlik gerçeğinin görmezden gelinmesi hâlinde tablo çok daha kötüye gidecek. Onun için iktidar grubunu ve yürütmeyi uyarıyoruz; lütfen, artık üç maymunu oynamaktan vazgeçin, gençlerin sorunlarını çözün, çözün, çözün; çözemezseniz, iktidara geldiğimizde biz çözeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar; AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma saati:13.47

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.11

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA(Osmaniye), Rümeyza KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 40'ıncı Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36) (Devam)

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37) (Devam)

A) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI (Devam)

1) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) İklim Değişikliği Başkanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) İklim Değişikliği Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) KENTSEL DÖNÜŞÜM BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Kentsel Dönüşüm Başkanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

BAŞKAN – 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komasyon yerinde.

Şimdi, Saadet Partisi Grubu adına yapılacak konuşmalara başlıyoruz.

İlk sırada İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin vardır.

Buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

ŞAADET PARTİSİ GRUBU ADINA İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı üzerine konuşacağım.

Tabii ki deprem bölgesini, depreme hazırlık konusunu konuşacağız. Tarihsel zenginliğini koruyan, afetlere dayanıklı, gelecek nesillere gönül rahatlığıyla bırakacağımız şehirleri inşa etmeyi konuşacağız, özellikle de İstanbul'u konuşacağız.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin en büyük gerçeklerinden biri hiç şüphesiz ki deprem gerçeği. Deprem konusu hayatımızın önemli bir gerçeği. Depreme engel olmamız mümkün değil ancak depremin oluşturacağı zararlara karşı alınabilecek tedbirler elbette ki var. Yapılması gereken şey, doğru bir şehircilik anlayışı ortaya koymak; yapılması gereken şey, şehirlerimizi depreme hazır hâle getirmek. Onun için, önemli gördüğüm bir hususu tekrar tekrar buradan paylaşmak istiyorum: Biz depremde sonra arama kurtarma faaliyetleriyle övünen bir ülke olmak istemiyoruz, biz depremde yıkılmayan binalarıyla övünen bir ülke olmak istiyoruz. Evet, hedef bu olmalı, yıkılmayan binalar.

Barınma hakkı, temel bir insan hakkı olup Anayasa'yla da güvence altına alınmıştır ancak ne var ki vatandaşımızın konut sorunu bir türlü çözülmemiştir. Burada değerli bir büyüğümün sözü aklıma geliyor: "Atalarımız bize koskoca bir yurt bıraktı ama biz üzerinde bir ev yapacak toprak bulamıyoruz." demişti değerli bir büyüğüm.

Bunun yanında, şehirler depreme hazır hâle getirilememiştir. Siz üzerinize düşeni yapmazsanız, tedbir almazsanız sonra da buna "kader" dememelisiniz, böyle bir kader inancımız yok değerli milletvekilleri. TOKİ binaları yıkılmayınca bu "başarı" olacak; evet, başarıdır ama öbür tarafta "kader" diyeceksiniz. Bunu asla kabul etmiyoruz. İşte, daha fazla gecikmeden gereken önlemler alınmalı diyoruz.

Değerli milletvekilleri, 6 Şubat'ta Kahramanmaraş depremiyle yıkıldık. Bu büyük acıyı hâlâ yüreğimizde yaşıyoruz. Ben, depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza bir kere daha rahmet, yaralı vatandaşlarımıza acil şifalar diliyorum ve bir kere daha geçmiş olsun Türkiye diyorum.

Biz, deprem konusuna siyasetüstü bir konu olarak bakıyoruz. Maalesef buradaki bir zihniyet sorununu da üzülerək görüyoruz. Zihniyet sorunu uyarısı yaparken de -bunun altını özellikle çiziyorum- parti ayrımı da gözetmiyoruz. Bu mesele dert etme sorunudur değerli milletvekilleri; dert edilmedi şehirlerimiz. Az önce de dedim, Maraş depremi bağıra bağıra geldi, hiçbir önlem alınmadı maalesef. Sayın Bakan beş altı yıl önce de aynı görevi yapıyordu. Şimdi sormak istiyorum: O zaman Maraş için, Adıyaman için ne yaptınız Sayın Bakanım? Bunu da gerçekten samimiyetle soruyorum ama lütfen, eski İçişleri Bakanı gibi "Biz İstanbul'a konsantre olmuştuk." demeyin. Sayın Cumhurbaşkanı yirmi yılda en az 20 kere Maraş'a gitmiştir değil mi değerli milletvekilleri? Ya, Allah aşkına, keşke bir kere kürsüden, sahneye belediye başkanını çıkarsaydı "Gel bakalım Başkan buraya. Maraş bir deprem bölgesi. Büyük Maraş depremi bekleniyor. Sen Maraş'ı depreme hazırlamak için ne yaptın?" diye vatandaşın önünde bir kere sorsaydı; emin olun değerli milletvekilleri, Maraş'ın kaderi de Malatya'nın kaderi de farklı olurdu ama maalesef bu anlamda dert edilmediğini üzülerək görüyoruz.

Deprem bölgesinden bahsetmişken, ağustos sonu, eylül başı gibi on günlük bir deprem ziyaretim oldu. Oradaki gözlemlerimi bir rapor olarak da Mecliste paylaşmıştım, bütün milletvekillerine gönderdim, Sayın Bakanımıza da iletmek istemişim ama -bu da bir sitemim olsun- iki buçuk ay sonra ulaştırma imkânımız oldu. Konut sorunu önemli bir sorun deprem bölgesinde. Ben burada, ekim başında konut sorununa dikkat çekmiştim, arkadaşımızla -bakın, bu gözlemi aktarmıştım; deprem bölgesini, 9 şehri gezdim, ilçeleri gezdim- "Deprem bölgesine yeterli konut yapılamıyor." diye bir tespiti paylaşmıştım. Burada arkadaşlarımız "Devlet sayılla konuşur." dedi, ben de "Devlet önce vicdaniyla konuşur." demiştim. Bakın, Sayın Bülent Tüfenkci benim konuşmama hitaben çıktığında "184 bin konut yıl sonuna kadar yapılacak." demişti, "Sayılarla ilgili bir sorun var." demiştim, Sayın Cumhurbaşkanımız geçen gün beni doğruladı, sağ olsun, "46 bin konutu yıl sonuna kadar teslim edeceğiz." dedi. Evet, bu rakam doğrudur, gözlemlerimiz de doğruluyor arkadaşlar. Ya, burada söylemek istediğim şey şu: Açık aramak değil, fayda adına yapıcı bir siyaset yapmaya çalışıyoruz. Lütfen, iktidardaki arkadaşlarımız, sayın bakanlarımız, muhalefetin de yapıcı muhalefetine bir kulak verin.

Evet, deprem bölgesinin başka sorunları da var, konteyner ihtiyacı önemli bir sorun, içme suyu sorunu önemli bir sorun, yerinde ayrışma önemli bir sorun, şehirlerin normalleşme süreci maalesef uzuyor, eğitim faaliyetlerinde aksamalar var; bütün bunları tekrar buradan paylaşmak istiyorum.

Şimdi, gelelim İstanbul'a, İstanbul depremine hazırlık konusuna. Ben İstanbul depremini "Türkiye depremi" olarak niteliyorum çünkü İstanbul yıkılırsa Türkiye yıkılır. İstanbul depremine hazırlık konusunda maalesef bugüne kadar gerçekçi adımlar atılmamıştır, bunun da altını tekrar çiziyorum, burada da parti ayrımı gözetmiyorum, İstanbul konusunda gerçekçi adımlar atılmamıştır. Burada da değerli hocamız Süheyl Ünver'in bir sözü aklımıza geliyor: "İnsan bu dünyada bahtiyar olmak isterse İstanbul'u ihmal etmemelidir." diyor değerli hocamız. Maalesef, İstanbul ihmal edilmiştir, İstanbul'un can güvenliği sorunu, deprem gerçeği gün gibi ortadayken maalesef bu konuda gerçekçi adımlar atılmamıştır. Sayın Bakanımız "Daha geçen ay kanun çıkardık." diyebilir ama şunun da altını çiziyoruz: Bu kanun İstanbul'u dönüştürmek için yeterli bir kanun değildir, İstanbul'u daha bütüncül olarak ele almak zorundayız. İstanbul İl Başkanlığı yaptım, İlçe Başkanlığı yaptım. İstanbul'un sokaklarını gördüğümde benim uykularım kaçıyor; buradaki bütün milletvekillerinin, Sayın Bakanların da uykusunun kaçması gerekir diye düşünüyorum.

Tabii, burada "İstanbul ihmal edilecek bir şehir değil." dedik. Son beş yıl da dâhil olmak üzere, ondan önceki dönemler de dâhil olmak üzere, İstanbul'un depreme hazırlık konusu maalesef ihmal edilmiştir, burada gerçekçi adımlar ortaya atılmamıştır. Şimdi, biz diyoruz ki: İstanbul için kucaklaşalım, İstanbul'un geleceği için, Türkiye'nin geleceği için ortak bir akıl ortaya koyalım.

İstanbul depreminin sürecine hazırlıkla ilgili bazı öneriler paylaşmak istiyorum. "Daha bütüncül bir bakış açısı sunulması gerekir." dedik. Bu konuda, konunun bütün paydaşlarının bir arada olacağı bir İstanbul masası oluşturulmalıdır, İstanbul'a özel bir yasa çıkarılmalıdır. İstanbul'u parsel parsel rezerv alanlarıyla dönüştüremeyiz; bunun da altını özellikle çizmek istiyorum.

Yine, tabii, burada bir başka zihniyet sorununa dikkat çekmek istiyorum. Deprem toplanma alanları belirlenmişti, bu deprem toplanma alanlarının bir bölümünün yapılaşmaya açıldığını da üzülerək görüyoruz; bu, bir zihniyet sorunu maalesef. Sonradan toplanma alanları artırılmış sayı olarak ama yüz ölçümü olarak aynı metrekareye ulaşılammıştır. Deprem toplanma alanlarında yapılan yapılaşmalar konusunda da hızlı bir kamulaştırma işlemi yapılmalıdır.

Taşınmaz muayene sistemi; daha önce demiştim burada. Taşınmazlar yapılıyor ama sonradan, deprem bölgesinde de gördüğümüz gibi kolonlar kesilebiliyor. Bu anlamda, taşınmazların periyodik bir şekilde denetlenmesi, incelenmesi sistemi getirilmelidir; bunu da özellikle paylaşıyorum.

İmar Kanunu'na daha caydırıcı cezalar konulmalıdır, imar barışı gibi uygulamalara da son verilmelidir. Bu Meclisten bir daha imar barışı gibi bir yasa asla geçmemelidir. Bir depremde İstanbul'da ağır hasarlı bina sayısı 48 bin öngörülüyor. Bu binaların acilen tespit edilip tahliye edilmesi önem arz etmektedir.

Afet mahkemeleri önerimiz olmuştu, bunu tekrarlıyorum. Bu süreçlerin daha hızlı bir şekilde yürütülebilmesi için, yargı sürecinin bu süreçlere engel olmaması için bir ihtisas mahkemesi olan afet mahkemeleri de kurulmalıdır önerimizi tekrarlıyorum.

İstanbul'un küçültülmesi önemli. İstanbul'un küçültülmesi için gerekli teşvikler sağlanmalıdır. İstanbul sanayisi Türkiye'nin lokomotifidir. İstanbul yıkılırsa Türkiye yıkılır gerçeğinden hareketle İstanbul sanayisinin de diğer bölgelere taşınması konusu hızlı bir şekilde masaya yatırılmalı ve bu konuda gerekli adımlar atılmalıdır.

Özetle, İstanbul için daha fazla istişareye ihtiyacımız olduğunun altını bir kere daha çiziyorum. Son çıkan yasa İstanbul'u dönüştürmek için yeterli değildir. İstanbul'u daha bütüncül bir bakış açısıyla ele almak zorundayız diyoruz, İstanbul yıkılırsa Türkiye yıkılır gerçeğinin bir kere daha altını çiziyoruz.

Kanal İstanbul konusuna özellikle değinmek istiyorum. Kanal İstanbul konusu İstanbul'un önceliği değildir, İstanbul'un önceliği depreme hazırlıktır değerli milletvekilleri. Kanal İstanbul konusunda, Allah aşkına, bu Mecliste -sayın Bakanlarımız da dâhil- Kanal İstanbul'un faydası nedir, zararı nedir, maliyeti nedir, ülkeye olan, çevreye olan olası zararları nedir, gerekliliği nedir; bu konu, bugüne kadar hiç sağlıklı bir şekilde tartışılmadı. Ben eminim ki iktidar partisindeki milletvekillerimiz de bu konuda tatmin edici bir bilgiye sahip değiller. Eleştirmek için demiyorum, bu konunun gerektiği gibi tartışılmadığını vurgulamak için söylüyorum. Bu anlamda da Kanal İstanbul konusuna da tekrar dikkat çekiyorum.

Tekraren, İstanbul'un önceliğinin Kanal İstanbul konusu olmadığının, İstanbul'un önceliğinin deprem konusu olduğunun, İstanbul'un depremine hazırlık olduğunun altını da tekrar tekrar çizmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Toparlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Son olarak, İstanbul bizim ortak derdimiz, İstanbul bizim ortak sevgimiz, İstanbul bizim aşkıımızdır. Onun için, Nazım Hikmet, muhtemelen, sevdiği kadına yazdı bu şiiri ama ben İstanbul'a atfederek huzurlarınızdan ayrılmak istiyorum: "Dün seni sevdim/Bugün de seviyorum/Öbür gün borcum olsun/Yaşarsam söz, yine seni seveceğim." diyor Nazım Hikmet.

Evet, İstanbul'u seviyoruz, İstanbul'un geleceği adına bütün Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerimize, tekraren, İstanbul için kucaklaşalım, İstanbul'un geleceği adına siyasetüstü bir konu olarak bu konuyu masaya yatıralım diyorum, İstanbul için ortak bir akıl ortaya koyalım diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'da.

Buyurun Sayın Karaman. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MEHMET KARAMAN (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizin kıymetli evlatları; hepinizi hürmet ve muhabbetle selamlıyorum.

Millî Görüş davamızın lideri merhum Profesör Doktor Necmettin Erbakan, genci şöyle tanımlıyordu: "Genç, ideali uğruna çalışandır." Hâliyle bizlerin bu bütçeden önce konuşması gereken şey idealdir, ideal. Bizler her şeyden önce gençlerimizi dinimiz, milletimiz, vatanımız ve tüm mukaddesatımıza sahip çıkacak ve onu yüceltecek bir gaye üzerine yetiştirmeliyiz. Bizler bunları yaparken, tabii, birileri de bu genç dimağları her türlü zararlı kaynaklarla ifsat etmektedirler. Uyuşturucu ve uyarıcı maddeler, alkol, sigara başta olmak üzere en az bunlar kadar zararlı olan aşırı şeker tüketimi, obezite, dopamin bağımlılığı gibi zararlı alışkanlıklar yoluyla gençlerimiz inancından uzaklaştırılmakta, uçuruma doğru itilmektedir. Bir diğer husus kumar bağımlılığıdır ki bugün gençliğimizi tehdit eden en önemli unsurların başında gelmektedir. Özellikle, yasa dışı bahis oynatan internet siteleri üzerinden binlerce gencimiz kumara alıştırılmaktadır. Yapılan araştırmalarda, ülkemizde genelde kumar, madde, teknoloji bağımlılığı ile diğer zararlı alışkanlıklara bağımlılığın azımsanmayacak boyutlara ulaştığını gözler önüne serilmiştir. Ülkemizde, 1 milyonu genç olmak üzere 10 milyon madde ve davranışsal bağımlı olduğunun ve bağımlılık yaşının ilkökul seviyesine kadar indiği gerçeği göz önünde bulundurularak konu derhâl ve ciddiyetle ele alınmalıdır.

Cinayetlerin yüzde 60'ının, vücut bütünlüğüne karşı suçların yüzde 40'ının, cinsel saldırıların yüzde 33'ünün alkol ve madde bağımlıları tarafından gerçekleştirildiği göz önünde bulundurulduğunda, kolluk kuvvetlerimiz başta olmak üzere herkesin elini taşın altına koyması ve tüm zararlı alışkanlıklara karşı toplumsal bilinç oluşturulması gerekmektedir. Ne yazık ki bunu sağlamak için hazırlanan Bağımlılıkla Mücadele Programı'nın bütçesi bu sene tamamen harcanmadığı gibi, bağımlılıkla mücadele eğitimi verilecek genç sayısının 2023 verilerine göre 50 bin iken 2024'te 44 bine düşürülmesi, mevcut istatistiklere göre Bakanlık hedeflerinin hiç de gerçekçi olmadığını göstermesi açısından endişe vericidir. Sadece önleyici faaliyetler değil; bağımlıların tedavisi, takip ve topluma kazandırılması süreçleriyle birlikte, ailelere de bu süreç boyunca maddi ve manevi destek sağlanmalıdır.

Değerli arkadaşlar, hepimiz bir bayrak yarışı içindeyiz ve bu koltuklarımızı idealleri uğruna çalışan bir gençliğe emanet etmek istiyoruz, azimle ve gayretle de mücadele etmeleri gerekiyor. Zira merhum Erbakan Hocamızın dediği gibi "Bir milletin asıl gücü tankı, topu, tüfeği değil, imanlı ve inançlı gençleridir." Ancak üzülererek görüyoruz ki bu güç günden güne maalesef azalmaktadır.

Bakın, kıymetli arkadaşlar, TÜİK verilerine göre ülkemiz, nüfusunun yüzde 15,1'ini oluşturan 15-24 yaş aralığındaki 13 milyon gençle Avrupa Birliği üyesi 27 ülkenin genç nüfus oranından ve sayısından fazla bir potansiyele sahiptir. Şimdi soruyorum: Biz bu gençleri istihdam etmezsek, bu gençleri spora, sanata, bilime yönlendirmezsek ne olur? Ben size söyleyeyim: Rüzgâr eken fırtına biçer ve yönlendirmedeğimiz bu gençler gün gelir yetiştiği topluma zararlı ve suçlu bireyler hâline dönüşür.

Bakınız, TÜİK ile Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü verilerini incelediğimizde birinci düzeyde suç türü kabul edilen öldürme, yaralama, cinsel suçlar, dolandırıcılık, hırsızlık, uyuşturucu gibi suçların yarısından çoğunu ne yazık ki gençler işlemektedir. Dolayısıyla, bütçemiz başta olmak üzere gençliğimize dair ciddi devlet politikaları üretmek zorundayız.

Kıymetli arkadaşlar, üniversiteli gençlerimizi de unutmamalıyız. 2023 için verilen 1.250 liralık burs ve krediler asgari ücrete oranla ciddi anlamda düşük kalmıştır. Sayın Cumhurbaşkanımız 2024 yılı için kredi ve bursların rakamlarını müjde gibi verse de bu rakamlar gerçek enflasyonun yüzde 130'larda olduğu günümüz şartlarında TÜİK rakamlarının bile altında kalmıştır ve ne yazık ki yetersizdir. Mevcut artışların yüzde 60 oranında olması bir lütuf değil, aksine yetersizdir. Kredi ve burslar gerçek enflasyona göre düzenlenmeli, barınma imkânları ivedilikle sağlanmalıdır. Nitekim, ülkenin ekonomik durumu ortadayken Kredi Yurtlar Kurumu kredilerinin iki yıl olan geri ödeme süresi muhakkak uzatılmalı, ödeme planı ise aylık gelire göre makul taksitlere bölünmelidir. Yine, gençlik alanında faaliyet gösteren tüm STK'lere görüş ve ideoloji farkı gözetmeksizin, hiçbir ayırım yapılmadan her türlü imkânla kamu hizmetlerinden yararlanmada eşitlik ilkesine uygun aynı ve nakdî destekte bulunulmalıdır. Zira, bu bütçe bütün vatandaşlarımızın bütçesidir ve devletin imkânları da kimsenin tekelinde değildir.

Bakınız, değerli arkadaşlarım, gençlerimiz gelecek kaygısıyla yaşıyor. TÜİK verilerine göre 2021'de 103.613; 2022'de

139.535 vatandaşımız ülkemizi terk etmiştir. Gidenlerin yaş aralığına bakıldığında en büyük grubun 25-29 yaş aralığındakiler yani gençlerimiz olduğunu üzülerek görmekteyiz. Bir genç kolay mı yetişiyor? Hayır, son üç yılda ülkemizi terk eden gençlerimizin sayısı 286 bin, dile kolay tam 286 bin. Siz gençlerin kariyerini planlamazsanız, kamuda eşitliği sağlamazsanız, gençlere bir ideal koymaz ve duyduğunuz sevgiyi göstermezseniz daha çok gencimiz iktidarın bu tutumu yüzünden ülkeden gitmek isteyecektir. "Giderlerse gitsinler, gidenler haindir." anlayışı gençlerimizi kazanmanıza değil, kaybetmenize sebep olacaktır. Biz hiçbir kardeşimizi gurbete göndermek istemediğimiz gibi, gitmiş olanları da geri davet ediyoruz. Gelin, ülkemizi beraber mamur etmek için çalışalım; onları, bize destek olun çünkü biz Saadet-Gelecek Grubu olarak "Gitsinler." tutumundan farklı olarak gençlerimizi önemsiyor ve onların iki cihan saadeti için elimizden gelen gayreti gösteriyoruz.

Kıymetli milletvekilleri, spor -az önce ifade etmiş olduğum- kara bulutları dağıtacak en güçlü silahımızdır. Peki, bizler politikalarımızı belirlerken neye dikkat etmeliyiz? Öncelikle algımızı değiştirmeliyiz, sadece belli bir alana göre hareket etmemeli ve futbol dışındaki spor dallarına yönelik amatör sporlar algısından vazgeçmeliyiz; bu, ciddi bir hatadır çünkü psikolojik, sosyolojik ve ekonomik açıdan diğer spor dallarında da topluma ve özellikle gençlere ciddi katkılar olmaktadır. Amatör branşlarda, yatırımlarda kaynak verim oranına bakarken bunları hangi kadrolarla yapacağız, buna da dikkat etmemiz gerekiyor. Özellikle Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonu Kanunu'nun uygulanmasına yönelik mevzuat çalışmaları tamamlanmalı ve federasyon seçimleri tam demokratik bir ortamda ve kamuoyuna güven verecek şekilde yapılmalıdır çünkü bu mecralar bile artık siyasi rant alanına dönüşmüş durumdadır. Bu alanda dahi politize olmak ülkeyi dönülmez bir girdaba çekecektir. Hangi görüş ve düşünceden olursa olsun, tüm sporcularımızın ve kadroların tek hedefi olmalıdır, o da ay yıldızlı bayrağımızı yükseltmek ve yüceltmektir. Bu sebeple, federasyonlar gerçek anlamda özertleştirilerek bu alanda siyasi müdahalelere son verilmelidir. Bizler, gençlerimizin mutluluğunu, istihdamını, suça karışmamalarını ve en önemlisi inancına, vatanına ve milletine hayırlı ve faydalı bireyler olmasını istiyorsak bir şekilde yeteneklerini ve enerjilerini yönlendirmeliyiz. Bizler zaten bu politikaları hayata geçirmek için varız; bunu sağlamadığımız takdirde, az önce ifade ettiğim gibi, avantaj olan genç nüfusumuz bizler için ciddi bir dezavantaj olacaktır. Öyleyse her bir genci bir dünya kabul ederek yaklaşmalı ve dünyaları mamur etmeliyiz çünkü kurtuluşumuz, gençlerin yüzündeki tebessümle mümkün olacaktır.

Gelelim önümüzdeki bütçeye. Bu bütçeye baktığımızda, gençliğe ayrılan pay yüzde 1,44'le 171 milyar lira iken faize ayrılan pay 1 trilyon 254 milyar lira yani Bakanlığa ayrılan bütçenin tam 7 katı; işte, gençliğe, geleceğimize verilen kıymet bu kadar arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET KARAMAN (Devamla) – Yine, 2022 yılı kesin hesabında bazı bütçe tertiplerinde ciddi orantısız artışlara gidilmiş olmasına rağmen 166 milyon liralık kullanılmayan bir ödenek olması, planlama ve uygulama eksikliğini de göstermektedir.

Kıymetli kardeşlerim, konuştuğumuz, anlattığımız şeyler konuşulması gerekenlerin sadece bir kısmını ihtiva ediyor. Önemli olan, meselenin özünü kavrayabilmek, geleceği geleceğimizin teminatı olan gençlerimizi iyi, ahlaklı, faydalı ve adil bir insan olarak yetiştirebilmektir. Tüm mukaddesatımız gençlerimizin omuzunda yükselecektir; bizler onlar için varız ve bu bayrak yarışında emaneti inşallah kendilerine teslim edeceğiz. Bizlerin duası şudur ki bu emanetler merhale merhale yükselsin ve bütün vatandaşlarımız saadet içerisinde yaşasın.

Hepinize hürmet ve muhabbetlerimi sunuyorum; Allah'a emanet olun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'de.

Buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gençlik ve Spor Bakanlığımızın 2024 bütçesi hakkında Gelecek-Saadet Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gencin yaşadığı dönem bir mayın tarlası gibidir, bu tarladan geçerken aslında yara almamak mümkün değildir ama koşullar olumluysa hafif yaralarla, olumsuzsa kolu, bacağı koparan ağır yaralarla geçer o dönem. Ben de ağır yaralı bıraktığımız o gençlerimizden özür dileyerek başlamak istiyorum sözlerime. Hedeflerin bir önceki yıllarına göre ya da daha altıda olduğu bir gençlik bütçesini konuşacağız hep birlikte. Bu kürsüden gençler adına iktidara kızacağız, Sayın Bakana eleştiriler yönelteceğiz. Gençliğin hâlipürmelalini anlatacağız, iktidar da çıkıp "Dünya, Türkiye, ülkemiz bir toz bulutuydu; biz geldik ve düzeldi her şey." diyecek. Hepimizin gençlere samimi bir özür borcu var ve ben kendi adıma o özrü diliyorum. Bu ülkenin bir siyasetçisi, bir kadın politikacısı olarak gençlerimizden, onlara inşa ettiğimiz bu ülkeden, bu yaralı iklimden dolayı özür diliyorum. İçinde yaşadığımız ülke bir genç için gerçekten çok zor bir ülke. Öyle megakentlerde konfor alanlarından çıkmadan, "Gençliğin sorunları bunlardır." diyerek kendi mikroiktidarını kovalayan sözler de söylemeyeceğim. Herkesin katilini gördüğü bir cinayet işleniyor ama kimse cenaze namazını kılmıyor. Her kim ki "Benim suçum yok." diyorsa en büyük suçu o işliyor.

Gençlerle aramızda seslerini duymak istesek de duyamayacağımız uçurumlar oluşturuldu. Her zaman mahallelerden şikâyet edenler, gençleri mahallelere hapsederek oluşturdu bu duvarları. Gençlere önce "Hangi mahalledensin?" diye soruldu, sonra fırsatlar ve imkânlar o mahallelere göre verildi. Bizim itirazımız var bu düzene, bu ülke gençlerinin çağdaşlarıyla arasına örülen devasa duvarlara, uçurumlara itirazımız var. Sınırın öte yakasında yaptığı işin 10 katını yaparak ama 10 kat daha az kazanmalarına itirazımız var. Yerli ve millî anlayışla gençlerin ülkeye gelen turiste hizmet görevlisi olarak konumlanmasına itirazımız var. Çocuklarını korumak için özel okullara, özel üniversitelere, yurt dışına yollayan, ülkedeki gençleri ise nankörlükle, suçlayanlara itirazımız var. Kendi çocuklarını yüksek duvarlar inşa ederek korurken milletin evlatlarına var olma mücadelesini reva görenlere itirazımız var.

Bu ülkenin çöken ekonomisinin, ideolojik kampaşmasının bedelini maalesef gençler ödüyor. Bu devasa Bakanlığın bütçeden aldığı pay sadece ama sadece 1,43 oysa 15-24 yaş arasında 13 milyon gencimiz var; 7 milyonu üniversitelerimizde, 4 milyonu örgün eğitimde. Yurtlarda kalanlar iktidarın abartılı rakamlarıyla 950 bin, bu rakama da yurt sayısını azaltarak ama yatak sayısını artırarak ulaştıkları bilgisini not düşmekte fayda var. 450 bin kişi ancak karşılıksız burs alabiliyor. 1 milyonu mezun olduktan sonra, iki yıl sonra faiziyle geri ödemek üzere, bir gelire sahip olamadığındaysa icraya verilecek o 2 bin liralık krediyi alabiliyor, dolar bazında on yıl öncekinin yarısı kadar olan o krediyi. İş bulma ümidini yitiren, ne eğitimde ne istihdamda olan o genç işsizlerimizin oranı yüzde 28,8. Neredeyse her 3 genç arkadaşımızdan birisi işsiz. Yükseköğrenim mezunlarının yüzde 75'i mezun olduktan dört-beş yıl sonra ancak istihdamda katılabilir. Bizim gençlere çok özür borcumuz var. 15-24 yaş arasındaki 3 gençten birinin ne eğitimde ne de istihdamda olup evde tuttuğumuz, hicap duyulması bir kavram hediye ettiğimiz "ev gençleri"ne özür borcumuz var. Anne babasının vereceği harçlığa muhtaç olup mahcubiyetinden odasından çıkamayan o gençlere özür borcumuz var. Ülkemizi yaşanabilir kılmadığımız için gelecek umutlarını sınırların ötesinde arayan gençlere özür borcumuz var. Başka ülkelerin hastalarını tedavi eden, başka ülkelerin teknolojisine katkı sağlamak zorunda kalan gençlere özür borcumuz var. Yüzde 70'ini iş gücüne dâhil edemediğimiz genç kadın arkadaşlarımıza özür borcumuz var. Yurt imkânına sahip olmadığı için okul kaydını dondurmamak zorunda kalan gençlere özür borcumuz var. KYK yurduna yerleşemediği için şanslıysa alacağı kredinin 5 katı

kadar barınma maliyetini sırtına yüklediğimiz gençlere özür borcumuz var. Kredi alan öğrenci sayısını artırmamız gerekirken düşürdüğümüz, biçare bıraktığımız o gençlere özür borcumuz var. Holdinglere bir kalemde vergi afları getirirken kredi borçları nedeniyle icra dosyaları açtığınız o gençlere özür borcumuz var. Devletin evinde kendini güvende hissettiremediği, asansör faciasıyla yitirdiğimiz gencimize özür borcumuz var. "Korkuyorsan binme o zaman o asansöre!" diyecek kadar vicdandan yoksun yöneticileri o kurumlara atadığımız için özür borcumuz var. Kaybettikleri arkadaşları için eylem yapan öğrencileri gözaltına alan idarecileri atadığınız için o gençlere özür borcumuz var. Siyasi hırslarla üniversitelerini ellerinden aldığımız gençlere özür borcumuz var. İntihar vakalarının yüzde 35'ine karşılık gelen, yitip giden o gençlere özür borcumuz var. Kendi yarattığınız iklime dönüp yaptığınız operasyonlarla övünürken uyuşturucu yaştanın 13'lere indiği okullarda uyuşturucunun tabana yayılmasına göz yumulduğu için o gençlere, çocuklara özür borcumuz var. Bir "tweet" attığı için kolundan tutulup karakola götürdüğünüz, bir hiç uğruna tutuklu yargıladığınız gençlere, çocuklara özür borcumuz var. Cumhurbaşkanı hakareti on binlerce davaya vardırıp eleştiriyi hakaret olarak bellettiğiniz, eleştiri hakkını siyasi suça çevirdiğiniz gençlere özür borcumuz var. Hiçbir suçu olmadığı hâlde cezaevlerini kendilerine mesken kıldığınız o gençlere özür borcumuz var. "Dinini daha iyi öğrensin." diye "Asım'ın nesli" vaadinde bulunduğunuz ama işlediğiniz bütün cürümleri o dinin diliyle maskeleydiğiniz, dinden soğuttuğunuz, deizmin pençesine ittiğiniz gençlere özür borcumuz var. Bu doğu illerinde yüzde 60'lara varan istihdam sorunu yarattığınız, Meksikalar üzerinden Kanadalara göçe zorladığınız gençlere özür borcumuz var. OHAL zihniyetinin uzantısı KHK'lerle imkânları elinden aldığımız, akranlarıyla aralarında liyakati değil, kayırmacılığı soktuğunuz, binlercesini mülakatzede kıldığınız gençlere özür borcumuz var. Sadece 400 psikologla milyonlarca gencimizin sorununa çözüm olma izansızlığına düştüğünüz için gençlere özür borcumuz var. Yaşadıkları kaygı bozuklukları nedeniyle antidepresan hap satışlarının rekora koştuğu bu dönemin gençlerine özür borcumuz var. Fırsat eşitliğini sağlayamadığımız için illegal örgütlerin ağılarına düşen gençlere özür borcumuz var. Sırtını dayadığı bir iktidar siyasetçisi olmadığı için bitirdiği üniversitelerin, bildiği yabancı dillerin, edindiği diplomaların önemini yitirdiği o gençlere özür borcumuz var. Anne babasına yük olmamak için okul yerine atölyelerde ihtiyarlattığımız o gençlere özür borcumuz var. Sosyal ve siyasal yozlaşmanın faturasını ödettiğimiz gençlere özür borcumuz var. Gençler bu özürleri belki kabul etmeyecekler ama kendimizi affettirmek için işe vakit kaybetmeden başlamalıyız. Kendi başarının çaresine bakmak dışında bir gelecek hedefi veremiyorsak yöneticiler olarak sorumlu olduğumuz için önce kendimizden başlamalıyız. İşe, gençlerin ülkeleriyle duygusal bağını yeniden inşa etmekten başlamalıyız.

Hazreti Peygamber insanın kaybetmeden önce kıymetini bilmesi gereken 5 şeyi sayarken "gençlik" diyor, insanın altın çağı gençlik. Bu ülke gençlerin omuzlarında yükseldi, Millî Mücadele onların umutlarıyla zafere dönüştü. Oysa gençler bugün o en zorlu yıllardan daha karamsar. Yurt dışına kapağı atmanın değil vatana dönmenin şükür sebebi olduğu bir iklimi oluşturmaya ihtiyacımız var. Gençleri ülkesinde kalmaya ikna etmek bu ülkenin görevidir. Türkiye'nin sermayesi doğal kaynaklar değil beşerî sermayedir. Yıllar içinde azalıyor olsa da övündüğümüz genç nüfusumuz doğru adımlar atılmazsa en büyük dezavantajımıza dönüşecek, bu ürkütücü olasılık pek de uzak değil üstelik. Şimdi, yeniden inşa için gençlerin en ön safta olmalarına ihtiyacımız var. Gençlere umut dolu başlangıçlar armağan etmek için taşın altına elimizi koyalım ama bizden önce Bakanlık o taşın altına gövdesini koysun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) – "Geleceği öldürmek" sözü kötücül, haksız, içinde insanlık suçlarının işlendiği savaşlar için kullanılmaz sadece. Gelecek, liyakati geri plana iten, rantı önceleyen, kötü yönetim politikalarıyla, suistimallerle, kayırmacılıklarla, özgürlükleri törpüleyen, baskıcı siyasetle, velhasıl demokrasi ve hukuk devletinden uzaklaşmakla öldürülür. Bunun en büyük mağduru da gençler olur. Geleceği öldürmeyin, geleceği diriltin. Bunu bu ülkenin evlatları yarın Hakk'ın divanında hesap sormasın diye yapın.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'a aittir.

Buyurun Sayın Kasap. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA ALİ FAZİL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu kürsüye çıkınca heyecanımı yenemiyorum, kalbim şu anda ağrıyor, gerçekten acıyor, onu söylemek istiyorum. Rahmetli Hasan Bitmez kardeşimizin sözünün bitmemesi gereken bir gündeyiz. Kendisi sağ olsaydı bugün bu konuşmayı o yapıyor olacaktı. Heyecanımı başıslayın. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Sizin söyleyemediğiniz şeyleri o söylüyor olacaktı. Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu kürsü kutsal bir kürsü; milletin sesi olması gerekiyordu, coğrafyamızın sesi olması gerekiyordu, maalesef siz coğrafyanın sesi olmadınız, olmadınız, o şekilde geldiniz, cesur yürekli olmadınız. Bu vesileyle başta Saadet Partisi olmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisinin, Türk milletinin ve tüm Filistin sevdalılarının başı sağ olsun diyorum. Allah rahmet eylesin. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Bu kürsü, muhalefet kürsüsü, kutsal bir kürsü. Bu sözün kesilmemesi için biz grup olarak bir fedakârlıkta bulunduk -bunu başa kakmak istemiyorum ama- bunu da her zaman yaparız. Demokrasinin Türkiye'de vazgeçilmez olan Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu konuda da her zaman destek vermeye hazırız; onu tekrar söylemek istiyorum. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Üzerimizde çok ciddi bir sorumluluk doğdu ve bu sorumluluğu yerine getirmemiz gerekiyordu.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu kürsüde konuşan hatibin, rahmetli Hasan Bitmez'in siz konuşmasını istemediniz ama sözünü şey yaptınız -titiriyorum, ellerim titiriyor- ama bu kürsüde, bakın, bu kürsüde siz kimleri konuşturdunuz? İsrail Cumhurbaşkanı konuşturdunuz. Ne demişti? "TBMM'de İbranice konuştum." demişti. Bu bir yerlere ders olur mu? İbranice konuşmasına izin verdiniz, İngilizce'den geçip İbranice'ye. Bakın, aynı kürsüde ne olmuştu? Alkışlamıştınız. Kimdi? İsrail Cumhurbaşkanı. Alkışladınız. Şimdi, bu kürsüde benim, onun ötesinde bir söz söylememe gerek yok. Hasan Bitmez kardeşimizin o günkü konuşmasını aynen okumak istiyorum:

"Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Erdoğan, Başbakan olur olmaz ABD'ye koşup oğlunun okuduğu Harvard Kennedy School'da 5 Şubat 2004 tarihinde bir konuşma yaptı. Bu konuşmasında çok önemli cümleler var; bu cümleleri sizlere takdim edeceğim: 'İsrail devletinin yaşama hakkını kimsenin tehdit etmesine Türkiye razı olmayacaktır. Türkiye, ABD'nin Irak'ta başarılı olmasını samimiyetle arzu etmektedir. Şu anda Kıbrıs'ın yüzde 36'sı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin yaşam alanıdır ve belli bir oranda bu tür toprağı verebiliriz.'

Erdoğan'ın kurduğu cümleler ve taahhütlerinin tamamı siyonizmin, ırkçı emperyalizmin, küreselcilerin dünya hâkimiyetini kurmasını ve tahkimleştirmesini temin eden bir yaklaşımdır. Bu çerçevede, Büyük Orta Doğu Projesi'nin yani büyük İsrail projesinin eş başkanlığını Yemen ve İtalya Başbakanlarıyla beraber kabul ettiniz; yetmedi, İspanya Başbakanıyla birlikte Medeniyetler İttifakı'nın Eş Başkanlığını kabul ettiniz. Evet, Büyük Orta Doğu Projesi büyük İsrail projesidir ve bu proje birlikte çalıştığınız ABD Dışişleri Eski Bakanı Condoleezza Rice'in ifadesiyle Orta Doğu'daki 22 ülkenin sınırlarını ve yönetimlerini

değiştirmek üzere tasarlanmış siyonist, küreselci bir projedir. Türkiye'ye döndünüz ve 16 Şubat 2004 tarihinde Fatih Altaylı'nın Teke Tek programında 'Bizim, BOP eş başkanı olarak Kuzey Afrika ve genişletilmiş Orta Doğu projesinde bir görevimiz var.' dediniz ve iktidarınız boyunca da buna uygun dış politika sergilediniz. BOP eş başkanlığı çerçevesinde ilk hatalı adımınız ABD'yi 'dost ve stratejik ortak' olarak kabul etmenizdir. Bununla birlikte, ABD'nin Irak'ı işgaline siz önyak oldunuz. Yetmedi, genç Amerikan askerlerinin ve subaylarının ülkelerine sağ salım dönmeleri için de dua ettiniz. Irak talan edildi, insanlar öldürüldü, kadınlara tecavüz edildi. Saddam bir bayram günü asıldı, idam edildi. Suriye'ye diz çöktürme projesine de siz yardımcı oldunuz. Bugün Suriyeliler perişan, yüz binlerce insan öldü, milyonlarca insan göçmen oldu, Suriye de bölünme aşamasına geldi, ABD bölgeye yerleşti, terör örgütleri Suriye'de cirit atıyor. Libya desteğinizle, NATO müdahalesiyle birlikte istikrarsızlaştırıldı, Kaddafi insan onuruna yakışmayan bir şekilde öldürüldü, kardeş kardeşe kırılmak isteniyor, hatta kargaşa devam ediyor ve Libya'nın petroleri maalesef emperyalistlerce kullanılıyor. Yemen'de iç savaş mezhep fitnesiyle, bahanesiyle devam ettirilmeye çalışılıyor. Birçok konuda Amerika Birleşik Devletleri'yle birlikte oldunuz.

Bir başka İsrail aşkınızın ve Filistin ihanetinizin belgesi; şu meşhur Mavi Marmara davasıyla ilgili İsrail'le anlaşma yaptınız ve 20 milyon dolarlık tazminat değil, orada 'Ex gratia' yani lütf olarak İsrail'den bunu kabul ettiniz. Kudüs'te ve Ankara'da bir anlaşma imzalandı, Tel Aviv'de değil, Kudüs'te, ilk siz tanındınız. İstanbul ağır ceza mahkemesi bu anlaşmaya istinaden yargılanan İsrail Genelkurmay Başkanı ve 4 sanığın yargılanmasına takipsizlik kararı verdi, sizin sayenizde. İsrail, Filistin'de soykırım yapıyor, Gazze'de soykırım yapıyor, biz 'Diplomatik ilişkilerinizi kesin, gemi göndermeyin.' dedik, gönderiyorsunuz, hatta diplomatik ilişkilerinizi kesmiyorsunuz ama İsrail sizi adam yerine koymuyor, kendisi bunları çağırıyor. Bir taneniz çıkıp da 'Gemi gitmiyor.' diyemiyorsunuz. Sayın Cumhurbaşkanı diyor ki: 'İsrail'e destek verenler yarın insan içine çıkacak yüz bulamayacaklar.' siz de bulamayacaksınız. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar) Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinde 13 ülke İsrail'le barış, İsrail'in ateşkes yapmasını talep etti. Sizin dostunuz olan Amerika bunu veto etti, sizin dostunuz olan Amerika bunu veto etti; hiçbir şey yapmadınız, yapmıyorsunuz, yapmayacaksınız da. Irak'ta koalisyon güçlerinin işini bitirmesi için imkânlarınızı seferber ettiğiniz gibi bugün de gemilerle, uçaklarla İsrail için lojistik imkânlarınızı aynı şekilde seferber ediyorsunuz.

Konuşmamı bitiriyorum ama Sezai Karakoç'un size atfen yazdığı satırlarla bitiriyorum: 'Onlar sanıyorlar ki/Biz sussak mesele kalmayacak/Hâlbuki biz sussak/Tarih susmayacak/Tarih sussa/Hakikat susmayacak/Onlar sanıyorlar ki/Bizden kurtulsalar mesele kalmayacak/Hâlbuki bizden kurtulsanız vicdan azabından kurtulamayacaksınız/Vicdan azabından kurtulsanız/Tarihin azabından kurtulamayacaksınız/Tarihin azabından kurtulsanız/Allah'ın gazabından kurtulamayacaksınız.'"

Değerli arkadaşlar, o konuya girmek istemiyordum ama Hasan Bitmez kardeşimizin vefat ettiği saatlerde, bizim ciğerimizin yandığı saatlerde birileri ciğer yakıyordu dışarıda. Bunu da esefle kınıyorum.

Bakin, belgeler konuşuyor, tek tek söylüyorum: "Türkiye'den İsrail'e NATO onayı" Siz onayladınız. "Cumhurbaşkanı Erdoğan: 'Vakit çok geç olmadan İsrail'in nükleer silahları şüpheye yer bırakmayacak şekilde denetlenmeli.'" Veto etti. "Binalı Yıldırım: 'İç Tüzük değişikliğiyle ilgili bu hafta adım atılacak.'" İsrail'le ilgili, İsrail'le anlaşmayla ilgili. "Türkiye'den kalkan yüzlerce geminin İsrail'e gittiği ortaya çıktı." İşte gemilerin tam listesi var, bunların hepsi belgeli. "İsrail Türkiye'den diplomatlarını geri çekti." Siz devam. "Hakan Fidan'dan ilginç savunma: 'İsrail'le ilgili ilişkiler Filistin davasına zarar vermiyor.'" Ya, bu ne! Yüzünüz kızarmıyor! Görüyorsunuz değil mi arkadaşlar? "Çıkartma gemilerimiz Akdeniz'e açıldı." Kıbrıs Barış Harekâtı. Bir sayın vekilimizin verdiği şey: "Ankara ve Kudüs..." "Ankara ve Kudüs..." "Kudüs..." "Ankara ve Kudüs..." "Kudüs..." Kudüs size bir şey hatırlatıyor mu? Balkon konuşmalarında bir cümle geçiyordu, hatırlıyor musunuz onu? Siz iktidarı kazandığınızda, seçimi kazandığınızda Sayın Erdoğan diyor ki: "Bugün Ürdün, bugün Yemen, bugün Riyad, bugün Libya sevinç gösterileri yapıyorlardı." O coğrafya şu anda kan ağlıyor sayenizde. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar) Ve Filistin'de ve İsrail'de, El Halil'de, Eriha'da, Ramallah'ta, Gazze'de dökülen her kanda sizin eliniz var, sizin bulaşığınız var. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar) Dökülen her damla kanda, ölen her çocukta sizin elinize de o kan bulaşıyor.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) – Buna inanıyor musunuz?

ALİ FAZIL KASAP (Devamlı) – Buna inanıyorum, o coğrafyayı görmüş birisi olarak söylüyorum, inanıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ FAZIL KASAP (Devamlı) – Nerede İHA'lar, nerede SİHA'lar? Refah Kapısı'nı geçebildiniz mi? Bir tane yardım gemisi, tek bir şey ulaştı mı? Endonezya Hastanesi yerle bir edilirken, çocuklar elektriksiz hastanelerde ölürken siz neredesiniz? Ya, şaka gibi; Hakan Fidan'ın Romanya Dışişleri Bakanını araması, başka bir ülkeyle temas kuramaması! Amerika, Fransa, Almanya, İngiltere başkanlık düzeyinde Kudüs'e gittiği zaman Sayın Özgür Özel söylemişti: "Gelin, hep beraber Refah Kapısı'nın oraya gidelim, hepimiz gidelim ve dünyaya tepkimizi gösterelim." Ama şunu tekrar söylüyorum: Orada dökülen her damla kanda AK PARTİ iktidarının payı vardır, elinizdeki o kanı temizleyemezsiniz. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Çok yazık, çok yazık!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Size yazık Sayın Vekilim! Yakışmıyor size, size yazık! Çıkın, o kürsüde konuşun!

ALİ FAZIL KASAP (Devamlı) – Buradan Hasan Bitmez kardeşime tekrar Allah'tan rahmet diliyorum. Onun konuşmasının olduğu her dakika burada olacağım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ FAZIL KASAP (Devamlı) – Bakın, bu konuşma sizin için çok ciddi ibret vesikasıdır, bunların hepsi belgelidir.

Allah rahmet eylesin diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Doğan Demir konuşacak.

Buyurun.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA DOĞAN DEMİR (İstanbul) - Değerli arkadaşlar, grubumuzu temsilen bugün Çevre ve Şehircilik Bakanlığı adına bir konuşma yapıyorum ancak bugün aynı zamanda tarihimizin yüz karası olan Maraş katliamının 45'inci yıl dönümü. Bu vesileyle ben ülkemizde yaşanan katliamları kısaca anlatıp geçeceğim. Katliamın üzerinden tam kırk beş yıl geçti. Resmî rakamlara göre yedi gün süren olaylar sırasında 120 insan öldürüldü, 116'sının mezar yeri belli değil arkadaşlar. Alevilere ait 200'ün üzerinde ev yakıldı, 100'e yakın iş yeri tahrip edildi; katliamda önemli rol oynayan 68 kişiye hâlâ ulaşılamadı. Katliamdan bir gün önce Bağlarbaşı Camisi İmamı Mustafa Yıldız cuma namazında ne dedi biliyor musunuz? "Oruç tutmak, namaz kılmakla hacı olunmaz -bakın, bunu bir imam söylüyor; burayı tahrik etmek için söylemiyorum, yaşananları anlatmak için söylüyorum arkadaşlar- bir Alevi öldüren 5 sefer hacca gitmiş gibi sevap kazanır." dedi. Bu zihniyete lanet olsun!

Değerli arkadaşlar, Maraş katliamında bir kadın kocasına "Beni sen öldür, onların eline bırakma." demişti. Maraş katliamını hiçbir zaman unutmamak, unutmayacağız.

"Maraş" demişken Maraş'la ilgili son bir şey daha söyleyeyim. Buradan İçişleri Bakanımız Sayın Ali Yerlikaya'ya, Emniyet Genel Müdürümüz Sayın Erol Ayyıldız'a ve Hükûmete sesleniyorum: Değerli arkadaşlar, biz, her yıl, Maraş'ta Hakk'a yürüyen canlarımızı anmaya gidiyoruz; Sivas'a da gidiyoruz, Çorum'a da gidiyoruz ama Sivas ve Çorum'da önlemler alınmasına

rağmen çok zorluk çekmiyoruz ancak Maraş'ta tam bir Filistin usulü -bakın, bunu çok net söylüyoruz- zulüm var. Sayın Bakanım da bilir, Grup Başkan Vekilimiz Antepli olduğu için orayı yakinen bilir; Maraş'a her gittiğimizde defalarca yollarımız kesiliyor, defalarca barikatlar kuruluyor, defalarca polis, jandarma eşliğinde saatlerce bekletiliyoruz ki. Nitekim cumartesi günü yani ayın 23'ünde biz tekrar Maraş'a gideceğiz, Hakk'a yürüyen canlarımızı anacağız ve ben eminim ki, ben eminim ki yine insanlarımızı işkence edilecek, saatlerce o yollarda bekletilecek. Gerçekten giden insan sayısı çok az, bakın, kurumları temsilen çok az insan gidiyor; bırakın, rahat bırakın! Kimlik kontrolü mü yapmak istiyorsunuz, bakmak mı istiyorsunuz? Bakın, sorun değil ama bekletmeyin, insanlara işkence etmeyin; lütfen, buradan rica ediyorum.

Arkadaşlar, "Maraş" demişken diğer katliamlara da kısa bir göz atıp geçeceğim hemen. Çorum katliamımız var; katliamın üzerinden kırk üç yıl geçti, 57 Alevi canımız yaşamını yitirdi, 300'e yakın kişi yaralandı. Sivas katliamı; katliamın üzerinden otuz yıl geçti, 33 yazar ve ozan, ülkemizin aydınları yakılarak katledildi. Failleri gece yarısı KHK'leriyle serbest bırakılıyor. Gazi katliamı; Gazi Mahallesi'nde yapılan katliamın üzerinden yirmi sekiz yıl geçti, 7'si polislerin silahından çıkan kurşunla olmak üzere 22 kişi katledildi. Başbağlar'da, bakın, Başbağlar'da... 5 Temmuz 1993'te Erzincan ilinin Kemaliye ilçesine bağlı Başbağlar köyünde 33 sivil katledildi, aradan otuz yıl geçti. Gezide; Mehmet Ayvaltaş, Abdullah, Cömert, Ethem Sarısülük, Ali İsmail Korkmaz, Ahmet Atakan, Berkin Elvan katledildi. Roboski'de 17'si çocuk 34 kişi katledildi; aradan on iki yıl geçti, sorumlular hâlâ cezalandırılmadı. Yarbay Ali Tatar'ı da buradan saygıyla anıyorum, onun da ölüm yıl dönümü. Bu vesileyle, bütün katliamları şiddetle kınıyorum, katliamcılar lanetliyorum arkadaşlar.

Gelelim bütçeye... Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 yılı bütçe görüşmeleri kapsamında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının bütçesi hakkında konuşma yapmak üzere burada bulunuyorum. Ülkemizin çevre sorunları her geçen gün kendini daha fazla hissettirmektedir. Bununla beraber, ülke olarak en büyük sorunumuz, çevre sorunlarına geri dönülemez duruma gelene kadar tedbir almayı ve müdahale etmeyi; son noktaya gelene dek hiçbir çevre sorununa karşı müdahalede bulunmuyoruz. Bunun en bariz örneği denizlerimizdeki müsilaj sorunudur. İstanbul Boğazi'ndeki geri dönüşümü olmayan çevre sorunu otuz yılı aşkın süredir devam ediyor. Ormanların ve doğanın korunması programına yapılan 1,3 milyar TL'lik bütçe Hükümetin çevre ve doğa koruma konuları için ne denli yeterli kalacaktır takdirinize bırakıyorum. Bu fonların nasıl kullanıldığı ve sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşma derecesi çok önemlidir. Bu paylar, Türkiye'nin çevre ve iklim politikaları açısından yetersiz kalmakla birlikte Bakanlığın bu konudaki ciddiyetini ve etkinliğini sorgulatmaktadır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının 2024 bütçesindeki ve politikalarındaki özellikle iki yıl içinde 680 bin yıkılmış binanın yeniden inşası gibi büyük bir vaadin gerçekleştirilmesindeki finansal yetersizlikler ve planlama eksikleri açıkça ortadadır. Deprem bölgesindeki vatandaşlar için ayrılan bütçenin yetersizliği, İstanbul ve Türkiye genelinde riskli konutların dönüşümü için planlanan maliyetler ile Bakanlığın bu amaç için ayırdığı bütçe arasındaki uçurum kaynak yönetimdeki eksiklikleri göz önüne sermektedir.

Değerli arkadaşlar, ülkemizin, dahası dünyanın en önemli şehirlerinden biri olan İstanbul'umuz bilindiği üzere yakın bir gelecekte deprem tehdidiyle karşı karşıyadır. Yer bilimcilerimizin, jeoloji mühendislerimizin yapmış olduğu araştırmalar, hesaplamalar ve ölçümler sonucunda olası bir depremde maalesef ki İstanbul'umuz yerle bir olma riski içerisinde. Riskli konutların dönüşümü ve kentsel dönüşüm için özel bir bütçeye ihtiyaç vardır. Ülke nüfusunun yüzde 25'inin yaşadığı İstanbul'da yapılan araştırmalara göre kentte bulunan yapıların sadece yüzde 1'inin yıkılması durumunda dahi 500 bin insanımız hayatını kaybedecektir. İstanbul'umuzda maalesef ki binaların yüzde 25'i riskli, yüzde 5'i ise çok riskli durumdadır. İstanbul'daki 7,5 milyon bağımsız bölümün özellikle 600 bini için acil dönüşüm gerekiyor. Bu konuda yeterince etkin ve hızlı hareket edilmiyor maalesef. 2012'den bu yana 800 bin bağımsız bölümün dönüştürüldüğü belirtilse de devam eden 170.941 bölümün dönüşümü ve beş yıl içinde planlanan 1,5 milyon bağımsız bölümün dönüşümü için ayrılan 127 milyar TL'lik bütçe şehrin ihtiyaçlarını karşılamakta yetersiz kalacaktır. "Yarısı Bizden" projesine yapılan 1 milyon 233 bin başvuruya rağmen anlaşma sağlanamayan 14 bin binada sadece 77 bin bağımsız bölümün önceliklendirilmesi projenin kapsayıcılığını sorgulatmaktadır. Bu durum Hükümetin İstanbul'un deprem riski ve kentsel dönüşüm ihtiyaçları konusunda yetersiz kaldığının apaçık bir göstergesidir. İstanbul, nüfusu, nüfus yoğunluğu, jeolojik yapısı ve tarihî önemiyle Türkiye'nin en kritik şehirlerinden biridir. Büyük bir deprem riski barındıran bu metropolde kentsel dönüşüm ve depreme hazırlık hayati önem taşımaktadır. İstanbul'daki mevcut yapıların çoğu deprem standartlarına uygun değildir. Acil kentsel dönüşüm programı öncelikle riskli binaların yeniden tespiti, güçlendirilmesi veya yıkılıp yeniden yapılması üzerine odaklanmalıdır. Bu konuda yerel halkın mağdur edilmemesi, tarihî ve kültürel dokunun korunması, şeffaf bir süreç yönetimi esas alınmalıdır. İstanbul'un nüfus yoğunluğunun azaltılması deprem riskini yönetmede önemli bir stratejidir. Bu amaçla, ekonomik ve sosyal teşvikler yoluyla nüfusun diğer bölgelere dağılması ve böylece hem İstanbul'daki nüfusun azaltılması hem de diğer şehirlerin kalkınması desteklenmelidir. Tersine göç politikaları izlenmeli, insanların İstanbul dışındaki şehirlere taşınmaları için gerekli altyapıyı, iş imkânlarını ve yaşam kalitesini artırıcı önlemler bir an önce alınmak zorundadır.

Gelin bir de deprem risk analizini gözden geçirelim arkadaşlar. Kuzey Anadolu Fay Hattı'nın Silivri'den İzmit'e kadar olan kısmı büyük bir gerilme içerisinde olup bu kısım tek parça hâlinde deprem ürettiği takdirde 7,2-7,6 büyüklüğünde bir depremin olacağı ve yaklaşık iki dakika kadar süreceği yine yapılan araştırmalar sonucu ortaya konulmuştur. Marmara Denizi'nin dibinde olası bir kayma durumunda İstanbul, 5 ile 8 arasında dalga boyuna sahip bir tsunami tehdidi altındadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DOĞAN DEMİR (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

DOĞAN DEMİR (Devamla) – Deprem riski analizi bakımından İstanbul'umuzun ilçelerini değerlendirecek olursak Bakırköy, Florya, Yeşilköy, Eyüpsultan başta olmak üzere birçok ilçemiz sarsılmaya maruz kalacağı için çok ciddi bir şekilde önlem almamız gerekiyor.

Gayrisafi yurt içi hasıla bakımından en yüksek paya sahip olan İstanbul'un olası bir deprem sonrası uğrayacağı ekonomik zararlar ülkemizi ekonomik olarak büyük bir çöküşle burun buruna getirebilir. Tekstil, sanayi, lojistik ve daha birçok sektörün İstanbul'dan beslendiği gerçeğini de göz önünde bulundurduğumuzda, vermiş olduğum örnekler mübalağa değil, maalesef öngörüdür.

TÜİK ve Devlet Su İşleri verileri, Türkiye'nin farklı bölgelerinde su varlıklarının dengesiz dağılımını ve bazı bölgelerde ciddi su stresi yaşandığını gösteriyor. Özellikle Güneydoğu Anadolu ve İç Anadolu Bölgelerinde yetersiz yağışlar ve artan sıcaklar su kaynaklarının azalmasına yol açmaktadır, bu durum içme suyu temini ve tarımsal sulama için büyük sorunlar oluşturmaktadır. Türkiye son yıllarda artan oranlarda Avrupa ülkelerinden ithal edilen atıkların yeni durağı hâline gelmiştir.

Bu vesileyle, sevgili Başkanım, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'da.

Buyurun Sayın Çalışkan. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

ŞADET PARTİSİ GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyeti

saygıyla selamlıyorum.

Bugün, az önce değerli vekilimizin ifade ettiği üzere merhum milletvekilimiz Hasan Bitmez'e taziye anlamında konuşacağım. Hepimiz için bir kayıp ama bendeniz otuz üç yıllık bir okul arkadaşını kaybetmiş olmanın verdiği büyük üzüntü içerisindeyim. Rabb'im şehit muamelesi gösterson, Rabb'im kalanlarına sabır versin. Elbette, burada Hasan Bitmez'in şahsından bahsederken dava adamı kimliği son derece önemli. Bütün gerginliğe, bütün karşı atraksiyonlara rağmen hiçbir şekilde nezaketi, insani tavrı elden bırakmadan son sözü "Hepinizi saygıyla selamlıyorum." diyerek hayata veda etti.

Aslında, bu veda aynı zamanda yüce Mecliste yeni bir tartışmayı da başlattı. Burada "Allah'ın gazabı" kelimesi gündemde. Malum olduğu üzere Hasan Bitmez burada konuşurken daha önce devlet büyüklerinin yaptığı konuşmaları aktararak, elinde belgelerle kanıtlar sunarak bugüne kadar geçen süreci kronolojik bir şekilde aktardı. Burada esasen yaptığı şey, hedefi ikiyüzlü tavırlarla, bir taraftan İsrail'e lanet okuyarak, bir taraftan da kahve dükkânları basarak gemi gönderenlerin ikiyüzlülüğünü, tezatını ortaya koymaktı. Burada ona verilecek cevap öyle saldırmak değil, olsa olsa kemaliedeple çıkıp "Söyledikleriniz yanlıştır, doğrusu budur." diyebilmektir, ne yazık ki gerçekleşmedi.

Tabii, burada şunu da yine belirtmeliyim ki tutanaklara yansıyan bir çirkin söz var. Bu söz tarihe kara harflerle yazıldı. Bu utancı bu Meclis unutmayacak. AK PARTİ sıralarında olduğu da tescillendiğine göre burada bekleriz ki bir yiğit erkekçe, mertçe çıkıp "Bu sözü ben söyledim." desin, özür dilesin. Biz kin güdecek değiliz ama bunu bile söylemekten, itiraf etmekten sakınıldı ve böylece bütün bir topluluğu töhmet altında bırakmaya devam etti.

Değerli milletvekilleri, Hasan Bitmez'in ölümünü biz Allah'ın gazabı değil, aslında kendisine Allah'ın bir lütfu olarak düşünüyoruz çünkü biliriz ki en şerefli ölüm Hak yolunda mücadele esnasında ölümdür, en şerefli ölüm hakkı haykırmaktır. Peygamber'imizin ifade buyurduğu üzere, en büyük cihat zalim sultana Hakk'ı haykırmaktır; "Cihat" demek işte burada, kürsülerde konuşabilmektir -sultanın da her dönem ismi farklıdır, bazen başbakan, bazen kral, bazen cumhurbaşkanı olur- mesele burada, bu kürsüde bunları söyleyebilmektir. Nitekim o, siyonizmin foyasını meydana çıkararak, ona el altından destek olanların kötülüklerini ortaya sunarak hayata veda etti. Biliyoruz ki -onun ölümü- burada sadece tutanaklara geçmedi konuşmaları, o aynı zamanda tarihe yazıldı ve biliyoruz ki o, konuşmasıyla Filistin davasına ihanet edenlerin ihanetlerini de tarihe kara bir leke olarak tescilledi.

Değerli milletvekilleri, burada şunu yine belirtmek isterim ki bazı arkadaşlar "Niye bize çok sataşıyorsunuz?" diyor. Hayır arkadaş, biz size sataşmıyoruz, biz esasen 2 yangını söndürmeye çalışıyoruz. Birincisi, maddi yangın ki Gazze'de bir insanlık dramı olarak yetmiş beş yıldır süren zulüm bugün had safhaya ulaştı, insanlığa karşı soykırım uygulanıyor. Göğü inleyen, arşı titreten bu duruma karşı biz can havliyle yangını söndürmeye çalışıyoruz, elbette bu bizim için tarihi bir sorumluluk. Ama "İkinci yangın ne?" dersiniz, biz elli yıldır aynı siyasi mücadeleyi vermiş, aynı davaya birlikte yürümüş kimselerin ve onların evlatlarının, aynı kibleye yöneldiğimiz hâlde bu yirmi beş yıllık ayrılığın sonucunda nasıl bu kadar vehn hastalığına, dünya sevgisi hastalığına kapıldıkları, nasıl gerçekleri görmezden gelme hastalığına kapıldıkları yangınını söndürme gayreti içerisindeyiz. Bildiğiniz gibi, literatürü bilenler iyi bilir ki vehn; dünya sevgisi, dünya bağlılığı hastalığı; bugün de ticari anlaşmalar, ambargolar "Yaptırım olur." korkusuyla işte bugün bu zulme sessiz kalmak bu zulme destek olmaktır. Maalesef ki bugün yaşananlara şöyle bir göz ucuyla baktığımızda şunu görürüz: Hani rahmetli Erbakan Hocamız, o hayatında her türlü hakarete maruz kalan, kara propagandaya alet edilen ama öldükten sonra sahiplenilen o rahmetli Erbakan derdi ki: "En kuvvetli şehadet hasmın şehadetidir." Hasan Bitmez öldüğünde İsrail sevindi, İsrail Dışişleri Bakanlığı sevindi, Mossad sevindi, bir de kimlerin sevindiğini, bunu burada hepimiz maalesef üzülerik gördük.

Değerli milletvekili, bilelim ki Hasan Bitmez artık bizim gönlümüzde, Filistin davasına gönül verenlerin gönlünde bir kahramandır ama kahramanlar da ölür, ölürlen destan yazarlar, işte Hasan Bitmez bugün ölürlen de destan yazmıştır. Nitekim merhum şairimiz Mehmet Akif de demiştir ki: "Halik'ın namütenahi adı var başı Hak/Ne büyük şey kul için hakkı tutup kaldırmak." Ne büyük şey batıldan korkmadan saldırmak, ne büyük şey ruhunu Hakk'a haykırırken aldarmak.

Değerli milletvekilleri, İslam tarihinin önemli aktörlerinden büyük kumandan Halid bin Velid hazretleri hayatı mücadeleye geçmiş bir şahsiyettir. Bütün kahramanlıklarına rağmen yatağında ölecek olunca hıçkırıklarla ağlamıştır. İşte bu ruhu bilmeyenler, Halid bin Velid'in bu hâlini anlamayanlar at üstünde ölmenin ya da kürsüde hakkı haykırırken ölmenin ne büyük bir his olduğunu, ne büyük bir hayal olduğunu asla idrak edemezler, sadece gündemi değiştirerek kendilerini aldatmış olurlar.

Bilesiniz ki Hasanlar bitmez, binlerce Hasan yine mücadeleye devam eder çünkü bizim görevimiz iman ve ahlak üzerine mücadeleyi sürdürebilmektir. İşte, o iman ve ahlak mücadelesi her şeye rağmen güç karşısında eğilmeden, bükülmeden dimdik ayakta kalabilmek, son nefese kadar hak mücadelesi verebilmektir; işte, Hasan Bitmez bunu yapmıştır.

Değerli milletvekilleri, inanıyoruz ki Hasan Bitmez Rabb'ine gitti; "Öldü." diyemiyorum, şehit olduğuna şahsen inanıyorum. Ve yine bir başka şehadet olarak Hamas hükûmeti Başbakanı, Hamas lideri İsmail Haniye de Genel Başkanımız Temel Karamollaoğlu'nu arayarak Hasan Bitmez'in bir Filistin şehidi olduğunu itiraf etmesi bizim için son derece anlamlıdır. Ne büyük bahtiyarlıktır ki Gazze'deki masumları korurken, cihat ederken ölebilmek, ne büyük bahtiyarlıktır ki Türkiye'de yaşarken Filistin şehidi olabilmek, ne büyük bir bahtiyarlıktır ki hayatının son anını, kalbini masum insanlar, sivil halk için, Filistin için siyonizme karşı direnişle konuşarak ruhunu teslim edebilmek.

Değerli milletvekilleri, sözlerimi toparlarken, bilelim ki bizler gençliğini şahadet türküleriyle geçirmiş, kasetleri başa sarmış, her defasında yeniden Afganistan'ın, Çeçenistan'ın, Bosna'daki mücahitlerin şehadet destanlarını dinlemiş bir milletiz ve bizler deriz ki: "Bir avuçtuk biz, göklere sığmayan; bir avuçtuk biz, cennete susayan." İşte, biz bilelim ki kürsüde ya da cephede ölmeyi fark gözetmeksizin kabullenenler sıra kapaklarına vurulmasından, laf atılmasından asla çekinmezler, ne söylerlerse söylesinler mücadeleye devam ederler. İşte, onun için diyorum ki Hasan Bitmez bugün yeniden hayata gelse yine hakkı haykırmaya devam eder, yine mücadelesine devam eder.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Eyvallah Başkanım.

Hasan Bitmez, bugün ceylan derisi koltuklarında oturup birilerini alkışlamakla değil, yine bu ikiyüzlülüğü ortaya koyarak, yine mücadele ederek devam eder ve "Şehit tahtında Rabb'e gülümser, ah binlerce canım olsaydı..." der ve binlerce kez yine böyle hayatını feda ederdi.

Yine, buyrulur ki "Nasıl yaşarsanız öyle ölürsünüz." İşte, Hasan Bitmez de "gergin uykulardan, kör gecelerden, bir sabah gelecek kardan aydınlık" ezgisi eşliğinde sadece bu aydınlık kardan değil, inanıyoruz ki Yâr'dan geldi ve inanıyoruz ki Hasan Bitmez sadece burada yere düşmedi; o, suya, toprağa, havaya, cemreye düştü, gönüllere düştü. Binlerce Hasan Bitmez onu haykırmaya devam edecek, bir tohum ekti...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Saadet Partisi Grubu adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Buyurun Sayın Gül.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

9.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Saadet Partisi Grubu adına konuşan hatiplerin 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin sekizinci tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Filistin meselesiyle ilgili grubumuza ve Sayın Cumhurbaşkanımıza yönelik ifadeleri kabul etmemiz mümkün değil. Sayın Cumhurbaşkanımızın gençlik yıllarından itibaren vermiş olduğu siyasi mücadelenin en baş yerlerinden biri Filistin davasıdır. AK PARTİ olarak ve Cumhurbaşkanlığı döneminde, Başbakanlığı döneminde bu konuda vermiş olduğu mücadeleyi bütün dünya çok iyi biliyor. 2009 yılında "one minute" diyerek, Davos'ta ortaya koymuş olduğu mücadeleyi bütün dünya çok iyi biliyor.

SÜMEYYE BOZ (Muş) – "One minute" bir dakika, iş birliği ömür boyu.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Yine, Birleşmiş Milletlerde İsrail'in işgal ettiği Filistin topraklarını, haritada nereden nereye geldiğini, İsrail'in nasıl işgal ettiğini bütün dünyaya gösteren duruşu, tutumu ortaya koymuş biridir. AK PARTİ olarak ve Hükümetimiz bu konuda daima Filistin'in yanında yer almıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Almanya'da "Bizim İsrail'e bir borcumuz yok, borcu olanlar bir şey söyleyemezler." diyerek bu konuda mazlumların yanında yer almıştır. Tüm dünya liderleriyle diyaloglarını uluslararası tüm mekanizmaları devreye koyarak mücadelemizi ortaya koyduk, koyuyoruz. Netyanyahu'nun ve tüm sorumluların uluslararası mahkemede yargılanarak bu işgalin hesabını vereceği hukuki mücadeleyi de Türkiye olarak Hükümetimizle, bütün kurumları ve yetkilileriyle yakından takip etmektedir. Sayın Cumhurbaşkanımızın ortaya koyduğu bu mücadeleye, Hamas'ın vermiş olduğu o direnişe, işgale karşı direnişe "Hamas bir terör örgütüdür." diyen CHP'ye ses çıkarmayanların bugün burada kalkıp Cumhurbaşkanımıza, AK PARTİ'ye diyebileceği bir şey yoktur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – İktidar sizsiniz Sayın Bakan, CHP değil.

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) – Dinle! Sesimizi çıkarmadık biz.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Eğer İsrail'in işgaline karşı bir şey söylenecekse bugün burada CHP'ye bir kelime...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – İktidar sizsiniz, iktidar! CHP iktidar değil, olursa onlara da söyleriz!

BAŞKAN – Buyurun, buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – "Hamas terör örgütüdür." diyen CHP'ye... Orada Filistin topraklarını savunan Hamas bir terör örgütü müdür, yoksa seçimlere de girmiş bir siyasi parti midir? Gelin bir kelime de onu söyleyin. Bu konuda samimi olduğunuzu gösterin.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Peki, bu Şeyh Sait terörist midir Sayın Bakan? Şeyh Sait terörist midir, kahraman mıdır!

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Bu hususta gereken çalışmayı yapın.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Şeyh Sait kahraman mıdır, terörist midir! Bir kelime de siz söyleyin! Şeyh Sait'le ilgili bir kelime söyleyin.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Otur, otur! Konuşma, cevap verme, otur be! Otur yerine!

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Son olarak Sayın Başkan, Sayın Cumhurbaşkanımızın, Recep Tayyip Erdoğan'ın AK PARTİ'nin, Hükümetimizin Filistin davasına vermiş olduğu mücadelenin nasıl olduğunu en iyi Gazzeli çocuklar bilir.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bana "Otur!" diyeceğine...

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Otur yerine!

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Otur yerine!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Hadsiz!

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Gazzeli anneler bilir, Filistin bilir, bütün dünya bilir ve bu mücadeleden rahatsız olan da Netanyahu Hükümetidir, siyonizmdir, işgalciler rahatsız oluyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) – Neyse ekonomik ilişkilerinizi etkilemiyor(!) Ekonomik ilişkilerinizi etkilemiyor bu olay(!)

BAŞKAN – Sayın Köksal...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, bize cevaben... Önce bize olursa...

BAŞKAN – Sayın Köksal, müsaade ediyor musunuz?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Tabii, tabii.

BAŞKAN – Buyurun.

10.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi Sayın Gül'ün en son dediğinden başlayalım. "Hamas bir terör örgütüdür" sözüne buradan bir cümle sarf edilmedi." dedi. Sayın Gül'ün konuşmalarımızı özellikle de arkadaşlarımızın bu kürsüden yaptığı konuşmaları yakından takip etmesini tavsiye ediyorum. Bu kürsüden "Hamas bir terör örgütüdür." sözüne net bir şekilde eleştiri yöneltmiştir Kani Torun Vekilimiz, bunun altını özellikle çiziyorum. "Hamas bir terör örgütüdür." sözünü asla kabul etmiyoruz. Bunu tekraren buraya da kayıtlara geçmek istiyorum. Bu konuda net bir eleştiri yönelttik. Onun haricinde arkadaşımız burada iktidar kanadına ağır eleştiri kapsamında eleştiriler yöneltti. İktidarsanız bu eleştirilere katlanacaksınız arkadaşlar.

Bir hususa daha dikkat çekmek istiyorum. Bu konuları konuşuyoruz, konuşacağız yine ama bir konunun aydınlatılması gerekiyor. Arkadaşlarımız bir hususa daha dikkat çektiler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Bu husus AK PARTİ'li milletvekili arkadaşlarımızın üzerinde bir zan olarak durmaktadır. Şimdi, Meclis tutanakları ortada. Meclis tutanaklarında AK PARTİ sıralarından bir arkadaşımız, insanlıktan nasibini almamış bir arkadaşımız çıkıyor "Allah'ın gazabı böyle olur işte." diyor ve yere düştükten sonra kullanıyor bu ifadeyi çünkü tutanaklarda öyle geçiyor. Biz hâlâ bu arkadaşın çıkartılmasını bekliyoruz. Arkadaşlar, siz çıkarmazsanız biz o kişiyi çıkaracağız, bütün kamuoyuyla paylaşacağız ama size dostane tavsiyemiz bu zannı siz üzerinizden atın, bu size yakışır, AK PARTİ Gurubuna yakışır. Meclisin

saygınlığı adına, grubunuzun saygınlığı adına bu insanlıktan nasibini almamış vekili çıkartın, kamuoyuyla paylaşın. Bir özür yeterli değerli milletvekilleri, bu zanla AK PARTİ Grubu yaşamasın diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Köksal, buyurun.

11.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, İsrail-Filistin davasında Cumhuriyet Halk Partisinin tutumu nettir. Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz Filistin davasında canını ortaya koyan Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının yolundayız.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Hamas terör örgütü müdür değil midir?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) - Eğer bunu bilmiyorsanız biraz tarihimize bakın. Siz 6'ncı Filonun karşısında şükür namazı kılarken biz "6'ncı Filo bu ülkeden gitsin." diyenlerin yolundayız. Biz "one minute" diye kameraların karşısına geçip de arkasından İsrail'le gemiciklerimizle ticarete devam edenlerden değiliz. Siz önce, daha geçtiğimiz hafta burada, bu kürsüde canını kaybeden, canını ortaya koyan Hasan Bitmez yere yığıldığında ona karşı o çirkin "Allah'ın gazabı böyle olur." sözcüklerini söyleyen milletvekilinizi ortaya çıkarın. Onu ortaya çıkarmadığınız her gün Adalet ve Kalkınma Partisinin bütün grubu zan altındadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FATMA ÖNCÜ (Erzurum) – Ya, Allah aşkına bağırmanın ya!

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bütün milletvekilleri o sözü söylemiş hükmündedir. Önce eğer o milletvekili, onuru varsa, şerefi varsa, haysiyeti varsa çıkacak, Hasan Bitmez'in ailesinden, hatırasından, Saadet Partisinden, tüm Meclisten ve tüm ülkeden özür dileyecek.

FATMA ÖNCÜ (Erzurum) – Ama niye bağırıyorsunuz, anlamıyorum.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sana ne! Sana mı soracağım nasıl konuşacağımı! Sana mı soracağım!

FATMA ÖNCÜ (Erzurum) – Ya, siz bir kadın milletvekilisiniz, yazık ya!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) – Ya, sizde bağırın yok mu ya! O zaman ormana git, parka git, orada güzel güzel kafanı dinle! Allah Allah! Buraya gelmek zorunda mısın?

BAŞKAN – Şimdi İYİ Parti Grubu adına yapılacak konuşmalara başlıyoruz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36) (Devam)

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Eklî Cetveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37) (Devam)

A) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI (Devam)

1) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) İklim Değişikliği Başkanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) İklim Değişikliği Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) KENTSEL DÖNÜŞÜM BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Kentsel Dönüşüm Başkanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

BAŞKAN – Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu...

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Sayın Başkan, Gazi Meclisin değerli üyeleri; İYİ Parti Grubu adına Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesi üzerinde söz almış bulunuyorum.

Merhum Hasan Bitmez'e bir kere daha Allah'tan rahmet...

(Gürültüler)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Millet bahçesinde çay ve kek yiyerek yuvarlandılar!

FATMA ÖNCÜ (Erzurum) – Allah Allah! Sizden öğreneceğiz, tabii canım! Senden öğreneceğiz yani! Önce bir adap bil adap!

SELCAN HAMŞIOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkanım, müdahale eder misiniz?

FATMA ÖNCÜ (Erzurum) – Her gün burada bağıra bağıra siyaset yapmaya çalışıyorsun ya!

BAŞKAN – Bir dakika... Laf atmayınız lütfen sayın milletvekilleri.

NİMET ÖZDEMİR (İstanbul) – Süremiz kesildi, süre istiyoruz.

BAŞKAN – Buyurun.

SELCAN HAMŞIOĞLU (Devamla) – Merhum Hasan Bitmez'e bir kere daha Allah'tan rahmet, Saadet Partisi Grubuna ve sevenlerine başsağlığı diliyorum.

1919 Sivas; dönemin aydınları ki her biri en az Mustafa Kemal kadar kurtuluşu arzulamakla birlikte, içinde bulunulan imkânsızlık hâlinde hür ve müstakil bir mücadelenin mümkün olamayacağına, başarıya ulaşamayacağına inanıyorlardı. O gün o salondaki çaresizliği 19 yaşındaki bir gencin gür ve kararlı sesi bertaraf etti "Paşam, temsilcisi bulunduğum tıbbiyeliler beni buraya bağımsızlık davamızı başarma yolundaki çalışmaya katılmak için gönderdiler. Mandayı kabul edemem. Eğer kabul edecek olanlar varsa bunlar her kim olurlarsa olsunlar şiddetle reddeder ve karşı çıkarım." Mustafa Kemal'in gönlünde Gençliğe Hitabe belli ki o gün, o salonda yazılmaya başlandı. "Arkadaşlar, gençliğe bakın, Türk millî bünyesindeki asil kanın ifadesine dikkat edin. Gençlikle gurur duyuyorum ve gençliğe güveniyorum." Bugün sizlere her türlü işgal ve istibdada karşı hür ve müstakil bir direnişten yana tavır koyan o gençlerin aziz hatıralarına karşı taşıdığı sorumluluğun farkında olan bir ablaları olarak hitap edeceğim ve maalesef söze bu farkındalığın idarece yeter miktarda paylaşılmadığını ortaya koyan bazı verilerle başlayacağım.

2022-2023 Türkiye Gençlik Araştırması verilerine göre gençlerin yüzde 61,3'ü ekonomik nedenlerle eğitimlerini sürdürmekte zorlanıyor. İktidar, gençliğin bir bölümünü millî teknoloji hamlesi merkezli hedefler -ki destekliyoruz- etrafında buluşturken gençliğin yüzde 51,4 gibi önemli bir başka bölümü internet ve iletişim giderlerini karşılayamıyor, yüzde 55,4'ü beslenme giderlerini karşılayamıyor, 86,2'si ekonomik durum, 88,7'si, gelir dağılımı eşitsizliği, 81,2'si adalet, 91,8'i sığınmacı uygulamalarından rahatsızlık duyuyor. Gençlerin yüzde 90,1'i sığınmacıların nüfus yapımızı bozduğunu, 80,8'i ise gelecek için tehdit oluşturduğunu düşünüyor. Gençlerin kendilerini gerçekleştirmelerinin önünü açacak politikalara ihtiyacı varken o politikaları oluşturması beklenenler henüz fizyolojik ihtiyaçları karşılayabilmek safhasını geçebilmiş değiller. Biz hâlâ gençleri doyurabilmeyi, barındırabilmeyi yaşatabilmeyi konuşuyoruz ve tam da bu sebeple, gençler yüzde 63 oranında geleceklerini kendi ülkelerinde göremiyorlar ve bunlar iktidarı ötekisi olan gençlerden ibaret değiller, yarısı AK PARTİ seçmeni olan gençlerimiz; büyüklerinin tavsiye ettiği gibi porsiyon küçülterek yaşamak istemiyorlar.

İktidar, kâğıt üzerinde muazzam özgürlük açılımı yapıyor gençlere; bütçede de kalkınma planında da böyleydi. Sorsanız, her şey ifadelerini geliştirmek, her şey karar alma süreçlerine katılımlarını sağlamak için. İyi de Türkiye'nin sorunu, gençlerin bu nitelikleri haiz olmaması değil ki bu niteliklerin gereğini yapmaya kalktıklarında karşılaştıkları tutum. Kâğıt üzerinde demokratik olgunluk tavan, sahada biber gazı, TOMA'ya devam. Keşke bu ülke sadece Busenazların, Ayşe Begümlerin, Mete Gazozların ülkesi olabilseydi ama bu ülke bir yandan da Ali İsmail Korkmazların ülkesi, bu ülke Fırat Yılmaz Çakıroğluların, Aybüke Yalçınların, Sinan Ateşlerin, KYK yurdunda asansöre sıkışarak can veren Zerenlerin, tarikat yurdunda kalmaya zorlandığı için canına kıyan Eneslerin, okuldan eve dönerken katledilen Özgecanların, Aysegüllerin, kendini yemekhaneye asan Resullerin, atasözünü paylaştı diye hapsedilen Alperin; burası, teri kanına karışa karışa verdiği mücadeleyi alkışlamak beri dursun, alçak bir dille itibarsızlaştırılan Ebrarların, teri kanına karışa karışa verdiği mücadele yok sayıldığı için spora veda etmek zorunda kalan şampiyon İrem Yamanların da ülkesi. Bu ülke, atanamayan, atansa yaşayamayan, mesleğini yaptığı için hâlen Sincan Cezaevinde bulunan Süha ve Serkan gibi gençlerin de ülkesi. Esasen bütün bu gençlerin ortak özelliği, siyasi iktidarın, Anayasa'nın gençlerin yetişme ve korunma esaslarını düzenleyen 58'inci maddesinin gereklerini yerine getirmekte gösterdiği zafiyetin kurbanı olmaları.

İktidar bütün bu faciaların faili olmayabilir, değildir ama faili olmadığı bütün fiillerin zemini sergilediği gaffettir. Zeren'i o asansöre elbette iktidar sahipleri sıkıştırmadı ama memurlarına "Çakılacağıni düşünüyorsan binme o asansöre." diyebilme cüretini iktidar verdi. Konya'da, Muş'ta, Isparta'da benzer faciaların eşliğinden döndüğü hâlde "Bu zamana kadar hiçbir yurdumuzda asansör düşme olayı yaşanmamıştır." diye inkâr yoluna gidilmeyebilir, sorunla yüzleşilebilir, makul ve çözüm odaklı bir dil tercih edilebilirdi.

Bu vesileyle, gençlerin odalara ek ranzalar tikiştirilerek gayriinsani koşullarda barınmaya zorlandığı yurt kapasite artırma işleminden vazgeçilmesini ve yurt sayılarının artırılmasını bekliyoruz. Hiç değilse teknik denetimlerin taşeronla devredilmemesini, meslek odalarına yaptırılmasını istiyoruz. Yemekhanelerde verilen yemeklerden böcek, solucan çıkmaması gibi hiç siyasi olmayan, son derece insani bir talepte bulunuyor ve bunu talep etmek durumunda kaldığımız için de açıkçası utanç duyuyoruz. Ders alınmasını ve muhtaç durumdaki gençlerin devlet içinde devlet olma çabasındaki yapılara bir kere daha yem edilmemesini istiyoruz.

Bu arada, bir haber yayınlandı -Anka'nın haberi- Gençlik ve Spor Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürü Süleyman Şahin'le ilgili tuhaf bir iddia var; Bursa'dan aday olmak için fiilen istifa ettiği ama bunu resmen işleme koydurmadığı, yerine atama da yaptırmadığı, dolayısıyla da bütün yatırımların durduğu iddia ediliyor. Eğer bu doğruysa skandal. Sayın Bakan buna müdahale etmeyi düşünüyor mu, ne zaman; bunu da bu vesileyle sormak istiyorum.

Ben dün bu konuşmayı hazırlamadan önce sosyal medyada bir anket yaptım gençler arasında. Buna göre gençler en çok iktidarın söz verip de tutmadığı mülakatın kaldırılmasını talep ediyor. Biz komisyonda bu konuda bir önerge vermiştik, sonuç malum ama kayda geçsin, AK PARTİ ve MHP oylarıyla reddedildi. Bir başka talep de gençler bu denli büyük sorunlarla kuşatılmışken sadece okullara değil, yurtlar ve gençlik merkezlerine de PDR uzmanlarının atanmasını istiyor ki gerekli olduğu da ortada.

Değerli milletvekilleri, tıpkı az önce andığım gençler gibi Resul'ü de o yemekhaneye asan elbette iktidar değildi ama intihara sürüklendiği şartları pekâlâ değiştirebilirdi, feryadını duymadı. Çünkü gençlerin feryadını yardım çılgılığı değil, muhalefet olarak algılıyor siyasi iktidar. Gençlerin taleplerinin kendilerini iyileştirmek için olduğuna inanmıyor hatta daha ileri gidip iyi yaşamayı arzulamalarını süflü heves olarak aşağılıyor. Hâlbuki, insan hayal ettiği müddetçe, tutunacak bir dalı varsa yaşar, gençler belki de tam olarak bundan yaşayamıyorlar. Diğer tarafta, süflü heveslerin danskasına kapılmış, fenomen bilinen türlü suç aparatlarını da iftar sofralarında ağırlamaktan kaçınılmıyor; tam da ele verir talkını oluyor. Ali İsmail elbette iktidar tarafından linç ettirilmedi ama linç zemini durdurulabilirdi. Gezi'de çadırların yakıldığı daha ilk gün bu işte bir iş olduğu görülebilir, barikatlar Türk gençliğinin değil devleti ele geçirmeye çalışan paralel yapıların önüne kurulabilirdi. Fırat'ın katledilmesi emrini elbette iktidar vermedi fakat önleyebilme makamındayken terörün metropollere inişini seyretti. Sinan'ın başkentinde göbeğinde katledilmesini iktidar tabii ki istemezdi ama bunu yapanları bulup çıkarma imkânına sahip olduğu, talimatı verenleri bulup çıkarma imkânına sahip olduğu hâlde dosyayı süründürmeyi tercih etti. Velhasıl, bunca acı tecrübeden sonra bütün sorun aslında kibri yenip de sorunlara işaret edenlere kulak vermek ya da vermemek meselesi.

Değerli milletvekilleri, keşke önceki gün başarı hikâyeleri anlatan Millî Eğitim Bakanı da bugün burada olsaydı zira Kazakistan'da, Ermenistan'da, Yunanistan'da okuma yazma oranı yüzde 100'ken Türkiye'de hâlâ okuma yazma dahi bilmeyen gençlerimiz var. Ben, burada, okullarımızdaki sosyal aktivite alanlarının geliştirilmesini isteyebilmek isterdim ama hangi okullarda? Hızla okulsuzlaşıyoruz. Geçenlerde burada Tekirdağ'dan bir fotoğraf göstermiştim, tek binada dört okul eğitim veriyor, bir başka binada üç okul; öğrenci olmadığı için değil, yıkılan okullar yeniden yapılmadığı için. Ürdün'ün okullaşma oranı bizden yüksek, Bolivya'nın yüksek, Bulgaristan'ın yüksek. Gerisinde olduğumuz ülkelere bakın, pay biçin hâlimizin nice olduğuna.

TÜİK verilerine göre, AB ülkeleri arasında genç işsizliğin en yüksek olduğu ülkemiz. Gençlerin yüzde 24'ü ne eğitim

alabiliyor ne de istihdamda yer bulabiliyor, ev genci oldular ve bu oranla hem AB hem de OECD ülkelerinin şampiyonu durumundayız. Peki, kimden daha iyi durumdayız? Botswana, Guatemala, Ruanda, Filistin. Eğitim ve istihdamda yer bulamayan genç oranı artışına paralel artan bir şey daha var: Suç. Gençleri toplum dışına itmenin toplumun ödemek durumunda kaldığı en ağır bedeli bu belki.

Yine TÜİK verileri; Türkiye'de yoksulların yarısı 25 yaş altı ve 11,7 milyon gencin 1,29 milyonu eskiyen giysisinin yerine yenisini alamıyor artık Türkiye'de. 1,13 milyonu ikinci bir ayakkabıya sahip olamıyor. Sadece derin yoksulluk değil, derin bir genç yoksulluğu problemimiz de var; yok sayılan ama yok sayılmakla yok olmayan. KONDA'nın İstanbul Kültür Üniversitesiyle yaptığı ankette gençlere soruyorlar: "En çok hangi kuruma güvenirsiniz?" En yüksek oran ne çıkıyor biliyor musunuz? "Hiçbirine." Gençlerin kendi ülkelerinde ihtiyaç hâlinde sığınabileceklerini, tutunabileceklerini düşündükleri bir tek kurum bile kalmamış.

En ironik kısmıysa burası, TÜİK yaşam memnuniyeti araştırması yapıyor 2022'de, Türkiye Gençlik Araştırması'nda yüzde 17,3 çıkan mutlu genç oranı TÜİK'e göre yüzde 84. Neden bu kadar mutluyumşlar, kaynağı neymiş? Sağlık. Gençler açlar, açıktalar ama ne hikmetse, nasıl olabiliyorsa sağlıklılar; mucize çocuklar demek bunlar.

Yüzde 82,4'ü işinden memnunmuş TÜİK'e göre gençlerin. Mühendislik bitirip de beden işçisi olabildikleri, eğitim fakültesi bitirip uzman çavuş olabildikleri; hukuk, siyasal bitirip özel harekât polisi olabildikleri; günün sonunda ancak ölümüne bir mücadeleyle karınlarını doyurabildikleri için olmalı. Asgari ücrette, yoksullukta eşitlendikleri için zahir, kazançlarından da pek memnunmuş gençlerimiz TÜİK'e göre. Ee hodri meyan, bu sırça fanusumuzdan çıkalım, karşımıza çıkan ilk 100 gence soralım "Mutlu musunuz?" Bırakın 84'ünü, yarısı "Mutluyum." derse her gün ve mutlu olmalarından da mutluluk duyarak hepinizden özür dileyeceğim.

Değerli milletvekilleri, gençlik merkezlerine atfedilen önem her geçen gün artıyor ve görüyoruz. Bu kuruluşlarla ilgili başta mali yapıları olmak üzere ciddi bir denetim zafiyeti olmakla birlikte, odaklarının madde bağımlılığıyla mücadele olmasını önemsiyoruz.

Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığının "2022 Türkiye Uyuşturucu Raporu"na göre 2020'de Türkiye'de yakalanan uyuşturucu bütün Avrupa'da ele geçirilenin 3 katı. Dünyada en çok eroin ele geçirilen 3'üncü ülke. Bu rekor yakalamalar gençlerimizin karşı karşıya olduğu tehdidin boyutlarını da ortaya koyuyor. Bu denli büyük bir tehdit karşısında gençleri koruma ve kollama görevinin devletten kimi dernek ve vakıflara devrini de son derece tehlikeli ve mahzurlu buluyoruz.

Değerli milletvekilleri, biz doğal kaynaklara dayalı büyüme potansiyeli iğdiş edilmiş bir ülkemiz; yatırımı, beşerî sermayeyi yapmak mecburiyetindeyiz. Dolayısıyla Gençlik ve Spor Bakanlığının doğal olarak hem bütçeden en geniş pay alan teşkilatlardan biri olması hem de gençliğin aslında kendi başına ayrı bir bakanlığın çalışma alanı olması beklenirken bütçenin, bunun ne kadar uzağında olduğumuzun belgesi olmasının ötesine geçemediğini üzülerek görüyoruz. Bakanlığın bütçe oranı yüzde 108 artarken öğrencilerin kredi oranının da yüzde 60 oranında artmasının matematik mantığını da anlamakta zorlanıyoruz. Haklı olarak denilebilir ki: "Her şey bu kadar kötüyse bu tablonun müsebbipleri nasıl oluyor da yirmi bir yıldır iktidarlarını koruyabiliyorlar?" Öğrenilmiş çaresizliğin üzerinde yükseliyor iktidar egemenliği, başlarken Sivas Kongresi'ndeki o genç şahlanışı boşuna anmadım, yüz dört yıl sonra bugün, gençler kendilerini ideolojik açıdan hâlâ en çok Atatürkçü olarak tanımlıyorlar; yorgunlar ama Ulu Önder'in "Dinlenmemek üzere yürümeye karar verenler asla yorulmazlar." öğüdünü kulaklarına küpe, yüreklerine rota edinmiş durumdalar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELCAN HAMŞIOĞLU (Devamla) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

SELCAN HAMŞIOĞLU (Devamla) – Gençler geleceğimiz dolayısıyla onları önceledim ama Sayın Bakan buradayken spor kulüplerinin kara para aklama aracına dönmemesi ve MASAK'ın bu konuda devreye sokulması, profesyonel futbolcu ve hakemlerin de dâhil olduğu yasa dışı bahis konusundaki mücadelenin yapılan haberlere erişimi engellemekle değil de yargıyı işletmekle olması gerektiğini... Siyasetin, sporun üzerinden elini çekmesi gerektiği konusunda aksiyona geçmeye davet ediyorum. Bu çatı altında bu hassasiyet uyarınca hazırlanan bütçeleri de görebilmeyi diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Trabzon Milletvekili Sayın Yavuz Aydın'da.

Buyurun Sayın Aydın. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YAVUZ AYDIN (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bütçesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının temel görevi öncelikle vatandaşlarımızın barınma sorununu çözmektir. Deprem bölgesinde evlerini kaybeden vatandaşlarımıza dayanıklı ve sağlam binalar inşa etmek, sosyal devlet anlayışının bir tezahürü olarak Hükümetin en asli görevlerinden sadece bir tanesidir. Öyle ki, deprem afeti yaşandıktan sonra birçok vatandaşımız çadırlarda kalmış, büyük zorluklar yaşamıştır. Hatırlayacağınız üzere, bu zorlukların üstüne bir de Kızılayın Ahbap Derneğine çadır sattığını öğrenmek, yaralarımızı dağlamıştır. İnsani bir durum söz konusu iken çadırların parayla satılmış olmasına gerçekten anlam veremedik. Kızılay doğal afetler yaşandığında bölgeye giden ve orada bulunan insanlara yardımcı olan, kol kanat geren bir kuruluştur fakat gelin görün ki AK PARTİ'nin ranta düşkünlüğü merhamet kurumu olan Kızılayı bile etkilemiş durumdadır.

Muhterem milletvekilleri, deprem faciası, ekonomik kriz, enflasyon artışı ve döviz kurundaki dengesizlik, yurdumuzun birçok bölgesindeki kira fiyatlarını fahiş oranda artırmıştır. Konut kiralarda uygulanan artışlara getirilen yüzde 25'lik sınır maalesef yeterli bir çözüm olmamıştır. Kiracı vatandaşlarımız resmen kaderlerine terk edilmiş, zor anlarında yalnız bırakılmıştır.

Geçtiğimiz günlerde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı Hafize Gaye Erkan kira sorununa ilişkin şöyle bir açıklamada bulunmuştur: "İstanbul Manhattan'dan pahalı olur mu? Biz İstanbul'da ev bulamadık. İstanbul müthiş pahalı bir şehir ve bu sebeple annemlere yerleştik, onların yanında kalıyoruz." İnanılır gibi değil. Ayda yaklaşık 200 bin TL maaş alan Merkez Bankasının başındaki kişi "Kıralar çok fazla." diye dert yanmaktadır. Siz ev bulamıyorsanız 7.500 TL emekli maaşı alan vatandaşlarımız nasıl ev kiralayacaklardır? Merkez Bankası Başkanı konuşmasına şu şekilde devam etmektedir: "1 kişinin 10 evi olacağına, 10 kişinin 1 evi olmalı." İnanın, bunu anlamakta güçlük çekiyorum. Herhâlde "10 kişinin birer tane evi olsun." demek istemiştir çünkü bu söylenen çok mantıklı bir durum değildir. Muğlak ve kafa karıştırıcı ifadeler kullanan Sayın Erkan AK PARTİ Hükümetine yakışır bir başkan olduğunu ispat etmiştir. Bugün kamuoyuna yansıyan bilgilere göre Merkez Bankası Başkanının şu an oturduğu evin kirasının aidatlarla birlikte 49 bin TL olduğu iddia edilmiştir. Başkanlık lojmanı olmasına rağmen bu fiyata ev kiralamak iyi niyetle açıklanabilecek bir durum değildir.

Sayın Erdoğan'ın bir kiracı vatandaşımızla yaşadığı diyalogu aynen aktararak bir örnek daha vermek istiyorum: Kiracı, Sayın Cumhurbaşkanımıza "Cumhurbaşkanım, ben kiracıyım." diyor, Cumhurbaşkanımız "Ne ödüyorsun?" diye soruyor. Kiracı da "2.500 lira ödüyorum ama ev sahibim beni ciddi manada sıkıştırmaktadır. Kirayı 7.500 liraya çıkartarak 'Ya kirayı verirsin ya da

evden çıkarsın.' tehdidinde bulunmaktadır." diyor. Cumhurbaşkanı bu diyalogdan sonra o ilçenin belediye başkanına aynen şunları söylemektedir: "Ya uygun kiralık bir ev bul ya da bizim TOKİ'nin evleri varsa oradan kendisine bir imkân sağlayın, sorunu çözelim." Ev sahibine ise Cumhurbaşkanımız "Sende vicdan var mı, el insaf diye sormak durumundayım." diyerek sözlerini tamamlamaktadır. Sayın Erdoğan o kadar çok şaşırmış ki sanki kendisi bu ülkenin Cumhurbaşkanı durumunda değil, sanki gerçekleri ilk kez öğrenmektedir. Sayın Erdoğan, bu halkı seyirci yerine koyamazsın, kimsenin aklıyla dalga geçemezsin, bunu Türk milleti hak etmemektedir. Bir kişiye yardımcı oldunuz diyelim; peki, ya diğerleri, onların sorununu nasıl çözeceksiniz? Onların da tek tek gelip sizi bulması mı gerekmektedir? Emekli, asgari ücretli, memur veya işçilerimizin bugün tek başına bir eve kiraya çıkması mümkün değildir. Şehirlerimizde yeni kiraya çıkacak vatandaşlarımız ve evlenecek gençlerimiz için iyimser bir rakam söylemek gerekirse en az 15 bin TL'yi gözden çıkarmaları gerekmektedir. Enflasyon, faiz, döviz sarmalından vatandaşlarımızı kurtarmamız için insanlarımızın daha ne kadar fakirleşmesi gerekmektedir? Ekonomik kriz artık caddede, sokakta, pazarda ve mutfakta değil, bizzat vatandaşın tenceresinin içine girmiştir. Biz her konuşmamızda bunu bastıra bastıra söylemekten yorulduk ama siz görmezden gelmekten yorulmadınız mı?

Sayın milletvekilleri, Doğu Karadeniz sahilinde kirlilik gözle görülür şekilde artmıştır. Çöplerin ve kanalizasyon sularının denizi kirlitmesiyle hem denizin rengi değişmekte hem de çevreye kötü kokular yayılmaktadır. Seçim bölgesi Trabzon'dan örnek verecek olursak Araklı Entegre Katı Atık Değerlendirme ve Bertaraf Tesisi bölgemizde hem denizi hem de çevreyi olumsuz etkilemektedir. Katı atık tesisine 250 metreden daha yakında yerleşim yeri olmaması gerekmektedir. Raporu yazan şirketin ÇED Raporu alabilmek için tesise 250 metreden daha yakında olan evlerin uydu görüntülerini sildiği anlaşılmıştır. Bunun yanında çevrede bulunan tarım alanlarının bulunduğu ve bu yönde açılan davada yürütmeyi durdurma kararı verilmesine rağmen tesis hâlen faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu duruma seyirci kalmamız bölgedeki hemşehrilerimize kötü kokuyu reva görmekte ve salgın hastalıklara davetiye çıkarmaktadır. Tesis kurulmadan önce mesire alanı olan yerler tesis kurulduktan sonra vahşi depolama alanı hâline getirilmiştir. Buna kim izin vermektedir? Sormak istiyorum Sayın Bakan: Bu illegal duruma kim göz yummaktadır?

TRAB-Rİ-KAB işletmesinin yaptığı anlaşmaya göre, Rize'de yaşayan vatandaşlarımızın çöpleri Araklı'ya getirilerek bertaraf edilmektedir. Anlaşmaya göre, katı atıklar ilk on yıl Trabzon'da, ikinci on yıl Rize'de toplanacaktır fakat bu konu üzerinde uzlaşamayarak yeni bir anlaşma yapıldı ve Rize'deki çöplerin yirmi beş yılına Araklı'daki tesiste toplanmasına karar verildi. Bu nasıl bir iş bilmezliktir? Çöplerin Araklı'ya getirilme maliyeti hiç düşünülmemiştir mi?

Karadeniz turizminin göz bebeği olan Santa Harabeleri'ne giden yol pis kokuların içerisinde geçmektedir. Turistlere şerhimizi bu şekilde mi tanıtacağız? Bu görülmüş bir şey değildir; inanın, anlam vermekte güçlük çekiyorum. Sayın Bakan, bu konunun bir an önce çözüme kavuşturulması elzem ve acil bir durumdur.

Kıymetli milletvekilleri, çevre kirliliği konusuyla alakalı olarak Sayın Bakana bir soru önergesi verdim ama maalesef yanıt alamadım. Akçaabat ilçemizde bulunan Sera Gölü'nün kirlilik sebebinin sorduğum önergeyi şimdi burada bir kez de sözlü olarak sormak istiyorum: Turizm cenneti olan Sera Gölü'nün temizlenmesi konusunda Bakanlığınızca yapılan bir çalışma var mıdır? Sera Gölü'nü evsel, tarımsal ve kimyasal atıklardan korumak için hangi çalışmaları yürütmektesiniz? Gölü besleyen ırmakların alüvyon ve gölün yapısını bozacak maddeleri taşıması için Bakanlık olarak hangi çalışmayı yürüttünüz? Sizden sadece daha iyi bir çevre için cevap bekliyorum. Kaldı ki soru önergelerine cevap vermeyerek bu sorunları görmezden gelemezsiniz. Araklı'da yaşanan çevresel kirliliğe ve Sera Gölü'nün kirliliğine bir an önce çözüm bulmalısınız. Bu kirliliğe kalıcı bir çözüm üretmek Bakanlık olarak üzerinize düşen bir görevidir.

Bir diğer sorunsal özellikle Karadeniz Bölgesi'nde daha çok yaşadığımız sel felaketleridir. Bazı şehirlerimizde neredeyse düzenli olarak her sene sel felaketi yaşanmaktadır. Düzenli hâlde yaşanan bu sorunlara neden önceden önlem almıyorsunuz? Sel felaketi geçen sene yaşandıysa önümüzdeki yıl tekrar yaşanması muhtemeldir. Fakat buna karşın dere ıslah çalışmaları ve altyapı çalışmalarını hızlandırmamak, afetin meydana getireceği hasarı artırmaktan başka bir şey değildir. Aksi takdirde, yaşanan kayıplarımız çok daha pahalıya mal olacaktır.

Muhterem milletvekilleri, hidroelektrik santralleri Doğu Karadeniz Bölgemizde bugün yarardan çok zarar getirmektedir. HES'ler, yapım aşamasında ve sonra da çevreye zarar vermekte ve vadilerin dokusunu bozmaktadır. Akarsuların ve derelerin HES'ten dolayı su miktarı günden güne azalmaktadır. Bununla birlikte, kıyı bölgelerindeki alüvyonlarda balık yememesi olmadığı için balıklar farklı bölgelere göç etmektedir, bu da balık çeşitliliğini azaltmaktadır. Karadeniz Bölgesi'nde bölgenin doğasına aykırı yapılacak olan yatırım ve projeleri bir an önce askıya almanız ve ortak akılla hareket etmeniz büyük önem arz etmektedir.

Bakan olarak göreviniz, tüm bu saydığım sorunlara çözüm üretmek olmalıyken soluğu spor kulüplerinin soyunma odasında alamazsınız. Trabzonspor-Kayserispor maçı sonrasında Kayseri kulübüne prim dağıtmak yerine deprem bölgesindeki vatandaşlarımızın yaralarını saracak icraatta bulunmanız ülkemiz menfaatine olacaktır. Trabzonspor ile Kayserispor iki kardeş kulüptür. Bu dostluğa nifak tohumları ekercesine neden Trabzonspor maçından sonra jet hızıyla soyunma odasında prim açıklamada bulundunuz? Bu primi kendi cebinizden mi ödeyeceksiniz yoksa Bakanlığın bütçesinden bir pay mı düşünüyorsunuz? Türkiye Cumhuriyeti devletin bir Bakanı olarak başka hangi kulüplerin prim ödemesine destek oldunuz? Milletimiz bu soruların cevaplarını sizden beklemektedir.

Bu ayrıştırıcı tutumdan vazgeçip Türkiye Cumhuriyeti'nin bir Bakanı olarak, ülkemizin genelinde kendi görev alanınızı kapsayan işleri yürütmenizi size tekraren hatırlatmak istiyorum zira toplumumuz sadece spor alanında değil, birçok alanda ayrıştırıcı tutumdan çok çekmiştir. Buna örnek olarak, ülkemizde, sosyal medya hesaplarında milliyetçi ifadeler kullanan gazetecilerimiz gözaltına alınmıştır. Hiç şüphesiz, tarih bunları yazacaktır, tarih Türkiye'de Türk milliyetçiliğini suç sayanları unutmaz; Türk milletinin vatan, bayrak ve millet sevgisini ölçmeye çalışanlar büyük bir hezimete uğrayacaktır. Biz "Her türlü milliyetçiliği ayaklar altına aldık." diyenlerle değil, Türk milliyetçiliğini iliklerine kadar hissedenerle beraber yol yürüyeceğiz. Biz "Türk'üm" demek hakkındır ama Türkçülük yapamazsın." diyenlerle değil, Türklüğü asil kanlarında iliklerine kadar hissedenerle beraber yol yürüyeceğiz. Biz "Türkçülük bölücülüktür." diyenlerle değil, bu vatanın bir karış toprağı için gözünü kırpmadan şehadete giden vatan evlatlarıyla beraber yol yürüyeceğiz. Biz Şivan Perver'le Diyarbakır'da "megri megri" şarkı söyleyenlerle değil, 780.576 kilometrekare vatan toprağının her karışını karşılıksız sevenlerle yol yürüyeceğiz. Ezcümle, Türk milliyetçiliğini hor görüp aşağılamaya çalışanlar, karşılarında Türk milletinin çelikleşmiş bileklerini bulacaktır diyor, Genel Kurulu ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'a aittir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çevre Bakanlığına bağlı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ile Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi üzerine İYİ Partimiz adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce bu kürsüde geçirdiği kalp krizi sonucunda bir hafta önce rahmete kavuşan Hasan Bitmez Beyefendi'ye, Değerli Kocaeli Milletvekilimize rahmet, ailesine ve Saadet Partisi camiasına başsağlığı diliyorum.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün 2023 yılında 3 milyar 68 milyon 236 bin TL olan bütçesi 2024 yılı için 8 milyar 164 milyon 971 bin TL'ye, Meteoroloji Genel Müdürlüğünün bütçesi de 1 milyar 603 milyon 859 binden 3 milyar 592 milyon 593 bin

TL'ye yükseltilmektedir. Her ne kadar bu iki genel müdürlüğümüzün bütçelerine yüksek oranda artış yapılmış olsa da aslında bu artışlar yetersiz durumdadır. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün bütçe giderleri incelendiğinde 8 milyar 160 milyon 971 bin TL'nin 6 milyar 726 milyon 457 bin TL'si personel giderleri için ve 996 milyon 904 bin TL'si de Sosyal Güvenlik Kurumu primi olarak ayrılmıştır. Yine, Meteoroloji Genel Müdürlüğünün 3 milyar 592 milyon 599 bin TL olan bütçesinin 1 milyar 721 milyon 571 bin TL'si personel giderlerine ve 242 milyon 353 bin TL'si de Sosyal Güvenlik Kurumu prim giderleri için ayrılmıştır. Ne yazık ki yeni yatırım ve devam eden yatırımlar için her iki genel müdürlük bütçesine de yeterli kaynak aktarılmamıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iki genel müdürlüğümüz de ülkemiz açısından önemli ve stratejik bir konuma sahiptir. Meteoroloji Genel Müdürlüğümüz bugün çevre, tarım, ulaşım, enerji, savunma ve şehircilik hizmetleri alanında meteorolojik veri taleplerini karşılamakta. Genel Müdürlük açıklamış olduğu hava durumu raporlarıyla, can ve mal güvenliğinin yanı sıra ulusal hava ve kalite izleme konusundaki çalışmalarıyla insan sağlığını da yakından ilgilendirmektedir.

Yüz yetmiş altı yıllık bir kuruluş olan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünü bizler tamamen millî bir kuruluş olarak görüyoruz. Bugün ülkenin tapusu âdeta Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün elindedir. Bu nedenle, burada izlenecek politika tamamen ulusal olmalı, kişiye veya kuruma göre değişiklik göstermemelidir. Bu kapsamda "Parayı verene konut satar, vatandaşlık veririm." anlayışı doğru bir anlayış değildir.

Somali Cumhurbaşkanı'nın oğlu Türkiye'de motosikletli kuryeye arkadan çarparak ölümüne neden oluyor ve elini kolunu sallayarak ülkesine dönebiliyor. Bizler hepimiz sonradan öğreniyoruz ki bu kişi Türk vatandaşlığı da almış. Yemen eski Savunma Bakanının oğlu Beyoğlu'nda 71 yaşındaki bir kadına çarparak ağır bir şekilde yaralanmasına sebep oluyor ve adli kontrol şartıyla serbest bırakılıyor; bu da bizim vatandaşımız olmuş.

Yine, bir başka olayda, Filipinler'de yakalanan kara paracı ve Hindistan'da gübre yolsuzluğu davasından yargılanan Hintli dolandırıcı da Türk vatandaşlığı almış. Neyin karşılığı olarak? Muhtemelen 400 bin dolarlık konutun karşılığı olarak. Ecdadımızın kaniyla ve canıyla bizlere vatan yapmış olduğu bu memleketi "Parayı veren düdüğü çalar." mantığıyla parsel parsel satmanız devlet ciddiyetiyle bağdaşmıyor. Türkiye için Suriyeli sığınmacılar konusu nasıl bir beka sorununa dönüşmüş ise yabancılara gayrimenkul satışları da bugün ulusal bir soruna dönüşmüştür. Ekonomideki kötü gidişat konut fiyatlarını uçurmuş, 100 metrekarelik bir konutun ortalama fiyatı en ucuz semtlerde bile 5-6 milyon TL'ye yükselmiştir. Bu durum karşısında vatandaşların bırakın başlarını sokacak bir ev almayı, kiralarnı ödeyebilecek bir hâli de kalmamıştır. Yüksek enflasyon ve TL'de ortaya çıkan değer kaybı en çok yabancı yatırımcıya yaramış, Türk vatandaşlarının alamadıkları konutları yabancılara almaya başlamıştır. Yabancıların kimisi vatandaşlık, kimisi de yatırım amaçlı Türkiye'den gayrimenkul alırken Türk vatandaşlarına ancak bu durumu seyretmek kalmıştır. Türk vatandaşlığı alabilmek için daha önce 1 milyon dolar olan gayrimenkul şartı önce 250 bin dolara düşürülmüş, ardından gelen tepkiler üzerine 400 bin dolara çıkarılmıştır. TÜİK verilerine göre yabancılara yönelik yapılan konut satışları 2022 yılında, bir önceki yıla göre yüzde 15,2 artarak 67.490 olmuştur. Türkiye'de yabancılara 2020 yılında 40.812 ve 2021 yılında da 58.576 konut satılmıştır. Yabancılara en fazla konut İstanbul, Antalya, Muğla ve Mersin'de satılmıştır. Türkiye'den en fazla konut alanlar arasında ise Rusya, İran, Irak, Almanya ve Ukrayna gibi ülkelerden gelenler yer almaktadır. Türkiye'de bugüne kadar toplam kaç kişiye, ne kadar gayrimenkul satıldı; bununla ilgili gerçek rakamın ne olduğu da maalesef bilinmiyor ya da bilinçli olarak açıklanmıyor. Yabancılara yapılan konut satışları ülkemizde konut fiyatlarının ve kiralarn yükselmesine de sebep olmaktadır. Bu nedenle, Hükümet ulusal çıkarlarımızı ve beka sorununu gözeterek yabancılara konut satışına mutlaka bir kriter getirmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Cumhurbaşkanı "En zoru geride bıraktık." diyor. Bize göre, depremzedelere göre en zoru asıl şimdi başlıyor; kış kapıya dayandı, depremzede vatandaşlarımız hâlâ çadırlarda ve konteynerlerde yaşam mücadelesi veriyor. Sayın Cumhurbaşkanı 15 Mart 2023 tarihinde yapmış olduğu bir başka açıklamada "Önümüzdeki bir yıl içinde 319 bin konut, toplamda 650 bin konut yaparak hak sahiplerine teslim etmeyi planlıyoruz." demişti. Sayın Cumhurbaşkanının ortaya koymuş olduğu hedefe yaklaşık bir buçuk aylık bir süre kalmış olmasına rağmen o açıklanan konutlar hâlâ ortalıkta yok. Bu konuda depremzedelere verilen sözler de ne yazık ki tutulmamıştır.

Sayın Bakan kabineye genel seçimlerden sonra katıldı. Sayın Bakana buradan hatırlatmak istiyorum. Bugün itibarıyla 200 bin civarında konut inşaatının devam ettiği anlaşılmaktadır. Sayın Bakan her ay 10 bin, 20 bin konutu yaptıkça hak sahiplerine teslim edeceklerini açıkladı. 11 ilimizi kapsayan 6 Şubat depreminde 850 bin daire yıkıldı ya da ağır hasarlı, oturulamaz durumda. Bir yılda teslim edilmesi için söz verilen konut sayısı 319 bin, buna karşılık inşaatı devam eden konut sayısı da 200 bin. Oysaki televizyon kanallarında yapılan kampanyaları, dünyanın her yerinden depremzedelere yapılan yardımları duyduk, biliyoruz. Olmadı, ek vergiler konularak vatandaşlarımızın 2'nci kez motorlu taşıtlar vergisi ödemesi sağlandı. Buna rağmen, depremin üzerinden tam on ay geçti, ortada ne konut var ne de bir tapu; depremzede vatandaşlarımızın bu konudaki serzenişleri de ayyuka çıktı.

Deprem bölgesinde geçici barınma konusunda büyük sorunlar yaşanmakta; bugün bile, bu kış günlerinde hâlen çadırlarda kalan aileler var. Kızılâyın çadırları ücretsiz dağıtmak yerine parayla satmayı tercih ettiği bir dönemde yapılan konutların iktidar tarafından depremzedelere ücretsiz olarak dağıtılmasını takip ediyoruz.

Sonuç olarak, seçim öncesi sözler verildi, oylar alındı, deprem bölgesinde 1'inci parti olundu; bugün geline nokta vatandaş hâlâ çile çekmeye devam ediyor. Sayın Cumhurbaşkanı topa hiç girmede. Bunun üzerine Sayın Bakan bu kez depremzedelere 2024 Aralık ayı sözünü verdi "En geç bir yıl içinde teslim edeceğiz, hiç kimsenin şüphesi olmasın." dendi. Sayın Bakana haksızlık etmeyelim, Sayın Bakan her alanda bir enkaz devraldı. Daha önceki Bakan arkasında 11 ilde binlerce evsiz barksız, hatta konteynersiz depremzede bıraktı, birçok ilde de bir o kadar TOKİ mağduru bıraktı, gitti.

Sayın Bakan, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu iktidarın en büyük yanlışlarından biri de ne yazık ki imar barışı uygulaması olmuştur. İmara aykırı kaçak, ruhsatsız ve sağlıksız yapılar yasayla kayıt altına alınmış, yapı kayıt belgesi verilmiştir. İmar barışı kapsamında 3 milyon 599 bin 867 adet yapıya yapı kayıt belgesi verilerek toplamda 23 milyar 523 milyon 609 bin TL gelir elde edilmiştir. Sadece Mersin'de 83 bin yapıya yapı kayıt belgesi verilmiştir. Yapı kayıt belgesi verilen yapıların hiçbirisi incelenip denetlenmemiştir, depreme dayanıklı olup olmadıklarına dahi bakılmamıştır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı belediyeleri sürecin hiçbir aşamasına dâhil etmemiş, ayakta durmakta zorlanan yapılara hiç görmeden beyana dayalı olarak yapı kayıt belgesi vermiştir. Hâlbuki imar görev ve yetkileri kapsamında, yapılara ilişkin bilgi ve belgeler belediyelerin kayıtları arasında yer almaktadır, bu durum imar barışında haksızca göz ardı edilmiştir. İmar barışının ne denli yanlış bir karar olduğu 11 ilimizde ve resmî kayıtlara göre 50 binden fazla insanımızın hayatını kaybetmesine neden olan 6 Şubat depreminde de açık bir şekilde ortaya çıkmıştır. Depremde ilk yıkılan yapılar imar barışı kapsamında yapı kayıt belgesi verilen çürük binalardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hava kirliliği de en az çevre kirliliği kadar ülkemizin en önemli sorunlarından biri hâline gelmiştir. Hızlı nüfus artışı, plansız kentleşme, ülkemizde sayıları her geçen gün artan çimento fabrikaları, bunun yanında fosil yakıt kullanan termik santraller çevreyi ve havayı olumsuz etkilemektedir. Temiz Hava Hakkı Platformu yayınlamış olduğu raporda hava kirliliğine dikkat çekerek ülkemizde Dünya Sağlık Örgütü standartlarında bir hava kirliliği ölçümünün yapılmadığını ve yapılan ölçümlerin de sürekli ve kapsamlı olmadığını açıklamıştır. Platform, Türkiye'de Dünya Sağlık Örgütü standartlarına göre

havası temiz şehir bulunmadığını da belirtmektedir.

Dünyada ve Türkiye'de hava kirliliğine bağlı ölümler hızla artmakta, her yıl dünyada 7 milyon insanın erken ölümüne sebep olan hava kirliliği günümüzde en önemli çevresel sağlık sorunu olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca, dünyada her gün 300 milyon çocuk da kabul edilebilir seviyeden 6 kat fazla hava kirliliğine maruz kalmaktadır. Bu nedenle, hava kirliliği raporlarının hava durumu raporları kadar önemli olduğunu da biliyoruz. Dünya Sağlık Örgütü standartlarında ölçümler yapılarak özellikle sanayi, çimento fabrikası ve termik santrallerin bulunduğu yerlerde hava kirliliği raporları, tıpkı hava durumu raporları gibi günlük ve anlık olarak açık bir şekilde kamuoyuyla paylaşılmalıdır.

Bu vesileyle 2024 yılı merkezî yönetim bütçesinin ülkemize ve aziz milletimize hayırlı olmasını diliyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'e aittir.

Sayın Özdemir, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA NİMET ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri ve kıymetli bürokratlar; İklim Değişikliği Başkanlığı ile Kentsel Dönüşüm Başkanlığı 2024 bütçeleri üzerine İYİ Parti adına söz aldım. Selamlarımı sunarım.

İYİ Parti olarak çevre politikamızın esası, ekolojik dengenin korunarak herkesin temiz, sağlıklı bir çevrede yaşama hakkını temin etmektir. Bugün “doğal çevre” olarak kastettiğimiz şey bilhassa vatanın kendisidir. Türk milleti ve töresinin tabiatı verdiği kıymeti tüm dünyaya göstermek bizlerin sorumluluğundadır.

Ülkemizin bu yıl Dubai'de düzenlenen İklim Değişikliği Konferansı'na geniş bir heyetle katılım göstermesi sevindirici bir gelişmedir. Birleşmiş Milletlere göre Akdeniz Bölgesi küresel ısınmadan ortalamaya göre yüzde 20 daha fazla etkilenmektedir. Türkiye'nin bu kapsamda, kırılğan ülkeler arasındayken, Rusya, Arabistan ve Irak'la birlikte fosil yakıtlardan çıkış konusunda çekimser kalması üzücü bir gelişmedir. Bu karar iktidarın beyan ettiği çevre politikalarıyla da ters düşmektedir.

Küresel ısınma nedeniyle eriyen buzulların deniz seviyesini yükselterek kıyı şeridini değiştirmesi beklenmektedir. Seçim bölgem İstanbul ise en çok etkilenecek bölgeler arasında yer almaktadır. Diğer taraftan, Küresel Gıda Güvenliği Endeksi 2022 Raporu'na göre Türkiye on yılda 13 basamak düşerek 49'uncu sıraya gerilemiştir. İklim değişikliği karşısında su kaynaklarının önemi her geçen gün daha da artmaktadır. Gelecekte su kaynakları savaşların temel gerekçesi olarak karşımıza çıkacaktır. Ne var ki su kaynaklarının korunması konusunda genel bir kayıtsızlık hâli söz konusu. Öyle ki Cargill şirketinin İznik Gölü'ne verdiği zarara yıllarca seyirci kalındı, uzun süren mücadelelere rağmen, felaket hâlâ durdurulamadı. İznik halkı Cargill şirketinin ruhsatsız bir şekilde faaliyetine nasıl devam edebildiğine yönelik sizden tatmin edici bir açıklama bekliyor Sayın Bakanım. Umarım, bugün, bu konu için de bir açıklama yaparsınız.

Sayın Bakan, Avrupa Birliği Avrupa Yeşil Mutabakatı'yla çevre konusunda yeni bir dönem başlatmıştır. Bu sebeple, düşük karbon ekonomisine geçiş, sera gazı emisyonlarına sebep olan tüm sektörlerde dönüşümün sağlanması büyük önem arz etmektedir. Avrupa Birliği'nin ülke ihracatındaki ağırlığı dikkate alındığında bu durumdan etkilenmemiz kaçınılmazdır. Avrupa Birliğinde ihracatta sınırda karbon vergisi bu yıl resmen başlatıldı. Ülkemizin bu yeni düzenlemeye uyum sağlaması için acil adımlar atması gerekmektedir. Kalkınma hedefleri ve çevre politikalarıyla uyumlu olarak Bakanlık bu konuda hangi adımları atacaktır? Türkiye kendi karbon fiyatlandırma politikasını ne zaman geliştirecek, uygulamaya koyacaktır?

Önemsediğimiz diğer bir konu iklim göçüdür. Açık kapı politikasının izlenmesi, doğal kaynaklar ve çevre üzerinde aşırı baskı yaratmaktadır. İklim değişikliği nedeniyle meydana gelecek olan düzensiz göç dalgasından ülkemizi korumaya yönelik tedbirler de şimdiden alınmalıdır. Sığınmacılar ve kontrolsüz göç sorunu her anlamda kaynakların aşırı kullanımına sebep olmaktadır. Mali kaynakların kısıtlı olması afetlere karşı mücadeleyi sekteye uğratan en önemli faktördür. Ezcümle, cumhuriyetimizin en büyük beka problemi işte tam da budur. Bu tablo muhakkak tersine çevrilmeli ve tekrar yaşanmaması için sert önlemler alınmalıdır.

Değerli arkadaşlar, sıfır atık meselesine değinmek istiyorum. Türkiye Avrupa'nın en çok plastik üreten 2'nci ülkesidir. Ülkemiz, maalesef, son yıllarda ithal edilen atıkların nihai durağı hâline gelmiştir. Yılda 600 bin ton civarı plastik atık Avrupa'dan ithal edilmektedir. Avrupa Birliğine ait çöplerin yüzde 35'inin geri dönüşümü bizim topraklarımızda yapılmaktadır. Üstelik bu atıkların bir kısmı geri dönüşümü dahi mümkün olmayan aşırı zararlı materyallerden oluşmaktadır. 2004'ten 2021 yılına kadar katı atık ithalatı tam 3 kat artmıştır. “Sıfır atık” söylemi ile bu tablo arasında sizce de bir çelişki yok mudur? İktidarın kendi topraklarına sevgisi, sadakati bayat sloganlardan mı ibarettir? Bildiğiniz üzere, geçtiğimiz haftalarda katı atık ve atık su arıtma tesisleri Meclis gündemine gelmişti. Bu tesislerin genişletilmesi, geliştirilmesi hepimizin arzusudur fakat anlaşılıyor ki bu tesisleri ülkenin havasını, toprağını, suyunu temiz tutmaktan ziyade bir endüstri hâline getirerek rantta dönüştürmek istiyorsunuz. Aksi hâlde, atık ithalatına bu kadar hevesli olunmasının başka bir izahı olamaz. Saygın bir ülkenin hiçbir vatandaşı bu manzaraya razı gelemez. Atık ithalatı kısa ve kolay bir ekonomik kazanç olarak görülse de uzun vadede ülkemiz için bir felakettir.

Aynı manzara madencilikte de söz konusu. Çoğu gelişmiş ülke siyanüre izin vermezken çevreyi kirlüten bu tür faaliyetleri hızla kendi topraklarından uzaklaştırmaktadır. Sayın Bakan, Akbelen halkına, İliç halkına, aslında tüm Türkiye'ye siyanürle zehirlenen topraklar ve katledilen ormanlar için bir açıklama borçlu değil misiniz? Sığınmacı sorunundaki gibi atık ithalatı konusunda da Avrupa'nın pis işlerinin Türkiye'nin üzerine yıkılmasına asla izin verilmemelidir. Emin olun, bu yatırımlar kazançlı olsaydı Avrupa bu faaliyetleri Türkiye yerine kendi topraklarında yürütürdü. Günü kurtarmaya dönük politikaların sonuna gelindiğini Hükûmetin artık kabul etmesi gerekir.

Değerli milletvekilleri, kısa vadeli kolay kazançlar uğruna çevre ve halk sağlığı hiçe sayılmaktadır. Bu durum Hükûmetin hasta garantili şehir hastaneleri politikalarıyla uyumlu gözükse de İYİ Parti olarak bizler için hiçbir şey Türk milletinin sağlığından ve varlığından daha değerli değildir.

İklim Değişikliği Başkanlığının bütçesine gelecek olursak, 178 milyon 814 bin lira olan bütçenin 64 milyon 196 bin lirası personel maaşlarına, 7 milyon 156 bin lirası ise SGK primlerinin ödemelerine gitmektedir, bu durumda geriye yalnızca 107 milyon 461 bin lira kalacaktır. Başkanlık açısından bu bütçeyle iklim değişikliği mücadelesi nasıl yapılacak büyük bir soru işareti. Yani iklim değişikliği konusunda neredeyse hiçbir şey yapılmayacağı baştan ilan edilmiş, sizce de öyle değil mi? Anlaşılan o ki Hükûmet dünyanın geleceğine yatırım yapmaktan ziyade ahirete yatırım yapmayı tercih ediyor. Zira Diyanetin bütçesi iklim değişikliğine ayrılan bütçeden 513 kat daha fazla. İklim Değişikliği Başkanlığının 2022 Sayıştay raporu da bu tespiti doğruluyor, ayrılan bütçenin yalnızca yarısı kullanılmış. Sayın Bakan, 2022 yılında İklim Değişikliği Başkanlığı hiçbir faaliyette bulunmadı mı? Ne diyelim, Hükûmet meseleyi Allah'a havale etmiş görünüyor.

Değerli arkadaşlar, Kentsel Dönüşüm Başkanlığına da değinecek olursak, Bakanlık, kentsel dönüşüm konusunda 2012'den bu yana 480 milyar değerinde kaynak harcamıştır. Türkiye genelinde bugüne kadar 2 milyon 200 bin bağımsız bölümün dönüşümü tamamlanmıştır. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği bu konutların sadece 110 bininin riskli olarak ilan edilen alanda yapılan yapılardan oluştuğunu iddia etmektedir. Yani bugüne dek uygulanan kentsel dönüşüm projelerinin ancak yüzde 5'i gerçek anlamda riskli olan yapılarda gerçekleştirilmiştir. O hâlde Sayın Bakana soruyorum: Geriye kalan 2 milyon 90 bin konut

nerede ve hangi nedenlerle dönüşüme tabi tutuldu?

Değerli milletvekilleri, 2019 yılında İstanbul'da 15 bin hektar askerî alan vardı. Cumhurbaşkanı ve ilgili bakanlar, bu arazilerin yeşil alan veya rezerv alan olarak korunacağını söylemesine rağmen rantiyecilerin hizmetine sunuldukları görülüyor. Beklenen Marmara depremine karşı korunma alanı olacaktı fakat bunun yerine yükselen lüks konutlar ve AVM'ler görmekteyiz. Şimdi Sayın Bakana sormak istiyorum: İstanbul'da hangi askerî alanlar, ne maksatla imara açılmıştır? Buradan elde edilen kazançlar nerelerde kullanılmaktadır? Şimdi şu soruya da samimi bir cevap gerekiyor: İktidarınız döneminde, on bir yılda sadece 2 milyon konut yapılmışken, ki onlar da tartışılabilir, sırada bekleyen 6 milyon konutu ne kadar zamanda, hangi bütçeyle ve kimlerle dönüştürecekleriniz? Üstelik Marmara'da eli kulağında bir deprem gerçeği bizleri beklerken. İktidarı ayakta tutma pahasına seçim meydanlarında propagandasını yaptığınız imar barışı gibi uygulamaları çözüm diye pazarlarken "Vatandaş devletiyle helalleşiyor." diyen siz değil miydiniz? Bu anlayışın faturası Maraş depremiyle ortaya çıkmadı mı? Bu işin sorumlusu kimdir? Bedelini kim ödeyecek? Bu işin sahibi siz değil misiniz? Hayatını kaybeden vatandaşlarla nasıl helalleşeceksiniz Sayın Bakanım? Aslında bugün cevaplanması gereken en önemli soru budur, millet sizden yanıt bekliyor. Doğrusunu isterseniz, rezerv alanlar veya kentsel dönüşümlerle ilgili şu hengâmeye bakınca yaklaşan yerel seçimlerde de benzer hamasi vaatlere sarılmayacağınızın hiçbir garantisi yok. Bu ortamda Kentsel Dönüşüm Başkanlığı için ayrılan bütçeyi tartışmak inanın çok güç, nitekim kentsel dönüşüm sürecini hızlandırmak adına Kentsel Dönüşüm Başkanlığı kuruldu. Sayın Bakanın ifadesiyle tapusu olanların hakları baki kalacaktı. "Dönüşümü Kentsel Dönüşüm Başkanlığına devrederseniz mülki idare amirinin izniyle vatandaşın rızası olmaksızın evine girmek ve onu tahliye etmek mümkün olacaktır." yönündeki ısrarlı uyarılarımızı görmezden geldiniz fakat yasanın mürekkebi kurumadan ne yazık ki haklı çıktık. Bu kış kıyamette İstanbul'da insanlar evlerini koruyabilmek için eylem yaptı. Yasayla Anayasa tarafından güvence altına alınan mülkiyet hakkı ve konut dokunulmazlığını alenen ihlal etmeye başladınız. Bunu Kentsel Dönüşüm Başkanlığı önündeki mali, idari ve hukuki engelleri kaldırarak mağdur durumdaki vatandaşın çalacağı kapıları önceden yüzlerine kapatarak yaptınız. Kısacası, 2012'de getirdiğiniz düzenlemeyle nasıl insanları mağdur ettiyseniz, hüsrana uğrattıysanız şimdi de Kentsel Dönüşüm Başkanlığı eliyle buna devam edecek misiniz? Derdinin çözülmesini bekleyen vatandaş her geçen gün daha da mağdur.

Sayın Bakan, çevre mühendisi bir evlat annesi olarak alanları dışında çalışmak zorunda olan gençlerin neler yaşadığını yakinen şahidim. Ülkemizdeki çevre sorunlarının giderilmesi konusunda Bakanlık bünyesinde çevre mühendislerine daha fazla kadro verilmeli; üniversite mezunu çok sayıda gencimizin beklentisidir. Bu konuda hassasiyet göstermenizi bekliyor, 2024 yılı bütçesinin milletimize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Saygılarımla. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına yapılacak konuşmalara başlıyoruz.

İlk söz Bolu Milletvekili İsmail Akgül'e aittir. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL AKGÜL (Bolu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi kapsamında Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizi ve büyük Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamın başında Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve kurucu kahramanlarımızı, aziz şehitlerimizi ve ahirete irtihal eden tüm gazilerimizi rahmetle anıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gençlik hayatın bahar mevsimidir; her bahar güzel, her bahar renklidir. Bu renkliliği yaşamadan tecrübe imanına demirmek mümkün değildir. Gençlik, geleceğin inşa edildiği bir hayatın şantiyesi, tecrübe ve birikimlerin yaşanılarak öğrenildiği bir aksiyon sahasıdır. Gençlik, ümit çeşmesi, geleceğin müjdesi, hayallerin bereketli vahasıdır. 1900'lü yılların başında genç olanlar kurtuluş meşalesini yakmışlardı, cumhuriyet ve bağımsızlık bu fedakâr neslin eseri olmuştu. Şimdi, yeni bir diriliş için Türkiye ve Türk Yüzyılı'nın anahtarı cumhuriyetin yeni yüzyılını şekillendirecek olan Türk gençliğinin elindedir. Merhum Hüseyin Nihal Atsız'ın tarif ettiği gibi, "Bize bir gençlik lazımdır, temelinde cehalet, duvarlarında riya, tavanlarında dalkavukluk bulunmasın." Serveti şaibeli, "fenomen" adıyla ortaya dökülen görgüsüzlerin, sanatçı kisvesi altında ahlak ve akıldan yoksunların, millî ülkülerimize, millî birliğimize ve bilincimize kasteden fitne ve şer odaklarının her türlü dezenformasyonuna maruz kalsa da Türk gençliği zekâ ve ahlakını heder etmeden geleceğe yürümektedir. Gelecek şuurlu, gururlu, millî sorumluluğun farkında, öz güvenli, öz disiplinli şekilde değerlerini koruyabilen gençlerin elinde doğacaktır. Türk gençliği ecdadında gördüğü irfan ve imanı özümseyip çağının bilgi ve ilmine hâkim olduğu sürece hem kendine hem de milletine yönelik her türlü tehdide karşı millî bir şuurla mukabele edecektir. Liderimiz, Sayın Devlet Bahçeli'nin Türk gençliğine altın bir öğüdü olan şu sözünü de özetlediği şekilde "İlimi bilen aldanmaz, imanı bilen aldatmaz, kendini bilen aldatılmaz."

Kıymetli milletvekilleri, büyük beklentilerimizin olduğu ve büyük sorumluluklar yüklediğimiz gençlerimize karşı bizlerin de mesuliyetleri olduğu unutulmamalıdır. Gençlerimizin daha müreffeh bir ülkede yaşaması, eğitimlerinden sağlıklarına, sosyal yaşantılarından gelecek ideallerine imkân sağlayan, yol gösteren koruyan ve öncü olan projelerin geliştirilmesi önem arz etmektedir.

Gençlik ve Spor Bakanlığımızın Türk gençliğinin ve Türk sporunun gelişimi adına ortaya koyduğu başarılı projeler dikkat çekmektedir. Bakanlığımızın bugün 81 il, 319 ilçede 474 gençlik merkezinde eğitimden istihdama, girişimcilikten yabancı dile, kodlamadan müziğe, spordan sanata her alanda gençlerin talep ve ihtiyacına cevap verecek şekilde içeriklerde yaptığı çalışma ve eğitimler gençlerimizin ilgisini görmektedir. Ancak ülkemizin ve gençlerimizin yarınları adına mesleki eğitimle gençlerimizin ufku açılmalı, her bir gencimizin mesleki eğitim sayesinde meslek sahibi olmasının sağlanması da büyük önem taşımaktadır. Türk gençliğinin ikbal kaygısı taşımadan her alanda başarı gösterebilmesi için mesleki eğitim projelerinin de en başında yer alması elzem bir konudur.

Değerli milletvekilleri, gençlerimizin en önemli ihtiyaç ve beklentilerinden biri de kuşkusuz yeterli ve nitelikli yurt imkânının sağlanmasıdır. Çağdaş standartlarda barınma imkânı oluşturularak hiçbir öğrenci açıkta bırakılmamalı, yurt kapasitesi isteyen her öğrenciye barınma imkânı sağlayacak yeterliliğe getirilmelidir. Memnuniyetle ifade etmek gerekir ki bu alanda ciddi bir başarı sağlanmış ve yurt yatak kapasitesinde 2023 Ekim ayı itibarıyla 954 bine ulaşılmıştır.

Gençlerimize yönelik en büyük tehditlerden olan uyuşturucu ve uyarıcı maddeyle mücadele noktasında Bakanlığımızın başarılı çalışmalar yürüttüğünü görmekteyiz. Bakanlığımız bütçesinde de Bağımlılıkla Mücadele Programı için ayrılan ödenek büyük oranda artırılmış. Şüphesiz bağımlılıkla mücadele aile, okul, ilgili sivil toplum kuruluşları, gençlik kuruluşları ve ilgili kamu kurumlarıyla iş birliği hâlinde önleyici tedbirlerle topyekûn bir mücadeleyle sonuca ulaşabilecektir.

Gençlerimize yönelik bir diğer tehlike ise ekran bağımlılığıdır. Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması sonuçlarına göre 16-24 yaş grubundaki genç nüfusun internet kullanım oranı 2022 yılında yüzde 97 olmuştur. Gençlerimiz internette geçirdiği bu sürenin büyük bir çoğunluğunu maalesef ki sosyal medyada geçirmektedir. Gençlerimizi sosyal medya tüketicisi olmaktan çıkarıp teknoloji üreten bir gençlik hâline getirmek amacıyla kodlama, yazılım ve inovasyona yönlendirmek ve bu alanlarda eğitim vermek de önem arz etmektedir. Bu konuda Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfımızın ekran bağımlılığıyla mücadele programlarıyla birlikte Blokzincir Akademi çalışmaları, Odak 2023 Hızlı Okuma Yazılımı, uzaktan eğitim projesi gibi

alışmalar rnek teşkil etmektedir. Aynı zamanda geçmiş önemde görev yaptığım Yeşilay ve Yeşilay danışmanlık merkezlerini de her türlü bağımlılığa karşı verdiği mücadeleden dolayı tebrik ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cumhuriyetimizin 100'nc yılında ülkemizi temsil eden millî sporcularımız önemli başarılar elde ettiler. Bu yıl sporcularımız katıldıkları uluslararası müsabakalarda toplam 6.231 madalya kazandılar. Millî sporcularımız Paris 2024 Yaz Olimpiyat Oyunları'nda 9 dalda şu ana kadar 42 kota aldılar. Yine, Paris 2024 Paralimpik Oyunları içinde 8 branşta 35 kota kazandılar ve kota müsabakaları devam etmektedir. Sporcularımız 3'nc Avrupa Oyunları sürecinde 9 altın, 9 gümüş ve 20 bronz madalya alarak daha önce gerçekleştirilen iki Avrupa Oyunları'ndan da daha fazla madalya kazanmış oldular. Filenin Sultanları, Kadın Voleybol Millî Takımımız tarihte ilk kez Avrupa şampiyonu oldu, aynı zamanda Milletler Ligi şampiyonluğunu da kazandılar. A Millî Futbol Takımı'mız Almanya'da düzenlenecek olan 2024 Avrupa Futbol şampiyonası'na katılmaya hak kazandı. Okçuluk alanında Mete Gazoz kardeşimizin elde ettiği başarılar hepimizin göğsünü kabartmıştır. 2023 Avrupa Güreş şampiyonası'nda Taha Akgl 10'uncu, Rıza Kayaalp 12'nci, Yasemin Adar 6'nci kez Avrupa şampiyonu oldular. Tekvando dünya şampiyonasında 49 kiloda dünya şampiyonu olan sporcumuz Merve Dinçer kadınlarda şampiyonanın en iyi sporcusu seçilmiştir. Aynı zamanda, Bayan Tekvando Millî Takımı'mız takım hâlinde dünya şampiyonu olmuştur. Yine, sporcumuz Safiye Sarıtrk Plak Atışları Dünya Kupası'nda trap kategorisinde gümüş madalya kazanarak alanında Türkiye'nin ilk madalyasını kazanmıştır. Avrupa Salon Atletizm şampiyonası'nda Tuğba Danışmaz kadınlr üç adım atlamada altın madalya kazanarak bu alanda ülkemize bir ilki yaşatmıştır. Bu başarıları ve daha nicelerini bizlere yaşatan kıymetli sporcularımıza ve değerli antrenörlerine teşekkür ediyor, başarılarının devamını diliyorum.

Tabii ki bu başarıların elde edilmesi kadar geliştirilmesi ve sürdürülebilir olması da önem arz etmektedir Bu başarıları ve daha fazlasını sağlaması için altyapıdan gelen sporcularımıza önem verilmesi, altyapı tesislerinin güçlendirilmesi ve gençlerimizin spora olan ilgisinin artırılması gerekmektedir.

Kıymetli milletvekilleri, ülkemiz bu yıl 110 uluslararası organizasyona ev sahipliği yaptı. Bu organizasyonlar ülkemize hem ekonomik hem turizm hem de prestij olarak büyük katkılar sağlıyor. Avrupa Salon Atletizm şampiyonası, Artistik Cimnastik Avrupa şampiyonası, UEFA şampiyonlar Ligi Finali, Voleybol Milletler Ligi, ilk etap müsabakaları gibi organizasyonların yanı sıra lkemiz 2032 Avrupa Futbol şampiyonası'na da ev sahipliği yapmaya hak kazanmıştır. Bu organizasyonun Türkiye'ye verilmesindeki en büyük etken, son dönemde Türkiye'de yapılan tesisleşme ve Avrupa'nın en genç stadyumlarına sahip olmasıdır. Ülkemizde birçok ilimizde yapımı tamamlanan stadyumlarla seyirci kapasitesi 1 milyona yaklaşan modern ve ağdaş stadyumlar yapıldı.

Ancak burada dikkatlerinizi memleketim olan Bolu'ya çekmek istiyorum. Bolu bir futbol şehridir. Bolu'da düzenlenen köyler arası turnuvalar, amatör kulüplerimizin maçları hemşehrilerimiz tarafından büyük ilgi ve takdir toplamaktadır. Ayrıca, tüm takımlarımız da Bolu'da eğitim kampları düzenlemektedir. Boluspor Türk futbolunun efsane kulüplerinden biridir. Türkiye'de 2. Lig'de hatta 3. Lig'de mücadele eden kulüplerimiz az önce bahsettiğim yeni stadyumlarına kavuşurken yıllardır 1. Lig'de mücadele eden Boluspor'un yeni bir stadı olamadı, bunun yanında, altyapı ve antrenman tesisleri de yetersiz kaldı. Sayın Bakanımızdan lkemizin ev sahipliği yapacağı 2032 Avrupa Futbol şampiyonası'nda maçların oynanacağı iller arasında Bolu'nun da yer almasını, ilimize yeni bir stadyum ve tesislerin kazandırılmasını heyecanla beklemekteyiz. Bolu, doğal güzelliği ve turizme açık alanlarıyla taraftarların ilgisini çekerek ülkemize daha fazla taraftarın getirilmesini sağlayacaktır. Ayrıca, Bolu, Ankara ve İstanbul arasında bulunması nedeniyle bu 2 büyük şehrimizin yoğunluğunu hafifletmekte büyük rol alacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; amatör spor branşlarımızın ve amatör kulüplerimizin daha fazla desteklenmesi, kulüplerimizin altyapı yatırımları, okullarımızda spor altyapısının oluşturulması, spor liselerinin açılması da her branşta sporcularımızın keşfedilmesini ve rekabet ortamı içinde daha başarılı sonuçlar alınmasını sağlayacaktır. Sporcularımızın yanında, Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde görev yapan antrenrlerimizin de özlük haklarının düzenlenmesi yerinde olacaktır. Ayrıca, Bakanlık personelinin genel idari hizmetler sınıfında bulunan antrenörlerinin eğitim sınıfına alınması, gençlik ve spor uzman yardımcılığı kadrosuna alımlarda önceliğin kurum içindeki personele verilmesi, kurum personelinin tayin ve nakillerinde hizmet puanı sistemi getirilmesi personelimizin motivasyonunu ve azmini artıracaktır.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün şu sözleri de unutulmamalıdır: "Yetişecek çocuklarımıza ve gençlerimize, tahsilin hududu ne olursa olsun, en evvel, her şeyden evvel Türkiye'nin istiklaline, kendi benliğine, millî geleneklerine düşman olan unsurlarla mücadele etmek lüzumu öğretilmelidir."

Bu duygu ve düşüncelerle, 2024 yılı btcesinin Gençlik ve Spor Bakanlığımıza, ülkemize, milletimize ve vatanımıza hayırlı olmasını diliyor, Sayın Bakanımıza, değerli brokratlarımıza ve kıymetli personelimize kolaylıklar diliyorum.

Genel Kurulu ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAşKAN – İkinci söz, Kilis Milletvekili Sayın Mustafa Demir'e ait.

Buyurun Sayın Demir. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA DEMİR (Kilis) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Gençlik ve Spor Bakanlığımızın 2024 yılı btcesi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizi ve ekranları başındaki yüce Türk milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Türk gençliği, geleceğin mimarı ve mihmandarı, Türk milletinin ışığı, Türk Bayrağı'nın şerefli taşıyıcısıdır. Türk gençliği "Ne mutlu Türk'm diyene." demekten gurur duyan, muhtaç olduğu kudreti damarlarındaki asil kanda bulan, Türk istiklalinin ve cumhuriyetinin muhafızı olan kahramanlardır.

Türkiye, sahip olduğu genç nüfusuyla yüksek öneme sahip bir ülkedir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak, gençliğe yapılan yatırımı Türkiye'nin geleceği için önemli olarak görüyoruz. Türk gençliğini tarih şuuruyla yetiştirmek, millî ve manevi değerlerle bütünleştirmek, millî kimliğinin güçlendirilmesi çalışmalarına hız vermek gençlik politikamızın temelini oluşturmalıdır. Türk gençliğinin enerji ve potansiyelini en iyi şekilde değerlendirmek, gençliğe yönelik yatırımları ve politikaları artırmak, gençlerimizin eğitim, sağlık, istihdam, sosyal güvenlik ve serbest zamanlarını değerlendirmesiyle ilgili sorunları zme kavuşturmak, Türk gençliğinin hedeflerini zaferle taçlandırmak Türk vatani ve Türk milleti adına ciddi bir kazanım olacaktır. Unutulmamalıdır ki gençliğe yatırım yapmayan ülkelerin sonu hüsrandır. Bu noktada, Türkiye, spor altyapısıyla, sporda tesisleşme atılımlarıyla, Sportif Yetenek Taraması'yla, millî sporcu bursu uygulamasıyla, gençlik ve sporcu eğitim merkezlerindeki çok yönlü faaliyetleriyle başarılı çalışmalara imza atmıştır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Gençlik ve Spor Bakanlığımızın Türk gençliğine ve Türk sporuna yönelik yapmış olduğu çalışmalardan ötürü Sayın Bakanımızın şaşsında tüm Bakanlık alışanlarımıza ve uluslararası organizasyonlarda ülkemizi başarıyla temsil eden, al bayrağımızı şanla şerefle dalgalandırıp göğsümüzü kabartan millî sporcularımıza teşekkür ediyor, başarılarının devamını canıgönülden diliyorum.

Gençliğe yönelik çalışmalarda aynı hedeflere odaklı sivil toplum kuruluşlarının da önemi büyüktür. Türk gençliğine vatan, millet, devlet, bayrak ve mukaddes sevgisi kazandıran Bilge Kağan'dan Sultan Alparslan'a, Fatih Sultan Mehmet Han'dan Mustafa Kemal Atatürk'e, ulu Türk büyüklerinin anlamını kavratan Hoca Ahmet Yesevi'den Hacı Bektaş Velii'ye, Ebu Hanife'den

İmam Mâtüfî'dî'ye, iman ocağını hatırlatan Mimar Sinan'dan İtrî'ye, Fuzûlî'den Şeyh Galip'e Türk'ün estetik ruhunu aktaran Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfının varlığı Türk gençliği adına büyük önem arz etmektedir.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Bütün ümidim gençliktedir." sözünü temel alan, Başbuğumuz Alparslan Türkeş'in "Buluşma yerimiz ne doğudur ne batıdır ne kuzeydir ne güneydir; buluşma yerimiz büyük Türkiye'dir. Buluşma noktamız Türk'ün kafası, Türk'ün kalbi, Türk'ün cevheriaslisidir." sözünü rehber yapan liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Bey'in "Tarihine, kültürüne, medeniyetine, öz değerlerine, inançlarına ve ruh yapısına sınırsız bağlı, haraba kul olmayan, hüsrana uğramayan, nefsine teslim olmayan, Kızıllema'ya, Turan ülküsüne, yükseldikçe yükselme kararlılığıyla İlayikelimetullah'a giden bir gençlik" ifadesini şiar edinen, eğitimden spora, kültürden sanata nice marka projelere imza atıp gurur verici çalışmalar yapan Ülkü Ocaklarına ve Genel Başkanı Ahmet Yıldırım'ın şahsında tüm Ülkü Ocakları Başkanlarımıza teşekkürler sunuyorum. Yaşasın Ülkü Ocakları diyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

Gençlerin boş zamanlarını değerlendirebilecekleri, yeteneklerini keşfedecekleri; sosyal, kültürel ve bilimsel imkân ve hizmetlerden yararlanabilecekleri; millî, ahlaki ve insani değerleri benimseyen ve geliştiren bir gençliğin geliştirilmesi hedefiyle ücretsiz bir şekilde hizmet veren, her türlü konfor, teknolojik altyapı ve imkânları haiz gençlik merkezlerinin sayısının artması memnuniyet vericidir. Seçim bölgem Kilis'te de sporcu eğitim merkezi açılması, atletizm pisti açılması, 10 bin kişilik şehir stadyumu yapılması, Elbeyli, Musabeyli, Polateli ilçelerimizde semt sahalarının yapılması gibi, gençlerimizden ve sporcularımızdan gelen yoğun taleplerin de değerlendirilmesinin uygun olacağını düşünüyorum.

Değerli milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi olarak, gençlerimizin ilköğretim ve ortaöğretim kademesindeki yönlendirme çerçevesinde ve yetenekleri ölçüsünde istedikleri bölümde yükseköğrenime devam etme imkânlarına kavuşturulmasını, aldıkları eğitimle ve çağın şartlarına, ekonomik ve sosyal hayata hazırlanabilmelerini öngörüyoruz.

Gençlerimizin en önemli ihtiyaç ve beklentilerinden biri de kuşkusuz yeterli, nitelikli ve çağdaş standartlarda yurt imkânının sağlanmasıdır. Bu alanda ciddi bir başarı sağlanmış ve yurt başvurusu yapan öğrencilerin yaklaşık yüzde 96'sı yerleşmiştir. Diğer yandan, 6 Şubat'ta meydana gelen deprem felaketi sonrası KYK yurtları yaklaşık 490 bin vatandaşımızın barınması için önemli bir görev ifa etmiştir. KYK yurtları sunulan hizmet kalitesinin yüksek olması, güvenilir olması ve diğer imkânlar nedeniyle öğrenciler ve aileler tarafından öncelikli olarak tercih edilmektedir.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; demografik avantajları doğru kullanmak, beşeri sermayemize yönelik yatırımlarda stratejik davranmak, gençlerimizin yaşam kalitelerini artırmak, Milliyetçi Hareket Partimizin öncelikleri arasında yer almaktadır. Sosyal politikalar üretmek gençlerin teveccühünü kazanan Cumhurbaşkanlığı, siyasette gençlerin daha aktif biçimde yer alabilmeleri için bir dizi düzenlemeler yaparak hem Gazi Meclisimizde hem de kamuda gençlerin daha aktif biçimde söz sahibi olabilmelerinin önünü açmıştır. Üniversite kontenjanlarının artırılması, burs ve kredilerin kapsamının genişletilerek miktarının artırılması, okullaşma oranlarındaki başarılarımız teknolojik gelişmeler konusunda çalışmalar yürüten gençlerimizin sayısındaki artışa da doğrudan etki etmiştir. Ekonomik ve sosyal hayatın her kademesinde ve karar alma süreçlerinde gençlerimiz yer alacak, gençlerle birlikte tasarlayarak inşa edeceğiz.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; geleceğimizin güvencesi gençlerimize her daim inandık. Gençlerimizin dünü bilen, bugünü anlayan, yarına güvenle bakabilen, basiret ve feraset sahibi fertler olarak yetişmeleri temel önceliğimizdir. Tarihinden ve manevi değerlerinden aldığı öz güvenle dünyaya bakan, çağın gereklerini, gerçeklerini değerlendiren ve rasyonel çözümler üreten gençlerimiz Türkiye'nin küresel güç hâline gelme sürecinde en önemli gücümüzdür. Türk gençliğine en büyük hediyemiz bağımsız ve güçlü bir ülke, mutlu bir millet, varlığı parlak bir gelecek, iş ve aş sorunlarının tamamen çözüldüğü, huzurlu ve güvenli bir ortam bırakmak olacaktır. Türk gençliği aklıyla, ahlakıyla, inancıyla, zekâsıyla, zarafetiyle, edebiyatla, erdemleyle, cesaretiyle parlayan kılıçtır; tutan kalemdir, okuyan kabiliyettir, seven kalptir, sevilen kalenderliktir. Türk gençliği öz ufkumuz, göz nurumuz, gönül şuurumuzdur; hepsi var olsun, hepsi mutlu olsun, yolları ve bahtları da açık olsun.

"Tohum saç, bitmezse toprak utansın!

Hedefe varmayan mızrak utansın!

Hey gidi Küheylan, koşmana bak sen!

Çatlarsan, doğuran kısrağın utansın!"

Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçemizin devletimiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyor, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Ankara Milletvekili Sayın Sadir Durmaz'dadır.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA SADİR DURMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarımızın bütçesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizi izleyen aziz milletimizi saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, insanlık tarihi kadar köklü bir maziye sahip olan Türk milletinin şehircilik serüveni Aşkabat şehri yakınlarında başlar. İklimiyle, coğrafyasıyla, politik yapısıyla büyük bir mücadele sahası olan Türkistan'da başlayan bu serüven, obalarını yaylaktan kışlağa katar katar taşıyan Türklerin ortak hafızasında tüm dünyaya yayılmıştır. Türkistan'dan Çin'e, İran'a; Kafkasya'dan Arap Yarımadası'na, Anadolu'dan Avrupa'ya dalga dalga yayılan Türk fütuhâtı uzandığı her köşeye, soluklanıp durduğu her bir taşta bu birikimi de taşımış; bunun yanında, karşılaştığı kültürlerin birikiminden de istifade ederek zengin bir kültür hazinesini oluşturmuştur. Bu birikim içerisinde en mühim kısmı teşkil eden şehircilik kültürü, tekniğini Çin'den Viyana'ya, Lehistan'dan Orta Afrika'ya kadar uzanan Türk hâkimiyet sahasında uygulanan mimari usullerden ve temelini ise Türk'ün ananesinden, İslam'ın yüce değerlerinden almıştır. Buhara'yı, Semerkand'ı, Turfan'ı bu ruhla inşa ettik; Bağdat'a, Tebriz'e, Bakü'ye bu ruhu kattık; Bahçesaray'a, Akyar'a, Selanik'e, Drama'ya bu yüce mirası hediye ettik; Ahlat'a, Konya'ya, Edirne'ye, İstanbul'a bu ruhla geldik. Bu hissiyatla Anadolu'da geçirdiğimiz bin yılda miraslarını koruyarak inşa ve ihya ettiğimiz kadim şehirleri önümüzdeki bin yıl da yine tarihimizden süzülüp gelen bu anlayışla abat edeceğiz. Tarih boyunca kutlu ecdadımız vatan kıldığı her karış toprağa hanlar, hamamlar, kervansaraylar inşa ederek coğrafyaların imar ve ihyasını sağlamış, bunu yaparken de doğayı korumayı vazife bilmiştir. Şehirleri kurarken huzur soluyan evler inşa etmiş, umutları birbirine bağlayan sokaklarıyla, birbirinin cephesini kapatmayan konutlarıyla, komşusuna saygı duyan planlamasıyla karakterini ortaya koymuştur. Türk milleti, Türk ve Türkiye Yüzyılı'nı da kendisine yakışır şekilde asırları kucaklayan bir şehirleşme anlayışıyla karşılamaya layık ve muktedirdir. Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin ifade buyurdıkları üzere, en büyük sevgi vatan sevgisidir; insanoğlunun yaşadığı yeri güzelleştirmeye, geliştirmeye yönelik her türlü çabası da işte bu en büyük ve ulvi sevgiyle ilişkilidir. Ülkesini, vatanını seven insanlar çevrelerini de mamur etme, buralarda eser bırakma gayreti içerisinde olurlar. Çünkü yaşanan çevrede meydana getirilen her güzel eser, sonuçta hem onu meydana getiren insanı ve hem de orada yaşayanları mutlu eder. Bu anlayışımızın bir yansıması olarak ortaya koyduğumuz üretken belediyeçilik modelimizle şehirlerimize ve çevreye yüksek bir hassasiyetle yaklaşıyoruz. Çünkü bizim şehir tahayyülümüz sadece binadan ibaret değil, ülke aşkımız sözden ibaret değil, vatan bilincimiz de sadece topraktan ibaret değildir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; içinde yaşadığımız tabiata uyum sağlamak, çevreye hassasiyetle yaklaşmak, yaşamı tüm değerleriyle bir denge içerisinde ele alarak hareket etmek mecburiyetindeyiz. Taşımız toprağımız, havamız suyumuz, dağımız ovamız bize hangi şartları sunuyorsa hayatımızı da ona göre şekillendirmemiz gerekmektedir.

Ülke topraklarımızın neredeyse yüzde 70'e yakını birinci ve ikinci dereceden deprem kuşağında yer almaktadır. Bu gerçeklik bize, Türkiye'nin bir deprem ülkesi olduğunu söylemektedir. Kuzey Anadolu'da, Doğu Anadolu'da ve Batı Anadolu'da 3 büyük fay hattıyla sarılmış olan ülkemizde şehirlerimizi, binalarımızı bir an önce depreme karşı dirençli hâle getirmek mecburiyetindeyiz. 6 Şubat depremlerinde yaşadığımız acıyı bir daha asla yaşamamak için üzerimize düşen görevi mutlaka ve ivedilikle yerine getirmeliyiz. Uzmanların "asrın felaketi" olarak isimlendirdiği ikiz depremlerde neler yaşadığımızı hatırlarsak konunun aciliyeti zaten çok daha iyi anlaşılacaktır. 11 ilimizde 14 milyon vatandaşımızın etkilendiği depremlerde 50 binden fazla canımızı toprağa verdik. 680 bini konut, 170 bini iş yeri olmak üzere toplam 850 bin bağımsız bölüm ağır hasar alarak kullanılamaz hâle geldi ve 110 milyar dolarlık bir maliyet ortaya çıktı. Söz konusu depremlerde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza bir kez daha Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; devletimizin en asli ve en acil görevi vatandaşın canını ve malını korumaktır. Vatandaş dağdaki teröristten korumak da afetlere karşı korumak da eş değer önemdedir, ikisi de bizim beka meselemizdir; ikisine de aynı ruha, aynı inançla, aynı kararlılıkla cevap vermek ve çözüm üretmekle mükellefiz.

Türkiye genelinde 31 milyon konut ve 5 milyon ticari alandan oluşan 36 milyon bağımsız bölüm bulunmaktadır; bunların 6 milyonu risk altında ve 2 milyonunun acilen dönüştürülmesi gerekmektedir. 6 milyon konut ve 1,5 milyon ticari alandan oluşan bağımsız bölüme ev sahipliği yapan İstanbul'da ise acilen dönüştürülmesi gereken 600 bin bağımsız bölüm bulunmaktadır. Gazi Meclisimizin geçtiğimiz haftalarda çıkardığı kentsel dönüşüm yasasının, bu büyük kentsel dönüşüm hamlesine hatırı sayılır bir katkı sunacağı tartışmasıdır. Yasayla birlikte Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulan Kentsel Dönüşüm Başkanlığı kentsel dönüşüm çalışmalarına yeni bir mahiyet kazandıracaktır.

Değerli milletvekilleri, maalesef güzel yurdumuzun karşı karşıya olduğu tek afet deprem değildir; bunun yanı sıra, deprem kadar mühim ve en az onun kadar büyük tehlike arz eden iklim değişikliği veya iklim krizi de kapımızdaki büyük bir tehlikedir. Sözde gelişmiş, hakikatte ise vicdanları körelmiş emperyalist ülkelerin hepimizin yuvası olan gezegenimize ihanetlerinin yol açtığı bu tehlikeye "Dur!" demek zorundayız. Atmosfer sıcaklığında yaşanan ve etkilerini hissettiğimiz ciddi artışın sürmesi hâlinde, dünyamızın insanoğlu için yaşanmaz hâle gelmesi kaçınılmazdır. Tarihte Avrupa'nın, bugün ise Amerika, Çin ve Hindistan gibi ülkelerin kirlenme yarışına girdikleri dünyamız hemen her gün çeşitli şekillerde bizi uyarmaktadır. Her yıl çok daha sert yaşanan sel olayları, neredeyse habitatları yok eden yangınlar, milyonları göçe zorlayan kuraklık ve çölleşmeyle gezegenimiz bize artık "Dur!" demektedir. Ya bu kirlenme, doğaya zarar verme çılgınlığına bir son vereceğiz ya da insanlığın sonunu kendi elimizle hazırlayacağız. Türk milleti ve devletimiz bu meselede de herhangi bir tarihî sorumluluk taşımamasına karşın, üzerine düşen manevi mesuliyeti büyük bir gayret ve özveriyle yerine getirmektedir. Bütün dünyanın bir var olma yok olma meselesi olarak telakki etmesi gereken iklim değişikliği krizine karşı devletimizin attığı adımların her zaman destekçisi olduk, olmaya da devam edeceğiz. Bu anlamda, ülkemizin iklim krizine karşı attığı en önemli adımlardan biri Paris İklim Anlaşması'na taraf olmasıdır. Bununla birlikte, İklim Değişikliği Ulusal Eylem Planı'mız gereği 541 eylem ve bunlardan mesul kuruluşları belirleyen Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı korunan alan miktarımızın artırılması hususunda çok titiz çalışmalar yürütmektedir. Küresel karbon emisyonu kaynakları içerisinde en büyük paylardan birine sahip olan inşaat işlerini yürüten çevreye saygımızdan, iklim dostu tavrımızdan ve sıfır atık prensibimizden asla taviz verilmemelidir. Hâlihazırda deprem bölgesinde inşası devam eden yüz binlerce konutumuzda bu prensiplerin kararlı şekilde uygulandığını görmekteyiz ve bundan da ziyadesiyle memnunuz.

İhracatımızın tökezlemeden, daima üzerine koyarak ilerlemesi için sanayide yeşil dönüşümü gerçekleştirmek ana hedeflerimizden biri olmalıdır. Bugün, Türkiye'nin çevre politikaları içerisinde bir amiral gemisi olarak tavsif edebileceğimiz Sıfır Atık Projesi bütün dünyada adından gururla söz ettirmektedir. Son G20 Liderler Zirvesi sonuç metninde de zikredilen projeye, 30 Mart gününün Uluslararası Sıfır Artık Günü ilan edilerek tüm dünyada kutlanması kararlaştırılmıştır. Proje kapsamında yürütülen çalışmalarla ülkemizde 45,5 milyon ton atık geri dönüştürülmüş ve bu sayede 96 milyar liralık ekonomik kazanç sağlanmıştır. Böylelikle 432 milyon ağaç kurtarılmış, 108 milyon varil petrolden de tasarruf edilmiştir. Dolayısıyla atık üretmeyen, israf etmeyen, dünyayı kirlenmeyen bir Türkiye'ye hiç olmadığımız kadar yakın olduğumuzu rahatlıkla ifade edebiliriz.

Değerli milletvekilleri; iklim değişikliği, nüfus artışı, sanayileşme ve plansız su kullanımı gibi faktörlerle birlikte dünyada su kıtlığı giderek artan bir sorun hâline gelmiştir. Gıda güvencesinden toplumsal çatışmalara, ekosistemden ekonomik kayıplara sebep olabilecek su kıtlığına karşı su kaynaklarının etkin ve verimli kullanımı amacıyla kurulan Ulusal Su Kurulunu bu anlamda çok yerinde ve gerekli bir çalışma olarak gördüğümüzü ifade etmek isterim. Ayrıca, Türk dünyasıyla giderek derinleştirdiğimiz iş birliğimizin iklim değişikliği meselesinde de karşılık bulacağı ve ortak çalışmalar yapılacağı inancındayım. Sovyetler Birliği döneminde doğal kaynaklarına büyük zarar veriden soydaş ülkelerimizin bu hususta desteklenmelerinin, Türk milletinin yarınları için pek yakında Altaylardan Tuna'ya her manada el ele verecek olan büyük Türk milleti adına çok büyük bir hizmet olacağına inanmaktayız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerimin sonunda, yaşadığımız yüzyılın felaketi, depremler sonrasında yaşanan koordinat kayıklıklarını hesaplayarak ülke koordinat birliğini sağlayan, çadır ve konteyner kentlerin yerini tespit eden, mobil araçları ve uygulamalarıyla hizmeti vatandaşlarımızın ayağına götüren Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğümüze ve çalışanlarına teşekkür etmek istiyorum. Bu anlamda birkaç öneriyi de buradan paylaşmak istiyorum: Ülkemiz açısından büyük stratejik önem taşıyan yavru vatan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde iktisadi ve mali iş birliği anlaşması kapsamında başta Maraş bölgesi olmak üzere, tüm Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin güncel üç boyutlu kadastro ve üç boyutlu kent modellerinin oluşturulmasına Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce bir an önce başlanmalıdır. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğümüzünengin bilgi ve birikimini Türk Cumhuriyetleriyle de paylaşmalıyız ve ülkeler arası görüşmeler yaparak birlikte kadastro çalışmaları yürütmeliyiz.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son verirken Gazi Meclisimizi bir kez daha saygıyla selamlıyor, 2024 bütçesinin ülkemiz ve milletimiz adına hayırlara vesile olmasını diliyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Balıkesir Milletvekili Ekrem Gökay Yüksel.

Buyurun Sayın Yüksel. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA EKREM GÖKAY YÜKSEL (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu görüşmelerinde Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ve Kentsel Dönüşüm Başkanlığı bütçeleri üzerine konuşma yapmak üzere Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin yüzde 66'sı deprem riski olan alanlarda yer almaktadır. Meydana getirdiği hasar ve can kaybı açısından deprem, yüzde 61'lik bir oranla Türkiye'de yaşanan afetler içerisinde birinci sırada yer almaktadır. On İkinci Kalkınma Planı'nda da afetlere dirençli yaşam alanları ile medeniyet temelli, akıllı ve sürdürülebilir şehirlerin

tesis edilmesi, öncelikle 5 ana eksenenden biri olarak belirlenmiştir. Bu sebeple, kentsel dönüşüm uygulamaları afet öncelikli hâle getirilmeli, başta deprem olmak üzere, sel ve heyelana dönük olarak insan hayatını önceliğine alan bir anlayış hâkim kılınmalıdır. Kentsel dönüşümde niteliği ve süreçleri iyi tanımlanmış, sosyoekonomik boyutları güçlendirilmiş ve katılımcı bir yaklaşıma dayanan bütüncül ve sürdürülebilir bir uygulama modeli geliştirilmelidir. Kentsel dönüşüm, kentsel yenileme, yeniden canlandırma ve koruma gibi alternatif yöntemleri de içerecek şekilde uygulanmalıdır. Şehirler de yaşayan birer organizma gibidir; kentsel alanlarda dönüşümler, yenilemeler yaparken mutlaka o kentin kimliği de korunarak hareket edilmelidir, aksi takdirde, gelecekte kimliksiz ve birbirine benzeyen şehirler söz konusu olacaktır. Bu yönde, mevzuat dâhil, var olan eksiklikler ivedilikle giderilmelidir.

Kentsel dönüşüm öncesinde, ilgili yerleşim yerlerinde yaşayanların süreçte dâhil edilmesi, karar alma aşamalarında etkili olmaları uygulamada karşılaşılan pek çok sorunu kendiliğinden ortadan kaldıracaktır. Kamu kaynakları kentsel dönüşümlere yönlendirilirken afet bakımından en acil ve öncelikli yerlerden başlayarak kaynakların kullanılması, vatandaşlarımızı sıkıntıya düşürmeyecek şekilde mümkün olduğu ölçüde kendisini finanse eden dönüşüm modellerinin geliştirilmesi sürecin hızlı ve vatandaş odaklı sonuçlandırılmasını mümkün kılacaktır. AFAD ve Kızılay gibi kurumlarımızca fay hatlarında bulunan şehirlerin tamamında, güvenli alanlarda depo ve lojistik merkezler, depremlerden etkilenenlerin toplanacağı açık alanlar ve barınma yerleri oluşturulmalıdır.

Afet yönetimi politikamız, afete maruz kalmadan önce tüm boyutlarıyla önlem alınması, yer seçiminin jeolojik etütlerle belirlenmesi, riskli alanların dönüştürülmesi ve doğal afetlerin zararlarının en aza indirilebilmesi temeline dayanmaktadır. Bu kapsamda Türkiye'nin tamamını kapsayacak bir çalışmayla jeolojik etütler yapılarak fay hatları, dere yatakları, kıyı şeritleri, tarım alanları ve doğal yapılar gibi imara uygun olmayan alanlar tespit edilerek yerleşime kapatılmalı, üst ölçekli planların tamamlanması suretiyle yer seçiminde yaşanan kargaşa giderilerek düzenli kentleşmenin altyapısı oluşturulmalıdır. Afet riskini en aza indirmek için, her türlü yapılaşmanın coğrafi ve jeolojik etütleri tamamlanmış, başta deprem olmak üzere sel, heyelan ve diğer doğal afetlere karşı güvenli alanlarda kurulması, mevcut yerleşimlerde ise bu doğrultuda kentsel dönüşüm projelerinin hızla uygulanması önemli ve öncelikli bir hâl almıştır.

Değerli milletvekilleri, toprak-insan ilişkisi tarihin her döneminde önemli olmuş, insanlar canlarıyla birlikte mallarının da güvence altına alınmasını istemiştir. Anayasa'mız, Medeni Kanun'umuz ve ilgili diğer kanunlar çerçevesinde sınırları çizilerek güvence altına alınan mülkiyet hakkının tescili, kayıtların muhafaza edilerek korunması ve hizmete sunulması görevi cumhuriyetin ilanından bu yana Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir; bu da Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün devlet yapılanmasında ne kadar önemli bir yere sahip olduğunu göstermektedir. Hayata geçirilen "Web-Tapu" "e-haciz" "e-ipotek" gibi projeler ve MAKES, DASK, Noterler Birliği entegrasyonları gibi sistemlerle gayrimenkul sahipleri müdürlüklere gitmeden başvurusunu, işleminin takibini, harç ödemelerini, her türlü belge teminini bulunduğu ortamda yapabilmekte, karekodlu Akıllı Tapu Projesi'yle taşınmazın konumunu belirleme de dâhil olmak üzere tüm bilgileri aracsız, direkt ulaşabilme imkânı sağlanmaktadır.

Yine, Milliyetçi Hareket Partisi'nin de içinde bulunduğu 57'nci Hükûmet döneminde temelleri atılan Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi -kısacası TAKBİS- Projesi'yle işlemlerin daha hızlı ve ekonomik yapılabilmesi temin edilmiş; yapay zekâ unsurları eklenmiş, yapay zekâ sistemiyle tapu işlemleri hazırlanmaya başlanarak vatandaşlarımızın daha etkin ve kaliteli hizmet alması sağlanmıştır. Bu ve buna benzer daha çok projelerde taşınmaza ait temel verilere cep telefonunuzdan bile ulaşılabilir. Müdürlüklere gitmeden e-devlet üzerinden gayrimenkuller hakkında bilgi alınıyor, en son atılacak imzaya kadar bütün işlemler yapılabiliyor. Ülke genelinde kadastro ve tapulama çalışmalarını tamamlayan Genel Müdürlük, taşınmazların konumunu gösteren Mekânsal Gayrimenkul Sistemi'yle tapuda kayıtlı 58 milyon parselin sisteme entegrasyonunu da sağlamış durumdadır. Elektronik Kimlik Doğrulama Projesi'yle tapu işlemlerinde muhtemel sahtecilik olaylarının da önüne geçilmiştir. Tapu Arşiv Bilgi Sistemi Osmanlı'dan devredilen 26 ülkeye ait yaklaşık 25 milyon arşiv belgesini muhafaza ederek bu tarihî mirası gelecek nesillerimizin de kullanımına, istifadesine sunmaktadır. Afet bölgesinde afet sonrası hizmetlerin yerine getirilmesine imkân sağlayan Mobil Tır Projesi'yle vatandaşlarımızın acil ihtiyaç duyduğu hizmetlerin yerine getirilmesine imkân sağlanmaktadır. Bu sayede ülkemizde 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremde tapu ve kadastro hizmetleri aksatılmadan yürütülmüştür.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." sözünü millet ve devlet ilişkisi bağlamında esas alıyoruz. "Çevrecilik, milliyetçiliktir." diyoruz ve çevreye sahip çıkmanın milletin geleceğine sahip çıkmak olduğunun idrakiyle hareket ediyoruz. Yine, "Yaratılanı severiz Yaradan'dan ötürü." diyen Yunus Emre'nin bu veciz dizesini ilke olarak benimsiyor; insana, tabiata ve diğer mahlukata bu cepheden bakıyoruz. Kadim umdelere bağlı kalmakla beraber zamanın imkân, şart ve usullerini tatbik ederek insanı, tabiatı ve mahlukatı koruyacak, geliştirecek her türlü sürdürülebilir plan ve çalışmanın Cumhuriyet İttifakı ruhuyla yanında olduğumuzu beyan ediyor, özellikle yakın zamanda üst üste yaşadığımız doğal afetler karşısında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızın üstün gayreti ve mücadelesi nedeniyle Sayın Bakanımızın şahsında Bakanlık personelimizi tebrik ediyor, görüşmekte olduğumuz bütçenin ülkemize, milletimize, devletimize hayırlı sonuçlar getirmesini Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.13

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.32

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA(Osmaniye), Mustafa BİLİCİ (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 40'ıncı Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına yapılan konuşmalara devam ediyoruz.

Söz sırası Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'da.

Buyurun Sayın Ersoy. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi görüşmelerinde İklim Değişikliği Başkanlığı üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygılarımla selamlarım.

İklim insanlık tarihinde görülmedik bir biçimde değişiyor, bu değişim öyle hızlı ki dünyadaki varlığımızı tehdit ediyor ve önlem almazsak gelecek nesiller zorlu iklim koşullarına boyun eğecek. Kömür, petrol ve doğal gaz yakarak atmosfere saldıığımız sera gazlarıyla bu sorunu biz yarattık ama istersek üstesinden gelebiliriz. Copernicus İklim Değişikliği Servisinin verilerine göre, bu

yıl haziran, temmuz ve ağustos aylarında, hava sıcaklıklarının kaydının tutulmaya başlandığı 1940 yılından bu yana gezegenin en sıcak dönemi yaşanmıştır. Türkiye, iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine karşı dünyanın en hassas bölgelerinden biri olan Akdeniz havzasında yer almaktadır; coğrafi konumu ve doğal kaynaklarıyla küresel ısınma ve iklim değişikliğinden en çok etkilenecek ülkeler arasındadır. Küresel ısınma kara ve deniz sıcaklıklarını yükseltmekte, yağış miktarı ve rejimini değiştirmektedir. Bu nedenle ortalama deniz seviyesi yükselmekte, kıyılardaki erozyon riskleri artmakta, sonuçta da havayla bağlantılı tabii afetlerin şiddetinde ve sıklığında artışa şahit olmaktayız.

Değişen su seviyeleri, sıcaklığı ve debisi gıda arzı, tarım, sağlık, sanayi, turizm ve ulaşım gibi birçok sektörün yanı sıra ekosistem bütünlüğünü de etkilemektedir. Aşırı iklim hadiseleri büyük ekonomik ve sosyal etkilere yol açmaktadır dolayısıyla bölgesel kalkınma, ulaştırma, turizm ve enerji sektörleri dâhil olmak üzere kara ve deniz alanlarına ilişkin planlama çalışmalarında daha stratejik ve uzun dönemli bir yaklaşım gerekir.

Küresel iklim değişikliğiyle mücadeleyi amaçlayan 28'inci Taraflar Konferansı geçtiğimiz günlerde Dubai'de gerçekleştirilmiştir. 134 ülke, iklim değişimi konusunda, ulusal planlarında gıda ve tarım kaynaklı sera gazı emisyonlarının dikkate alınması hususunu içeren bir deklarasyon imzalamıştır. Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi kapsamında orta vadeli programımızda da yer alan ve sera gazı emisyonlarının azaltılması için önemli araçlardan biri olan Ulusal Emisyon Ticaret Sistemi'nin pilot aşamasına yönelik Türkiye Pavilyonu düzenlenmiştir. Ayrıca, yine bu ay içerisinde Slovenya'da gerçekleştirilen COP23'te tüm tarafların onayıyla Türkiye'de İklim Değişikliği Bölgesel Faaliyet Merkezi kurulması kararı alınmıştır. Böylece, Türkiye'de Birleşmiş Milletler Ofisi kurulmasıyla Akdeniz bölgesinde iklim değişikliğiyle ilgili politika belirleme çalışmalarında etkin ve dengeleyici bir unsur olunacak, uluslararası fon mekanizmalarından da aktif bir şekilde yararlanabilecektir.

Değerli milletvekilleri, iklim değişikliğine karşı ülkemizde yapılan çalışmalara baktığımızda Paris Anlaşması'na taraf olunarak düşük karbonlu ekonomiye geçiş kararlılığı "2053 net sıfır emisyon" hedefiyle ortaya konulmuş, başlıca ticaret ortağı konumundaki Avrupa Birliğine uyum çalışmaları kapsamında Yeşil Mutabakat Eylem Planı hazırlanmıştır. "2053 net sıfır emisyon" hedefi ve ulusal kalkınma öncelikleri doğrultusunda sera gazı emisyon azaltımını destekleyen, iklim değişikliğine uyum kapasitesini artıran, rekabetçiliği ve verimliliği ön planda tutan, adil geçişi gözetken küresel finansman kaynaklarından azami düzeyde faydalanılacaktır. Ulusal teşvik mekanizmalarını geliştiren bir yaklaşımla ülkemizin yeşil dönüşüm süreci hızlandırılacaktır.

191 ülkenin ve Avrupa Birliğinin taraf olduğu Kyoto Protokolü imzalanmıştır, ne yazık ki Kyoto Protokolü imza atan ülkelerin verdikleri sözleri yerine getirememeleri nedeniyle 2020 yılında sona ermiştir. Küresel iklim değişikliğinin etkileriyle mücadele etmek hedefiyle Çevre ve Şehircilik Bakanlığının ismi "Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı" olarak değiştirilmiştir. Bu kapsamda, Bakanlığın bünyesinde İklim Değişikliği ve Uyum Koordinasyon Kurulu ve İklim Değişikliği Başkanlığı kurulmuştur. İklim değişikliğiyle mücadele kapsamında, "2053 net sıfır emisyon" ile "yeşil kalkınma" hedefinin açıklandığı Türkiye'nin ilk İklim Şurası gerçekleştirilmiş ve iklim yasasının çalışmalarına başlanılmıştır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, toplam kurulu güç içerisinde yenilenebilir enerjide yüzde 55 payla Avrupa'da 5'inci, dünyada 12'nci sıradadır. Elektrik üretiminin yüzde 42'sinin yenilenebilir kaynaklardan karşılanmasıyla Avrupa Yeşil Mutabakatı konusunda önemli avantajlara sahibiz. Bu avantajların yanında, Türkiye'de 2026 yılında başlayacak olan karbon nötr uygulamasıyla... Avrupa Birliği ülkelerine ihraç edilen ürünlerin karbon ayak izleri yüksektir, bundan dolayı sınırda karbon vergisi uygulamasına karşı yaşanabilecek sıkıntılar için şimdiden önlem alınmalıdır.

Küresel iklim değişikliğinden en fazla etkilenecek sektörün tarım olduğu bilinmektedir. Tarım sektörü, toplumların giderek artan ve çeşitlenen gıda taleplerini karşılaması, tarıma dayalı sanayiler aracılığıyla millî gelir, ihracat ve istihdama olan katkısı, biyolojik çeşitlilik ve ekolojik dengeye olan katkıları sebebiyle çok önemli ve stratejik bir sektör niteliğindedir. Tarımda kuraklıkla mücadelede temel maksat öncelikle su kıtlığı tehlikesi üzerinde kamuoyunun bilinç düzeyini artırmaktır. Ayrıca, bütün paydaşların bu sürece dâhil edilmesiyle arz ve talep yönetimi de dikkate alınarak çevresel açıdan sürdürülebilir tarımsal su kullanım planlaması yapmaktır. Böylece kuraklığın yaşanmadığı dönemlerde ileriye dönük gerekli bütün tedbirlerin alınmasını, kriz dönemlerinde ise etkin bir mücadele programını uygulayarak kuraklığın etkilerinin asgari düzeyde kalmasını sağlamak kuraklıkla mücadelenin ana hedefini oluşturmaktadır. Türkiye, aşırı su tüketen açık kanallı sulama şebekelerini bir an önce terk etmek mecburiyetindedir. Bu coğrafyada gelecekte yağış miktarlarında azalmalar yaşanacağı öngörüldüğünden su kaynaklarının doğru kullanılması ve yönetilmesi elzemdir. Sulamada kullanılan temiz su miktarını azaltacak bütün imkânlar değerlendirilmelidir.

Değerli milletvekilleri, iklim değişikliğinin insanlar ve diğer canlılar için geri dönüşülemez sonuçlara yol açmaması ortalama yüzey sıcaklığındaki artışın 1,5 derecenin altında kalmasına bağlıdır. Küresel ortalama sıcaklıklar sanayi öncesi döneme göre 1 santigrat derece eşliğini aşmış durumda. 1,5 derece sınırı sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğu önlemek için kritik bir öneme sahiptir. Küresel ısınmayı 1,5 dereceyle sınırlandırmak ekolojik sistemler ve yaşam alanları üzerindeki birçok kalıcı etkinin önlenmesi anlamına gelmektedir. Bu sınırı geçmemek için küresel emisyonları 2030 yılında 2010 göre yüzde 45 azaltmak ve 2050 yılında da net sıfır emisyonu ulaşmak gerekiyor. Türkiye gün geçtikçe iklim değişikliğinin olumsuz etkilerini giderek daha fazla hissediyor. Fırtına, sel, dolu, şiddetli kar yağışı, kuraklık ve orman yangınları gibi meteorolojik ve hidrolojik felaketlerinin sayısı ve ciddiyeti ülkemizde önemli ölçüde artmış bulunmaktadır. Peki, iklim değişikliğini nasıl durduracağız? İnsanlar için bir soruna çözüm bulmak, onu çözmek merkezî konuma getirmekten ibarettir. Gelecek nesiller için bize emanet edilen doğayı korumak en önemli sorumluluğumuzdur.

Bu vesileyle de diyorum ki Yaşanacak güzel günlerde hep birlikte el ele olmak dileğiyle Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının 2024 bütçesinin hepimize, vatanımıza, milletimize hayırlı olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP, AK PARTİ, İYİ Parti bütçelerinden alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına yapılacak konuşmalara başlıyoruz.

İlk söz Mardin milletvekili Beritan Güneş Altın'a ait.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Değerli genç arkadaşlarım, sizleri gençlerin değiştiren, dönüştüren gücüyle saygıyla selamlıyorum.

Bugün, burada, Gençlik ve Spor Bakanlığının bütçesini konuşuyoruz. İktidar sıraları bu bütçeden bahsederken âdeta birer iftihar ve sevinç tablosu çizdiler, sessiz devrimlerden bahsettiler ama biz esas meseleyi konuşmaya, esas tabloyu çizmeye geldik. Mevcut durum bir iftihar ve gençlik tablosu değil genç arkadaşlarım, bunu en iyi biz biliyoruz. Mevcut durum işsizlikle, yoksullukla, geleceksizlikle, barınamamakla, ayırimcılıkla, siyasi baskılarla, nepotizmle, uyuşturucuyla, cinsel saldırılarla, flört şiddetiyle, iş cinayetleriyle, depresyonla mahkûm edilmeye çalışılan ve çalınan bir gençliğin tablosudur genç arkadaşlarım. "Sessiz devrim" dediler, açık bir itirafta bulundular genç arkadaşlarım. Sessiz sedasız, sinsice bütün ülkeyi bir karanlığa doğru sürüklediler; gençlerin, kadınların kazanımlarına göz diktiler. Bu olsa olsa sessiz sedasız bir antidevrimdir ve şimdiden söyleyelim: Eğer bu bütçe bugün bu Meclisten geçerse gençlere ve tüm halkımıza geçmiş olsun demek istiyoruz; yine kaynaklar faize, yandaşa ve sermayeye aktarılacak. Ama biz farkındayız, sizin de fark etmenizi sağlayacağız. Bunun bizim adımıza hazırladığınız son bütçe

olmasını temenni ediyorum ve gençlerle birlikte bundan sonraki bütçeleri hep birlikte hazırlamayı diliyorum.

Şimdi, bu sessiz sedasız halk düşmanı politikaların verilerine hep birlikte bakalım. İktidar sipariş usulü verilerle, İstatistik Kurumunun dahi işsizliği saklayamadığı oranlarla karşımızda. TÜİK'e göre bile genç işsizliği yüzde 16,3; erkeklerde bu oran 13,8, kadınlarda ise bir anda yüzde 21'e fırlıyor. Neredeyse erkeklerin 2 katı kadar genç kadın işsizlik yaşıyor yani toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin gençler arasında da çok derinleştiğini görüyoruz.

Biz toplumsal cinsiyet eşitsizliği deyince iktidar sıraları diyor ki: "Bunun üzerinden siyaset yapmayın." ve bize karşı argüman olarak bir şey söylüyorlar -akıl tutuluyor, akıl tutulması yaşıyoruz- diyorlar ki: "Üniversite sınavına giren kız öğrencilerin sayısı erkek öğrencilerin sayısından daha fazla, toplumsal cinsiyet eşitsizliği yok." Bu mudur yani sizin toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden anladığınız şey? Bu gençler sınava giriyorlar da bunlardan kaç üniversiteye gidecek imkânlarla sahip, kaç barınabiliyor, kaç barınamadığı için üniversiteyi terk ediyor, kaç zorla evlendiriliyor, kaç iş bulabiliyor; siz bunlardan haberdar mısınız?

Anlamsız istatistiklerle herkesi kandırmaya çalışıyorsunuz fakat biz sizin sakladığınız verileri tekrar konuşmaya devam edelim. Ne saklıyorsunuz bizlerden? Güvencesiz şartlarda çalışmak zorunda bırakılan gençlerin iş cinayetlerini saklıyorsunuz. Kocaeli'de 15 yaşında boya atölyesinde soba yakarken yanan ve yaşamını yitiren Ağırlı Ömer'i saklıyorsunuz, 19 yaşında buğday fabrikasında çalışan ve hayatını iş cinayeti esnasında kaybeden Kızıltepe'li Yusuf'u saklıyorsunuz. Gençleri, çocukları işçileştiren, onların cinayetlerde yaşamlarını yitirmesine kadar giden sermaye ve patron dostu AKP, bir de kalkmış buradan bize iftihar ve sevinç tabloları çiziyor fakat bizleri kandıramayacaksınız. Yirmi yıldır gençlerin talep ve ihtiyaçları doğrultusundaki politikalar üretmek yerine makbul ve makul gençlik yaratmaya çalıştınız. Daha bir ay kadar önce, sessiz ve sinsice, burada Aile ve Gençlik Fonunu kamulaştırdınız. Ne yaptınız? Dediniz ki: "Gençleri biz evlendirelim, 150 bin lira verelim bu gençlere, bu gençler evlensinler." Yahu, biz size gençlerin problemleri var dediğimizde komisyonlarda bizi susturuyorsunuz. Bizi dinlemiş olsaydınız gençlerin esas probleminin evlenememek olmadığını anlardınız. Zannediyoruz ki siz bu evlenememe meselesini çok eşli küçük ortaklarınza sorarak böyle bir karar aldınız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Gençlerin böyle bir problemi yok, gençlerin daha gerçek, daha esas problemleri var. Şimdi, biz size bahsedelim. Eğer bu fon ideolojik bir Fon değilse, eğer sessiz ve sedasız bir antidevrim yapmıyorsanız gelin bu 150 bin lirayı bütün üniversite öğrencilerine, bütün gençlere verelim; isteyen yüksek lisans yapsın, isteyen dil kursuna gitsin, isteyen kendine bir iş kursun, isteyen de evlensin fakat sizin derdinizin gençler falan olmadığını, gençleri eve hapsedmek, yeni ev gençleri yaratmak olduğunu bir kez daha söyleyelim. Siz gençlerin her şeyi sorgulamasından, toplumsal yaşamda etken değil, edilgen olmasından yanasınız, bu yüzden herhangi bir rol almalarını istemiyorsunuz; derdinizin gençleri, özellikle de genç kadınları evlere hapsedmek olduğunu biz çok iyi biliyoruz. Her gün dile getiriyoruz, "Gençlerin barınma krizi var." diyoruz, "Öğrenciler niteliksiz, hijyenik olmayan şartlarda yaşamak zorunda kalıyor." diyoruz. Sizin iftihar ve sevinç tablosu olarak gösterdiğiniz yurtlarda bizim genç arkadaşlarımız asansörlerde feci şekilde yaşamlarını kaybediyor. Başka bir örnek vereyim size yine iftihar tablonuzdan. Hafize Gaye Erkan'ı biliyorsunuz, kendisi baş aşağı giden ekonomiyi düzeltmek üzere Merkez Bankasının başına getirildi. Geçtiğimiz günlerde "Ben kiralayacak ev bulamıyorum, kiralalar çok pahalı, bu yüzden annemin yanına taşındım." dedi. Herhâlde Gaye Hanım bu soruyu sadece kendi için soruyor, biz de ona soruyoruz. Evet, İstanbul'da kiralalar Manhattan'dan gerçekten daha pahalı. Bu soruyu sadece kendiniz için sormayın; bu ülkede gençler yurt odasında 8 kişi kalıyor, bir öğün yemek yemek bir lüks hâline geldi, basit bir sosyal aktivite bile imkânsız bir hâle geldi; bu soruları da sorun. Ayrıca, hatırlatalım, bu ülkeyi siz yönetiyorsunuz fakat haberdar değilsiniz. Ülkeyi savaşa, kanla, zulümle, yandaşa peşkeş çekerek yönetirken kiralalar başını gitti Gaye Hanım, haberiniz olsun. İşte sizin iftihar tablonuz da bu.

Yine bir diğer iftihar tablosu da KYK yurtlarındaki din dersleri. Gençlik Bakanlığı da tıpkı Eğitim Bakanlığı gibi onun izinden gidiyor. Ensar Vakfında çocukların maruz kaldığı şiddet hafızalarımızda hâlâ canlıyken, yine İsmailağa cemaatinde 6 yaşındaki çocuğa yönelik istismar vakası hâlâ tüm canlılığıyla önümüzdeyken biz Eğitim Bakanlığı başta olmak üzere ilgili bütün Bakanlıkların tarikat ve cemaatlerle protokol yapmasını asla kabul etmiyoruz, buna izin vermeyeceğiz. Halkın parasını çocuk ve genç düşmanı cemaatlere aktarmak yerine halkın kendisine, gençlere aktarın diyoruz.

Türkiye'deki tüm gençleri yatay kesen bu problemlerin yanında Kürt gençlerinin özgün problemleri vardır, Kürt olmakla ilgili problemleri vardır, siyasete katılmakla ilgili problemleri vardır. Şimdi, biz bunu söylediğimizde Komisyonla kıyameti kopardınız, bizden kanıtlar istediniz; ben size hemen kopardığınız kıyameti de kanıtı da göstereyim. Gördüğünüz arkadaşımız bizim MYK üyemiz ve Eş Sözcümüz, kendisi en demokratik hakkını kullanırken bu devletin koluğu tarafından işkenceyle gözaltına alındı. Fakat siz asla bizim gören gözlerimizi karartamayacaksınız, asla ve asla boyun eğdiremeyeceksiniz, biz dimdik ayaktaız (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, bir de uyuşturucu meselesi var. Uyuşturucu ve bağımlılıkla mücadele etmiyorsunuz, bunun aksine toplumda yayılmasını istiyorsunuz. Neden? Çünkü gençler sosyal problemlerle uğraşmasını istiyorsunuz, bağımlı birer gençliğe dönüşünler istiyorsunuz ve bu yüzden müdahale etmiyorsunuz. Cizre'deki AMATEM'leri kapatıyorsunuz, Mardin'de hâlâ AMATEM yok, bölgenin hiçbir yerinde biz AMATEM'lerin çalıştığını görmüyoruz. Gençlik ve Spor Bakanlığı uyuşturucuyla mücadele etmek yerine başka işlerle meşgul. Ne yapıyor biliyor musunuz? Rojava'da, Bab'da gençlik merkezleri açıyor. Sayın Bakana soruyorum: Bab'da, Afrin'de ne işiniz var Sayın Bakan? Sizin işiniz Bab'da gençlik merkezi açmak mı? Ne yapıyorsunuz o gençlik merkezlerinde? Bütün kamuoyu, bütün gençler bunun cevabını bekliyor. Sizi kendi sorunlarınıza dönmeye davet ediyorum. Mesela, Amedspor ayrımcılığa uğruyor, Amedspor'a dönük saldırılarda değişen hiçbir şey yok, Bakanlığımızın önleyici hiçbir çalışması da yok. Daha ne kadar sürdüreceksiniz bu tavrı? Fakat biz buradan söylemek istiyoruz ki Amedspor maçında açılan "Beyaz Toros" pankartlarına karşı Amedspor'un yanında olmaya, ırkçılığa, cinsiyetçiliğe "...(")demeye devam edeceğiz.

Şimdi, 2023 yılının ilk dokuz ayında Mezopotamya Göç Platformunun raporlarına göre 50.415 kişi iltica etti ve bunların yüzde 80'i Kürt gençleri. Bu göç dalgasının, gençlerin umudunu yurt dışında aramasının önüne neden geçmiyorsunuz yoksa geçmek mi istemiyorsunuz; acaba bu, bölgeyi insansızlaştırma politikasının bir parçası mı? Ama biz buna da geçit vermeyeceğiz, önce gasbettiğiniz belediyelerimizi alacağız, sonra kendi şehirlerimizi inşa edeceğiz ve buradan genç arkadaşlarımıza da seslenmek istiyorum: Aday adaylığı sürecimiz devam ediyor, gelin DEM PARTİ'den aday aday olun ve sizler de hem şehrinizi yönetin hem de kendi politikalarınızı oluşturun diyorum. Biz DEM PARTİ olarak gençlerin tüm bu problemlerinin çözümünün örgütlenmekten geçtiğini biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) – Gençleri yoksulluğa, işsizliğe mahkûm eden kapitalist politikalarla karşı gençlerle birlikte mücadele edeceğiz. Diğer tüm partiler gibi gençleri salt geleceğimiz olarak görmüyoruz, gençlerin yarını kazanmaktan önce bugünü istediklerini çok iyi biliyoruz. Ne geçmişimizdeki değerleri ne bugünümüzü ne de geleceğimizi size bırakmayacağız,

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

gençlerle her bir yerde hep birlikte heybetli mücadelemize devam edeceğiz.

Saygı ve sevgiyle bütün gençleri selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası İzmir Milletvekili İbrahim Akın'da.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM AKIN (İzmir) – Sayın milletvekilleri, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bütçesi üzerine DEM PARTİ adına söz almış bulunmaktayım. Gerçi Bakanımız yok ama umarım bizim sözlerimizi duyar.

Sözlerime başlamadan önce, 19 Aralıkta yaşanan Maraş katliamını, cezaevi katliamını ve Taybet ananın vahşice katledilmesini unutmayaacağım.

Baştan ifade edeyim ki üzerine konuştuğumuz bu bütçenin özeti, bir yanda AKP iktidarının ve çeteleşmiş şirketlerin olduğu, diğer yanda da halkın, doğanın ve yaşam alanlarının bulunduğu bir denklemden ibarettir. Bu denklemin mevcut hâli AKP ve ortakları için kazan kazan durumundadır ama halk, doğa ve yaşam alanları için ise kaybetmek şeklindedir.

Sayın milletvekilleri, iktidarın iklim krizi karşısında çözüm arama samimiyetini anlamak için söylediklerine değil yaptıklarına bakmak gerekiyor. Örneğin, Muğla'daki üç termik santral hakkında yargı kararına rağmen kapatmama kararı bunun bir örneğidir. İktidar iklim krizini gerçekten dert etseydi bu santralleri yıllar önce kapatması gerekliyordu. AKP iktidarının iklime, çevreye, doğaya bakışına göre, parasını veren her şeyi satın alabilir, ödediği kadar tahrip edebilir; iklimi bozma hakkını satışa çıkarıyorlar. İktidar karbon piyasası oluşturmak için bir düzenleme yapma girişiminde, bunun anlamı şu: Parasını ödeyen, atmosfere karbon salma hakkını satın alabiliyor, iklim bile alınıp satılabilen bir nesne hâline getirilmeye çalışılıyor.

Sayın milletvekilleri, bu Bakanlık kendine "Çevre Bakanlığı" diyorsa havasıyla, suyuyla, iklimiyle, ormanıya tüm ekosistemi içine alan bir koruma politikası gerçekleştirmesi gerekir. AKP iktidarı dönemi boyunca her yıl yaklaşık 400 milyon metrekare alan orman vasfını kaybetmiştir. Daha geçtiğimiz hafta, tek adamın imzasıyla 11 ilde 1 milyon metrekareye yakın alan orman dışına çıkarıldı. Bu alanların yarın öbür kısmıyla ilgili de neler yapılacağını herkes biliyor, tabii ki imara açılacak. Bu iktidarın çevreyi "şehircilik" dediği inşaatçılığa meze ettiği çok açık bir şekilde gözüküyor. AKP'nin şehircilikten anladığı tek şey var; beton, inşaat ve rant. Bakın, bunu yaparlarsa, Bakan bunu yaparsa AKP iktidarının kayyumunu neler yapmaz ki? Batman'da 19 Kasım'da sağanak yağış sele dönüştü, Batman'ın bir yanı sele teslim oldu; yaşanan sel felaketinde yurttaşlarımız hayatını kaybetti, onlarca aile evsiz kaldı. "Bunun konumuzla ne ilgisi var?" dersiniz; orada İluh Deresi var, bu dere hem kötü kokuyor ve aynı zamanda her türlü olumsuzluğu yaşıyor, yağış sırasında taşkınlarla yol açıyor. Seçimle işbaşına gelen HDP'li belediye bu derelerin ıslahı için çalışma başlatmıştı, AKP'nin atadığı kayyum ise bu çalışmaları sürdürmediği gibi bölgeyi rezerv alanı olarak ilan etti.

Yine, Botan Çayı kenarında ve Van Gölü'nde AKP'li kayyum belediyeleri tarafından dökülen çöpler ekosisteme zarar veriyor, çay kenarına ve Van Gölü'ne dökülen çöpler etrafında ağır bir koku yayılıyor, rüzgârın etkisiyle bu kokular daha çok yayılmaya devam ediyor. Üstelik, Botan Çayı'ndan içme suyu olarak da yararlanılıyor. HDP Belediyesi döneminde başlatılan ve 2021 yılında tamamlanan Entegre Katı Atık Bertaraf Tesisi dururken Çatak Belediyesi çöplerini Botan Çayı'na, Erciş Belediyesi de çöplerini Van Gölü'ne döküyor; her 2 belediye de AKP'nin kayyum atadığı ve yönettiği belediyeler. Çöpleri tesise götürmeyi maliyetli buldukları için en yakın yerlere boşaltıyorlar. Oysa asıl büyük maliyet doğanın katledilmesi. AKP'li kayyumlar doğayı en ucuz şey olarak görüyorlar. İşte AKP'nin şehircilik anlayışı böyle; işte kayyum yönetimi, işte demokrasi anlayışı.

Sayın milletvekilleri, 6 Şubat depreminin acısı hâlâ çok taze. Bu iktidar 2018'de bir imar affı çıkardı. Deprem bölgesinde, 10 ilde imara aykırı olarak 300 bine yakın konuta "Oturulabilir." denildi ve ruhsat verildi. İktidarın göz yumduğu bu binalar insanlarımızı mezar oldu. Üstelik, dönemin Bakanı övünerek çıkıp imar affı karşılığında 7,5 milyar lira topladıklarını söyledi. Bunu söylerken de açıkçası utanmadı.

İktidar, geçtiğimiz günlerde depremi de bahane ederek Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'da bir değişiklik yaptı. Yapılan değişiklik yerleşim yerlerini rezerv alan ilan etmenin önünü açtı. Bu uygulamanın ilk örneği de deprem bölgesi olan Hatay'da hayata geçirilmeye çalışılıyor. Hani derler ya "Koyun can derdinde, kasap et derdinde." diye, AKP iktidarı aynı bu zihniyette; millet can derdinde, sizin şehircilik anlayışınız rant derdinde.

Sayın milletvekilleri, yasadaki rezerv alanı değişikliği konusunda Sayın Bakan televizyona çıkıp "Kimsenin malında mülkünde gözümüz yok." dedi ama aynı programda gerçek niyetini de ağızdan kaçırdı. Hasarlı binaları dönüştürdüklerinde, ödeme yapmayan vatandaşlar o evleri çocuklarına miras bırakamayacak. Spiker bunu sorduğunda Bakan diyor ki: "E, olacak o kadar." İşte, bunların şehircilik anlayışı böyle. Bu anlayıştaki bir iktidarın ne çevre umurunda olur ne de sağlık ve güvenli bir şehircilik ne de halk. Lafa geldiğinde mangalda kül bırakmayan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, çevre ve doğa katliamıyla ilgili şimdiye kadar ne sorulduysa lafı dolandırdı ya da sorularımızı duymazlıktan geldi. Komisyon görüşmeleri sırasında Bakana İç Anadolu'da kuruyan göller ve neden önlem alınmadığı soruldu. Bakanlığın bütün göller için verdiği cevap şöyle: "İklim değişikliği olduğu için kuraklık var ve göl suları çekildi." Peki, o zaman iklim değişikliğine neden olan termik santrali neden kapatıyorsunuz? Bakanlık yine topu taca atıyor. "Onlar ÇED dışı olduğu için." diyor. Ne kuruyan göller konusunda bir şey yapıyorsunuz ne de iklim değişikliğini önleme konusunda samimi çabanız var. Gerçekten, çevre için siz ne yapıyorsunuz? Yine, Komisyon çalışmaları sırasında 3 ayrı milletvekili Bakana Akbelen'de neden orman katliamı yapıldığını sordu. Bakanlığın hepsine verdiği standart bir cevap var: "Yeniköy Termik Santrali 1986'da devreye alındı." diyor. 1993'teki yönetmeliğe göre de bu santraller ÇED dışıymış. ÇED yönetmeliği buna izin vermiyor olacak. Torba kanun çıkarmaya gelince hızlısınız, iktidara geldiğiniz günden bu yana ÇED yönetmeliği tam 15 kez değişmiş durumda. Yönetmeliği değiştirmeyi mi beceremiyorsunuz da ÇED yönetmeliğine bahane buluyorsunuz? Dolayısıyla burada samimiyete davet ediyoruz.

Sayın milletvekilleri, Çevre Bakanlığı eylem planında 2030'da emisyon miktarının yüzde 41 azaltılabileceğinden bahsediliyor. Bu konuda dikkatinizi şu noktaya çekmek istiyorum: Emisyonu yüzde 41 azaltma demek... Herkes sanıyor ki bugünkü rakam yüzde 41 aşağı inecek. Oysa öyle değil hedefi tam tuttursalar bile 2030'da, 2053'e kadar emisyon miktarı artmaya devam edecek. Kavramlarla oynamakla yetinmeyin, gerçekleri söyleyin. Bakın, Türkiye 2021'de atmosfere 564 milyon ton karbondioksit yayıyor, Hükümet ise "2030'da atmosfere salınacak karbondioksit miktarı en az 400 milyon ton civarında olacak." diyor. Geçtiğimiz hafta sonuçlanan COP 28 Zirvesi'nde Türkiye fosil yakıtlardan çıkış konusunda ilk günden itibaren hep karşı çıkan ülkelerin başında yer aldı. Hem "sıfır emisyon" diyeceksiniz hem fosil yakıtlardan çıkışa karşı çıkacaksınız. Bu nedenle, bakılırsa açık bir tutarsızlık var. Çevre Bakanlığını çevre ve iklim konusunda samimiyete davet ediyoruz.

Sayın Milletvekili, Uluslararası COP 28 Zirvesi bu yıl Dubai'de yapıldı. COP 28 birçok bakımdan farklı düşündüğümüz, muhalif olduğumuz yanları olan bir zirve fakat yine de iklim krizi karşısında devletin ortak kararlar çerçevesinde hareket etmesi açısından bu toplantıları biz de izliyoruz. Türkiye 12 Aralıkta biten Dubai'deki COP 28'e 1.045 delegayla katıldı ancak zirvede başta fosil yakıtlar olmak üzere bütün kararlara itiraz edildi. 12 karar alındı, bunun 9 tanesine Türkiye şerh koymuş durumda ve bildiriye imzalamamış durumda. Bunların başında da fosil yakıtlarla ilgili konu geliyor. Öte yandan şunu da merak ediyorum: Dubai'ye 1.045 kişiyle gittiniz, herhangi bir karar almadan geldiniz. Buraya gezmeye mi gittiniz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

İBRAHİM AKIN (Devamla) - Gerçi imza atsanız bile bunlara uymuyorsunuz ama şunu söylemek isteriz son olarak, Sayın Bakana buradan bir şey daha sormak istiyorum: Yurttaş ekokırım yasa tasarısını 29 bin imzayla bu Meclise sundu. Biz bunu çok önemli ve doğru buluyoruz ve arkasında olduğumuzu ifade etmiştik. Bu konuda Bakanlığın herhangi bir çalışması söz konusu mudur?

Biz bu ülkenin bütün kaynaklarının, parasının pulunun şirketlerden, sermayeden, bir avuç zenginden yana kullanılmasına karşıyız; insanı, emekçileri, doğayı, iklimi, bütün canlı yaşamını gözetken bir bütçe olmasını istiyoruz. Bu toplumdaki her insanın sağlıklı, güvenli, yaşanabilir bir konutta, çevre dostu kentlerde yaşama hakkı var. Havanın, suyun, toprağın, doğanın hakları var. İktidarın bütçe teklifini bu bakımdan kabul etmiyoruz. DEM PARTİ olarak bu bütçeyi kabul etmemiz mümkün değil. Buna karşı tutumumuzu açık bir şekilde ifade ediyoruz.

Partim ve şahsım adına saygılarımı sunuyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Van Milletvekili Mahmut Dindar’a aittir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA MAHMUT DİNDAR (Van) – Genel Kurulu ve halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Tapu ve Kadastro Kurumunun bütçesi üzerine konuşuyoruz. Halkın ve kamu hazinesinin mal varlığı Tapu ve Kadastro kayıtları üzerinde tutulmaktadır. Bu yönüyle Tapu ve Kadastro çok önemli bir kurumdur, kayıtları titizlikle tutulmalıdır. Ancak kurumun Sayıştay raporları incelendiğinde her yıl onlarca usulsüzlüğün yapıldığı görülecektir. En son açıklanan 2022 raporunda Van’da tapu kadastro hizmeti verilen bina da tapu kayıtlarında arsa olarak geçmektedir. Sayın Bakan, birçok yerde olduğu gibi Van’da da tapu kadastro alanında birçok sorun yaşanmaktadır. Tapu devirlerinde alınan tapu harçları çok yüksektir, tapu kurumu her yıl kâr açıklamaktadır, bu iş devlet için bir gelir kapısı gibi görülmektedir; bu doğru bir uygulama değildir. Bu kapsamda, yüksek kiralardan kurtulmak için ilk evini alan yurttaşlara tapuda bir muafiyet ve bir harç indirimi uygulanması gereklidir. Sayın Bakan buradayken sormak istiyorum: Bu konuda bir düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz?

Birçok yerde “Web-Tapu” başvuru sorgulama ekranlarında sorun yaşandığı ifade edilmektedir. Yurttaşlar tapu müdürlüklerine erişemiyor, telefonlara cevap verilmiyor, bu dijital çağda erişim sorunu derhâl çözülmelidir.

Tapu ve kadastroda güncel bir sorun da kamulaştırma bedelleriyle ilgilidir. Davanın açılış tarihini esas alan mahkemeler, dört beş yıl süren davalarda karar aşamasına geldiğinde taşınmazın güncel bedelinin çok altında kararlar çıkarmaktadır. 2018-2019 rayiç bedelleriyle açılan davalara 2023 yılında karar verilmekte ve halkın arazileri pul fiyatına kamulaştırılmaktadır.

Sayın Bakan, Van’da tapu kadastro ve imarla ilgili çok ciddi hukuksuzluklar yaşanmaktadır. İmar Kanunu’nun 18’inci maddesi kapsamında, halkın arazileri bedelsiz olarak alınmaktadır. Bunların başında, Van Çevre Yolu’nun yapımı kapsamındaki arazilerin âdeti gasbedilmesi gelmektedir. Binlerce yurttaşımız bu kapsamda sorun yaşamaktadır. Buradaki tek sorun arazilerin bedelsiz gasbedilmesi de değildir; aynı zamanda, kullanılmayacak şekilde parça parça edilmekte ve insanlar birbirine düşürülmektedir. Yoksul halkımızın binbir zorlukla alabildiği arazilerin yüzde 45’ine el konuluyor, sonra geriye kalan parsellerde 5-6 kişinin birbirine ortak edildiği durumlar açığa çıkıyor. Bu durum komşular arasında ciddi kavgalara, hatta ölümle sonuçlanacak tartışmalara neden oluyor. Bu süreç halkımızı mağdur etmektedir, gecikmeksizin çözülmelidir. Halkın arazileri çevre yolu kapsamına giriyorsa kamulaştırma bedelleri güncel fiyatıyla ödenerek yapılmalıdır.

Sayın Bakan, yasa gereği kıyıda 100 metreye kadar yapılaşmanın yasak olduğu belirtilmesine rağmen Van Gölü sahilinde bu kural uygulanmamaktadır. Kıyı Kanunu’nu uygulaması gereken kamu kurumları başta olmak üzere, birçok kişi ve kurum Van Gölü sahilinde otel, eğitim ve dinlenme tesisi adı altında birçok tesis yapmıştır. Bu yapılaşma Kıyı Kanunu’nu ihlal etmektedir. Bu kapsamda, bu alanda tapusuz, ruhsatsız ve yasa dışı olan tüm bu yapılar belli bir süre zarfında yıktırılmalı ve yenilerinin inşasına izin verilmemelidir. Halkın yararlanmasına açık olmayan ayrıcalıklı ve ücretli bir kullanım söz konusudur. Yasa gereği bu yapılar halkın kullanımına açılmalıdır çünkü kıyı herkesin eşit ve serbest yararlanmasına açık olup buralarda hiçbir yapı yapılamaz. Yasada, kıyılarda, kıyıyı değiştirecek boyutta kazı yapılamayacağı düzenlenmiştir. Yine yasaya göre “Kıyıda kum, çakıl vesair alınamaz veya çekilemez.” düzenlemesi varken Van Gölü kıyılarında taş ocakları işletilmekte, moloz, toprak, çöp gibi kirletici etkisi olan atık ve artıklar Van Gölü’ne dökülmektedir. Van Gölü havzası kurulması amacıyla Meclise sunduğumuz kanun teklifi ilgili komisyonlarda bekletilmektedir.

Sayın Bakan, lütfen dinleyin; coğrafyamız, çok büyük bir değer olan Van Gölü’nün sahilleri kayyumlar ve sermaye için rant alanı olarak talan edilmektedir. Van Edremit Sahili’nde geri dönülemez şekilde bir yıkım ve talan yaşanmaktadır. Özel bir işletme olan Merit Şahmaran Otelı kayyumlardan aldığı yetkiyle keyfi bir şekilde sahili doldurmaktadır Sayın Bakan. Bugün Van Emek ve Demokrasi Güçleri bu konu hakkında açıklama yaptı “Van Gölü’ne dokunmayın!” çağrısında bulundu. Bu çağrıya uyup kayyum ve talan politikasına derhâl son vermelisiniz.

Sayın Bakana soruyorum: Türkiye’nin en büyük gölü olan Van Gölü havzasının birinci derece sit alanı ilan edilip korunması için bir yasa çıkarmayı düşünüyor musunuz?

Değerli halkımız, sürgün, tenkil ve tehric yüz yıllık cumhuriyetin Kürt politikasının özetidir. Bu ülkede haklar, inançlar ve özellikle Kürtler söz konusu olunca kadastro meselesi de hiç de masum olmuyor. Bugün Afrin’e, Rojava’ya saldıran bu iktidar ilk olarak tapu kayıtlarını yok ediyor. Dünyanın dört bir yanından “cihatçı” adı altında topladığı canileri ve katilleri Kürtlerin kadim topraklarına yerleştirmektedir. Binlerce yıldır “Kürt Dağı” diye bilinen Afrin’de Kürtlerin bağlarını, bahçelerini ve evlerini gasbediyorlar. Türkiye’de 90’lı yıllarda köyleri yakılarak boşaltılanlar, yıllar sonra köylerine döndüğünde tahrip edilmiş kadastro kayıtlarıyla karşılaşılıyor. Kendi köyüne dönüp, kendi topraklarında yaşamını devam ettirmek isteyen halklarımız buralara başka yerlerden getirilip yerleştirilen korucu, mülteci insanlarla karşı karşıya getiriliyor.

Değerli milletvekilleri, yüzyıllık kadastro uygulamalarına baktığımızda, kadastro ve tapu kayıtları tahrif edilerek Dersim katliamından sonra sürgün edilenlerin malı ve mülkünün gasbedildiğini, 6-7 Eylül olaylarından sonra İstanbul’da Rumların malı ve mülkünün talan edildiğini görüyoruz. Bugün bile Mardin’de Süryani halkının iki bin yıllık kadim arazilerini gasbetmeye çalışan iktidarla karşı karşıyayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

MAHMUT DİNDAR (Devamla) – Kürtlerin tarihî bir değeri olan Şeyh Sait’e bugünlerde yine kirli bir dil uzatan Fatih Altaylı ailesinin, tapu ve kadastro kayıtlarına göre, Van’da Ermenilere ait arazi ve kiliselerin sahibi olduğu görülüyor. Bu kiliseleri Fatih Altaylı’nın dedesi mi yapmıştır yoksa Osmanlı İttihat Terakkicilerin ve emperyalistlerin iş birliğiyle kırımdan geçirilen Ermenilerin malına, mülküne mi çökülmüştür?

Değerli halkımız, yüz yıllık haksızlıklar tarihiyle yüzleşilmesi gerekirken, bugün kadastro ve tapu kayıtları yandaş devşirme aracına dönüşmüştür. Hazine arazileri, ormanlıklar, meralar, imara yeni açılacak alanlar AKP’nin yandaşları için talan yerlerine dönüşmüştür. Kayyumlar halkın olan bu alanları AKP yandaşlarının talanına açmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT DİNDAR (Devamla) – Bu talan düzenine son vermek için halkımızı, demokratik kamuoyunu ve toplumsal muhalefeti görevi çağırıyoruz.

Saygılar sunuyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigît'e ait.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Sözlerime başlamadan önce, cezaevlerinde rehin tutulan Gülten Kışanak, Selahattin Demirtaş, Leyla Güven, Bekir Kaya şahsında tüm siyasi tutsakları ve bizleri izleyen Türkiye halklarını saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Bugün, Kobani kumpas davası duruşmasında Figen Yüksekdağ yoldaşımız konuştu. Bu dava, aslında, özünde 49'lar davasının güncel bir versiyonudur. Bu davanın hedefi Kürt halkıdır, amacı bir halk iradesinin kırılmak istenmesidir. Yoldaşlarımız bunun farkında, dün olduğu gibi bugün de herkes bu noktada mücadele kararlılığındadır. Bu sebeple, bugün Sincan'da, mahkeme salonunda despot bir anlayış bir kez daha Figen yoldaşımız tarafından yargılandı, onun şahsında direnen tüm yoldaşlarımızı saygıyla selamlıyorum tekrar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Bugün, onlarca mahpus katledilirken adına "Hayata Dönüş" dediğiniz operasyonun da yıl dönümü çünkü bugün her yere yayılan tecritin ilk adımı aslında o zaman atıldı, F tipi zihniyeti dayatıldı. Maraş'ta, yine 100'ü aşkın insanın katledildiği, Alevi halkına yönelik saldırıların da yıl dönümü. Elbette, bu katliam organize bir katliamdı çünkü üzerinden kırk beş yıl geçmiş olmasına rağmen sağlanmadı, cezasızlık politikası maalesef bitmedi.

Katliamlarda yaşamını yitirenleri de saygıyla anarken unuttuğumuzun ve unutturmayacağımızın altını bir kez daha çizmek istiyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, Hava Kirliliğiyle Savaş Haftası'ndayız, ekolojik enkazın bir sonucu da aslında bu hava kirliliği. 2022 Dünya Hava Kirliliği Raporu yayımlandı, 131 ülke ve 7.323 kentin hava kirliliği değerlerinin analiz edildiği bu raporda Türkiye 45'inci sırada yer alıyor, Avrupa kentleri arasında ise Türkiye 6'ncı sırada.

Yine, yakın zaman önce Temiz Hava Hakkı Platformu tarafından yayımlanan "Kara Rapor 2022" hava kirliliği ve sağlık etkileri çalışması da açığa çıkarıldı, ortaya konuldu; mümkünse Sayın Bakana da bunu incelemesini öneriyorum. Burada görüldü ki hava kalitesi ölçüm istasyonlarından yeterli veri sağlanamıyor maalesef çünkü 2020 ve 2021 yılında istasyonlardan alınan verilerin yüzde 49'la sınırlı kaldığı ifade edilmekte. Dolayısıyla, hava kirliliğinde ilk sorunun şeffaf ölçüm ve güvenilir veri eksikliği olduğu görülmekte.

Dünya Sağlık Örgütü hava kirliliğinin dünya genelinde her dakikada 13 kişinin ölümüne yol açtığını ortaya koyuyor. Yaşadığımız kentleri düşündüğümüzde maalesef ürkütücü bir tabloyla da karşı karşıyayız. Bakanlık varsın NEFES programıyla hava kalitesinin ölçüleceğinin müjdesini versin ama esas sorun, hava kalitesinin ölçüm istasyonlarından yeterince alınmadığıdır. Öncelikle mevcut istasyonlarla ilgili sorunların çözülmesi gerekiyor ve yurttaşların şeffaf bir biçimde bu noktada bilgilendirilmesi gerekiyor; bunun yanında, hava kirliliğini tamamen ortadan kaldıracak tedbirlerin de en kısa süre içerisinde açıklanması ve hayata geçirilmesi gerekmektedir. Bu anlamda, Türkiye, hava kirliliğine karşı başarı sağlayan dünya deneyimlerinden de yararlanabilir; örneğin, Almanya'da Stuttgart önemli bir sanayi merkezi, ciddi oranda sanayi kuruluşları bulunmasına rağmen aynı ölçüde ciddi bir yeşil alana da sahip bir yer. Geçmişte hava kirliliği ve yeşil alan kaybı sorunu yaşayan bu kent nasıl olur da bu noktaya geldi? Şu şekilde geldi: Onlar sadece "patron, sermaye, müteahhit" demediler, yurttaşın şehir hakkına kulak verip yıllar içerisinde imar düzeni ve yeşil alan çalışmalarıyla hava kirliliğini de ortadan kaldırdılar. Tabii, AKP iktidarında bırakın şehir hakkını, seçim hakkımız bile maalesef ortadan kaldırılmış durumda. Bu anlamda, Kürt kentlerinde kayyumların varlığı doğayla barışık kentlerin yaratılmasının önünde de büyük bir engel ve bunu ortadan kaldıran bir politika.

Buradan halkın iradesine kayyum atanmış seçim bölgesi Van'dan da bahsetmek istiyorum. İklim krizinin bir sonucu olarak yağış rejimleri de değişmekte; Başkale ve Erciş'te neredeyse yılın aynı anında birçok sel olayı yaşandı. Belediyelere atanan kayyumların ne halkı uyardığı ne de önlem aldığını gördük buralarda. Kentimizin altyapısı da tahrip edilirken en ufak yağmurda bile sokak ve caddelerimiz maalesef göle dönüşüyor. İktidara şunu söylemek istiyorum: Van zaten göl bakımından oldukça zengin bir il, siz yeni göller oluşturmaktan vazgeçin, gelin, Van Gölü'nün çevresinde birleşelim çünkü gerçekten Van Gölü risk altında. Bunu hep birlikte kurtarabiliriz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Yine, hava kirliliği günlük yaşamda hissedilmese de sağlığa olan etkisi uzun vadede kendini ortaya koyuyor. Buna karşı mücadelede yerel yönetimler kritik bir noktada ama kayyumlar aracılığıyla belediyeler ve halk arasına ciddi bir duvar örülmüş durumda.

Van'da ciddi bir hava kirliliği söz konusu, özellikle de soğuk ve uzun kış günlerinde, kış mevsiminde bunu daha yaygın bir şekilde görüyoruz. Aslında Van'da büyük ölçekli bir sanayi kuruluşu da yok ama buna rağmen temiz bir hava da söz konusu değil. Temiz Hava Hakkı Platformu'nun raporuna göz attığımızda Van'da ulusal ve Avrupa Birliği mevzuatının üstünde bir kirlilik olduğunu görmekteyiz. TMMOB'un 2022 Raporu'nda da partikül maddelerle ilgili üst limitin onlarca kez aşıldığı ifade ediliyor. Raporlara göre Van, Ağrı, Iğdır, Batman ve Şırnak en kirli havayı soluyan kentler arasında. Dolayısıyla bizler temiz hava solumuyoruz.

2020-24 Van İli Temiz Hava Eylem Planı'nı da inceledim ben Sayın Bakan, orada bile hava kirliliği envanteri çalışmasının yeterli olmadığı vurgusu yapılıyor, partikül madde limitinin birçok defa aşıldığı tespiti de mevcut. Eylem planında Van'da sadece 1 tane hava kalitesi izleme istasyonunun olduğunun da yetersiz olduğunun da buradan bir kez daha altını çizmek istiyorum.

Kürdistan kentlerinde doğal gaz olması kimseyi yanıltmasın, örneğin Van'da her yıl 600 bin tondan fazla kömür yakılıyor. Bunun büyük çoğunluğu diğer illerimizde de zaten açığa çıkmış durumda. Bu kömürlerin çoğu kalitesiz kömür, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından dağıtılan bu kömürde kükürt oranı çok yüksek, yıkanmamış bir kömür türü. Bunun yanında doğal gaz pahalyken, zamlar yağmur gibi yağarken insanlar nasıl doğal gaz kullansın? İfade ettiğimiz kentlerin birçok noktasında zaten hâlen doğal gaz yok; kentlerimiz sosyoekonomik açıdan geri bırakılmış, işsizlik ve yoksulluk yüksek düzeyde. Bu nedenle, ısınmada kömür, odun, fosil gibi yakıt kullanımının hâlen yüksek düzeyde olduğunu biliyoruz.

Sonuç olarak, bu alanlarda kent uzlaşısını inşa etmek zorundayız; bunun yolu da öncelikle sizin bu kayyum zihniyetinizden, bu kayyum politikalarınızdan vazgeçmenizdir. Bu itibarla, Hükûmete de çağrımızdır: İçinden taşların da çıktığı, kükürt oranı yüksek, kalitesiz kömür göndermekten vazgeçin ve Allah aşkına bunu artık seçim malzemesi olarak da kullanmayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Devamla) – Sizin gönderdiğiniz bu kömürler zaten halka doğru düzgün dağıtılmıyor; onun bile satıldığı son süreçte basına yansıyan haberler arasında.

Sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşamak anayasal bir hak olduğu kadar insani de bir haktır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası İstanbul Milletvekili Özgül Saki'de.

Buyurunuz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) – Değerli milletvekilleri, ta 1848'de Karl Marx "Ekonomik kriz ve

aynı zamanda ekolojik kriz, kapitalist üretim biçiminin doğal sonucudur.” diyordu ve bugün patriarkal kapitalizm kendi sermaye birikim krizini aşmak için bir bütün olarak ekosisteme savaş açmış durumda. Şu anki durumu sadece “iklim değişikliği” diyerek geçiştiremeyiz. Ciddi bir iklim krizi ve ekolojik yıkımla karşı karşıyayız.

Bakın, şimdi, AKP politikaları bu yıkımı nasıl derinleştiriyor, bir bir görelim: Daha iki gün önce Birleşmiş Milletler İklim Zirvesi COP28 sona erdi. Zirve sonunda ortaya çıkan anlaşma metninde fosil yakıtlardan temiz enerjilere geçilmesi gerektiği konusunda uzlaşıldı. 2050’de net sıfır emisyon hedefine ve bu amaca ulaşmak için 2020’li yılların kilit önemde olduğuna vurgu yapıldı ve bu anlaşmalara AKP de onay verdi. Onay veren AKP iktidarı bakın ne yapıyor? İktidarda olduğu yirmi bir yılda çevreyi ve doğayı koruyan kanunları bir bir değiştirdi; rant, talan politikalarıyla ülke coğrafyasında ciddi ekolojik yıkıma yol açtı. Bize de çözüm olarak poşet toplamayı öneriyor. Marketlerde 25 kuruş poşete ödeyerek “Biz, iklim krizini durdurabileceğiz.” deniyor, aklımızla resmen dalga geçiliyor.

AKP iktidarı daha ilk yıllarında çevre, turizm, maden, imar, orman gibi birçok konuda yasal düzenleme yaparak “sürdürülebilir kalkınma” ve “Kullanan, kirleten öder.” gibi içi boş kavramlarla bizi sermayenin sınırsız talan, sömürü, kirletme imtiyazlarıyla baş başa bıraktı. Bakın Orman Kanunu’nda 2003’ten 2023’e kadar geçen sürede 32 defa değişiklik yapıldı. En son 2 Kasım’da Turizmi Teşvik Kanunu’nda değişiklikler içeren torba yasayla Orman Genel Müdürlüğü ve Millî Parklarda kalan son yetkiler de Kültür ve Turizm Bakanlığına devredildi. AKP iktidarı her zaman olduğu gibi yine sermaye için torbadan rant çıkartmayı başardı. Yeni turizm alanı yaratmak için korunan alanların sermayeye tahsisinin önü açıldı. Ekolojik yıkım sürerken, iktidar, Türkiye’nin dört bir yanında mega projelere, madenlere, HES’lere, termik santrallere feda ettiği milyonlarca hektar alanı yok ederken sembolik ağaç dikimleriyle ne kadar çevreci olduğunu göstermeye çalışıyor; trajikomik oluyor, yapmayın böyle şeyler.

Bakınız, Maryland Üniversitesi Küresel Orman İzleme Örgütünün verilerine göre Türkiye 2001’den 2022’ye kadar 678 bin hektar ağaç örtüsünü kaybetmiştir. Bu da 2000 yılından bu yana ağaç örtüsünde yüzde 6,7’lik azalmaya denk geliyor. 2012-2022 yılları arasında 57.359 tahsis işlemiyle 382.972 hektar orman alanı ormancılık dışı kullanıma tahsis edilmiş. Son on yılda tahsis işlemlerinin yaklaşık yüzde 45’i madencilik sektörüne peşkeş çekilmiş durumda. AKP’nin iktidara geldiği 2002 yılında 41 milyon 196 bin hektar tarım arazisi mevcutken 2021’de bu arazi toplamı, çayır ve meralar dâhil edilmesine rağmen 38 milyon 63 bin hektara gerilemiştir. Yok olan 3 milyon 135 bin hektar park bugün Belçika’nın yüz ölçümüne tekabül etmektedir.

Peki, bu büyük ölçekli ekolojik kıyıma ses çıkaranlara, itiraz edenlere ne yaptı bu iktidar? Polis zoruyla, gözaltılarla, tutuklamalarla bastırmaya çalıştı. Sırf yaşadığı çevreye sahip çıkmak için mücadele edenler terörist ilan edildi, hatta katledildi. Hopa’da hidroelektrik santraline karşı direnirken biber gazıyla katledilen Metin Lokumcu’nun hatırası hâlâ aklımızda. 2013 yılında aslında yaşama, doğaya, ağaca, ekosisteme sahip çıkanların direnişi olan Gezi’de polis şiddeti 10 kişinin yaşamını çaldı, 36 kişi atılan gaz kapsülleriyle gözünü kaybetti; iktidar hâlâ Gezi’nin intikamı için birçok arkadaşımızı cezaevlerinde tutmaya devam ediyor. Peki, ne oldu; şimdi elimizde ne var? Şantiye alanına dönmüş kentler, kimyası bozulmuş toprak, kimyasalların bulaştığı sular ve sular altında bırakılan tarih ve kültür. Artvin Arhavi ilçesinde Kamilet Vadisi’nde HES’ler suları çamura boyuyor. Daha dün AKP Milletvekili Cantürk Alagöz’ün şirketinin işlettiği madenin atık havuzu patladı Harşit Vadisi’nde, Derin Dere’de artık zehir akıyor. Kuzey Ormanları AKP’nin mega projelerine feda edildi. Alplerden sonra oksijenin en fazla olduğu yerler arasında bulunan Kaz Dağları “Alamos Gold” isimli Kanadalı altın şirketinin AKP’yle birlikte altın sevdasına kurban edildi. On iki bin yıllık tarihî Hasankeyf’in kurulduğu mağaralar ve Selahaddin Kalesi sular altında bırakıldı. Cengiz Holdingin göz diktiği Artvin Cerattepe’de yıllar yılıdır halk katledilen ormanları korumaya ve maden ocaklarına karşı direnmeye devam ediyor. Akbelen Ormanları’nda yok edilen ağaçların yerinde artık şirketlerin iş makineleri kömür ocağı açıyor. “Yerin dibine batsın bu enerji, yerin dibine batsın bu kömür.” diyor köylüler orada. Görüp görebileceğimiz en büyük mega menfaat projesi olan Kanal İstanbul iki kıtanın ekolojisini, doğasını, yaşama alanlarını tehdit ediyor. AKP bütün bunlarla sadece rant iktidarı değil, aynı zamanda bir savaş hükûmeti olarak da doğayı yakıp yıkıyor.

Birleşmiş Milletlere göre ekolojik sorunların yüzde 34’ünün nedeni, savaş ve silah endüstrisi. Atılan her bomba sonrası açığa çıkan sıcaklık toprağın alt katmanlarına kadar yanmasına sebep oluyor. Aynı toprağın yeniden işlenebilir hâle gelmesi için en az yüz yıl geçmesi gerekiyor. Bugün, Cudi’de, Gabar’da, Şırnak’ta “askerî operasyon” adı altında yakılan ormanların, katledilen canlıların haddi hesabı yok. Havan topraklarıyla sadece insanlar, çocuklar ölmüyor, aynı zamanda yaban hayvanlarının, kurdun kuşun canı ve yurdu da yok ediliyor. Bölge bilerek isteyerek ekolojik yıkım politikalarıyla insansızlaştırılmak isteniyor; biz bunu biliyoruz ve buna asla, asla geçit vermeyeceğiz.

Özetle, biz sermayeden, savaştan, çatışmadan yana ısrar edilen her politikanın canımıza, evimize, doğamıza mal olmaya devam ettiğini ısrarla söylemeye devam edeceğiz. İklim krizine karşı çözüm, ekonominin, sistemin ve toplumun bir bütün olarak ekolojik temelde yeniden inşasındadır.

Bakın, 2023 yılı merkezi yönetim bütçesinde programlardan biri de “iklim değişikliği” diye tarif edilen iklim krizi üzerineydi ve bütçe artırılmış geçen yıla göre. Peki “Bu bütçe nereye harcanıyor?” diye bakıyoruz. Eğitim programları, çocuklar eğitiliyor, işte iklim krizi için bilinçlendiriliyor falan ama Sıfır Atık Projesi’yle bize poşet toplatılıyor ama bu arada iktidarın yandaş şirketleri Hanönü’nde, Cerattepe’de, Şırnak’ta toprağa, suya, okyanusa, havaya, her tarafa zehir akıtmaya devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) – Ben, tüm bu ekolojik yıkım karşısında direnen tüm halkları -maden işlerinde katledilen işçiler için- tüm doğa için ve yaşamın eşit, özgür bir şekilde yeniden inşası için mücadele edenleri buradan selamlamak istiyorum ve diyorum ki AKP’nin bu bütçesi ekolojik yıkım bütçesidir, sadece şirketlere peşkeş çekilen bir politikanın ürünüdür ve biz bunun için hep birlikte, dayanışma içinde mücadeleye devam edeceğiz; yaşamımızı, gezegeni AKP’nin politikalarına kurban etmeyeceğiz.

Sevgiyle selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Mersin Milletvekili Perihan Koca’da.

Buyurun Sayın Koca. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA PERİHAN KOCA (Mersin) – Teşekkürler.

Değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen değerli halkımız; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Meclisten jet hızıyla geçirilen afet yasası kapsamında kurulan Kentsel Dönüşüm Başkanlığına dair konuşacağım bugün. Türkçe mealiyle söyleyecek olursam gasp ve el koyma başkanlığına dair konuşacağım. Malum, siz başka dillere tahammül edemediğiniz için ben Bilal’e anlatır gibi tane tane, tek tek Türkçeyle anlatmaya çalışacağım; bakalım, anlayabilecek misiniz?

Değerli hazırun, Türk Dil Kurumunun güncel Türkçe Sözlük’ünde bir malı sahibinin izni ve haberi olmadan zorla alma fiilini karşılayan sözcük “gasp” olarak geçiyor. Tüm itirazlara, tüm tepkilere rağmen bu Meclisten geçirilen torba yasada yer alan Kentsel Dönüşüm Başkanlığı bu anlamıyla kurulduğundan beri gasp suçu işliyor ve işlemeye devam edecek gibi görünüyor çünkü Kentsel Dönüşüm Başkanlığı sahip olduğu yetkilerle insanların yaşam alanlarına, izinleri ve hatta haberleri dahi olmadan zor yoluyla el koyuyor. Hatay’ın Defne, Samandağ ve Antakya ilçelerinde halkın yaşam alanları, kelimenin gerçek anlamıyla gasbedilir vaziyette. Kentsel Dönüşüm Başkanlığı 14 Kasım 2023 tarihinde 6 Şubat depremlerinde yıkımın en ağır yaşandığı Hatay ilimizin

Defne ve Antakya ilçelerinde 207 hektarlık bölgeyi içeren 8 mahalleyi rezerv alan ilan etti. Değerli hazırun, en az 50 bin insanımızın yaşadığı yaşam alanlarından söz ediyorum. Samandağ'daki rezerv alan ilanı ise yılların gaspçılarına taş çıkaracak nitelikte gerçekten çünkü Samandağ'daki rezerv ilanının ardından olayı biraz detaylı bir şekilde incelediğimizde görüyoruz ki rezerv ilanı yasadan çok ama çok önce yapılmış.

Samandağ ilçesinin yani yıkımın görece çok az ama rant potansiyelinin çok yüksek olduğu fotoğrafta gördüğünüz alanda, kırmızıyla çizilmiş olan çarşı alanının büyük bir kısmı rezerv alan ilan edilmiş. Ne zaman ilan edilmiş? 6306 sayılı Kanun'da yapılan değişiklik gerçekleşmeden tam dört ay önce gerçekleşmiş. Önce halkın yaşam alanlarını gasbediyor, sonra bu gasba uygun bir şekilde yasa çıkartıyorsunuz yani minareyi çalan kılıfını hazırlıyor.

Önceki dönem İçişleri Bakanınız, önceki dönem namıdiger suç işleri bakanınız Süleyman Soylu başka bir konuyla ilgili görüşürken aslında buna dair çok güzel bir slogan bulmuştu, yaratmıştı ve demişti ki: "Siz yıkın, kanun peşinizden gelir." Şimdi, aslında siz Soylu'nun üretmiş olduğu bu sloganı siyaset felsefesi hâline getirmiş durumdasınız ne yazık ki.

Değerli hazırun, sizlerle bir belge paylaşmak istiyorum. Bu belgeyi dileyenlere de verebilirim; eylül ayında dağıtım çıkmış bir belge bu. 23 Ağustos günü yani Meclis tatilideyken ve henüz torba yasa gündemde bile değilken yasa dışı bir şekilde Hatay halkının yaşam alanlarının gasbedildiğini gösteren bir belge bu. Bakanlık yapıyor, Soylu'nun söylediği gibi kanun peşinden gidiyor. Bu belgeyle Defne halkını, Samandağ halkını yani depremde bir şekilde sağ kalabilmeyi başarmış bir halkı zorla yerinden ediyorsunuz. Neden yapıyorsunuz bunu? Çünkü orada Arap Alevi halkları yaşıyor. Neden yapıyorsunuz bunu? Çünkü sizin tekçi, inkârcı, imhacı zihniyetiniz bugün demografik yapıyı değiştirmek üzere depremi bir fırsat olarak görüyor ne yazık ki.

Değerli hazırun, değerli milletvekilleri; bakın, bir kısmı hâlen çadırlarda yaşayan, büyük bir çoğunluğu konteynerlerde kara kışı geçirmek zorunda olan, asbeste, ölümcül zehirlere maruz bırakılan bir halk bir taraftan da sürekli sürgün edilme korkusuyla yaşıyor, sürekli gasp korkusuyla yaşıyor, sürekli mezhepçi nefretle şiddet görüyor. Buradan söyleyelim: Bu bir suçtur, bu bir şiddettir. Çünkü depremle birlikte bu insanların tüm yaşamları altüst olmuş durumda, depremle birlikte bu insanlar binlerce yakınını kaybetmiş durumdadır, bu insanlar depremin üzerinden koca bir on ay geçmesine rağmen gündelik ihtiyaçlarına bugün geldiğimiz aşamada erişemiyorlar. Depremın yok edemediği bir halkı siz bu mezhepçi, nefret politikalarınızla, rant politikalarınızla görüyoruz ki yok etmeye çalışıyorsunuz. Bakın, mesele sadece Hatay meselesi değil, mesele sadece deprem bölgeleri de değil, şu anda ülkenin her karış toprağı müteahhitler çetesinin eline pekâlâ geçebilir vaziyette. Yeter ki müteahhitler, siyasetçi abilerinden, ablalarından ricacı olsunlar, sizin onlar için yapamayacağınız hiçbir şey yok. Cengiz istesin AKP yapsın, Kolin istesin AKP yapsın, Limak istesin AKP yapsın, ne de olsa elinizin kiri değil.

Yine, değerli hazırun, bakın, 20 milyonluk şehir, güzelim İstanbul'umuz depreme son derece hazırlıksız vaziyette. Bugün geldiğimiz aşamada İstanbul'un neredeyse her bir karışında işlenmiş kent suçları var. İstanbul halkı birçok uzmanın defalarca uyarı yapmasına rağmen depremle baş başa bırakılıyor, ölümler baş başa bırakılıyor. Bilim insanları sürekli uyarılarda bulunuyor, iktidarı sorumluluk almaya, önlem almaya çağırıyor, yine, Naci Görür Hoca uyarı üstüne uyarı yapmaya devam ediyor; sizse bu uyarıların karşısında gasp yasası dersi çıkarıyorsunuz çünkü işinize ne yazık ki böyle geliyor. Yine, Naci Görür Hoca geçtiğimiz günlerde bir açıklama yaptı ve şöyle söyledi, dedi ki: "Bütün İstanbul'un Avrupa ve Asya yakasında kanalizasyon ve içme suyu altyapısının nerelerde, ne kadar kırılıp kırılmayacağını, nasıl değiştirip deprem destekli yapılabileceğini hesapladım. Yapacağız ama para yok çünkü Hükümet vermiyor. Çünkü yerel yönetim ile Hükümet birbirini çelmeliyor." Deprem gerçeği ne yazık ki iktidar ve muhalefet arasında, yerel yönetim ve merkezî Hükümet arasında siyasi kavgaya kurban ediliyor. İnsanlarımız, İstanbullular bu siyasi kavgaya kurban ediliyor. Bu açıdan bir kez daha hazır Bakanlarımız da buradayken sormak istiyorum: İstanbul'u neden depreme hazırlamıyorsunuz, insanların ölmesini mi bekliyorsunuz? "İnsanlar ölür, biz de rantın olduğu bölgelere çökeriz." diye mi düşünüyorsunuz, hayaller kuruyorsunuz?

Değerli hazırun, bakın, İstanbul'da şimdiye kadar atılmış tek bir adım var, o da rantı yüksek alanların gasbedilmesi. Örneğin, Beyoğlu'nda, müteahhitlerin çıkan yasadan sonra yoklama yaptığı haberlerini aldık. Üsküdar'daki yerinden etmelerin hızlandırıldığını yine öğrendik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

PERİHAN KOCA (Devamla) – Teşekkürler.

Hatırlarsanız, geçen yıl Üsküdar ilçesinde 134 daireden oluşan Türkiye Diyanet Vakfı Eğitim Yatırım AŞ'ye ait 29 Mayıs Sitesi 6306 sayılı Yasa'ya dayandırılarak hukuksuz biçimde rezerv alan ilan edilmişti. Bu, aslında yasaya aykırıydı çünkü o zaman yürürlükte bu yasa yoktu ve riskli alan da değildi. Sürecin hukuksal olarak tıklandığını görünce siz mahkemeyi yanıltmak amacıyla sahte karot raporları çıkardınız, bu da yetmeyince hukuku değiştirdiniz.

Bu fotoğrafa lütfen iyi bakın, sizin oyunlarınızla, hilelerinizle, gasbınızla baş edebilmek için bugün Üsküdar halkı karda kışta kıyamette nöbet tutmaya başladı. Halka bu felaketi yaşatmaya hiç kimsenin hakkı yoktur, halka yerinden edilme korkusu yaşatmaya yine hiç kimsenin hakkı yoktur. Bu gasp başkanlığı derhâl kaldırılmalıdır, Afet Yasası derhâl iptal edilmelidir. (DEM Parti sıralarından alkışlar)

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, İç Tüzük'ün 161'inci maddesinin (3)'üncü fıkrasında Türkiye Cumhuriyeti'nin Anayasa'da düzenlenen idari yapısına aykırı tanımlamalar yapmak yasaklandığından milletvekillerinin bu hususta gerekli hassasiyeti göstermelerini rica ettiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, İç Tüzük'ün 161'inci maddesinin (3)'üncü fıkrasında Türkiye Cumhuriyeti'nin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü esasında Anayasa'da düzenlenen idari yapısına aykırı tanımlamalar yapmak yasaklanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti 7 coğrafi bölge ve 81 ilden müteşekkildir. Türkiye sınırları içerisinde "kürdistan" diye bir yer yoktur. Anayasa'mızın ve İç Tüzük'ümüzün amir hükmü doğrultusunda sayın milletvekillerinden bu hususta gerekli hassasiyeti göstermelerini rica ediyorum.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.42

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.13

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Rümeyza KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 40'ıncı Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36) (Devam)

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Eklî Cetveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uyumluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37) (Devam)

A) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI (Devam)

1) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) İklim Değişikliği Başkanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) İklim Değişikliği Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) KENTSEL DÖNÜŞÜM BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Kentsel Dönüşüm Başkanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

BAŞKAN – 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına yapılan konuşmalara devam ediyoruz.

Zeki Bey, ben Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun tamamladığını zannederek ara verdim, kusura bakmayın.

Sayın Milletvekilim, Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez...

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) – Değerli milletvekilleri, bugün Taybet ananın katledilişinin 8'inci yıl dönümü. Şırnak ilimizin Silopi ilçesinde cansız bedeni günlerce sokak ortasında kalan Taybet anayı ve o dönemde ablukalar sürecinde yaşamını yitiren tüm vatandaşlarımızı saygıyla, minnetle, hürmetle anıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Bilinsin ki hak mücadeleleri hiçbir zaman yerde kalmayacak, katillerinden ve katledilişlerinde emir verenlerden hesap sormaktan asla ama asla geri durmayacağız.

Ayrıca, ekranları başında bizleri izleyen tüm Türkiye halklarını da sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Kentsel Dönüşüm Başkanlığı bütçesiyle ilgili söz almış bulunmaktayım. Umuyorum ki Sayın Bakan da buradadır. Gerçi her ne kadar burada olmasa da uzakta bile olsa birazdan duyacaklarına mutlaka şaşımayacak, kendisi de bizzat Türkiye'deki barınma krizinin farkında; haberdar ve sorumlusudur elbette.

Bakınız, en güncel açıklamalardan birini sizlerle paylaşmak istiyorum. Merkez Bankası Başkanı Gaye Erkan kendisiyle yapılan bir röportajda şu ifadeleri kullanıyor: "İstanbul, Manhattan'dan pahalı olur mu? Biz İstanbul'da ev bulamadık, müthiş pahalı; annelere yerleştik, onların yanında kalıyoruz." Bu ifadeler Merkez Bankası Başkanı Gaye Erkan'a ait. Bir de tabii, popüler tabirle "sade vatandaş" yani yurttaş, aileler, öğrenciler, barınamayanlar ne diyor diye bakalım. Onlar da konut fiyatlarının artış hızından, kiralık ev bulamamaktan yakınıyorlar ve haykırıyorlar, "Kalacak ev bulamıyoruz." diyorlar. Elbette ki Gaye Erkan'ın açıklamalarını yurttaşın açıklamalarının önünde tutmuyoruz ama kriz ekonomisinin baş göstermesine sorumlu kurumlar arasında olan ekonomi yönetiminin kilit isimlerinden Gaye Hanım'ın ve açlık sınırının altında asgari ücretle yaşamını geçirmek zorunda olan milyonların aynı konudan dem vurması sizlere de trajikomik gelmiyor mu?

Değerli milletvekilleri, OECD'nin yayımladığı konut fiyatları istatistiklerine de bakmak gerekiyor elbette. Et fiyatı artışında Türkiye 1'inciliği yine kimseye kaptırmamış her konuda olduğu gibi, her olumsuz konuda olduğu gibi bu konuda da Türkiye 1'inciliği hiç kimseye kaptırmış değil.

Ekonomik krizle birlikte kira ücretlerinde ve konut fiyatlarında yüzde 100'leri aşan artışlar söz konusu. Barınma hakkı en temel insan haklarından biri olmasına rağmen Türkiye bu konuda da bizleri şaşırtmıyor ve bu hakka da erişim sınırlı ve hatta yok olmuş durumda. Geçmişte var olan ve AKP iktidarıyla önü alınamaz bir hâle gelen konut sorununun kökeninde, ev yapımının barınma sorununa bir çözüm olması dışında sermaye biriktirme rejimi ve zenginleşme aracı olarak görülmesinde yatıyor. AKP, politikalarıyla bu anlayışı perçinlemiş hatta bir kural hâline getirmiş durumda ama kendi yarattıkları sorunların çözümleriyle bile utanmadan övünebiliyorlar; evet, utanmadan. Adalet Bakanı "Kira uyuşmazlıklarında ara buluculuk sistemine 76.780 kişi başvurdu ve 32.098'i anlaşmayla sonuçlandı." diye belirtiyor. Ya geriye kalanlar ne olacak? Kira yüzünden birbiriyle çatışan ev sahipleri ve kiracılar ne olacak? Müsebbibi olduğunuz toplumsal huzursuzluğun ve çözümsüzlüğün bedelini kimler ödeyecek?

Sayın milletvekilleri, üzülerek söylüyorum ki AKP, depremi bir fırsat bilerek yol temizliğine girişmiş, daha fazla kâr ve daha fazla sermayedar memnuniyeti için kolları sıvamış durumda.

Evet, değerli milletvekilleri, tam bir ay önce burada, bu Meclisten afet riski altındaki alanların dönüştürülmesine yönelik bir yasa geçti, "Kentsel Dönüşüm" dedikleri ama bizim "rantsal dönüşüm" olarak adlandırdığımız bir başkanlık kuruldu. Rezerv alan ilan edilen her bölgeye keyfi uygulamanın yasal altyapısı hazırlandı çünkü AKP'nin derdi yurttaş değil, bu felaketten bile nasıl kârlı çıkılabilir hesabıdır. Bakınız, artık riskli alana veya yapı raporuna dahi gerek duyulmuyor, rezerv alan olarak ilan edilen yerlerde imar düzenlemeleri tamamen şirketlerin talepleri doğrultusunda şekilleniyor. Yurttaşın binbir zorlukla aldığı evlerin üzerindeki hakkı yok sayılıyor.

Tabii, ev sahiplerinin yanı sıra kiracılara yönelik de büyük bir yok sayma planı devrede. Yakın tarihli bir örnek: İstanbul'da Üsküdar'da Türkiye Diyanet Vakfına ait olan 29 Mayıs Sitesi ve orada yaşayan insanların dramı. Türkiye Diyanet Vakfının bu sitede 110 dairesi bulunuyor, Vakıf on yılı dolan kiracılardan fahiş miktarda kira istiyor ve bakın ne oluyor: Yeni yasa imdatlarına yetişiyor, Vakıf yasaya dayanarak kiracılardan evlerini boşaltmalarını istiyor. Hiç kuşkusuz bu gidişle, saydığımız örneklerin daha da artacağından, yıllar içinde rantsal dönüşüm başkanlığı mağdurlarının daha da çoğalacağından hiç kimsenin şüphesi yok.

Evet, gelgelelim Şırnak'a. Plan ve Bütçe Komisyonunda da Sayın Bakanla bu konuyu görüşmüştüm. 14 Mart 2016'da ilan edilen sokağa çıkma yasakları sonrasında Şırnak neredeyse devlet eliyle yerle bir edildi, 10 bine yakın konut ve iş yeri yıkıldı. Sürecin sonunda, TOKİ ve Şehircilik Bakanlığı iş birliğiyle yapılan konutlardan 5.200'ü zarar gören ailelere teslim edildi. Tabii, TOKİ evlerinin dağıtımında iktidara yakın kişilerin, AKP'li yöneticilerin akrabalarının kayırıldığına ve iltimas geçildiğine tüm Şırnak halkı da şahittir. Evleri ve dükkânları yıkılan bine yakın ailenin zararları karşılanmamış, etap dışı dediğimiz durum ortaya çıkmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Devamla) – Bu ailelere yıkılan evlerin yerine değerinin çok çok altında komik rakamlar teklif edilmiştir, hakları yenmiştir, evlerinin yıkılması yetmezmiş gibi bir de bu zulümle karşı karşıya kalmışlardır. Karara itiraz eden bazı aileler yargı yoluna başvurmuş ve davalarını kazanmış olmalarına rağmen, iki yıldır atılmış, herhangi bir somut adım bulunmamaktadır. Vakit kaybedilmeden etap dışı kalan Şırnaklıların tüm zararlarının tanzim edilmesi gerekiyor, evlerinin teslim edilmesi gerekiyor. Hem evi yıkılan hem evsiz kalan yurttaşlara yaşatılan zulmün son bulmasıdır talebimiz. Bu talebe verilecek cevabı elbette ki bir lütuf olarak görmüyoruz, hem devletin hem de Bakanlığınızın asli bir görevidir diyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Şahıslar adına ilk söz, lehinde, Konya Milletvekili Mehmet Baykan'a aittir.

Buyurun Sayın Baykan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET BAYKAN (Konya) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sözlerimin hemen başında, bugünün İnşaat Mühendisleri Günü olduğunu söyledi arkadaşlar, Meclisimizde bulunan inşaat mühendislerimizin ve ülkemizdeki inşaat mühendislerimizin gününü kutluyorum.

Sizi ve Gazi Meclisimizin değerli üyelerini, Kıymetli Bakanlarımızı, bürokrat arkadaşlarımı saygıyla selamlıyorum.

12 bütçeyi ve bir o kadar kanun görüşmesini ve kanun yenilemesini Spor Genel Müdürü olarak Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde geçirmiş bir kardeşiniz olarak bugün 13'üncü bütçede Konya Milletvekili olarak huzurlarınızda konuşuyor olmanın mutluluğunu yaşıyorum.

Son yirmi yılda spor alanında yapılan işleri, devrimleri, atılımları burada tek tek anlatmak için maalesef süre yetmez, ben sadece önceden hayal olup şimdi gerçekleşen konulardan bahsedeyim. Modern spor tesisleri, federasyonların artan bütçe imkânları, branşlarının içerisinde gelen 40'a yakın federasyon başkanı, sporculara sağlanan imkânlar, başarılı 8 bin sporcuya maaş, özel liselerde, vakıf üniversitelerinde yüzde 100 burs, memuriyet imkânları, amatör spor kulüplerine milyonlarca liralık yardım ki bunların içinde ilk 6'da İstanbul, Ankara, İzmir Büyükşehir Belediyesi spor kulüplerinin de olduğunu ve her şeyin objektif yürüdüğünü ifade etmek istiyorum. Hiç akılda olmayan bu işlere artık alıştık, hepimiz alıştık. Artı, voleybol gibi hem kulüp takımı hem Millî Takım düzeyinde dünyanın zirvesinde olduğumuzdan, basketbol gibi kadınlar ve erkeklerde Avrupa şampiyonu olduğumuzdan, biz iktidara gelene kadar ülkemizde ismi dahi telaffuz edilemeyen modern pentatlon gibi pek çok alanda, olimpiyata sporcu gönderdiğimizden, jimnastik gibi bir temel branşta, ata sporumuz olan okçulukta dünya ve olimpiyat şampiyonu çıkardığımızdan, yüz yılı geçkin olimpiyat tarihimizde 2020 Tokyo Olimpiyatları'nda madalya rekoru kırdığımızdan, paralimpik sporcularımızın altın madalya kazandığından -yine bizden öğrendiğiniz- goalball ve paralimpik masa tenisi, kadın boks ve güreşi gibi yıllarca ötelenmiş işlerden bahsetmeyeceğim. Olimpiyat madalyası aldığımız 6 branşı 9'a çıkardığımızdan, katıldığımız branş sayısını 20'nin üstüne çıkardığımızdan ise hiç bahsetmeyeceğim, ben size bu başarıların arkasında ne olduğunu anlatmaya çalışacağım. Bakınız, eski usul, bir antrenör, bir sporcu, Köroğlu-Ayvaz yerine şimdi, sporcusu, antrenörü, psikoloğu, beslenme uzmanı, kondisyoneri, fizyoterapisti, sporcu performans testiyle tam tekmil sporcular yetiştiriyoruz. Bizim ülkemizde özellikle kadınlarımız başta olmak üzere, her alanda olduğu gibi gençlerimizin sporda da kendilerine uygun ortam sağlandığında dünyaya rahatlıkla meydan okuyabildiğini söylemek istiyorum. Bilimsel yaklaşımla -sporda başarı rastgele olmuyor- ilkökul 3'ten itibaren sportif yetenek taramasına aldığımız çocuklarımızı sırasıyla sporcu eğitim merkezlerimize, Türkiye olimpiyat hazırlık merkezlerimize ve olimpiyat hazırlık merkezlerimize alıyoruz. 1999 ve 2008 yılı spor şuraları ile 2012 yılında yaptığımız çalıştay çıktılarının tamamının artık yürürlükte olduğunu ifade etmek isterim.

Bir diğer konu modern spor tesisleri ve altyapı yatırımları. Yıl 1998, Konya'da Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu Başkanımı. Zamanın Konya İl Müdürü Necati Yeğenoğlu bir amatör saha yaptı, bütçesinin yarısı Spor Toto'dan yarısı o gün için Konya'da faaliyette bulunan holdinglerden geldi. Sadece bir amatör sahanın açılışına zamanın Genel Müdürü merhum Tevfik Sarpkaya 2 yardımcısıyla birlikte geldi. Türkiye'de AK PARTİ iktidarları döneminde amatör maçların oynandığı futbol sahası sayısı 500'den 1.500'e çıktı, yüzde 46 olan toprak-çim oranı artık yüzde 99, kalan 20 civarındaki toprak sahanın da önümüzdeki günlerde tamamlanacağını biliyoruz. Ben bu sahalarından bir tanesini açamadım Genel Müdür olarak; zira, bin sahanın hangisine yetişeceksiniz, Cumhurbaşkanımız, Başbakanımız tarafından toplu açılışlarla bu sahalar açıldı. Yıllarca, "Türkiye'nin üç tarafı denizlerle çevrili niye yüzücü yetiştiremiyoruz?" dedik de Türkiye'nin 42 ilinde olimpiyat ya da yarı olimpiyat havuz olmadığını ve sporcunun, bir spor disiplini olarak yüzücünün havuzda yetiştiğini göremedik. Artık, ülkemizin hiçbir ilinde olimpiyat ya da yarı olimpiyat havuz eksik olmadığı gibi -portatifleri saymıyorum- 300'ü aşkın yüzme havuzuyla ilçelerimize, beldelerimize kadar gençlerimize, kadınlarımıza hizmet verdiğimiz belirtmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET BAYKAN (Devamla) - Bir zamanlar -parçası olmaktan gurur duyduğum- soyunma odalarının Bengay kokusunu ciğerlerinde hissetmiş bir kardeşiniz olarak şunu söyleyebilirim ki Gençlik ve Spor Bakanlığımız âdeta adına yaraşır bir şekilde bayrak yarışında kendisiyle yarışmakta, hedefini her zaman daha ileriye taşımaktadır.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Bursa'da salonu yıktınız, yerine yapmadınız daha.

MEHMET BAYKAN (Devamla) – Bakanlığımız sporun herkes için erişilebilir olması yönünde her türlü adımı atmıştır, atmaktadır, atacaktır.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Sporcu yok, sporcu!

MEHMET BAYKAN (Devamla) – Yediden yetmişe amatör, profesyonel -futbol tabiriyle "Gördüm, oyna." ayrıca görüşürüz- kadın, erkek, genç, yaşlı sporsever vatandaşımız için her türlü imkânı sağlamaya devam edecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ünal Hocam, hoş geldin, geçmiş olsun. İşte başarının sırrı burada.

Gençlik ve Spor Bakanlığımız ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızın 2024 yılı bütçelerinin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Yürütme adına Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak.

Buyurun Sayın Bak. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda geçirdiği rahatsızlık sonucu hayatını kaybeden Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'e Allah'tan rahmet, kederli ailesine, yakınlarına ve milletvekillerimize başsağlığı diliyorum.

Gençlik ve Spor Bakanlığı ile bağlı kuruluşlarımızın 2023 yılı faaliyetlerini ve 2024 yılı için hedeflerimizi sunmak üzere huzurlarınızdayım. Gazi Meclisimizi, milletvekillerimizi ve ekranları başında bizleri izleyen tüm vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Gençlik ve Spor Bakanlığımız gençlerimizin her alanda en güçlü şekilde desteklenmesi için doğrudan ya da çözüm ortağı olarak hizmet vermektedir. Bakanlık olarak gençlerimizle ilgili bütün politika ve yaklaşımları gençlerle birlikte onların beklentilerine ve taleplerine uygun biçimde belirliyoruz. Buradan hareketle, gençlerimizin ihtiyaç duydukları her türlü desteğin devlet eliyle kendilerine sunulduğu gençlik merkezlerimizi 81 ilin tamamı ve pek çok ilçemizde gençlerle buluşturduk. Bugün sayısı 477'yi bulan bu merkezlerde gençlerimiz eğitimden istihdama, girişimcilikten yabancı dile, kodlamadan müziğe, spordan sanata her alanda ücretsiz eğitim ve atölye hizmetlerine erişebiliyor; çok yakın zamanda hizmete alacağımız 10 gençlik merkeziyle de bu sayı 487'ye ulaşacak. Merkezlerimiz, zengin içerikleri, faaliyet ve etkinlikleriyle gençlerimizin verimli zaman geçirmesine imkân sağlarken bu yönüyle bağımlılıkla mücadelede de çok güçlü bir koruyucu misyon üstlenmektedir. Gençlik merkezlerimizdeki faaliyet ve atölyelerin ulaşılabilirliğini artırmak için 2009 yılı itibarıyla da okul ve yurtlarımızda genç ofisler kurmaya başladık çünkü biz gençlerimize bir söz vermiştik: Gençler neredeyse biz orada olacağız. Ülkemizin dört bir köşesinde, köyden kente her bir gencimiz bilmeli ki Gençlik ve Spor Bakanlığımız yanlarında ve mutlaka onlar için ardına kadar açık bir kapı var; sorunları, meseleleri için de var, hayalleri için de var, fikirleri için de var, sevinçleri ve başarıları için de var. 2023 Aralık ayı itibarıyla genç ofis sayımız da 351'e ulaşmıştır. Önümüzdeki yeni dönemde hedefimiz de her ilçeye en az bir gençlik merkezi kazandırmak olacaktır.

Gençlik merkezlerinde bir başka önemli başlığımız da gençlik kampları. Ülkemizin dört bir yanında gençlerin bir arada zaman geçirip bir kardeşlik ikliminde buluştukları gençlik kamplarımız bu yıl yine yeni dostluklara ev sahipliği yaptı. Kamp ve spor aktiviteleri, sanat aktiviteleri, eğitimler, seminerler, geziler, söyleşiler ve birbirinden zengin içeriklerle dolu kamplarımızın sayısını 2023 yılında 50'ye çıkardık. İçeriklerimizi belirlerken uzmanlarımızla birlikte yine gençlerimizin görüş ve önerileri bizlere yol gösteriyor. "Gençlerimiz ne istiyor, ne bekliyor, ne ihtiyaçları var?" diyerek dinlemek ve onları anlamak üzere bir yaklaşımla çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bu yıl, 2023 yılında kamplarımızdan 135 bin gencimiz istifade etmiştir.

Tarım ve Orman Bakanlığıyla -yeni Hükümet programında da var- birlikte genç nüfusun tarıma olan ilgisini artırmaya ve sosyal imkânları güçlendirmeye yönelik Genç Çiftçi Projesi'ni başlattık. İklim değişimi, tabiatın ve ekolojik dengenin korunması tüm dünyanın en hayati ortak meselesi. Bu bağlamda, gelecek için gençlik ve tarım bizim de odak çalışma noktalarımızdan biri. Tohumun, toprağın, tabiatın ehemmiyeti ve kıymetiyle gençlerimiz ülkemizle birlikte tüm insanlığın faydasına olan bu alanda da üretim yapacaklar ve Bakanlığımız Tarım Bakanlığıyla beraber tüm imkânlarıyla gençlerimizi destekleyecek. Bu kapsamda, gençlik merkezlerimiz, kamplarımız ve genç ofislerimiz aracılığıyla gençlerin tarım sektörüne olan ilgilerini desteklemek ve tarımsal faaliyetlere katılımlarını artırmak amacıyla çeşitli etkinlikler ve eğitimler düzenleyeceğiz. Projenin ilk adımlardan biri olan Konya Hüyük'te tarım kampımızın açılışını gerçekleştirdik. Gençlerimiz tarıma yeni bir soluk getirecek ve özgün bakış açılarıyla zengin katkılar sunacaklardır; biz de yenilikçi girişimlerle Türk tarımını geliştirmek, üretmek, toprağı işlemek, toprağı emek vermek isteyen tüm gençlerimizin sonuna kadar arkasında olacağız.

İkinci bir husus, girişimcilik ve kariyer. Biliyoruz ki gençlerimizin gelecek yolunda pek çok hayalleri ve hedefleri var, her biri çok kıymetli. "Oku, düşün, uygula, neticelendir." şiarıyla gençlerimize yol göstererek projeler bir bir gerçeğe dönüştü, bizler de aynı şiarla gençlerimizin girişimcilikle kariyer planlarını destekleme yolunda pek çok çalışmayı hayata geçirmeye devam ediyoruz, onları yüreklendirmeye ve cesaretlendirmeye devam edeceğiz. Genç arkadaşlarımız asla vazgeçmeyin, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde bizler her adınızda yanınızdayız. Hayat ve kariyer yolculuğunda zaman zaman başarılı olmak da var olamamak da ama en önemlisi çalışmak, çalışmak, gayret etmek.

Kırsal bölgede sınırlı sosyal ve iş imkânlarına sahip gençleri yeni nesil araçlarla üretime yönlendiren Kırsal Bölge Genç Güçlendirme Projesi'ni uygulamaya koyduk, üniversitelerimizde girişimcilik günleri düzenledik, alanında uzman profesyonelleri yüz binlerce gençle buluşturduk, hackathon, ideathon'larla gençlerin inovasyon ve girişimcilğe olan ilgilerini artırdık. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızla birlikte gençlerin kişisel ve sosyal girişimini desteklemek ve istihdam edilebilirliği artırmak amacıyla Çalışan ve Üreten Gençler Programı'nı geliştirdik. Bu projeye genç iş istihdamına 1 milyar 470 milyon 175 bin 436 TL destek sağladık ve bunun sonucunda yaklaşık 55 bine yakın istihdam sağladık. Gençlik Projeleri Destek Programı'yla fikirler gençlerden, destekler bizden. Geçtiğimiz yıllara oranla proje desteklerimizi hem kapsam hem de miktar olarak büyüttük. Bu yıl, proje destek çağrımızı deprem bölgesindeki gençlerimiz için gerçekleştireceğiz. Önümüzdeki haftalarda çağrıya çıkacağımız bilgisini de bu vesileyle paylaşmak istiyorum.

Çok yeni bir çevrimiçi uygulamamız olan GSB EDU'yu hayata geçirdik. Milyonlarca gencimiz çevrimiçi eğitimlerle eğitimden sanata, spordan kariyere, teknolojiye tarihe pek çok alanda kendilerini geliştirme imkânı buluyorlar. 476 eğitim içeriğiyle hizmet veren GSB EDU'yla Bakanlığımız, Cumhurbaşkanlığı İletişim Ofisi tarafından Uzaktan Eğitim Kapısı platformunda eğitim faaliyetlerini en yetkin yürüten Bakanlık ödülünü almıştır. Türkiye'nin gençlerini her alanda olduğu gibi eğitimde de bütün gücümüzle desteklemeye devam ediyoruz.

Gençlerimizin güçlendirilmesi, sosyal risklere karşı korunması ve girişimlere destek sağlamasına yönelik kaynağın oluşturması amacıyla biliyorsunuz, Aile ve Gençlik Fonunu kurduk. Aile ve Gençlik Fonu, gençlerimizin sosyal ve ekonomik gelişmelerini göz önünde bulunduran bir fondur. Bu Fonla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızla birlikte gençlerimizin girişimleri desteklenecek, mesleki gelişmelerine katkı sağlanacak, eğitim desteği verilecek, proje desteği verilecek.

Sayın Cumhurbaşkanımızın gençlerimize müjdesini verdikleri teknolojik cihaz ve internet desteği de yine Bakanlığımız tarafından gençlerimize sağlanmaktadır. Bu kapsamda, yükseköğretimdeki gençlerimize yönelik bir defaya mahsus olmak üzere cep telefonu ve bilgisayar alımında vergi muafiyeti sağlayan hizmetimizi başlattık. Aynı zamanda, gençlerimize operatör ayrımı olmaksızın aylık 10 gigabayt olmak üzere toplamda 120 gigabayt ücretsiz internet desteği veriyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Talep eden gençler başvuruları GSB BİZ uygulaması üzerinden gerçekleştirebiliyorlar.

Değerli milletvekillerimiz, gençlerin gücü, enerjisi, hayaliyle dalga dalga büyüyen millî teknoloji hamlesine bütün imkânlarımızla omuz veriyoruz. Türkiye Yüzyılı'nın kıvılcıklarının TEKNOFEST kuşağının gözlerinde parladığını görüyoruz. Ülkemizin en büyük gücü olan genç nüfusun teknoloji üreticisi olmasıyla bu alanda dünyada daha fazla söz sahibi olacağız. Bu doğrultuda, Bakanlık olarak gençlerimize algoritmaya ve mobil uygulama geliştirme, robotik kodlama, yazılım gibi yenilikçi düşünce

ve proje odaklı eğitimler veriyoruz. 104 Deneyap atölyesinde 15 bin gencimize eğitim verdik, pek çok gencimizin fikirlerinin hayata geçirilmesine destek olduk. Gençlik merkezlerimiz adına TEKNOFEST 2023 finallerinde 1 takımımız yarıştığı kategoride 1'inci olurken 2 takımımız 2'nci, 2 takımımız da 3'üncü oldu.

Bakanlığımız, 2024 yılı faaliyetlerinde teknik alanlarda oluşturulan dip dalganın, millî teknoloji dalgasının yanında tarih, edebiyat, kültür, sanat gibi sosyal alanlarda yeni bir dip dalganın oluşturulması için çalışacağız. Bir soru sorduk, "Genç ne sever?" dedik; "sinema" diyen de oldu "konser" ya da "Tiyatrosuz da olmaz asla." dediler; hepsini dinledik, dinlemeye devam ediyoruz ve gönüllerince istedikleri, sevdikleri etkinliklere ücretsiz olarak katılmalarını sağladık. Umarım, çok güzel vakitler geçiriyorlardır çünkü gençlerimiz için bu etkinliklerimiz tam gaz devam edecek. Sayın Cumhurbaşkanımızın da açıklamaları doğrultusunda gençlerin müze ve öğren yerlerini ücretsiz ziyaret edebileceği, hem Bakanlığımızın sunduğu imkânlardan faydalanabileceği Genç Kart projemizi hayata geçiriyoruz. Bakanlığımızca geliştirilen Seyahatsever Projesi kapsamında gençlerimiz yaz tatillerinde ülkemizin herhangi bir şehrine gidip belirlenen yurtlarında ücretsiz olarak konaklayabiliyor.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Gençler aç, aç; ne yaz tatili Sayın Bakan? Beslenemiyor gençler; aç, aç.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bu kapsamda, geçtiğimiz yıl yani 2023 yılında bundan faydalanan 300 binden fazla gencimiz yurtlarımızda ücretsiz olarak konaklamıştır. Bakanlığımızın yürüttüğü faaliyetlerin tamamı gençlerin iyi oluş hâlini desteklemeye yönelik faaliyetlerdir ve bağımlılığı önlemede koruyucu misyona sahiptir.

SÜMEYYE BOZ (Muş) – Gençler borçlandırılıyor.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Spor faaliyetlerinin her biri, gençlik merkezlerimiz, genç ofislerimiz, gençlik kamplarımız başlı başına bağımlılıkla mücadele aracıdır. Bununla beraber, başta gençlerimizle buluştuğumuz her noktada gençlerimize ve gençlik çalışanlarımıza bağımlılıkla mücadele konulu farkındalık eğitimleri, seminerler ve kamplar düzenliyoruz. Gençlerin bulundukları her yerden danışmanlık hizmeti alabileceği psikososyal danışmalık platformu çalışmaları tamamlanmış, sistem test aşamasına gelmiştir.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Uyuşturucuyla mücadeleye 33 milyon ayırmışsınız, sarayın bir günlük bütçesi 33 milyon Sayın Bakan.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bu kapsamda, 81 ilde 400 psikolog alımını gerçekleştirdik. Psikologlarımız geçtiğimiz haftalarda aldıkları eğitimin ardından görevlerine başladılar.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sarayın bir günlük bütçesiyle uyuşturucuyla bir yıl boyunca mücadele mi edilir? Nasıl olacak o iş?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Böylelikle, sayısı 659'a ulaşan psikososyal destek ekibimize gençlerimize ruh sağlığı hizmetini daha ulaşılabilir hâle getirmenin gayreti içerisindeyiz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – 800 yurttan 52 psikolog var. Cevap bekliyoruz Sayın Bakan.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Sayın Bakan bu Meclisin en iyi laf atıcılarından da etkilenmez, konuşmayın. Eskilerden...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Gönüllülük çalışmaları... Hem bugünleri hem de yarınları adına kişisel ve sosyal gelişimlerine fayda sağlayacak ve iyi oluş hâllerini destekleyecek gönüllülük çalışmalarında gençlerimize alan açıyoruz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – 800 yurttan 52 psikolog var, açın, sizin Bakanlığın rakamları.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Gönüllü talebinde bulunan STK ve kurumlarla gönüllü olmak isteyen gençleri bir araya getirdiğimiz Gönüllüyüz Biz Platformu'nda kayıtlı gönüllü sayımız 362 bine ulaştı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Cevap veremiyor...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Bir de gençlik merkezlerimize bağlı sayısı milyonları bulan gönüllü liderlerimiz var. Bu gönüllü gençler ihtiyaç duyulan her alanda milletimizin yanı başında oluyor. Onları depremde çadırdan çocuklara etkinlik yaptırırken, çorba dağıtırken, ağaç dikerken, köy okulunun duvarlarını boyarken, bir çocuğun saçlarını örerken görebilirsiniz.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Köy okulu mu kaldı ya? Köy okulu yok ki.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - İşte onlar Türkiye'nin vicdanıdır, aklıdır, kalbidir; onlar yalnız Türkiye'nin değil bütün insanlığın ümididir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Köy okulu bırakmadınız! Taşımali eğitime mahkûm ettiniz çocukları!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Türkiye bu gençlerle beraber bir gönül ve merhamet ülkesidir.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Çocukları taşımali eğitime muhtaç ettiniz!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Gençlerimizin ihtiyaç duyduğu her an yanında olan Bakanlığımız yükseköğrenim hayatları boyunca da bütün imkânlarıyla gençlerimizin yanındadır.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Gençler iş bulamadığı için intihar ediyor Sayın Bakan!

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Asansör ihalelerini neden iptal ettiniz?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) -Vazifemiz, bu ülkenin geleceğini emanet edeceğimiz gençlerimizi yarınlara hazırlarken onların yolunu açmak, hayatlarını kolaylaştırmak ve gelişen dünyaya ayak uydurmalarını sağlayacak modernizasyonu sağlamaktır.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Gençler evlenemiyor Sayın Bakan, gençler!

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Bakanım, tempoyu biraz düşürün ya.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Bu amaçla gençlerimizin tahsil hayatını sağlıklı, huzurlu ve başarılı bir şekilde geçirebilmesi için 81 il, 266 ilçede 956.580 kapasiteli 840 öğrenci yurdumuzla gençlerimizin hizmetindeyiz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

YILMAZ HUN (İğdır) – Madde bağımlısı gençleri söylesenize!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - 2023 yılında Türkiye genelinde toplam 62.506 yatak kapasiteli 60 adet yurdu hizmete aldık. 2024 yılında ise Türkiye genelinde 106.500 yatak kapasiteli 96 yurdumuzun yapım, ihale ve proje çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca, deprem bölgesinde hızlı sonuç alabilmek için pratik, güvenilir, estetik ve çevreci bir model olması sebebiyle yapısal çelik öğrenci yurdu projelerimizi başlattık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu kapsamda, 4 ilimizde 5.980 yatak kapasiteli 6 yurdumuzun yapımı devam ediyor.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Bir odada 8 kişi alıyor, koğuş gibi Sayın Bakan.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ranza koyarak kapasiteleri artırdınız; 4 kişilik odayı 6 kişi, 6 kişilik odayı 8 kişilik yaptınız.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – 9 ilimizde 14.250 yatak kapasiteli 11 yurdumuzun proje çalışmaları devam ediyor. Bu yurtlarımızın tamamlanmasıyla 20.230 kapasiteli 17 yurdumuzu öğrencilerimize kazandırmış

olacağız. Böylelikle, inşallah 2024 yılının sonunda 1 milyon kapasiteye ulaşmış olacağız. Amacımız elbette nicelikle beraber niteliği de artırmak, kaliteyi korumak. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Bakanlığımızca 2023 yılında yurt yapımları için 3 milyar 373 milyon TL başlangıç ödeneği tahsis edilmiş olup yıl içinde eklenen ödeneklerle birlikte toplam yatırım bütçesi 5 milyar 362 milyon 714 bin 248 TL'ye ulaşmıştır. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Örgün öğretimde 4 milyon üstünde öğrenci var.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Yurtlarımız sağlıktan spora, eğitimden sosyal etkinliklere kadar gençlerimizin bütün ihtiyaçlarına cevap verebilecek bütüncül bir yaşam alanı olarak hizmet vermektedir.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – AKP Grubu çok mutlu, gençler gibi aynı!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) –Dünyanın en büyük, en kapsayıcı yurt hizmetimizi gençlerimize sunuyoruz.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Ya, bir gün gidip şu yurtlara bir baksanıza!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bu yıl başvuran öğrencilerimizin yüzde 97'sini yurtlarımıza yerleştirdik, yerleştirme sürecimiz devam ediyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Depremden etkilenen öğrencilerimizin tümünü öncelikli gruba dâhil ederek yurtlara yerleştirdik.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Koşuş gibi yurtlar, koşuş gibi!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – 36 ülkenin nüfusundan daha büyük kapasiteye sahip bir yurt sistemi yönetiyoruz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ranza, ranza! Ranza sistemiyle kalıyor çocuklar!

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Gençler balık istifi gibi üst üste yatıyor, üst üste, balık istifi gibi!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) –Altyapıyı daha da güçlendirmek adına gece gündüz emek veriyoruz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Hıncımızı alıyoruz!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) –Aydın'da üzücü bir kaza sonucu kaybettiğimiz evladımız Zeren Ertaş için ailesine tekrar başsağlığı dileklerini iletiyorum. Hepinizin de bildiği gibi, bu olay adli mercilere intikal etti, Bakanlığımız dâhil tüm yetkili merciler bu süreci hassasiyetle takip ediyor. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızla yaptığımız protokol kapsamında da asansörlere yerleştirilen karekodla kullanıcılarımız artık Asansör Takip Sistemi (ASTAK) üzerinden asansörlerin periyodik kontrollerini takip edebilecekler.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Asansörde bir gencimiz ölmeden önce yapacaktınız onu.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Yurtlarımızda kalan öğrencilerimizin beslenme hizmetinden ücretsiz olarak yararlanmaları devam ediyor. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Asansörde bir gencimiz ölmeden önce yapacaktınız onu, asansör kazalarından önce yapacaktınız!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Yurtlarımızda çeşitli nedenlerle misafir olarak kalan, artık yıl ve formasyon hariç kalan öğrencilerimize beslenme ücretsiz olacak, öğrencilerimize sunulan bu hizmet, malzemenin temininden kabulüne, yemek yapım aşamasından sunumuna kadar...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Bu sunumu gençlere de yapın bakalım alkış alacak mısınız?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - ...gıda mühendisi veya diyetisyen kontrolünde gerçekleşiyor, yemeklerin düzenli olarak numuneleri alınıyor; bu kurallara uymayanlar için de sözleşmenin feshine kadar süreç devam ediyor.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Bu sunumu gençlere de yapın Sayın Bakan, bakalım alkışlayacaklar mı?

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Heyecanlandınız mı?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde 2004 yılından beri müracaat eden tüm öğrencilere kredi; başarılı ve ihtiyaç sahibi öğrencilere ise burs veriliyor.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Hızlı okuma kursuna git, anlayamıyoruz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Radara takılacak, yavaş oku! Radara takılacaksınız yavaş okuyun!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – 913.964 öğrencimiz kredi, 593.040 öğrencimiz burs olmak üzere toplam 1 milyon 507 bin 4 öğrencimize öğrenim hayatında ekonomik destek sağlıyoruz. (AK PARTİ "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Bakan Bey, hangi dilde konuşuyorsunuz? Anlaşılmıyor.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Burs ve kredi miktarlarımızı lisans öğrencileri için 2 bin TL, yüksek lisans öğrencileri için 4 bin TL, doktora öğrencileri için 6 bin TL olarak güncelledik.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Bakan Bey hangi dilde konuşuyorsunuz? Anlamıyoruz, anlamıyoruz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Bursları neden 4 bin lira değil de 2 bin lira yaptınız? 143 dolardan 70 dolara düştü burslar.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – 2 bin lira burs veriyorsunuz niye 4 bin lira vermiyorsunuz? 2 bin neyine yeter!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Burs imkânından yararlanan öğrencilerimiz ailelerin gelir ve sosyal durumları, başarı durumları esas alınarak 12 kamu kurumundan alınan bilgilerle belirleniyor. (AK PARTİ "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Bakan Bey, dediğinizi anlamıyoruz. Hangi dilde konuşuyorsunuz?

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ayda 2 bin lirayla siz geçinebilir misiniz Sayın Bakan ? Ayda 2 bin lirayla geçinebilir misiniz?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – 2 bin lira neyine yeter çocukların!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Tıpkı yurt yerleştirme sürecinde olduğu gibi, bu süreç de dijital ortamda şeffaf bir şekilde gerçekleştiriliyor.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Anlamıyoruz.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bildiğiniz gibi, geçtiğimiz yıl tarihî bir adım atarak kredi geri ödemelerinde enflasyon etkisini ortadan kaldırarak gençlerimizin omuzlarındaki 27 milyarlık yükü aldık. (AK PARTİ "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – 2 bin lirayla üniversite öğrencisi nasıl geçinsin!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Deprem sonrasında 23.692 öğrencinin kredisini bursa dönüştürdük. Yeni eğitim-öğretim yılında da 17.942 depremzede öğrencimiz de burs alma hakkı kazandı. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

Bakanlığımız bütün tesisleri gençlerimiz ve sporcularımıza olduğu kadar ihtiyaç hâlinde milletimizin her bir ferdine de

kapılarını ardına kadar açmaktadır. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Boğulacaksın, yavaş. Boğulacaksın, boğulacaksın.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Boğulacaksın, yavaş yavaş. Dinleyeceğiz biz, dinleyeceğiz, yavaş. Sayın Bakanım, yavaş, biz dinliyoruz sizi.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Yurtlarımız, kamplarımız, spor tesislerimiz pandemide ve depremde yüz binlerce vatandaşımızı ağırlamış ve hakiki anlamda milletimize yurt olmuştur.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Fatih Terim gibi fon açacaksanız bolca spor salonu açın.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Boğulacaksın, boğulacaksın.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Boğulacak, yazık.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – En son, 6 Şubat depreminde toplamda 17 gençlik kampında ve 620 yurdumuzda 500 bine yakın depremzede vatandaşımızı misafir ettik. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yazık, boğulacak şimdi.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Fatih Terim gibi yetiştirecekseniz sporcuları açın fonlarınızı.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Bizi çekme Mehmet Baykan, bizi çekme, sıralarını çek, sıralarını; bomboş, Bakanı dinleyen vekillerine bak.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Çekiyoruz, çekiyoruz.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Yurtlarımızda vatandaşlarımıza yalnızca barınma hizmeti değil, sağlıktan spora, kültür, sanat faaliyetlerinden psikososyal desteğe kadar her türlü hizmeti sağladık. Bu hizmetlerin sağlanmasında emeği geçen bütün çalışma arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Bak, sıraların bomboş. Bak oraya, oraya. Oraya bak, bizi çekmekle olmaz. Bizim sesimiz sana yeter, boşver.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Nasıl boş ya! Sizin sayıya göre bakıyorsun, bizim sayı çok.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sorulara cevap vermedin.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Özellikle son birkaç yılda bütün çalışma arkadaşlarımız üstün bir özveri ve emekle görevlerini yaptılar, gerek pandemi sürecinde olsun gerekse deprem sürecinde olsun hem sorumluluk hem de gönüllülük gözeterek çalıştılar.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Hiçbir soruya cevap vermedin. Neden STK'lere ayırdığınız bütçeyi yüzde 100 artırdınız Sayın Bakan? Tarikat ve cemaatlara ayırdığınız bütçeyi neden yüzde 100 artırdınız, cevap verir misiniz?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bu vesileyle belirtmek isterim ki Bakanlığımızda toplamda 78.456 çalışma arkadaşımız görev yapıyor.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Dernek ve vakıflara ayırdığınız bütçe yüzde 100 artmış. Neden Sayın Bakan, neden?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bu yıl gençlik ve spor ailemize güç katacak 12.908 yeni yol arkadaşımızı merkez ve taşra teşkilatımızda istihdam ettik. Önümüzdeki süreçte, önümüzdeki yıl 1.071 gençlik çalışanı, 950 antrenör olmak üzere toplam 2.021 yeni personel alımını da gerçekleştireceğiz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – AKP Grubuna anlatıyor.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Bakan size anlatıyor, bize anlatmıyor. Bakın, hep size anlatıyor, bize anlatmıyor.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bu süreçte hizmet eden Değerli Bakanlarımız Mehmet Muharrem Kasapoğlu'na, Akif Çağatay Kılıç'a çok teşekkür ediyorum; destekleri için milletvekillerine teşekkür ediyorum.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Sayın Bakan, biraz yavaş okuyun ya.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Boğulacaksın, yavaş, dur. Yavaş, boğulacaksın şimdi.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Aynı zamanda, Türk sporunu güçlendiren bir yapıdan bahsetmek istiyorum; Spor Toto Teşkilat Başkanlığımız.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Hiçbir soruya cevap veremediniz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Boğulacaksın şimdi, yavaş.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Demirören'i geliştirdiniz, Fatih Terim'i geliştirdiniz fonlarınızla.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Türk sporunu güçlendirmek, geliştirmek adına katkılarıyla ve destekleriyle etkin rol oynayan Spor Toto Teşkilat Başkanlığı, fiziksel altyapısı ve uygulama prensipleriyle evrensel tasarımı spor alanlarının yaygınlaşması ilkesinden hareketle özel gereksinimi olan bireylere ve ilgili kuruluşlara mevzuat kapsamında mali katkı sağlıyor.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Sporunun atletik, çevik olanını değil hırsız olanını seviyorsunuz.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Sporun en önemli ayaklarından biri olan spor federasyonlarının yürüttükleri faaliyetlerin de en büyük destekçisi yine Spor Toto Teşkilat Başkanlığı.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Yandaş spor kulüpleri için bu söylediğiniz.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Tüm bu hizmetlerin sunulmasının karşısındaki en önemli tehdit yasa dışı bahis.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Sporda hakemleri nasıl dövdüğünüzü, onları nasıl yargılayacağınızı açıklayın. Amedspor'daki ırkçı yaklaşımlarınızı açıklayın.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bununla ilgili de Spor Toto Teşkilat Başkanlığımız bu noktada Maliye Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığıyla etkin bir mücadele sürdürmektedir. Dolayısıyla, gençlik ve spor ayrı ayrı çalışma ve uzmanlık alanlarına sahip olmakla birlikte özünde elbette bir birliğe sahiptir.

Öncelikle, son yirmi iki yılda Türk sporumuzun gelişimi katlanarak devam ediyor.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – En hızlı okuyan Bakan seçildiniz Sayın Bakan, tebrik ederiz!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Ülkemizde ve dünyanın dört bir yanında başarıdan başarıya, şampiyonluktan şampiyonluğa koşan genç sporcularımız, millî sporcularımız İstiklal Marşı'mızı, al bayrağımızı dalgalandırıyorlar. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Valla iktidara anlatıyor, onları inandırıyor.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Gençlerle dalga geçiyorsunuz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Filenin Sultanları'nı tarifeli uçakla gönderecek kadar utanmazsınız siz! Filenin Sultanları'na tarifeli uçağı layık görüp...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Gurur duyduğumuz sporcularımız aileleri, antrenörleri, ekipleri ve takımlarıyla çok büyük gayret ve mücadelelerle bu başarıları imza atıyorlar. Her birine müteşekkirimiz. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler) Tek bir sporcunun yetişmesi ardında çok büyük emek hikâyelerini barındırır.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Gençler bu masallara inanmıyor Sayın Bakan.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bizler Gençlik ve Spor Bakanlığı olarak her sporcumuzun ve yetiyecek yeni sporcularımızın değerinin ve öneminin bilinciyle Türk sporu ve sporcuları için çalışmalarımızı tüm gücümüzle sürdüreceğiz.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Bakan Bey, Spor Bakanlığında çalıştığınızı pratikte göstermenize gerek yok bu kadar hızlı konuşarak.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Rekabetten öte, birleştirici ve hayatları değiştirci etkisiyle spor, profesyonel yaşamın dışında esasında her birimiz için hayati öneme sahip. Küçük yaşlardan ileri yaşlarımıza, yaşlılığımıza kadar zihinsel, ruhsal ve bedensel sağlığımız için hareketlilik ile sporun gereğini biliyoruz. 2024 hedefimizde daha çok hareket eden, daha çok spor yapan, daha hareketli bir Türkiye var. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar, DEM PARTİ sıralarından gürültüler) Bu hedef doğrultusunda toplumumuzun tümünün gelişimini ve hareketini sağlamak amacıyla 2024 yılını “hareketlilik yılı” ilan ediyoruz, herkesi yürümeye tesislerimize bekliyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Sayın Bakan, El Bab'da ne işiniz var?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bağımlılıklarla, obeziteyle mücadelede en etkili unsur olarak kabul edilen ve...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Rojava'da ne işiniz var?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – ...aynı zamanda etkin bir koruyucu sağlık unsuru olan sporu...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Gençlik merkezleri ÖSO'ya asker mi yetiştiriyor Sayın Bakan?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – ...2024'te toplum temeline yaymayı ve bir yaşam prensibi hâline getirmeyi hedefliyoruz. Gençlerimizin ve çocuklarımızın sürdürülebilir bir spor kültürü edinmesi hem kendi yaşamlarını sağlıklı kılmak adına hem de ülkemizin geleceğini güçlü kılmak adına çok değerli bir kazanımdır. Potansiyelleri açığa çıkarmak ancak güçlü imkânlar sayesinde mümkün olur. 2000'li yılların başından beri ülkemizin her köşesini ilmek ilmek spor tesisleri ve yatırımlarla örmemizin sebebi de budur. Bu amaçlar doğrultusunda Türkiye'de âdeta bir tesis devrimi gerçekleştirdik. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar) 2002-2023 yılları arasında ülkemizin her köşesine içerisinde mahalle tipi sahadan basket potasına, stadyumdan yüzme havuzuna kadar pek çok branşta 14.450 eser kazandırdık.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Afyon'da Veyssel Eroğlu Stadı dökülüyor, dökülüyor; Veyssel Eroğlu Spor Salonu dökülüyor, yazık. Eski Bakanın adını verdiniz dökülüyor ya.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bunların içerisinde 631 yüzme havuzu, 38 stadyum, 904 spor salonumuz var. 2023 yılı itibarıyla 116 projenin yapımı, 35 tesisin ihale çalışmaları, 31 projenin arsa tahsis ve proje çalışmaları devam ediyor.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Sırf güreşçisiniz diye Bakan olmuştunuz, gençlikle alakanız yok ya.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bu projelerimizin en iyisi, en büyüğü 45 bin seyirci kapasiteli spor salonları ve sosyal alanlarıyla yaşayan bir tesis olan Ankara Stadyumu; 45 bin kapasiteli. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Ankara Stadyumu 45 bin seyirci kapasiteli, bunun tribünleri yükseliyor. Bakın, bunlar eser arkadaşlar, eser; bunlar bak, geliyor, bu millete yakışır, Ankara'ya yakışır. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım, su iç, su.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – İktidar vekillerine göster Sayın Bakan, onlar bilmiyor, öğrensinler.

BERİTAN GÜNEŞ (Mardin) – On yıldır Mardin'de stadyum tamir ediliyor. Sayın Başkan, faaliyetleriniz sadece Ankara'da mı yürüyor? Bölgesel eşitsizlikler ne olacak?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Tesisimiz bittiğinde bütüncül bir yaşam merkezi olacak. Bu spor kompleksi başkentimize çok yakışacak. Yaşayan bir stadyum; içinde spor salonları var, aktivite merkezleri var, tekvandodan özel branşlara kadar pek çok salon bu tesiste mevcut. Buradan Türk sporuna yeni yıldızlar kazandıracağız, spora hizmet etmeye devam edeceğiz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; DEM PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler) Ayrıca, Sayın Cumhurbaşkanımıza teşekkür ediyoruz, sporun içerisinden geldiği için spor tesisi hamlemize destek veriyor, sporun içerisinden geldiği için, Türkiye, spor tesisi hamlesinde Avrupa'nın ve dünyanın en büyüğü, en yeni tesislere sahip; bundan da gurur duyuyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; DEM PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

AYHAN BARUT (Adana) – Gençler bu ülkeden gidiyor, gidiyor! O stada anca siz girersiniz!

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Ya, “Bir tane de Van'a, Kars'a” deyin “Bir tane Amed'e.” deyin.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – İkinci bir alandan da bahseyim, biraz evvel gösterdim.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Bir anda kendilerini genç hissettiler, alkışlamaya başlıyorlar.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Evet, bu da İstanbul'da Basketbol Gelişim Merkezi, yapımının da sonuna gelindi, Mart 2024'te açıyoruz, İstanbul'a bir eser daha kazandırıyoruz, Türk sporuna bir eser daha kazandırıyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Bu projede neler var? Bu projede, 10 bin kişilik spor salonu, bin kişilik antrenman ve maç salonu...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Siz Gençlik Bakanısınız, beton bakanı değilsiniz.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – ...124 odalı kamp eğitim merkezi, 8 binden fazla müsabakanın yapılacağı 3 adet altyapı salonu var.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Gençler yurt dışına gidiyor, gençler.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – El Bab'da ne işiniz var Sayın Bakan? Rojava'da ne yapıyorsunuz Rojava'da? Hangi gençlik faaliyetlerini sürdürüyorsunuz Rojava'da?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Kars'ta stat yok.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – ...22 bin metrekafe yeşil alana sahip olan bu tesis, basketbol lisesi, basketbol müzesi, basketbol kütüphanesi, mescidi, alışveriş, konser ve yeme içme alanlarıyla yirmi dört saat yaşayan bir spor kompleksi olacak; bu da milletimize, İstanbul'a hayırlı olsun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sayın Bakan, “ev genci” diye bir kavram duydunuz mu?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin en değerli kazanımlarından biri olan kurumlar arası iş birliklerini güçlü bir şekilde sürdürmeye ve bu sayede daha hızlı reaksiyon almaya devam ediyoruz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sayın Bakan, “ev genci” diye bir şey duydunuz mu? Ev genci, ne eğitimde ne istihdamda. Bir tane projeniz yok Sayın Bakan, ev gençleri için.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Ya, bir kere de “Van” de, bir kere de “Kars” de, bir kere “İğdır” de, bir kere “Amed” de, bir kere

“Dersim” de duyalım, oralara da stat yapın.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bu noktada yerel iş birlikleri ile şehirlerimizin genç dostu ve spor dostu kimliklerini güçlendirmeleri için bütün imkânlarımızla destek sağlıyoruz. Kurumlar arası iş birliğinin en güçlü örneklerinden yetenek taraması, Yüzme Bilmeyen Kalmasın Projesi, İlkokulda Spor Dalı gibi uygulamalarımızla Millî Eğitim Bakanlığıyla ortaklaşa yürütüyoruz.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Alkış, alkış!

MEHMET BAYKAN (Konya) – Spor ayakkabıları dağda değil, ovada giyiliyor artık, ovada.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bahsettiğim bu projeler ülkemizde yerleşik bir spor kültürü oluşmasını sağlayacak çok köklü adımlardır.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ev gençleri için neden hiçbir şey yapmıyorsunuz Sayın Bakan?

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Sayın Bakanım “ev gençleri” diyor, ev gençleri.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bu çalışmalarımızdan size kısaca bahsetmek istiyorum; Yetenek Taraması ve Spora Yönlendirme Projesi, ilkokul 3’üncü sınıftan başlayarak çocuklarımızı...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sayın Bakan “yüksek yetenek inşası” diye bir kavram duyduunuz mu hiç?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ya, Kars’ta 2023’te stat yok.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – ...tamamen bilime dayalı yöntemlerle bir spor branşına yönlendiriyoruz; bugüne kadar 3 milyon 419 bin 619 çocuğumuz yetenek taraması...

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Bakan Bey, bilinmeyen dilde konuşmayın, bilinmeyen bir dilde konuşmayın.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – ...uygulanmasına tabi tutularak uzmanlarımız tarafından uygun görülen branşlara yönlendirildi. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Edanur’u gördünüz mü Sayın Bakan? Edanur’un gözlerini gördünüz mü Sayın Bakan, o da genç.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – İlkokulda Spor Dalı uygulamasıyla ilkokulların 4’üncü sınıflarında ders saatleri içerisinde öğrencilerimize kendi tercih ettikleri bir spor branşı Bakanlığımız antrenörleri tarafından öğretiliyor.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – “Kürt gençleri” deyince yerinizden zıplıyordunuz, ne oldu?

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Gülistan Doku nerede?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bu tabloya göre ilkokulu bitiren bir öğrencimiz en az 1 spor dalını iyi derece biliyor olarak okulundan mezun oluyor.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Edanur’u görüyor musunuz, Edanur’u?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – 7 yaşını aşmış her vatandaşımıza yüzme öğrettiğimiz Yüzme Bilmeyen Kalmasın Projesi’yle yaz-kış demeden, pandemide kesintiye uğramadan 7 milyon 929 bin çocuğumuza yüzme öğrettik; bu eserler bu ülkenin çocukları için. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Bu ülkenin çocukları burada, burada bu ülkenin çocukları.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Gülistan Doku nerede? Üç yıldır kayıp Bakan Bey, önce onu açıkla!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bir diğer iş birliği protokolümüz de vakıf üniversitelerimizle devam ediyor.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Bak, bak Bakan Bey, polisleriniz yaptı bunu!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Yıllardır sporcuların en büyük problemlerinden biri olan “Eğitim mi, spor mu?” ikilemini de bu protokol kapsamında hayata geçirdiğimiz Millî Sporcu Bursu’yla sona erdirdik.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Gençler işkenceyle gözaltına alınıyor Sayın Bakan!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bu uygulamayla başarılı sporcularımız artık vakıf üniversitelerinin istedikleri bölümünde yüzde 100 burslu olarak okuyabiliyorlar...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Beyin göçünden niye bahsetmiyorsunuz? Yüzmeyi bırak, stadyumu bırak; beyin göçünden bahset Sayın Bakan. Bu ülkeden gençler gidiyor, gidiyor.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – ...hiçbir gencimizin ne spor hayalinden ne de eğitim hayalinden vazgeçmesine gerek kalmıyor.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Okçuluktan bayağı bir para kazandınız, okçuluktan.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – 2010-2011 eğitim öğretim yılında 19 spor federasyonunda toplam 21 spor dalında okul spor faaliyetleri düzenlemekten her yıl daha çok geliştirilerek...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sayın Bakan, ev gençleri için neden hiçbir şey yapmıyorsunuz açıklar mısınız?

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Evde oturan gençler ne olacak Sayın Bakan?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – ...2023-2024 eğitim öğretim döneminde 54 spor federasyonunda toplam 86 spor dalında faaliyetler düzenlenerek devam etmektedir. “Hem sporda hem okulda başarı” sloganıyla 2022-2023 eğitim öğretim yılında okul sporu faaliyetlerinde 2 milyon 211 bin 244 öğrenciye erişim sağlanmıştır. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sayenizde gençler ancak evde başarılı...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Obezite ve bağımlılığın her türüyle mücadelede okul sporu faaliyetlerinin varlığını ve devamlılığını hayati görüyoruz, bu sebeple daha çok çocuğumuzu okul sporlarında görmek istiyoruz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Gençlerin psikolojisini altüst ettiniz, hangi psikolog bunu düzeltecek Sayın Bakan?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Yeni dönemde bu hedefi gerçekleştirmek için üstün bir performansla çalışıyoruz. Buradan bütün ailelere sesleniyorum: Çocuklarınızı alın, spor tesislerimize ve havuzlara getirin. Dedelere söylüyorum, torunlarınızı alın, getirin; bütün her şey bedava. Her şey bu millet için, bu gençler için. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Mardin’de yok ama Sayın Bakan, göremedik.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bu tablonun tesadüf olmadığını artık hepiniz biliyorsunuz.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Cemaatlerde gençlere, çocuklara nasıl istismar yaptığınızı açıklayın, çocuk istismarlarını açıklayın burada. Nasıl vakıflarda, cemaatlerde çocuklara istismar yaptığınızı biliyoruz. Ensar Vakfını unutmadık!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bu başarıların arkasında ciddi bir emek ve altyapı çalışması var. Tesisleşme, spor faaliyetlerini çoğaltma, erişilebilirliği güçlendirme, branş çeşitliliğini artırma, sporcunun desteklenmesi gibi konularda fark yaratan çalışmaları ortaya koyduk. Bugün olimpiik havuzlarımızda 8 bin sporcumuza aylık

ödüyörüz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Bize 15 yaşında iş cinayetine kurban giden çocukları anlatın Sayın Bakan.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – TOHM'larda, Türkiye olimpiyat hazırlık merkezlerinde olimpiyatlara hazırlanan sporcularımıza destek veriyoruz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – 19 yaşında iş cinayeti yüzünden ölen çocuklardan bahsedin biraz.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Şu anda 25 farklı şehirde Türkiye olimpiyat hazırlık merkezlerinde 1.352 sporcumuz faaliyet gösteriyor. Burada yetişen 15 sporcumuz "Paris 2024" yolunda 17 kota elde ettiler.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Cemaat ve tarikatlara aktardığınız paralardan bahsedin Sayın Bakan. Gençlerden çaldığınız bütçeyi anlatın Sayın Bakan.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – 58 sporcu eğitim merkezimizde 1.314 sporcu öğrencimiz eğitime devam ediyor.

Türk sporunun kalbi olarak gördüğümüz amatör spor kulüplerine de aynı destek ve nakdî yardımları yapıyoruz; 14.073 spor kulübüne toplam 400 milyon TL'ye yakın nakdî yardım yapıldı, 100 milyon TL'ye yakın da malzeme yardımı yapıldı.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Nerede gençlerin bütçesi, nerede?

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Hangi gençlerden söz ediyorsunuz, hangi gençlerden!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bunların hepsi Türk sporu için, Türk gençleri için. Gençliğe ve spora yapılan hizmetlerin karşılığını ülke olarak hep birlikte alıyoruz; gururunu, sevincini hep birlikte yaşıyoruz. Bugün her branşta iddiası, her kotada gözü olan bir Türkiye var.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Bu, karşılığı bu! Faaliyetleriniz bu işte sizin! Kafanızı kaldırın Edanur'a bakın, Edanur'al!

SÜMEYYE BOZ (Muş) – Fatih Terim fonu dışında başka fonlar da var mıdır?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Sporcularımız bu yıl katıldıkları uluslararası müsabakalarda 2.453 altın, 2.600 gümüş, 2.365 bronz olmak üzere 7.418 madalya kazandılar şu ana kadar. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" ve "Maşallah" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar) Bu, tarihî bir başarıdır. Bu, Türk sporunun geldiği noktanın en güzel ispatıdır.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Bilal'e anlatır gibi anlat, Bilal'e!

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sayın Bakan, o madalyaları sporcular aldı, Bakanlık almadı! O madalyaları sporcular aldı! Sizin başarınız değil o.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Pazar günü bir şeye daha şahit olduk: Dünyanın Türk voleybolunu konuştuğu bir tarihî tabloya şahitlik ettik.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Filenin Sultanları'ndan neden bahsetmiyorsunuz?

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Bilal'e anlatır gibi yavaş anlat!

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Tarifeli uçakla yolladığınız Filenin Sultanları'ndan bahsedin!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Filenin Sultanları'nı tarifeli uçakla yolladınız, ondan bahsedin!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – FİVB Dünya Kulüpler Voleybol Şampiyonası finali Türk finali oldu, 2 tane Türk takımı finaldeydi. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" ve "Maşallah" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – O Filenin Sultanları'nı linç etmeye kalktınız, ondan bahset! Onların başarılarıyla gurur duymadınız!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Buraya yapılan tesisler var; Eczacıbaşı ve Vakıfbank'ı tebrik ediyoruz, bize yaşattıkları gurur için teşekkür ediyoruz. A Millî Voleybol Takımı'mızı tebrik ediyoruz, Filenin Sultanları'nı tebrik ediyoruz, şampiyon Eczacıbaşı'nı tebrik ediyoruz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sizin cenahınız linç etmeye kalktı Filenin Sultanları'nı!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bir başka gururlandıran şey, kadın goalball takımımız Avrupa şampiyonu oldu, bunun dışında her alanda Türk sporcuları tarihî başarılar sunuyorlar.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Ya, voleybol takımına her gün küfrettiler, cinsiyetçi, önce onları bir yargıla!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Genç yoksulluğundan bahsedin, genç yoksulluğundan! İşsizlikten bahsedin Sayın Bakan, genç işsizliğinden bahsedin!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Down sendromlu sporcularımız futsalda Avrupa şampiyonu oldu, alkışlamaya devam, onlar şampiyon olmaya devam ediyorlar. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Bakın, sporda tarih yazmaya devam ediyorlar. Bize ilkleri yaşatan boksun yıldızları Busenaz Sürmeneli, olimpiyat şampiyonu, olimpiyat şampiyonu! (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Vallahi Bakan, tribüne çevirdin burayı. Gerçekten Spor Bakanı olduğunu gösterdi.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Buse Naz Çakıroğlu gümüş madalya, Mete Gazoz olimpiyat şampiyonu, dünya şampiyonu. (AK PARTİ sıralarından "İşte bu!" ve "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar) Klasik yay erkek takımımız tarihte ilk kez olimpiyat kotası elde etti, jimnastikte takım hâlinde olimpiyata katılıyoruz, tekvandocularımız 13 kota aldı.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Şampiyon olan gençlerimizle biz de övünüyoruz Sayın Bakan; sen ne yaptın, sen!

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Filenin Sultanları...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Filenin Sultanları'ndan bahset! Filenin Sultanları'yla övünmüyor musun?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Övündü, övündü!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bu yılın dünya şampiyonu, dünya şampiyonu! Paris 2024 Yaz Olimpiyat Oyunları 10 dalda 48 kota kazandık. Devam ediyor, paralimpikte 9 branşta 43 kota kazandık, sporcularımızın kota mücadelesi devam ediyor.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Filenin Sultanları smaç vurdu, smaç!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Her smaçı size indirdi aslında, aldıkları şampiyonluklarla size tokat gibi geldi.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Filenin Sultanları dün de vardı, neredeydi o başarılar!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Güvencesiz işlerde çalışan gençlerden bahsedin Sayın Bakan! Hem okuyup hem de çalışmak zorunda olan gençlerden bahsedin! Açlıktan bayılan gençlerden bahsedin!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – A Millî Futbol Takımı'mız Almanya'da düzenlenecek olan 2024 Avrupa Futbol Şampiyonası'na katılmayı garantiledi. Hep beraber, vatandaşlarımızla beraber Almanya'da da başarılar elde edeceğiz inşallah; Millî Takımımıza başarılar diliyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Filenin Sultanları Avrupa şampiyonu oldu -yine söyledim- Milletler Ligi'nde şampiyon oldu; bizleri gururlandırdılar.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – "Onlarla gurur duyuyoruz." diyeceksin! "Onlarla gurur duyuyoruz." diyeceksin!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Onlarla gurur duyuyoruz! Onlarla gurur duyuyoruz! (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Jimnastikte madalyalar, tekvandoda madalyalar, okçulukta madalyalar geliyor da geliyor; hayırlı olsun diyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Bu eserler, bu tesisler...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Hiçbir genç sizi alkışlamaz Sayın Bakan, hiçbir genç!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Türkiye, 2032 Avrupa Futbol Şampiyonası'nı İtalya'yla beraber organize edecek; işte, Türk sporuna yapılan yatırımlar bu şekilde sonuç görüyor.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – “Fatih Terim fonu” diyeyim, hatırlarsınız kesin!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Amedspor bu ülkenin takımı değil mi Sayın Bakan?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Büyüyen, güçlü Türkiye var, sporda da var. Türkiye Yüzyılı da sporun yüzyılı olacak, gençlerin yüzyılı olacak. (AK PARTİ ve MHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Sporunuzun yüz akıydı Fatih Terim!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bizlerin, bu ülkenin çocukları, bu bayrağı dalgalandırmaya devam edecek; biz onlara güveniyoruz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Bu ülkenin çocukları bu hâlde, bu hâlde! Bu ülkenin çocukları işkenceyle gözaltına alınıyor Sayın Bakan!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – İşte, Türkiye'nin sadece metropolünde değil her yerinde, Doğu Anadolu'da, Güneydoğu Anadolu'da, her yerde spor tesisleri var.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Kars'ta yok, Kars'ta yok!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Cudi'de roket sesi değil raket sesi var. (AK PARTİ ve MHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Gençlik merkezleri var. Hakkâri Zap Suyu'nda rafting turnuvası var. Her yerde tesis var. İşte, bunlar, çalışan AK PARTİ hükümetlerinin, Cumhuriyet'in desteği, hep birlikte... (AK PARTİ ve MHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Bakan Bey, ofsayta düştün, ofsayta! Bakan Bey, ofsayta düştün! Bakan Bey, ofsayttasın!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Kendi kalenize gol attınız Sayın Bakan!

BAŞKAN – Sayın Bakan, toparlayın.

Buyurun.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – 2023 yılını geride bırakmaya hazırlanırken hafızalarımızda bu yıldan geriye İsrail'in Gazze'de işlediği vahşet ve insanlık suçu kalacak. Bu yılı insan haklarına, adalete körleşmiş ve sağırlaşmış Batılı liderlerle hatırlayacağız. Adaletin, merhametin, insan haklarının herkes için olduğunu her platformda cesaretle haykıran Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın yanında yol yürümeye devam edeceğiz. Türk gençlerine, Türk sporuna hizmet etmeye devam edeceğiz. Milletimizin emrinde olacağız.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Sayın Bakanım, hızlı okumada birinci oldun; sana madalya takacağım!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Sesimizi, sözümüzü daima haktan, adaletten, sevgiden, merhametten yana yükselteceğiz. Gençlerimizle beraber güçlü yarınlara hep beraber yürüyeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Sayın Bakan, maratonda değilsiniz, rahat olun, rahat.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Buradan ülkemiz ve bütün insanlık adına Genel Kurula teşekkür ediyorum. Gazi Meclise saygılarımı sunuyorum.

2024 yılı bütçemizin gençlerimize, Türk sporuna ve aziz milletimize hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Divan Başkanı, Bakan Bey anlamadığımız bir dilde konuştu.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Genç işsizliğinden bahsedin Sayın Bakan, genç yoksulluğu, genç...

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Bakan... Osman Bakanım...

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Divan Başkanı, Bakan Bey anlamadığımız bir dilde konuştu. Anayasa'nın ilk 3 maddesini hatırlatıyorum, anladığımız bir dilde konuşmasını.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Sayın Bakanımız hızlı okumada birinci oldu, madalya takacağız.

MAHMUT DİNDAR (Van) – Başkan, bu konuşmanın Türkçesini istiyoruz, lütfen.

BAŞKAN – Bir kere, değerli milletvekilleri, bütçenin en çok alkışlanan bakanı Osman Bakan. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sayın Bakan hiçbir soruya cevap vermedi, tebrik ediyorum.

BAŞKAN – Bir şeye daha şahitlik yaptık, tek nefes tam otuz beş dakika konuştu. Eğer yavaş yavaş okusaydı bir buçuk saat konuşması lazımdı.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Sayın Başkanım, hızlı okumada birinci oldu, madalya takalım.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Madalya takın.

BAŞKAN – Gençlik ve Spor Bakanı olunca, tabii.

MAHMUT DİNDAR (Van) – Türkçe açıklamasını istiyoruz.

BAŞKAN – Söz sırası Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Mehmet Özhaseki'de.

Buyurun Sayın Bakanım. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımız ile bağlı kuruluşlarımızın 2023 yılı faaliyetlerini, 2024 yılı hedeflerini arz etmek üzere huzurlarınızdayım. Yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyor, bütçe görüşmelerimizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Sözlerimin hemen başında, Meclis kürsüsünde rahatsızlanarak rahmetli olan Saadet Partili Hasan Bitmez kardeşimize Allah'tan da rahmet diliyorum.

Efendim, hedefimiz; afetlere karşı dirençli, yatay mimariye sahip, mahalle kültürünü yaşatan, sıfır atık uyumlu ve yeşil varlığı artırılmış akıllı şehirler inşa etmektir. Bizim medeniyetimizde şehirlerin yeri apayrı. Çünkü şehirlerde ekonomi var, ticaret var, hayat var ama bir taraftan da kültür var, sanat var, estetik var; medeniyetler şehirlerde doğuyor ve gelişiyor. Şehirler de aynı onlara anlam katan insanlar gibi canlı organizmalar, sakın ola ki onları taştan topraktan ibaret gibi görmeyelim. Zamanı geldiğinde doğarlar, büyürler, gelişirler; eğer iyi bir bakım ve ihtimam gösterilirse ömürleri uzun olur, değilse, önce küçük şehirler hâline

gelirler, sonra da yavaş yavaş yok oluşı doğru giderler. Bu açıklamalardan hareketle bir iki cümle daha söylemek gerekirse şehir ve insan aslında birbirinin aynasıdır. Bir şehre bakış atmak bir insana, bir millete bakmak demektir. Bugün, ülkeler arasında rekabet olduğu gibi şehirler arasında da bir rekabet var; bu rekabette başarılı olmak için zamanın ruhunu okumak gerekiyor. Özellikle teknolojik ve bilimsel gelişmelerle birlikte şehirlerimiz akıllı şehir konseptine doğru büyük bir hızla evriliyor. Akıllı şehirler afetlerden iklim değişikliğine, enerji verimliliğinden ulaşım, sağlıktan eğitime kadar pek çok alanda birçok yenilik ve kolaylıklar sunuyor. Bize düşen ise şehircilik alanında bu treni yakalamak, hatta bu yolculuğun öncüsü ve lokomotif olmaktır.

Bir şehir tarihçisi şöyle söylüyor: “Şehirlerin gelecekları o şehirlerdeki yerel yöneticilerin ufuklarıyla doğru orantılıdır. Eğer yerel yöneticiler gerçekten ufuklu insanlarsa şehirlerin geleceğı aydınlık, değilse biraz zor gibi gözüküyor.” Bu prensiplerden hareketle şöyle bir okuma yapabiliriz: Bin yıldır üzerinde yaşadığımız bu güzel Anadolu coğrafyasında önemli iki medeniyet kurduk; Biri, Osmanlı medeniyeti; ikincisi, Selçuklu. Şimdi de inşallah, genç cumhuriyet dönemimizde yeni bir medeniyeti hep birlikte inşa ederiz. Ancak, son yetmiş yılda gördüğümüz manzara doğrusu bizi ürkütüyor. Herhangi bir partiyi asla suçlamak için söylemiyorum, lütfen sözlerimi böyle anlamayın. Ancak bu son yetmiş yıldaki kentlere kontrolsüz başlayan göçler sebebiyle denetimsiz, kaçak, hatta gece birkaç saat içerisinde yapıp sabah içerisinde çöplük çocuğun atıldığı birçok evlerin inşa edildiğini gördük. Bunun sonucunda karşılaştığımız manzara ise ülkemizde şu: Bir taraftan sağlıksız evler ve mahalleler, bir taraftan da kimliksiz şehirler; özellikle söylüyorum bunu da. En önemlisi, depreme de dayanıksız milyonlarca konut stoku bizi bekliyor. Evet, bugün afetlerde pek çok canımıza mal olan ve hâlâ kalıcı çözümler üretmek için uğraştığımız temel şehircilik sorunlarımızın kaynağı da burada yatıyor.

Şimdi, inşallah, biz, Türkiye Yüzyılı'na yakışır, afetlere karşı güvenli, kimlikli, çevre dostu ve sıfır atık uyumlu şehirler inşa etmeyi kararlılıkla sürdüreceğiz. Burada hepimizin işaret ettiği, belki de hemfikir olacağımız birkaç şeyi söylemek istiyorum: Birincisi, bir gerçeklik var, bunun altını kalınca çizelim: Türkiye bir deprem ülkesidir; nokta. Bilim insanlarına göre, en eski tarihlerde oluşan Anadolu kıtası büyük deprem hareketlerine tarih boyunca maruz kalmıştır. Araştırmalara göre, Türkiye Himalayalardan başlayarak Alplere doğru uzanan çizgi üzerinde en riskli 5 ülkeden biri olarak yer alıyor. Üzerinde yaşadığımız bu cennet vatanın yüzde 66'sı birinci ve ikinci derecede deprem bölgesinde bulunuyor, nüfusumuzun da yüzde 70'ten fazlası bu bölgelerde yaşıyor. Aletli ölçümlerin başladığı 1900 tarihinden itibaren denizlerimizde ve ana karamızda meydana gelen 6 ve üzerinde “yıkıcı” diye tarif edebileceğimiz deprem sayısı 231. Neredeyse her sene 2 tane yıkıcı deprem yaşıyoruz. Ana karamızda meydana gelen deprem sayısı ise 60'ın üzerinde. Toprağı verdiğimiz canlarımızın sayısı 130 bin, maddi olarak hasar milyarlarca dolar ama manevi hasarın elbette ki söylenecek bir tarafı yok, karşılanacak bir sözü dahi yok bunun.

Bir, fotobloklar vardı, müsaade ederseniz üzerinde bir konuyu göstermek istiyorum. Bunu sıkça bilim adamlarımız gösteriyorlar arkadaşlar, her yerde görüyoruz. Van Gölü civarından başlayan, Karadeniz'in biraz altından devam eden, şu anda İstanbul'da açıklara, denize kadar gelmiş olan, Kuzey Anadolu Fay Hattı olarak adlandırılan bir fay hattı var. İkincisi, aynı bölgeden başlayıp Hatay'dan Akdeniz'e doğru inen Doğu Anadolu Fay Hattı var. Üçüncüsü de Ege Bölgesi olarak gözüküyor ve buralarda milyonlarca yıldır bu aynı fay hareketliliği devam ettiği içindir ki bu durmadan kırmızı çizgiler hâline geliyor. Şu bölgeler biraz daha emin gözükse de hiç kimse bu bölgelerde yaşadığı için “Ben emin yerdeyim, bir şey olmaz.” demesin; şu anda, hâlâ, ülkemizde 500'ün üzerinde hareketli fay hattı var. Hiçbir yerde “Biz güvendedeyiz, bir şey olmaz, devam et.” diyemeyiz. Bu, bizim bir tarihsel borcumuz, sorumluluğumuz; onun için göstermek istedim.

İkinci konu birazdan gelecek ama değerli arkadaşlar, şimdi, şuradan başlayan -Erzincan'dan- bir deprem silsilesi var, her birkaç sene içerisinde devam ederek şu anda adalar açığına kadar gelmiş olan. Bu haritaya baktığımız zaman da ne göstermek istediğimi herhâlde herkes anlamıştır diye düşünüyorum. Bizi asıl yoran, üzerinde durmamız gereken konuların başında da bu geliyor. Doğru, çevreden sorumluyuz, eyvallah; iklim değişikliğinden sorumluyuz, ağır bir görevimiz var; şehircilik alanında yapmamız gereken birçok iş var ama doğrusu, ben kendimi iki konuda âdeta görevli gibi hissediyorum, bu görevlerimi yerine getirirsem huzurla kendi köşeme çekilebilirim: Birincisi, şu anda hâlâ 1 milyon 900 binden fazla vatandaşımız evinden dışarıda yaşıyor, ya konteynerde yaşıyor ya da kira parası veriyoruz 300 binden fazla aileye; büyük bir sorumluluk bu.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Ev kiralrı çok yüksek Sayın Bakan, haklısınız.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANİ MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – İkincisi de eğer ülkemizi seviyorsaak bu İstanbul depremi öncesinde ne gerekiyorsa onu yapmalıyız. Bunu gerçekten bir vatan görevi olarak görüp ve önümüzdeki günlerde de zaten yasa için, İstanbul için buraya yeniden geleceğim nasip olursa, o dönemde de inşallah, burada hep birlikte, oy birliği içerisinde bunu çıkarıp İstanbul'umuzu da biz hazırlamış oluruz diye düşünüyorum.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, 99 yılında hepimizi üzen bir Gölcük depremi meydana geldi, 18 binden fazla vatandaşımızı kaybettik ve 50 bin civarında kardeşimiz de yaralandı. Bu depremin akabinde o günkü hükümetlerde 2 tane ciddi yasa çıkarıldı, çıkarılara teşekkür ediyorum, Allah razı olsun. Birincisi, Yapı Denetimi Kanunu, çok önemli bir kanun; ikincisi de yeni yapı standartlarını belirleyerek “Bundan sonra eğer konut yapılacaksa, iş yeri yapılacaksa buna uygun yapılmalı.” diyerek 8,5-9 şiddetinde depreme dahi dayanıklı olabilecek bir standart geliştirdiler; ellerine sağlık. Ki çoğu zaman eğer malzmeden veyahut da insan hatasından kaynaklanan bir kusur yoksa 2000'den sonraki standartlara uygun olarak yapılmış yapılar kaç katlı olursa olsun güvendedir, emindir diyebiliriz; bunu net olarak söyleyebiliriz çünkü o standartlar gerçekten dünya standartlarına uygun. Şimdi, bizim de yapmaya çalıştığımız, elimizdeki stokları özellikle yeni bir anlayışla kentsel dönüşüm içerisinde dönüştürerek depreme hazırlık. Evet, bütün bunlarla uğraşırken 6 Şubatta, hepimizin bildiği gibi, ikiz bir depremle karşılaştık; dokuz saat aryla 18 şehrimizi etkileyen, 14 milyon insanımızın da hasar aldığı, zarar gördüğü bir deprem, büyük bir afet. Aslında, bazen “bin yılın afeti” de diyebiliriz diye ben ifade ediyorum çünkü bin yıllık Anadolu medeniyetimiz üzerinde rastlayabildiğimiz herhâlde en büyük felaket bu olsa gerek. Müthiş bir zorluk ve kötülük diye düşünüyorum.

Bütün bir millet ayaktaaydı. Kumbarasındaki parasını bozduran çocukları mı dersiniz, haccını erteleyip “Bu sene gitmeyeyim ben, kardeşlerime yardım ediyorum.” diyen insanları mı dersiniz, bisikletini satan çocuklarımızı mı dersiniz, Azerbaycan'dan eski bir arabaya yatak, yorgan koyup yola çıkan insanlardan mı bahsedersiniz ve herkes yardım etti, ayağı kaldırıldı. Çok şükür, bugünlere doğru geldik ve şimdi de yepyeni işler yapmak için çabalıyoruz, çırpınıyoruz, gayret ediyoruz ama burada altını çizeceğim nokta şu: O günlerde deprem bölgesinde -ben de günlerce kaldım- muhatap olduğumuz yabancı misyon şeflerinin birçoğı “Eğer bu deprem bizde olsaydı, dörtte 1'i bizde olsaydı, emin olun altından kalkamazdık.” dediler. Böyle bir afetin altından millet olarak kalktığımız için... Böyle bir milletin üyesi olmak, ferdi olmak gerçekten hepimiz için bir onur kaynağı olsa gerek. Elhamdulillah diyorum, çok şükür diyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

6 milyondan fazla yapıyı bizim yapı denetim birimi incelediler; “ağır” “orta hasarlı” veya “az hasarlı” gibi birtakım kayıtlar düştüler. Ağır hasarlı, orta hasarlı, yıkılması gereken yapı sayısı 680 bin civarında konut, 170 bin civarında da iş yeri var arkadaşlar. Hak sahipliğı ayrı bir şey ama yıkılması icap eden sayılardan bahsediyorum ben şimdi.

Aradan on ay kadar bir zaman geçti. Bizler neler yaptık? Birincisi; TOKİ Başkanlığımız, Emlak Konut, Yapı İşleri o bölgelerde, özellikle rezerv alanlarda olmak üzere 207 bin civarında konutun inşaatına başladık. Şimdi hâlâ bugün bile birkaç inşaat ihalesi yapılmıştır ve devam ediyordur, zaten devam edecek. İkincisi; deprem şûrasında özellikle hocalarımızın bize

tavsiyesi: "Köy evlerini çelikten yapın; fay hattının üzerine bile denk gelse o çeliği yıkacak herhangi bir şey olmaz." dedikleri için o tavsiyeye uyarak şu anda 50 bin civarında köy evimizin ihalesini yapıyoruz. Her gün 100-200 civarında ihaleye çıkıyoruz, yapabilecek insanlara hangi köylerde, hangi ilçelerde bu işleri yapabileceklerse teslim ediyoruz, devam ediyorlar; onlara da süre olarak sekiz ay gibi, altı ay gibi süreler veriyoruz uzaklığına göre, yakınlığına göre; standartlarını belirlediğimiz çelik evlerin ihalesi de devam ediyor. Bir taraftan da şehirlerimizin merkezlerini, kent meydanlarını, kent meydanlarına açılan ana caddeleri biz Bakanlık olarak resen yapalım istedik çünkü buralar herkesin kullanacağı, hatıralarının olacağı önemli yerler diye düşündük. Bir de rastgele yapılan inşaatların o şehre estetik olarak da zarar vereceğini düşündüğümüzden o şehrin kendine has, özgün mimarisini öne çıkararak, kentsel tasarımı rehberlerini inceleyerek hem meydanlarını hem de çevresindeki ana caddeleri yapım kararı aldık.

Oradan birkaç tane size resim göstermek istiyorum: Mesela, bu, Kahramanmaraş'ta "Azerbaycan Mahallesi" diye tarif ettiğimiz, onların da bin konut kadar yapmayı taahhüt ettikleri yer. Şu aradan fay hattı geçiyor; burada 100 metre kadar boş bırakıyoruz, bu şekilde bir mimariyle çözüyoruz. Bu şekilde yaptığımız bir inşaatın sonra, çeperlere doğru devam eden inşaatların da burada yapılacak Kahramanmaraş'a özgün, o, kendine has mimariyi, sivil mimari örneklerini uygulayacaklarını, taklit edeceklerini düşünüyorum. Bunun gibi aynı şekilde, depremin merkezi Pazarcık. Burada bir müze oluşturup çevresine de bu konutları biz yapmayı düşündük, oradaki vatandaşlarımızla konuşup anlaştık.

Burada Hatay'ımız var, en kadim şehirlerimizden biri, "medeniyetler merkezi" olarak geçiyor. Asi Nehri, Meclis binası; Antakya burası, yüzde 90'ı yıkıldı arkadaşlar, üzülersek söylüyorum.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Maalesef.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Elbette.

Burada bizim hazırlamış olduğumuz imar planları ve uygulamaya çalıştığımız yapıyla merkezdeki inşaatları, inşallah, biz yapıp etrafa da aynı şekilde bunların örnek olacağını düşünerek bunları ortaya çıkarıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Temellerini de attık.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) - Şurası Malatya'da "Bakırcılar Çarşısı" olarak geçiyor ama 22 tane çarşı var burada, Kasaplar Çarşısı var, Sarraflar Çarşısı var vesaire; Malatya'nın merkezi, Valiliğin karşı tarafı ve burası da tamamıyla yıkılmış vaziyette. Şimdi, inşaatlara başladık, inşallah, çarşılar bu şekilde açığa çıkacak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu, Malatya'daki kent meydanı.

Adıyaman merkez, aynı şekilde Atatürk Caddesi; Mara ve Musalla tarafı da aynı şekilde yapılacak.

Bunlar da yaptığımız köy evleri. Evet, Babatorun'a ben gittim, evleri teslim ettim. Bu şekilde köy evleri de teslim edilmeye devam ediliyor zaten.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Villa gibi oldu.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Şu, o evlerden bir tanesinin resmi arkadaşlar. Şimdi, bunları artık çelikten yapıyoruz.

Değerli arkadaşlar, bir taraftan köy evlerimizi, bir taraftan şehirlerin merkezini yaparken bir taraftan da -hepinizin hatırlayacağı gibi- Yerinde Dönüşüm Projesi'ni başlattık. Yerinde Dönüşüm Projesi'nde aslında vatandaş kendi evini yapmak isterse onu destekliyoruz, ona hibe paralar veriyoruz, kredi temin ediyoruz, her türlü kolaylığı sağlıyoruz ve orada da şu anda 250.500 civarında bir müracaat var. Şimdi, bunları üst üste koyduğumuz zaman, âdeta, bizim orada karşımıza çıkacak olan hak sahipliği noktasındaki sayıları karşılayan bir yapıya kavuşmuş oluyoruz. İnşaatına başladığımız normal betonarme evleri bir sene içerisinde, çelikten yaptığımız köy evlerimizi de altı-sekiz ay gibi bir süre içerisinde teslim edeceğiz.

Yerinde Dönüşüm Projesi'nde konutlar için 1,5 milyon, köy evleri için yine 1,5 milyon, ahırlı köy evleri için 1 milyon 750 bin, iş yerleri için de 800 bin lira; yarısı kredi, yarısı da hibe olmak üzere vatandaşlarımıza orada duyurumuzu yaptık. Buradaki kredi bölümünde ise iki yıl ödeme alınmayacak, geriye kalan o 750 bin lira da oturduktan sonra, on sene içerisinde faizsiz olarak geri istenecek kendilerinden. Burada ama bizim taviz vermeyeceğimiz 4 tane kırmızı çizgimiz var. Bundan sonra Türkiye'nin hiçbir yerinde, hangi belediye izin verirse versin, gidip el koyarak asla ve asla fay hatları üzerinde bir yapılaşmaya izin vermeyeceğiz. Zemin sivilaşması olan yerlerde yine yapılaşma yasağını sıkı bir şekilde takip edeceğiz. Dere yataklarının imara açılması söz konusu değil. Bir de benim önem verdiğimiz, mimarlık ve mühendislik hizmetlerinde, işçilikte sıfır toleransla devam edeceğiz. "1 kat daha at, ne olur ki?" "Bir şey olmaz, biraz daha bu tarafa çek." Çok alışkın bir vaziyette "1 kat daha koyalım, bir şey fark etmez." denilen sözlerin artık tarih olması lazım, bu konuda taviz verilmemesi lazım.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Yapılıyor, yapılıyor Sayın Bakan.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Bunu söyleyen de yirmi bir yıllık belediye başkanlığı yapmış birisi, subasmanını 30 santim yüksek yaptığı için binayı yıkmış, Allah'ın bir kuluym. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Hiç de bu konuda taviz de vermeyeceğiz inşallah, buna da böylece devam edeceğiz.

Değerli arkadaşlar, hâliyle 81 vilayetimizi bir deprem bölgesi gibi kabul ederek çalışmalarımıza devam ediyoruz. Türkiye geneliyle ilgili de birkaç rakam vermek istiyorum: 31 milyon civarında konutumuz var, 6 milyon kadar da iş yerimiz var; şu anda 6 milyonunun risk altında olduğunu tespit etmiş arkadaşlar, bunu bize de ifade ediyorlar yani 37 milyon civarında bağımsız birimden 6 milyonu risk altında. 2012 yılında bir yasa çıkar, bu yasaya dayalı olarak 2 milyon 200 bin konutu değiştiririz, dönüştürürüz; 400 bininin de inşaatı şu anda devam ediyor, bunun için de 480 milyar lira para harcadık. Arada işte "Şuradan 50 lira geldi, şuradan 100 lira gitti; nerede bu para?" falan deniyor ya, sadece 2012'den bu tarafa kentsel dönüşüm için harcanan para 480 milyar lira.

İstanbul'a gelince, 6 milyon konutumuz var, 1,5 milyon civarında da ticari işletmemiz var; 600 bininin çok acil olarak değiştirilmesi, dönüştürülmesi, kentsel dönüşümüne girmesi icap ediyor. 2012'den, kentsel dönüşüm yasasının çıktığı günden bugüne kadar 800 bin konut değiştirilmiş, dönüştürülmüş, 170 bin civarında da inşaat şu anda devam ediyor ama yeterli mi? Değil. İşte, bir an önce bunu hızlandırabilmek amacıyla da zaten bu yasaları çıkarma gayreti içerisinde olduk.

Aslında İstanbul'da yol haritamız belli oldu, bunu titizlikle takip edeceğiz. Birincisi, burada, Meclisimizin takdiriyle buradan geçen yasadaki dolayı ben gerçekten teşekkür ediyorum. Bazı arkadaşlar çıkan yasayla ilgili olumsuz sözler söyleseler de müsaade olursa -inşallah zamanım kalır- o yasadaki söylenen konuları da izah etmek istiyorum burada. O, çok önemli bir yasaydı. Bu yasadaki dolayı kentsel dönüşümün İstanbul'da önü açılmış olacak ve çok hızlanacak, bundan hiç kimsenin endişesi olmasın.

İkincisi: Rezerv alanlar belirledik. Doğru, birçok kamu alanı çünkü rezerv alanda siz binlerce konut yapacağım diye ortaya çıktığınızda gidip bir de mülkiyet sorunlarıyla, istimal sorunlarıyla uğraşamazsınız. O kamu alanlarının nereler olduğu bizde şimdi tespitli, onları mutlaka biz burada netleştireceğiz, yüce Meclisin takdirine getireceğiz. İstanbul'da bizim yapmak istediğimiz alanlar buralar, buralarda sadece ve sadece kentsel dönüşümde kullanılmak üzere konut yapıp hak sahiplerine, en riskli yerde oturanlara, evi yıkılmak üzere olanlara, sosyal donatı alanları üzerinde kalanlara bunları öncelikle vermek üzere diye getirip sizlerin takdirine burada sunacağız. Bunu şeffaflıkla yaptığımız zaman inanıyorum ki orada ciddi bir adım atmış olacağız. Herhâlde 300 bin konut da böyle yaparız diye düşünüyorum.

Üçüncüsü: Yarısı Bizden Kampanyası'nın şartları belli oldu. Birkaç gündür Maliyeyle de çalışıyoruz, Maliye Bakanımıza teşekkür ederim; 1'inci yıl için 80 milyar liraya yakın bir parayı, 2'nci yıl için 233 milyar lira gibi bir parayı, 3'üncü yıl için de 160

milyar lira gibi bir parayı bizim için öngördüler ve bütçe koydular. Şimdi bununla biz İstanbul'da "Yarısı Bizden Kampanyası" diye başlatacağımız kampanyayla 350 bine yakın konutu da değiştirmiş olacağız. Yarısı Bizden Kampanyası'na müracaat eden 1 milyondan fazla vatandaşımız var ama yüzde yüz anlaşılmış, binadakilere tamamı bir araya gelerek "Evet, biz konutumuzu, evimizi, binamızı yıkıp yapmak istiyoruz." diyen vatandaş sayısı 70 bin civarında. Önce onlardan başlayacağız; sonra, yüzde 50'yi geçen 158 bin civarında vatandaşımız var, onlara da diyeceğiz ki: Kendi aranızda lütfen toplantılar yapın, yüzde 100'e çıkın, gelin sizin de dönüşümünüze başlayalım. Aynı, deprem bölgesindeki yaptığımız yardımlar gibi, benzer bir yardım usulüyle de İstanbul'daki Yarısı Bizden Kampanyası'nı, inşallah, devam ettirmiş olacağız, böyle olunca çok kısa bir süre içerisinde, neredeyse 700 bin-750 bine yakın bir konutu değiştirmiş olacağız, dönüştürmüş olacağız. Bunu gerçekleştirebilirsek biz de herhâlde vicdan ve huzur içerisinde olabiliriz diye düşünüyorum.

Burada, evet, çok tartışılan, aslında Mecliste çok tartışılmayan ama arkasından suçlamalarla devam eden bir iki konu var. Kentsel Dönüşüm Yasası'nı ilk hesapladığımızda, konuştuğumuzda, AK PARTİ ve Milliyetçi Hareket Partisi Grubuna gelip özel bir sunum yaptık; sonra, Kemal Bey -Kılıçdaroğlu- izin verdiği için Cumhuriyet Halk Partili milletvekili arkadaşlarımızın bulunduğu ortama geldik, bir sunum daha yaptık; İYİ Partiden arkadaşlarımız geldiler, onlara bir sunum daha yaptık, dedik ki: Biz, Kentsel Dönüşüm Yasası'yla önümüzdeki engelleri kaldırmak istiyoruz. On bir yıldır uyguladığımız bir iş var, burada tıkanılmış, zorlandığımız, kentsel dönüşüm yapmak için çırpındığımız hâlde bir türlü aşamadığımız işler var; onları biz düzeltmek istiyoruz, kolaylaştırmak istiyoruz. Buradaki bütün önerileri de aldık, sonra da geldik; sağ olun, sizlerin takdiriyle bu yasa çıktı arkadaşlar.

"Bu yasada neler var?" dersiniz eğer; birincisi: Kentsel dönüşüm kararı eskiden üçte 2 çoğunlukla alınırdı şimdi yüzde 50+1'le alınıyor. Ruhsat çıkarken yüzde 100'ün muvafakatı isteniyordu, şimdi bu çoğunluğun muvafakatı yeterli oluyor.

İkincisi: Tebligat Yasası'nda kötüye kullanım vardı. Mesela, şöyle oluyordu: Siz bir yere tebligat yapıyorsunuz, vatandaş tebligatı almıyor, yüzde 1 hissesini Kenya'da yaşayan birisine satıyor; sonra siz onun peşine düşüyorsunuz, beş sene yüzde 1 için o kentsel dönüşüm, kocaman bir mahalle bir kişinin yüzde 1'lik satışını beklemek zorunda kalıyordu. O Tebligat Kanunu değişerek muhtarlıklara, evlerinin üzerine e-devlet üzerinden ilanla iş biraz daha kolaylaştırılmış ve hızlandırılmış oldu. Eskiden bazı vatandaşlarımız tarafından şöyle söyleniyordu: "Ben emekliyim, 1 lira da ödeyemem, evimi yıkıyorsanız yıkın; içinde ölürüm." ve onu çıkarmak için bir sürü zorluklar ve insani olmayan durumlarla karşı karşıya kalıyorduk. Şimdi, çıkan yasayla, sizlerin de onayıyla, eğer böyle bir vatandaşımız varsa, gerçekten orada ufak tefek de olsa kendisine karşı çıkarılan, borçlanılan miktarı ödeyemiyorsa evinde sonuna kadar oturacak; değiştirdiğimiz, dönüştürdüğümüz yeni evinde oturacak ama tapuya şerh düşeceğiz. Ne zaman ki borcunu ödedi, üzerine tapusunu alabilecek; o zamana kadar bekleyeceğiz, kendisine en azından o hakkı vermiş olacağız. Hak sahipleri için nakdî yardım kararı çıktı, bu, İstanbul'un dönüşümü için önemliydi, bu da buradan çıkmış oldu. Ayrıca, ilan askı süreleri de çok kısa süre içerisinde bitmiş olacak.

Kentsel Dönüşüm Başkanlığımızla ilgili olumsuz şeyler söylendi ama öyle tahmin ediyorum ki bu olumsuz şeyleri söyleyen arkadaşlar hiç yasayı okumadılar. Arkadaşlar, Kentsel Dönüşüm bizde bir Genel Müdürlük idi, şu anda Başkanlık oldu. Peki, Başkanlık olunca ne oldu? 3 tane Genel Müdürlüğe ayırdık; değişen bir şey yok. Biri sadece Marmara Bölgesi'yle ilgilenecek, İstanbul tarafıyla ilgilenecek, bütün dikkatini oraya verecek. İkincisi Anadolu'yla ilgilenecek, üçüncüsü de kaynak üretecek; elimizde bulunan hazine arazilerini tarayacak, değerlendirecek, bir kaynak oluşturacak ve buradan gelir de kanunen mecburen kentsel dönüşüme harcanacak. Kentsel Dönüşüm Başkanlığının bütün işi bu.

Sadece, rezerv alanla ilgili bir şey söylemek istiyorum. Çok soruldu, çok söylendi ama arkadaşlarımızın gerçekten okumadığı kanaati bende oluştuğu için iyi niyetle izah etmek istiyorum. Değerli arkadaşlar, 2012 yılında çıkan "rezerv alan" ve "riskli alan" gibi iki tane tabir ve buradaki tanım hiç değişmedi. Sadece ve sadece son yasada "yeni yerleşim alanı" diye bir tabir vardı, "yeni yerleşim alanı" çıktı. Bunu niye çıkardık? Mahkemeler "yeni yerleşim alanı" denince şehirlerin uzağında boş bir araziye anladıkları için yürütmeyi durdurma ve oradaki işi tıkama yoluna gidiyorlardı. Halbuki, şimdi, mesela -bende var, buraya getirdim, bunu polemiğe olsun diye söyleyemiyorum- İstanbul Büyükşehir Belediyemiz "rezerv alan" diyor, ilan ediyor; bakın, tamamının içi dolu. Biz de "Haklısın." dedik, verdik; kötü bir şey değil ki, vatandaşın evini yıkmak için istemiyor ki, tapularını alıp gasb etmek için istemiyor ki, burayı dönüştürmek için istiyor. Bu tabiri koyduğumuzda her türlü yardımı alabilecek; kira yardımı da alacak, rezerv alandan da istifade edecek, taşınma yardımı da alacak ve orada işleme başlayabilecek. Yasada değişen hiçbir şey yok; sadece ve sadece "yeni yerleşim alanı" gibi bir tabir oradan çıkarılmış oldu, onun dışında değişen bir şey yok. On bir sene içerisinde tapusu elinden alınıp da sokağa atılan bir adam gördünüz mü? Efendim, Kadıköy'den alınıp da Sultanbeyli'den verileni gördünüz mü? Veyahut da Samandıra'da varıp da vatandaşın tapusunu alıp biz ne yapacağız arkadaşlar yani ne lazım bize tapusu? Ama orada rezerv alan ilan etmezsek işleme başlayamıyoruz. Rezerv alan ilan ettiğimiz yerlerde resen işlem yapıp, o güzel konutlarını yapıp yine kendisine teslim ediyoruz; orada oturana teslim ediyoruz, başkasına vermiyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) İki gün önce Vedat Bey gitti, bütün sivil toplum örgütlerini Samandıra'da da Defne'de de topladı, tek tek anlattı ve onlara en sonunda dedi ki: "Arkadaşlar, yaptığımız bu. Eğer diyorsanız ki 'Evet, iyi bir şeymiş. Hadi gelin, bizim evlerimiz yapıp.' yerinde yapıp kendilerine teslim edeceğiz, şeref sözü, daha baştan söyleyelim. Değilse, razı değilseniz, e, ne yapalım, peki, bırakıp gidiyoruz, Allah'a ısmarladık." Zorla insanın evi alınır mı? Öyle bir şey olabilir mi? Ve gerçekten de bu niyetle de devam ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, deprem meselesi olunca biraz da herhâlde biz de heyecanlanıyoruz, o yüzden çok konuşuyoruz, iklim tarafına, çevre tarafına dair, emin olun, şurada 30-40 sayfa var önümde, müsaade ederseniz, birkaç cümle de söyleyerek, daha sonra da soru gelirse oradan cevaplamak üzere huzurlarınızdan ayrılıyım. Aslında bütün mesele, belki de iklim değişikliğinin en büyük sebebi Sanayi Devrimi'yle birlikte başlayan çevre kirliliği ve atmosfere salınan sera gazı emisyonlarından ibarettir. Atmosferi kirlitiyoruz, doğanın dengesini bozuyoruz ve karımıza bir sürü felaketler çıkmaya başlıyor. Bilim adamları diyorlar ki: "Şu anda dünya ısısı 1,1 derece arttı. Eğer 2'ye çıkarsa artık dünya yaşanmaz hâle gelir, krizler başlar, gıda krizi başlar, göçler başlar, savaşlar başlar." Bakın, kavimlerin çoğunun göçünde gıda meselesi vardır, iklim meselesi vardır. O yüzden ki bunu 1,5'larda tutmak lazım. Dünyayı kirlüten ülkeler sınıflamasına bakıyoruz; Hindistan, Rusya, Çin, Amerika, Avrupa Birliği ülkeleri. Bunlar neredeyse yüzde 80'ini kirlitiyorlar. Türkiye'nin kirlilme oranı yüzde 1'in altında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özhaseki.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANİ MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Başkanım, bir iki dakika müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Buyurun.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANİ MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Evet, böyle olmasına rağmen biz gerçekten doğayı korumak, ülkemizi de bu tür tehlikelerden uzak kılabilmek adına büyük bir mücadele veriyoruz. Paris İklim Anlaşması'na taraf olduk, önce imzalamadık, bir sürü kavgalarımız vardı, sebebi de 90'lı yılların başında bizim Türkiye'den giden arkadaşlarımız demişler ki: "Türkiye gelişmiş ülke, bizi gelişmiş ülkeler sınıfına yazın." Oraya yazılınca bırakın oradan birtakım imkânlardan, finans kaynaklarından istifade etmeyi, siz her sene büyük bir para ödemek zorunda kalıyorsunuz. "Biz, bir dakika, gelişmekte olan ülkeyiz, ona göre." diye kavgamızı verdik orada, bizim için özel bir statü açtılar ve o statüden devam ediyoruz.

Zaten oradaki yükümlülüklerimizi de yerine getirmeye uğraşıyoruz.

Ayrıca, biz, sera gazı emisyonları konusunda 2030 yılı için Ulusal Katkı Beyanı'mızı da Birleşmiş Milletler Sekreteryasına sunduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – 7 sektör çok etkileniyor, bu 7 sektörle ilgili de uzun uzun çalışmalarımız var.

Değerli arkadaşlar, belki de iklimle kalkınmayı bir arada götürerek birinden diğerine herhangi bir şekilde taviz vermeden olayı dengeli bir şekilde sürdürebilmek herhâlde bu devletin en önemli görevi olsa gerek. Önümüzde bizi bekleyen bir tehlike var, sınırda karbon kontrolleri başlayacak. Bundan dolayı bizim burada ürettiğimiz mallar Avrupa'ya girerken sınırda kontrollerde “Siz kirlletmeden ürettiniz mi?” diye soracaklar. Yeşil sertifika burada eğer devreye girerse, sanayicilerimiz ön alıp bu konuda doğayı kirlletmeden ürettiklerini ispatlayacak bir sertifikaya önceden sahip olurlarsa ihracat yapabilecekler ve sınırda ayrıca bir bedel ödemeyecekler; yoksa orada bir zorluk başlıyor. Bunun içindir ki arkadaşlarımız durmadan zaten bu konuyu izah etmeye çalışıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın Sayın Bakan.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ – Bu arada, bizim önümüze, yeşil alanları ne kadar artırdığımız, neler yaptığımızla ilgili, katı atık düzenli depolama tesislerinin hangi sayılara geldiğiyle ilgili, atık su arıtma tesisleriyle ilgili ve sıfır atıkla ilgili de epeyce bir not koydular ama bunları söyleme imkânım da herhâlde yok gibi gözüküyor.

Değerli milletvekilleri, ülkemizi deprem başta olmak üzere bütün afetlere inşallah hep birlikte hazır hâle getireceğiz. Şehirlerimizi millî müktesebatımıza uygun bir şekilde, kimlikli, doğaya saygılı, sıfır atık uyumlu şekilde inşa edeceğiz. İklim değişikliğine karşı denizimizi, toprağımızı, ormanımızı, bütün vatanımızı millet bahçelerimizle ve yeşil koridorlarımızla birlikte savunacağız inşallah.

Bu duygularla ben sözlerime son verirken kıymetli milletvekili arkadaşlarımıza ve benim kendi çalışma arkadaşlarıma çok teşekkür ediyorum, ellerine sağlık diyorum.

2024 yılı bütçemizin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Yalnız, bu arada, bir alinganlığım var, Osman'ın alkışının yarısını bile alamadım. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına, aleyhte, Niğde Milletvekili Cumali İnce.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

CUMALİ İNCE (Niğde) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; 2024 yılı bütçesi sekizinci tur kapsamında söz almış bulunmaktayım.

Öncelikle, bugün görüşmekte olduğumuz Gençlik ve Spor Bakanlığımız ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızın 2024 yılı bütçesinin memleketimize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Sözlerime Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesi üzerinden başlamak istiyorum. Türk ve Türkiye Yüzyılı'na girdiğimiz bu dönemde öncelikli olarak Gençlik ve Spor Bakanlığının gençlere yönelik yapmış olduğu Deneyap, Biz Anadoluyuz ve Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Okulları Projesi'nin on iki aya yayılması gibi projelerin yanında gençlik merkezlerinin, gençlik ofislerinin ve gençlik kamplarının varlığını önemseyeceğimizi ifade ederek bu tür çalışmaların gençlerimize girişimcilik, yaratıcı düşünme, eleştirel düşünme ve etkili iletişim gibi beceriler kazanmalarına katkı sağladığını, bundan dolayı da bu tür çalışmaların desteklenmesi gerektiğini ifade etmek isterim. Söz konusu bu projelerin Niğde ilimizde de yakinen takipçisi olduğumuzu buradan ifade etmek isterim.

Sayın Bakanım, mevzubahis Niğde olunca Meclis kürsüsünden Niğdeli hemşehrilerimizin sizlerden önemli talepleri olduğunu ifade ederek Niğde olarak bütçeden yatırımlar noktasında desteklerinize büyük ihtiyaç duyduğumuzu ifade etmek istiyorum. Çünkü hemşehrilerim sporu ve sporcuyla çok sevmekte ve değer vermekte olup Niğde ilimizin de bu hususta elzem ihtiyaçları olduğunu belirtmek istiyorum. Şöyle ki: Malumunuz, ilimize futbol sahası, stadı yapılıyor, süreci bizzat takip ettiğimi ifade ederek kaba inşaatının yüzde 35'inin tamamlanmış durumda olduğunu belirtmek isterim. Bu konuda sizlerden talebimiz bu sürecin ivedilikle hızlandırılmasıdır.

Diğer bir konu ise Niğde ilimizde yıkımı gerçekleşen Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü hizmet binası ve kapalı spor salonunun projesi tamamlanmış olup talebimiz, yıkılan yere yapılacak olan Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü hizmet binası ve çok amaçlı spor salonu ihalesinin bir an önce yapılmasıdır.

Diğer bir talebimizin de Bor ilçemizde bulunan Şehit Ömer Halisdemir Gençlik Merkezi'mizin bulunduğu alan içerisinde çok amaçlı bir spor salonu yapılması olduğunu belirtmek isterim.

Sayın Bakanım, Çamardı ilçemizde dağ ve doğa sporlarının yapıldığı, Demirkazık Dağı eteklerinde bulunan 1.600 metre rakımlı, 30 oda, 70 yatak kapasitesine sahip Demirkazık Kamp Eğitim Merkezi bulunmaktadır. Burada çeşitli branşlarda A Millî Takım seviyesinde kamplar yapılmaktadır. Sizlerden talebimiz bu kamp eğitim merkezimizin yanında tespitlerimiz neticesinde müsait durumda bulunan alanlara futbol sahası yapılarak mevcut olan oda ve yatak kapasitelerinin artırılmasıdır. Hem Niğde'mizde hem de bölgemizde bulunan futbol takımlarına yeni kamp alanlarının açılmasının Niğdeli hemşehrilerimizce önemsendiğini ve desteklenmesi gerektiğini bilmenizi istiyoruz.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı noktasında ise malumunuz “asrın felaketi” dediğimiz 6 Şubat Kahramanmaraş merkezli deprem diğer illerimizle beraber Niğde ilimizi de etkilemiş olup afet bölgesine dâhil edilmişti. Öncelikle buradan, bir kez daha, hayatını kaybetmiş vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, ailelerine başsağlığı dileklerini yenilemek istiyorum. Bu felaket neticesinde ise Niğde'mizde ağır, orta dereceli ve acil yıkılacak bağımsız bölüm sayısı 419 konut, 270 iş yeri olmak üzere toplam 689 ve daha önce yıkılan 1 binanın haricinde 20 konut ve 19 ticarethane olmak üzere toplam 39 bağımsız bölüm bulunmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın.

CUMALİ İNCE (Devamla) - Bu noktada Toplu Konut İdaresi tarafından ilimizdeki hemşehrilerimizin de mağduriyet yaşamaması adına Yerinde Dönüşüm Projesi'nin bir an önce faaliyete geçirilerek yıkılan ve yıkılacak yerler için desteklerinizi ivedi olarak beklediğimizi buradan söylemek istiyorum.

Siz değerli Bakanlıklarımızdan da bütün bu projelerimizin ve ihtiyaçlarımızın 2024 yılı içerisinde tamamlanmasını talep ediyoruz.

Bu vesileyle, 2024 yılı bütçesinin bir kez daha memleketimiz adına hayırlara vesile olmasını diliyor, Genel Kurulu ve

yüce Türk milletini saygı ve muhabbetle selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, sekizinci turdaki konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi soru-cevap işlemlerine geçiyoruz...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Önce Grup Başkan Vekillerine söz verseydiniz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Evet, Grup Başkan Vekillerine söz verin.

BAŞKAN – Tamam.

Sayın Köksal, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

12.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, deprem bölgesinin barınma sorununa, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet Özhaskeki'nin köy evi ve kalıcı konut vaadine; HES İlaç Afyonspor futbol takımına ve Filenin Sultanları'yla gurur duyduğuna ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, 14 Eylül 2023'te Sayın Özhaskeki'nin yaptığı açıklamaya göre 2023 Aralık sonunda, ihalesi yapılmış 200 bin konuttan 40 binini teslim etme vaadi vardı deprem bölgesi için. Deprem bölgesinde şu anda yaşanan en birinci sıkıntı barınma sorunu. İnsanlar hâlâ konteynerlerde, derme çatma barakalarda, çadırlarda yaşam savaşı veriyor. Bakan Özhaskeki'nin 4 Ekimdeki açıklamasına göre inşası süren 200 bin konuttan 41 bin konut ve 4.807 köy evinin yıl sonunda teslimi planlanıyordu. Bu veri, 6 Aralık 2023 tarihinde Cumhurbaşkanı tarafından 250 bin olarak güncellendi. Bu veri gerçekse eğer 680 bin konut ve köy evi ihtiyacının 250 bini için inşaat başlamış, toplam ihtiyacın yüzde 36,7'sinin temeli atılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Şimdi, Sayın Özhaskeki'nin ağustosta yapmış olduğu açıklamaya göre Nisan 2024'e kadar 319 bin konut ve köy evini teslim etme vaadi vardı. Kalan konutları da bir yıl içinde teslim edeceklerdi. Depremden on bir ay sonra, sadece 41 bin konut ve 4.800 köy evi verebileceğini itiraf edenler, nasıl olacak da seçimin yapılacağı aya kadar 319 bin konut ve köy evini bitirecekler? Netleşmesi gereken şey şudur: 6 Ağustostan 18 Aralığa kadar il il deprem bölgesinde kaç konutun, köy evi ve iş yerinin ihalesi tamamlanmış, kaçının inşasına başlanmış? İl bazında kaç konut ve köy evinin teslimi hangi tarihlerde yapılacaktır?

Ayrıca, Sayın Spor Bakanına memleketimle ilgili bir istekte bulunmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Güzel memleketim Afyonkarahisar'ın bir takımı var: HES İlaç Afyonspor. Bugünlerde büyük ekonomik sıkıntılarla boğuşuyor, teknik direktör takımla bağıni kopardı, 4 yöneticinin daha istifa edeceği konuşuluyor; Kulüp Başkanı "Kulübü devralmak isteyen varsa gelsin devredeyim." diye açıklama yaptı. Lütfen Sayın Bakan, HES İlaç Afyonspor'a destek olun. Gelin, birlikte memleketimin bu güzel takımına sahip çıkalım. Kongreye gidilirse eğer ve talipli olmazsa kayyuma gidecek, biz bunu istemiyoruz. Zaten, basketbol takımımız, belediye basketbol takımımız kapandı; futbol takımımızı kaybetmek istemiyoruz. Gelin, hep birlikte ayakta tutalım diyorum.

Bir de Filenin Sultanları konuşuldu burada, onlarla ilgili de bir kelimet etmek istiyorum: Bir cumhuriyet kadını olarak Filenin Sultanları'yla gurur duyuyorum, onur duyuyorum. Onları her gördükçe...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Filenin Sultanları'nı her gördükçe "Ey kahraman Türk kadını, sen yerde sürünmeye değil, omuzlar üzerinde göklere yükselmeye layıksın." diyen Mustafa Kemal Atatürk'ün örnek gösterdiği Türk kadınlarını, Atatürk kadınlarını, cumhuriyet kadınlarını hatırlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Ve onların attığı her smaç, aldığı her set burada onları linç etmeye çalışan karanlık zihniyete bir tokat gibi inmeye devam edecek. Kim ne derse desin onlar bizim gururumuz, onurumuzdur. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Oluç...

13.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın anlaşılmayan bir dilde konuştuğuna, Amedspor'un deplasman maçlarında ırkçı saldırılarla karşı karşıya kalmasına ve Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından engelli takımlarına temin edilen otobüs hakkından Amedspor'un yararlandırılmamasına; kentsel dönüşüm yasasıyla ilgili partilerine sunum yapılmadığına ve bir afet bakanlığı kurulması gerektiğine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, Gençlik ve Spor Bakanımız anlaşılmayan bir dilde konuştuğu için ona ilişkin çok fazla bir şey söyleyemeyeceğim, yine de teşekkür ederiz.

LÜTFİ BAYRAKTAR (Sakarya) – Biz memnunuz, biz memnunuz.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Bir konu var kısaca değinmek istediğim.

Sayın Bakan, biliyorsunuz Amedspor var ve Amedspor zaman zaman gittiği maçlarda, özellikle deplasman maçlarında ırkçı saldırılarla karşı karşıya kalıyor, çeşitli sorunlar yaşıyor. Biz bu sorunlara dair size zaman zaman bilgi veriyoruz, bu sorunların çözümü doğrultusunda sizden destek istiyoruz; bu, bir konu.

Şimdi, Amedspor'un engelli basketbol ve diğer takımlarının, Gençlik ve Spor tarafından engellilere özel temin edilmiş otobüs kullanmaları hakkı var ama nedense Amed'de yani Diyarbakır'da Gençlik ve Spor İl Müdürü bu, engelliler için özel otobüs kullanımını engelliyor ve otobüs stadyumun bodrumunda atıl bir hâlde bekletiliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Engelli sporcular da insanların kucaklarında taşınarak başka illerdeki müsabakalara gitmek üzere araçlara bindiriliyor. Bu durumun bir an evvel sona ermesi gerekiyor ve Gençlik ve Spor İl Müdürünün bu engellemesine son vermesi gerekiyor; bunu size iletmek istedim.

Şimdi, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığıyla ilgili de çok kısa bir şey söylemek istiyorum. Sayın Bakan epey detaylı bir sunum yaptı ama şu anda dinlemiyor bizi başka bir görüşme yaptığı için.

Evet, Sayın Bakan...

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ – Kusura bakmayın, burada bir arkadaşın bir şeyi vardı da...

BAŞKAN – Evet, buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Teşekkür ederim.

Şimdi, önce bir sitemimizi size iletelim. Şimdi öğrendik, siz Kentsel Dönüşüm Yasası'yla ilgili bütün partilere sunum yapmışınız, bize yapmadınız yani ayırmıcılık her alanda devam ediyor tabii ki, bunu da şimdi öğrenmiş olduk, bunu size iletmiş olalım. Biz de bu konuda sunum yapmanızı ve bizimle tartışmanızı beklerdik, Meclisin...

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ – Kusura bakmayın bilmiyordum, ben herkese yaptıklarını zannediyordum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Tamam yani sonuç olarak biz bu sunumu alamamış olduk; birincisi bu.

İkincisi, siz kendiniz de ifade ettiniz; çevre, şehircilik ve iklim değişikliği gerçekten çok kapsamlı bir konu ve afet meselesi de bu Bakanlığın kapsamında. Şimdi, biz bunu daha evvel de dile getirmiştik, bir kez daha söylemek istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Yani bu afet meselesinin, Türkiye'nin hem deprem kuşağı üzerinde olması nedeniyle hem de iklim krizinden kaynaklı diğer afet durumları nedeniyle aslında bu meselenin bir afet bakanlığı tarafından yönetilmesi gerekiyor fakat hâlen Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği üzerinden gidiyor. Çok kapsamlı bir konu gerçekten, sadece İstanbul depremi değil ki, İstanbul depremi hakikaten büyük bir felaket olarak karşımızda duruyor. Dolayısıyla, bunu size bir kez daha iletmiş olalım, bir afet bakanlığının kurulması ve bu konuların birbirinden ayrıştırılması hem İstanbul depremi açısından hem de genel olarak yaşanabilecek afetler açısından hayırlı bir iş olur diye düşünüyoruz. Bunu söylemiş olalım. Tabii ki buna bağlı olarak da paralelinde Mecliste de ihtisas komisyonları açısından baktığımızda bir afet ihtisas komisyonunun kurulması çalışmaların çok daha dikkatli, özenli ve verimli olmasını sağlayacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Bu iki konuyu size iletmek istedik.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Şahin, buyurun.

14.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın konuşmalarını anlamadığına, gençlerin gelecekle ilgili karamsarlık içinde olduğuna, "ev genci" tabirine ve mülakatla ilgili Twitter'da yaptığı anketin sonuçlarına; İstanbul depremine ve deprem bölgesinde teslim edilecek kalıcı konut sayısına ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Gençlik ve Spor Bakanım yani ne konuştuğunuzu gerçekten ben de anlamadım ama çok iyi okudunuz, onu fark ettim. Arkadaşlar çok alkışladılar, sanırım iyi şeyler konuştunuz herhâlde ama sonradan tutanaklardan takip edeceğim.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK – Hızlıyız; hızlı, genç, dinamik ve enerjik.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Eyvallah, her konuda öyle olursunuz inşallah.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK – Evet, olurum.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Şimdi, tabii, gençlik konusu bizim için önemli. Gençlerimizin önemli sorunları var. Bu anlamda ben hep gençlerimizle ilgili bir iklim konusuna işaret etmeye gayret gösteriyorum. Gençlerimizin Türkiye'de umutlarıyla ilgili, gelecek hayalleriyle ilgili bir iklim sorunu yaşıyor Türkiye'de. Bu anlamda gençlerimizin bir gelecek karamsarlığı var. Gençlik ve Spor Bakanı olarak da en başta gençlerimizin içinde bulunduğu bu karamsar tablodan çıkması için atılması gereken adımlarda sizin de sorumluluğunuz var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Gençlerimizde "ev genci" diye bir tabir oluştu son dönemlerde. Yani nedir? Bir işsiz olan gençlerimiz var, bir de iş bulmaktan umudunu kesmiş, iş aramayı bırakmış, evde oturan genç anlamına geliyor. Bu anlamda bu gençlere yeni bir umut verecek, umutları yeniden yeşertecek, yeni gelecek hayalleri kurdurabilecek bir iklimi inşa etmek sizin görevinizdir diye düşünüyorum.

Şimdi, ben mülakat konusunu çok sık vurguluyorum. Dün bir anket yaptım arkadaşlar -şöyle göstereceğim- kendi Twitter sayfamdan. 7.400 kişi oy kullanmış Sayın Bakanım. "İktidarın mülakatları kaldıracağına inanıyor musunuz?" diye sordum son gelişmelerden sonra, o gün Millî Eğitim Bakanının konuşmasından sonra. Yüzde 65 "Hayır, inanmıyoruz." demiş, yüzde 35 de "İnanıyoruz." demiş. Tabii, bu yüzde 65 sizin sorunuz arkadaşlar ama bence yüzde 35 de ayrı bir sorunuz çünkü eğer bu söz tutulmazsa bu yüzde 35'e ne cevap vereceksiniz, yani size hâlâ inanan gençlere ne cevap vereceksiniz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, buyurun.

Toparlayın.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Bunun da cevabını hazırlarsanız iyi olur diye düşünüyorum.

Şimdi, Çevre ve Şehircilik Bakanımın sunumu önemli. İstanbul'la ilgili, özellikle İstanbul Milletvekili olarak ben de çok sık İstanbul depremine işaret etmeye gayret gösteriyorum. İstanbul depremi benim nazarımda Türkiye'nin en önemli sorunlarından biri çünkü İstanbul yıkılırsa Türkiye yıkılır. Bu gerçeği bilerek hareket etmemiz gerekiyor. Bu anlamda Sayın Bakanımız "Rezerv alanlarıyla ilgili burada bir açıklama daha yapacağız." dedi ve 300 bin konuttan bahsetti; Yanlış not almadım diye biliyorum, 300 bin konut. Yani bu mevcut hâliyle Sayın Bakanım, İstanbul'u dönüştüremeyeceğimiz açık. İstanbul'a daha bütüncül bir şekilde bakmak zorundayız, İstanbul'a özel bir yasa çıkarmak zorundayız. Bu anlamda merkezî yönetim ile yerel yönetimin birlikte koordine olacağı bir çalışmayı İstanbul'da yürütmek zorundayız. İstanbul depremine bu şekilde hazırlanmak zorundayız diyorum; bunu da özellikle belirtmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, buyurun.

Toparlayın.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Son olarak... Sabah iktidar partisi gurubunda fazla kimse yoktu. Ben, deprem bölgesiyle ilgili, ekim ayının başında oradan gelince özellikle bir şeye dikkat çektim, dedim ki: Deprem bölgesinde sizin bahsettiğiniz kadar yeterli konut yapılmıyor. Ben çok eleştirildim, hatta bir arkadaşımız "Devlet sayıyla konuşur." dedi, ben de devlet en başta vicdanıyla konuşur dedim. Sayın Tüfenkci yaptığı açıklamada "Yıl sonuna kadar 180 bin konut teslim edeceğiz." demişti, benim gözlemlerim bunu doğrulamıyor demiştim. Sağ olsun, Sayın Cumhurbaşkanını bizi doğruladı, yıl sonuna kadar 46 bin konutun teslim edileceğini söyledi. Bunu bunun için söyledim arkadaşlar: Biz, deprem bölgesinde yapıcı bir çalışma yapmıştık. Muhalefetin yaptığı yapıcı çalışmalara da iktidarın kulak vermesinin ne kadar önemli olduğunu bir kere daha göstermiş oluyor bu çalışmalar yani muhalefetin her söylediği şeyi yaralayıcı şeyler olarak görmezseniz daha olumlu bir siyaset ortaya çıkar diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bülbul...

15.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'un, sporun önemine, sporda son yıllarda elde edilen başarılarla, Gençlik ve Spor Bakanlığının yürüttüğü faaliyetlere; çevre, şehircilik meselesinin, depreme hazırlık meselesinin Türkiye açısından bir millî güvenlik meselesi olduğuna, beklenen İstanbul depremine, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının yaptığı çalışmalara ve her iki bakanlığın bütçelerinin hayırlı olmasını dilediğine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Genel Kurulda bütçe görüşmelerinde Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının bütçelerini birlikte görüşmüş bulunuyoruz. İnşallah, birazdan bu Bakanlıklarımızın bütçelerini hep birlikte oylayacağız.

Gençlik ve Spor Bakanlığının Sayın Bakanımızın şahsında bütün çalışanlarına, spor camiasına, Gençlik ve Spor Bakanlığı camiasına çalışmalarında başarıları dilediğimizi ifade etmek istiyorum. Kendisine, burada çok yoğun muhtevalı ve önemli bilgiler içeren konuşması için de teşekkür ediyoruz.

Tabii, Türkiye'nin son yıllarda elde etmeye başladığı sportif başarılar hepimizin dikkatini çekmektedir. Gerek bireysel spor dallarında gerekse takım sporunda Türkiye gerçekten çok önemli başarılarla imza atmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Bunlar, bugünün işi değildir, mutlaka birtakım altyapı, birtakım çalışma süreçlerini geçen ve inanarak büyük bir motivasyonla yapılan işlerdir ve bugün meyveleri toplanmaktadır. O açıdan, başından itibaren bugünlere gelmesinde emeği geçen kim varsa herkese bu noktada teşekkür etmek istiyorum. Bu, -spor- aynı zamanda bizim açımızdan, ülkemiz açısından, gençliğimiz açısından, insanlarımız açısından son derece önemlidir ama aynı zamanda diplomatik yönünü de gözden uzak tutmamak lazım. Kendileri çok iyi bilirler, spor üzerinden ulaşılan diplomatik bağlar ve ilişkilerin de hiçbir şekilde küçümsenmemesi gerekir; bunun üzerinde de ayrıca durmak gerekiyor.

Gençliğimizin fiziksel obeziteyle mücadelesinde, dijital bağımlılıkla mücadelesinde ve yine aynı şekilde fiziksel ve mental gelişimiyle alakalı olarak Gençlik ve Spor Bakanlığımızın çalışmaları kayda değerdir ve önemlidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Gençlik kamplarımızın yürütmüş olduğu faaliyetleri, burada gençliğimize verilen hizmetleri, yıl içerisinde, yaz tatillerinde şehir şehir yurtların açılarak gençliğimizin konaklama imkânlarının bu yurtlarımızda, KYK yurtlarında verilmesi gibi çalışmaları önemseyeceğimizi ifade etmek istiyorum.

Yine bu sene, yurtlarla alakalı olarak hiçbir tartışma olmadan, hiçbir ses yükselmeden -Allah'a şükürler olsun- gençlerimizin yurtlara yerleştirildiğini gördük; bu önemli bir çalışmaydı, meşakkatli bir çalışmaydı. O açıdan da Bakanlığımızı tebrik etmek istiyorum.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın, Sayın Bakanımızın sunumunu da hep birlikte dikkatle takip ettik. Belki bu hesaba katılmıyor ama her zaman söylenmesi gereken bir şeydir, Sayın Bakanımız da buna iştirak edecektir: Çevre, şehircilik meselesi, depreme hazırlık meselesi Türkiye açısından bir millî güvenlik meselesidir, gerçekten bir beka sorunudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Özellikle İstanbul'la alakalı beklenen deprem süreciyle ilgili yapılacak çalışmalar son derece önemli olacaktır. Yapılacak her türlü kanun düzenlemesine Milliyetçi Hareket Partisi olarak sonuna kadar destekçi olduğumuzu buradan ifade etmek istiyorum.

Çevre hassasiyeti ve sürdürülebilir çevresel faktörlerle birlikte, sürdürülebilir bir kalkınmanın temin edilmesi son derece önemli. Bakanlığımızın sıfır atık ve geri dönüşümle alakalı çalışmalarını takdirle takip ediyoruz ve Birleşmiş Milletler nezdinde oluşturulan bu yöndeki inisiyatifi de çok memnuniyetle karşıladığımızı ifade etmek istiyorum.

Şehircilik anlamında deprem bölgesinde yapılan çalışmalar son derece önemlidir. Yine, TOKİ üzerinden yapılan faaliyetlerle vatandaşlarımızın en kısa sürede kalıcı konutlarına geçmesinin son derece önemli olduğunu ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bitiriyorum.

BAŞKAN - Buyurun, toparlayın.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – İklim ve iklim değişikliğiyle ilgili yapılan çalışmaların da aynı hassasiyetle bir beka meselesi olarak değerlendirilmesi gerektiğinin altını çizerek bu Bakanlıklarımızın bütçelerine hayırlı olsun diyor, Milliyetçi Hareket Partisi olarak yine destek olacağımızı ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Dervişoğlu, buyurun

16.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın kısa zamanda çok fazla şey anlatabilmek için hızlı ve harareti bir konuşma yaptığına ve kendisine soracağı sorularının olduğuna; iklim değişikliğine ayrılan bütçenin yetersizliğine, Türkiye'nin en önemli konusunun deprem olduğuna ve bu konuda İYİ Parti olarak her türlü desteği vermeye hazır olduklarına ilişkin açıklaması

DURŞUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Bugün Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığıyla birlikte Gençlik ve Spor Bakanlığımızın bütçelerini görüştük. Öncelikle, her 2 Bakanımız da Türkiye Büyük Millet Meclisinin umurunu görmüş dolayısıyla çok fazla bir tartışma da olmadı, kendilerine üslupları münasebetiyle teşekkür ediyorum. Ayrıca, milletvekilleri ile bakanlıklar arasındaki uyumsuzlukların kaldırılması noktasında da duyarlılıklarına şahit olduk. Her iki Bakanımızın Bakanlığının bürokratlarıyla da çok rahat diyalog kurabilme imkânına sahip olduğumuzu buradan açıkça ifade ediyor ve bürokrat arkadaşlarımıza da teşekkür ediyorum.

Şimdi, tabii, Sayın Gençlik ve Spor Bakanımız kısa zamanda çok fazla şey anlatabilmek için ziyadesiyle hızlı ve harareti bir konuşma yaptı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Süratle hareket etti.

Buyurun Sayın Dervişoğlu.

DURŞUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Ben yaptığı konuşmanın ayrıntılarını tutanaktan inceleyeceğim. Doğrusunu isterseniz çok fazla şey anlayamadım ama bunun iyi niyetinden kaynaklandığına inanıyorum çünkü Osman Aşkın Bak'ı

tanıyoruz ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin mehabetine zarar verebilecek bir kelam da sarf etmez, adım da atmaz. Sayın Bakanı kondisyonu yönüyle de tebrik ediyorum yani ayrıca kutluyorum.

Bir tebrik de Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna. Benim anlayamadığım o konuşmanın içinden anlaşılacak çok şey görmüş olacağız ki hararetli alkışlarla kendisini desteklediler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Evet, teşekkür ederim.

LÜTFİ BAYRAKTAR (Sakarya) – Enerji, enerji, Başkanım...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Ben, sporcu Spor Bakanımızın bu konuşmasını bir rekor denemesi olarak kabul ediyorum öncelikle.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Keşke önceden haber verseydi de Guinness Rekorlar Kitabı'na girebilmesini temin edebilmek bakımından ön hazırlığı yapmış olsaydık.

Şimdi, Gençlik ve Spor Bakanına soracağım sorular vardı, ayrıntılar vardı; işte, genç nüfusta işsizlik, gençlerin yurt dışında yaşama istekleri -hatiplerimiz bunlara yer verdiler- mülakat uygulamasına son verilmesi, öğrenim kredisi ve burs ücretlerinin miktarlarının yetersizliği diye ama tabii bunları konuşmasında cevaplandırmış olabilir. Ben önce konuşmayı inceleyeceğim, sonra da yazılı soru olarak zatialinize göndereceğim.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızı gerek Komisyonunda gerekse Genel Kurulda eleştirdik. İklim değişikliğine ayrılan bütçenin yetersizliğine vurgu yaptık ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Dervişoğlu.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – 2 Bakanlık da çok önemli, onun için biraz müsamaha istirham ediyorum.

Şimdi, Bakanlığın ismine 2021 yılında eklendi "İklim Değişikliği" kısmı. Bu bütçeye baktığımızda bize göre göstermelik kalmakta. İktidarın Bakanlığın adına eklediği anlaşılan İklim Değişikliği Bakanlığının bütçesi 154 milyon 182 bin Türk lirasından yalnızca 178 milyon liraya yükseltilmiş. Bilinmesini isterim ki bu bütçenin 64 milyon 196 bin lirası sadece personel maaşları, 7 milyon 156 bin lirası da SGK prim ödemelerine gidiyor. Bu durumda, sürdürülebilir çevre ve iklim değişikliği için geriye çok az miktarda bir para kalıyor.

Küresel ısınma ülkemizi büyük bir göç dalgasıyla tehdit eder mahiyet arz etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Dervişoğlu.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Uluslararası Göç Örgütü 2050 yılına kadar en az 44 milyon, en fazla 216 milyon kişinin iklim değişikliklerinden kaynaklı göçmen olabileceğine işaret ediyor. Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Paneli'nde Akdeniz havzasının diğer bölgelere oranla daha fazla ısınma gerçekleştirdiği de ortaya koyuluyor. Ayrıca, çevre kirliliğiyle ilgili önemli sorunlar var, Komisyonunda dile getirmiştik. 100 Bin Konut ve İlk Evim, İlk İş Yerim Projelerinin tamamlanmadığına dair burada çeşitli eleştiriler oldu ama Türkiye'nin en önemli konusu biliniyor ki deprem. Deprem konusuna çok büyük bir özen göstermek mecburiyetindeyiz. 600 bin bağımsız konutun bayağı riskli olduğunu Sayın Bakanımız açıkladı; bu çok yüksek bir oran.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Dervişoğlu.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bu sorunun çözülmesi noktasında şayet başka kaygılardan hareket edilmeyecek, ana fikir deprem olacaksa İYİ Parti olarak her türlü desteği vermeye hazır olduğumuzun bilinmesini isterim. Ama biliyorsunuz, farklı farklı tartışmalar da gündeme geliyor. Bu konuda yapılmış bir yasa hazırlığı varsa hassasiyetlerimize özen gösterilmesini de hassaten istirham ettiğimizi parti grubu olarak ifade ediyorum.

Sabrınız ve nezaketiniz için teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum efendim.

BAŞKAN – Sayın Gül, buyurun.

17.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın bir buçuk saatlik konuşmayı otuz dakikaya sığdırmasına, AK PARTİ siyasetinin gençlere çok önem verdiğine, sporda elde edilen başarılarla; depremle, afetle mücadelenin politikaüstü bir mesele olduğuna, deprem bölgesinde köy konutlarının ve kalıcı konutların yapımının hızla devam ettiğine ve bugünkü çalışmada emeği geçenlere teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle bugün çok verimli bir bütçe görüşmesi yaptık. Ben tüm siyasi parti gruplarına teşekkür ediyorum. Yani tüm hatiplerin hem Gençlik ve Spor Bakanlığı hem de Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına yönelik eleştirilerini, önerilerini ve bu konuda yapıcı birtakım yapısal önerilerini Sayın Bakanlarımız da dikkatli şekilde not aldı, bizler de istifade ettik. Bu yüzden, tüm arkadaşlara, konuşmacılara, tüm siyasi partilere teşekkür ediyorum. Onun dışında, Bakanlarımız yersiz ya da haksız isnatlara karşı gerekli cevapları da verdiler, ayrıca bizler de gerekli itirazlarımızı yaptık.

Tabii, bugün Osman Aşkın Bakanımız Meclisi çok özlemiş, Genel Kurulu çok özlemiş. Kulise çıkan vekillerimiz "Ya, Bakanımız ne dedi? Vallahi, ne dedi? Ama çok güzel konuştu." diye... Herhâlde herkes böyle... Güzel konuştuğuna dair tutanaklara geçti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Tutanaklardan okuyacağız artık.

BAŞKAN – Buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Neredeyse bir buçuk saatlik bir konuşmayı otuz dakikaya sığdırdık ama önemli mesajlar gençlerimiz için, spor için. Çok önemli çalışmalardan dolayı başta Sayın Bakanımıza ve ekibine çok teşekkür ediyorum.

Gençler Türkiye'nin geleceği, özellikle AK PARTİ siyaseti gençlere çok önem veriyor ve biz onlara daha güzel bir Türkiye bırakmak için onların emaneti olarak bakıyoruz, emanet hukuku çerçevesinde bakıyoruz ve bu anlayışla gençlerimize güveniyoruz. Gençlerimiz hayal etsinler, biz Hükûmet olarak, AK PARTİ olarak onların hayallerini gerçekleştirelim.

Sporda çok önemli başarılarımız var. Dün, yine Dünya Kulüpler Şampiyonası Türk finaline sahne oldu. Vakıfbankla karşılaşan Eczacıbaşı şampiyon oldu, her iki takımımızı tebrik ediyorum. Gençlerimiz için çalışmaya devam edeceğiz.

Yine, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanımız yapmış olduğu çalışmaları çok güzel ifade ettiler, Bakanımıza ve ekibine çok teşekkür ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Türkiye bir deprem kuşağında yer alıyor ve depremle mücadele, afetlerle mücadele, önceden tedbirleri almak hepimizin ortak sorumluluğu. Kentlerde beraber yaşıyoruz, şehirlerde beraber yaşıyoruz, aynı apartmanları paylaşıyoruz; bu, politikaüstü bir meseledir ve bu nedenle, daha önce de söylediğimiz gibi, imar hukukunu anayasal

düzeye çıkarmayı bir siyasal hedef olarak düşünüyoruz. İnşallah, bu yasama döneminde bunu hep beraber gerçekleştirmeyi hep birlikte bir ödev olarak görüyoruz çünkü vatandaşlarımızın can güvenliği hepimize emanet. Bu konuda, depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum.

Benim de seçim bölgem olan Gaziantep'te Sayın Cumhurbaşkanımız bir bayram günü Nurdağı'na gelerek köy konutlarını depremden yetmiş gün sonra vatandaşlarımıza teslim etti. Hem köy konutlarının hem kalıcı konutların yapımı hızla devam ediyor ve amacımız, en kısa sürede -ki teslim edilenler de var...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – ...11 ilimizde büyük bir gayretle bu konutların yapımı devam ediyor- inşallah, vatandaşlarımız güvenli, sıcak konutlarına bir an önce kavuşacaklardır; Hükümetimiz bunun için çalışıyor, Sayın Cumhurbaşkanımız her an bu çalışmaları yakından takip ediyor ve vatandaşlarımız inşallah en güvenli şekilde konutlarına ulaşacaklardır.

Ben, yine, emeği geçenlere teşekkür ediyorum. Bugünkü çalışma için de tüm arkadaşlara, tüm siyasi partilere tekrar teşekkür ediyorum.

Bütçemiz hayırlı olsun.

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36) (Devam)

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37) (Devam)

A) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI (Devam)

1) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) İklim Değişikliği Başkanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) İklim Değişikliği Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) KENTSEL DÖNÜŞÜM BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Kentsel Dönüşüm Başkanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

BAŞKAN – Soru cevap işlemini başlatıyorum.

Sayın Aldatmaz...

YUSUF ZİYA ALDATMAZ (Bartın) – Sayın Başkan, her 2 Bakanımıza da sorum olacak.

Birinci sorum: KÖYDES projeleri kapsamındaki ödenekler kullanılmakta ve güzel projeler hayata geçirilmektedir, KÖYDES projeleri kapsamında 2023 yılında ne kadar kaynak kullanılmıştır? 2024 yılı için ne kadar kaynak öngörülmüştür? KÖYDES ödenekleri dağıtım kriterleri nelerdir?

İkinci sorum: SUKAP projeleri kapsamında bugüne kadar ne kadar kaynak kullanılmıştır, 2024 yılında ne kadar kaynak kullanılacaktır?

Üçüncü sorum Gençlik ve Spor Bakanımıza: Bakanımız 81 ilimizde sayıları neredeyse 500'ü bulan gençlik merkezlerinden bahsetti, yine devamında sayıları 350'yi aşan genç ofisleri zikretti; gençlik merkezi ve genç ofisler arasındaki fark nedir, buna neden ihtiyaç duyulmuştur?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Yazmacı...

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) – Sayın Bakanlarımıza sunumları için teşekkür ediyor, 2024 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Gençlik ve Spor Bakanımız Sayın Osman Aşkın Bak'a Türkiye'nin Euro 2032 Avrupa Futbol Şampiyonası'nda İtalya'yla birlikte ev sahibi ülke olmasında verdiği emek ve gayretler için milletimiz adına teşekkür ediyorum. Bu konuda da kendisine Şanlıurfalılar adına bir soru sormak istiyorum: 2032 Avrupa Futbol Şampiyonası'na ev sahipliği yapacak kentler arasına tarihin sıfır noktası olarak adlandırılan, Göbeklitepe'yi barındıran, zengin ve kadim bir tarihe sahip, 3 semavi dinin atası Hazreti İbrahim'e ev sahipliği yapmış Şanlıurfa'mızı almayı planlıyor musunuz? Çünkü Şanlıurfa'nın, bu şampiyonaya gelecekler için önemli bir destinasyon olacağına şüphemiz yok.

Bir kez daha Sayın Bakanlarımız nezdinde her 2 kıymetli kurumumuzun tüm personeline verdikleri emekler için teşekkür ediyor, Genel Kurula saygıyla selamliyorum.

BAŞKAN - Sayın Kurt...

RESUL KURT (Adıyaman) – Sayın Bakanlarımıza öncelikle teşekkür ediyorum. Deprem bölgesinde, özellikle de seçim

bölge, memleketim Adıyaman'da yaptıkları çalışmalar için kendilerine ve çalışma arkadaşlarına çok teşekkür ediyor, şükranlarımı sunuyorum.

İlk sorum Gençlik ve Spor Bakanlığımıza: Bakanlığımız tarafından Adıyaman başta olmak üzere deprem bölgesinde planlanan yurt, tesis ve bu kapsamdaki spor alanlarıyla ilgili kapasite ve çalışmalar ne durumdadır?

İkinci sorum Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımıza: Tüm deprem bölgesinde başlatılan Yerde Dönüşüm Projesi hangi aşamada? Deprem bölgesinde ve özellikle Adıyaman'da bu projeyle kaç bağımsız bölüm dönüştürülecek, kaç başvuru var, hangi destekler veriliyor, projelerin maliyeti nedir, bununla ilgili bütçede ne kadarlık bir ödenek öngörüldü? Adıyaman'da yakın zamanda kaç konut ve iş yeri teslim edilecek? Deprem bölgesinde hayat ne zaman normale dönecek?

BAŞKAN – Sayın Aksakal...

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınızın yanıtlaması dileğiyle: Bugüne kadar gerçekleştirilen kentsel dönüşüm uygulamaları sonrasında ortaya çıkan çok katlı rezidanslarda toprak sahiplerinden aynı binalarda yaşamaya devam edenlerin oranı konusunda bir çalışmanız var mıdır? Varsa bu oranı nedir?

İkinci olarak, ironik bir yaklaşımla: "Bizim hedefimiz, sağlam, sıfır atık uyumlu, yeşil ve akıllı şehirler inşa etmektir. Şehir ve insan birbirinin aynası ve aynıdır. Bir şehre bakış atmak aslında bir insana, bir millete, bütün insanlığa bakmak demektir." anlayışınızdan hareketle; bütün yaşam çevrelerindeki küfür, hakaret, şantaj, tehdit, kadına şiddet, başıboş sokak hayvanları, sporda yaşanan saldırganlıklar gibi sosyal çevre kirliliğinin önlenmesine dair bir çalışmanız ya da planlamanız var mıdır?" diye sormak istiyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Fırat...

CELAL FIRAT (İstanbul) – Sayın Başkan, Değerli Bakan; deprem bölgesinde bugüne kadar kaç ev, sahiplerine teslim edilmiştir? Kaç aile konteynerlerde kalmaktadır? Çadırda yaşayan aileler var mıdır? İstanbul Esenyurt ilçesinde yaklaşık 30 bin, Türkiye genelinde yaklaşık 100 bin aile konut vadiyle dolandırılmış ve on yılı aşkın süredir sorunlarına çözüm aramaktadır. Bu sorunun kökten çözümü için ne yapacaksınız? İstanbul'daki riskli yapı sayısı kaçtır, bunlardan kaç hakkında yıkım kararı alınmıştır? Riskli yapı nedeniyle yıkım kararı alınan binaların hak sahiplerine herhangi bir ödeme yapılması düşünülüyor mu? Yurt dışına ekonomik nedenlerle, kaygılarla ve geleceksizlik yüzünden çıkan genç sayısı kaçtır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Karagöz...

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımıza soruyorum: Depremden etkilenen vatandaşlarımız için bir yılda tamamlanacağı söylenen konutların yapımı tamamlandı mı? Ülke yaşadığımız deprem travmasından sonra dirençli kentlerin oluşturulması yolunda atılan adımlar nelerdir? Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerinde bulunan memleketimiz Amasya'da olası depremlere karşı yürütülen hangi çalışmalar vardır?

Gençlik ve Spor Bakanlığımıza soruyorum: Ülkemizin dört bir yanında devlet yurtlarında kalan binlerce öğrenci barınma, beslenme, sağlık ve can güvenliği sorunlarıyla baş başa bırakılmaktadır; öğrencilerimizi her gün ayrı bir skandalla anılan cemaat yurtlarına bırakmamak için talepleri karşılayacak sayıda devlet yurdu açmayı düşünüyor musunuz? Mevcut KYK yurtlarında kalite standartlarını artırmaya yönelik çalışmalarınız var mı?

Ayrıca, kırk beş yıl önce bugün Maraş'ta başlayan gerici katliam sonucu yitirdiğimiz canlarımızı saygı ve rahmetle anıyorum.

BAŞKAN – Sayın Abdurrahim Fırat...

ABDURRAHİM FIRAT (Erzurum) – Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçelerinin ülkemize hayırlı olmasını temenni ederim.

Erzurum, kış sporlarında Türkiye'nin ve dünyanın önde gelen merkezlerinden biridir. 2011 Dünya Üniversiteler Kış Oyunları ve 2017 Avrupa Gençlik Olimpik Kış Festivali başarılı bir şekilde şehrimizde gerçekleştirilmiştir. Mart 2024 tarihinde Erzurum'da düzenlenecek olan İtme Engelliler Kış Oyunları'nda sizleri aramızda görmekten mutluluk duyacağız.

Sorum Gençlik ve Spor Bakanımıza olacak: Erzurum'un, altyapı tesisleri, iklimi ve bu tür organizasyonlarda daha önce ev sahipliği yapmış bir kent olması hasebiyle 2024 yılı ve sonrası için ilimizde düzenlenmesi öngörülen bir organizasyon var mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Şenyaşar...

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) – İlk sorum Gençlik ve Spor Bakanına. KYK yurtlarında ihmaller sonucu öğrenciler ölmeye devam ediyor. Daha iki gün önce Urfa KYK yurdunda öğrenciler kırk beş dakika asansörde mahsur kaldı. Öğrencilerin yurtlarında sıcak su bulunmayan yurt yönetimi, öğrencilerin yemeklerinde saçı ve sineği eksik bırakmıyor. Öğrenciler KYK yurtlarında barınmak istemiyorlar, kira fiyatları ortada. Bakanlık olarak gençlerin barınma sorununa çözüm bulmak için öğrencilere kira yardımı desteği yapmayı düşünüyor musunuz? Ülkeyi terk eden genç sayısı kaçtır, bölgelere göre dağılımı nedir? Uyuşturucu madde bağımlısı genç sayısı kaçtır?

Diğer sorum Çevre ve Şehircilik Bakanına. Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Yıl bitmeden 46 bin deprem konutu hak sahibine teslim edilecektir..." On gün sonra yıl bitecek, 46 bin konut, sözü verdiğiniz gibi hak sahibine teslim edilecek mi?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Baltacı.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu fotoğraf 19 Haziran 2018'de Kastamonu'da çekildi yani 24 Haziran milletvekili seçimlerinden beş gün önce. O gün de Gençlik ve Spor Bakanı olan Sayın Osman Aşkın Bak proje görsellerini de paylaşarak Kastamonu'ya 12.500 kişilik yeni bir stadyum sözü vermişti. Üzerinden tam iki bin dokuz gün geçti, yeni stadyum için tek bir adım bile atılmadı. Bu yıl TFF 2. Lig Kırmızı Grup'ta lider olan ve şampiyonluğa koşan Kastamonusporumuz ve taraftarlarımız yeni bir stadyumu sonuna kadar hak etmektedir. Sayın Bakana sormak istiyorum: 19 Haziran 2018'de verdiğiniz yeni stadyum sözünü neden tutmadınız, bu sözü yerine getirecek misiniz?

BAŞKAN – Sayın Aygun...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olarak deprem için ne yapıyorsunuz? Tekirdağ-İstanbul deprem fay hatları üzerindeki tüm şehirlerde riskli binaları yıkıp depreme karşı güçlü binalar yapacak mısınız? Yine, sıkıntılı binaların depreme karşı güçlendirilmesi olacak mı? Okullarımız için öncelikli planınız var mı? Rezerv alan ilan ederken mülkiyet hakkının gasbedilmeyeceği güvencesini verecek misiniz? Deprem ve afetle mücadele adına kentlerin kıymetli yerlerini ranta açacak mısınız? İklim değişikliğine karşı meraları, ağaçları koruyup maden şirketleri için ağaç kesimine izin vermeye devam edecek misiniz? Tekirdağ'da olduğu gibi ÇED raporunun devre dışı bırakılmasına göz yummaya devam edecek misiniz diyorum. Ayrıca, Ergene Nehri ne zaman temiz olacak Sayın Başkan?

Spor Bakanına soruyorum: Süleymanpaşa'da söz verilen stadyumu ne zaman yapacaksınız? Kapalı spor salonu yapmayı düşünüyor musunuz? Sağlıkta şiddetten bahsederken sporda şiddetten bahseder hâle geldik. Sporu centilmenlik sahasından çıkarıp öfke ve nefret noktasına getirdiğimizde, bu, ülkedeki hoşgörü ve barış ortamının yok edilmesi anlamına gelecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bakana da soruyorum: Sporda şiddeti ortadan kaldırmak için ne tip önlemler alacaksınız?

BAŞKAN – Sayın Alkayış...

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, deprem bölgesinden en çok etkilenen illerden biri olan Adıyaman'ımızda kalıcı konutlar hızla yükseliyor. Gerek depremden etkilenen bütün illerde ve özelde de Adıyaman ilimiz için gösterdiğiniz hassasiyet için teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, bildiğiniz üzere Adıyaman merkezde kalıcı konutlar 2 noktada inşa ediliyor. Örenli bölgesinde yapılan kalıcı konutların teslimat tarihi ile İndere bölgesinde yapılmakta olan ve inşaat süreci hızla ilerleyen 16.433 kalıcı konutlar için öngördüğünüz teslimat tarihi ne zaman olacaktır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Beyaz...

ERSİN BEYAZ (İstanbul) – Çevre ve Şehircilik Bakanına soruyorum: 6 Şubat depremlerinin üzerinden on ay geçmesine rağmen deprem bölgesinde barınma ve hastane sorunlarının devam ettiği bilinmektedir. Depremi yaşadığı 10 ilde kaç konut yapılmıştır? Kaç vatandaşımız evlerine yerleşmiştir? Kaç tane hastane yapılmıştır? Yatak ve teçhizat kapasiteleri nelerdir? Kaç okul yapılmıştır? Kaç okul depreme dayanıklı hâle getirilmiştir? Okullarda ücretsiz yemek dağıtılmakta mıdır?

Gençlik ve Spor Bakanımıza soruyorum: Öğrenci kredi ve burslarımız 1.250 liradır, yüksek lisansta 2.500, doktora 3.750 liradır. Bakanlığınız bütçesi yüzde 108 artmış ancak öğrencilerin kredi ve bursları yüzde 60 artmıştır. Bakanlık bütçesine paralel olacak şekilde en az 2 katına çıkarılması hususunda bir çalışmanız var mıdır? Cevabınızı tane tane ve anlayabileceğimiz şekilde vererseniz memnun olurum.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ – O, tercih ya.

BAŞKAN – Sayın Dusak...

ABDÜRRAHİM DUSAK (Şanlıurfa) – Sayın Çevre Bakanımıza sorularım var. Türkiye Paris İklim Anlaşması'nı Meclisten geçirerek taraf oldu. Bu anlaşma ülkemize ne getirecek, bundan sonra neler olacak?

İkinci sorum: Sıfır Atık Projesi hangi aşamaya gelmiştir?

Üçüncü sorum: Şanlıurfa'da katı atık bertaraf etme çalışmalarının geliştirilmesi için neler yapılmaktadır?

Diğer sorum: Deprem sonrası Şanlıurfa'da yapımı devam eden TOKİ konutlarıyla ilgili bilgi verebilir misiniz?

Sayın Gençlik ve Spor Bakanımıza da sorularım olacak. Şanlıurfa'da üniversite öğrencilerimiz için 8 yurdumuzda toplam 5 bin kişilik yurt kapasitemiz mevcuttur. Artırılmasına yönelik çalışmalarınız var mıdır?

Diğer sorum: Şanlıurfa'da 97 bin lisanslı sporcumuz bulunmaktadır. Atletizm başta olmak üzere, kano, yelken, atıcılık ve diğer spor dallarında lisanslı sporcu sayısının artırılması için yapılan çalışmalar nelerdir?

Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Yıldız...

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İlk sorum, daha doğrusu ilk sorularım Gençlik ve Spor Bakanımıza.

Sayın Bakanım, sizin de sunumunuzda ifade ettiğiniz gibi 81 ilimizin 81'inde Deneyap atölyeleri faaliyetlerine devam ediyor. Açıkçası, ikinci Deneyap, birden fazla Deneyap atölyesi olan illere baktığımızda bölgesel anlamda da gerçekten fırsat eşitliği temelinde çok dengeli ve adil bir dağılım olduğunu görüyoruz. Bu noktada bu Deneyap atölyelerinin daha fazla gence dokunabilmesi adına projeleriniz nelerdir?

İkinci sorum: Ankara'nın en kıymetli noktalarından bir tanesi Saraçoğlu Mahallesi'nde bir bina gençlik merkezi olabilmesi için Bakanlığınıza tahsis edildi. Bu noktada Özhasseki Bakanımıza da size de hassaten teşekkür ediyorum. İnovasyon atölyeleri de içermesi planlanan Saraçoğlu Gençlik Merkezi ne zaman tamamlanacak?

Diğer sorum Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanımıza: Maraş depreminin ardından kurulan araştırma komisyonunda ben de sözcüydüm, o sebepten soruyorum; İstanbul'da başlatılan Yarı Bizen Kampı hangi aşamada?

BAŞKAN – Sayın Tahtasız...

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Maraş katliamında acımasızca katledilen tüm canlarımızı rahmetle anıyor, bu katliamı yapanları ve göz yumanları lanetliyorum.

Sayın Bakanlara soruyorum: Bakanlığımızın 2024 yılı bütçesinde Çorum'a ne kadar ödenek ayrılmıştır? Ayrılan bütçenin projeye göre dağılımı nedir? İki ay önce Çorum ilimizde futbol sahası ve amatör sporevi sözü verdiniz, bu sözünüzü ne zaman yerine getireceksiniz? Kale, Yavruturna, Bahçelievler ve Buharaevler Mahallelerimizde nizami sentetik futbol sahası ve kapalı spor salonu eksikleri var, tamamlayacak mısınız? Akkent Mahallesi'nde üç yıldır kullanılmayan gençlik merkezi, atletizm pisti ve spor salonu çürümeye terk edildi, bu tesisler ne zaman hizmete açılacak?

Çorum ilimizin hava ve çevre kirliliği sorununun çözümü için çalışmalarınız var mı? 743 konutluk Kuruçay TOKİ'de yedi yılda 100 ev teslim edebildiniz, tamamı hangi tarihte teslim edilecek? Deprem fay hattında olan Çorum ilimizde depreme yönelik kentsel dönüşüm ve başka çalışmalarınız var mıdır? Cumhurbaşkanlığı kararıyla kentsel dönüşüm alanı ilan edilen 95 dönümlük Çorum Kale Mahallesi'ndeki kentsel dönüşüm ne zaman yapılacak? Vatandaşlarımızın mağduriyetini giderecek misiniz?

BAŞKAN – Sayın Fendoğlu...

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sorum Çevre Bakanımıza. Öncelikle Çevre Bakanımıza, Bakan Yardımcılarımıza ve kıymetli bürokratlarına Malatya ilinde yapmış olduğu çalışmalardan dolayı teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, Malatya'da merkeze bağlı Doğanşehir ve Akçadağ ilçelerimizde beldelerimizdeki esnaflarımızın bir talebi vardır: Köylerde iş yerleri ruhsatsızdır, "kerpiç ev" diye geçiyor dolayısıyla bu esnaflarımız orta hasarlı olanlarda güçlendirme yapamıyorlar, güçlendirme yapamadıkları için de 29 Aralık'a kadar müddet verilmiş, yıkılması isteniyor. Kış günü kış şartlarında esnafımız ve köylümüzün o evleri ve ambarlarını boşaltmaları sıkıntı yaratacağından, sizlerden talebi, konutlarını alana kadar veya bahara kadar müsaade etmenizdir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Şimdi Bakanlarımıza söz vereceğim.

Buyurun Sayın Bakan.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ – Efendim, sürem içerisinde cevap

vermeye çalışacağım birkaç madde var.

Birincisi, özellikle, gerçekten çok merak edilen bir konu var: "680 bin konut yıkıldıysa bunlar ne zaman teslim edilecek, hak sahipleri ne zaman alacaklar?" Evet, 680 bin hasarlı yapı var ama hak sahipliğine gelindiği zaman, AFAD'ın şu ana kadar tespit etmiş olduğu 376 bin hak sahibi var, 50 bin civarında da ihtilaflı olan konu var; karşımıza ortalama 430 bin civarında hak sahibi çıkıyor. Sebebine gelince -aradaki sayı farkını söylüyorum- doğru, yıkılan 680 bin civarında ama hak sahipliğinin az olmasının sebebi, kimi apartmanlar tek sahipli, 40 tane dairesi var, devlet 40 tanesini karşılayacak bir durumda değil; kimisi tapuda ispat edemiyor, ihtilaflı, sıkıntılı ortamlar var. Onların her birisinin ihtilaflarının giderilip gelmesi durumunda 430 bin civarında hak sahibinin olacağı öngörüyoruz. Bizim "Yerinde Dönüşüm" diye başlattığımız kentsel dönüşümle ilgili konuda da 50-60 bin civarında daha vatandaş hak sahibi olacak gibi gözüküyor çünkü AFAD'da hak sahibi olamayan, ticari işletmeler üzerinde bulunan konutları biz yerinde dönüşüm yaptığımızda hak sahibi olarak görebiliyoruz ama onların yasası buna izin vermiyor. Buna benzer fasıllardan gelecekle beraber 500 bin civarında karşımıza hak sahibi çıkacak. 207 bin konutun inşaatı başladı, ihalesi yapıldı; kimisi 1'inci katta, kimisi 5'inci katta, kimisi tamamlanmış, kaba inşaatı bitmiş, kimisi teslim edilme aşamasına gelmiş 207 bin konut var. 50 bin civarında köyevinin de bir kısmı başladı, bir kısmının ihaleleri yapılıyor, bir ay içerisinde öyle tahmin ediyorum ki hepsini bitiririz. Merkezlerde de ayrıca şu anda ihale sürecine girmiş olan, tespit ettiğimiz meydan ve meydana açılan caddelerde 50 bin civarında konut daha yapıyoruz. Yani 310 bin civarında konut başlamış oluyor. Teslim tarihine gelince, prensip olarak betonarme inşaatlarda bir yıl süre veriyoruz -ki bunda da çok aşım olmadı- onları inşallah teslim edeceğiz o süreler içerisinde, ne zaman başlamışsa bir yıl kadar bir süre. Köyevlerinde de çelikten yaptıklarımıza sekiz aya kadar bir süre veriyoruz, ki onları da sekiz dokuz ay içerisinde teslim ederiz. Yani 3'üncü, 4'üncü, 5'inci aylarda başlattığımız inşaatların her birinin teslimlerini en geç 5'inci aya kadar, Allah izin verirse bir seneye kalmadan bitirmiş oluruz diye düşünüyoruz.

İkinci bir konu, şu anda teslim edeceğimiz, hazır olan, kimisinin biraz çevre düzeniyle uğraştığımız, kimisinin ufak tefek yollarında veya hatta bazı sosyal donatılarında eksiklik olan teslim edeceğimiz konutlar: Malatya'da 5.227, Gaziantep'te 10.204, Kahramanmaraş'ta 8.131, Hatay'da 6.416, Osmaniye'de 1.852, Adana'da 1.589, Elâzığ'da 2.255 konutu teslim etmeyi düşünüyoruz. Yerinde dönüşümle ilgili vatandaşın bize 250.500 civarında da müracaatı var yani vatandaş diyor ki: "Biz evimizi yerinde yapacağız. Komşularımızla birlikte oturacağız. Siz bize daire başı 1,5 milyon lira para verin." Evet dedik. Onlardan da 10 binin üzerinde vatandaş işlemlerini bitirmiş, ruhsatını almış, kimisi aplikasyon krokisiyle uğraşıyor, kimisi çap alıyor, kimisi işe başlamış 10 bin civarında vatandaş var. Bunların da kendiliğinden hareket etmesini bekliyoruz. Allah izin verirse 300 binden fazla binayı, bağımsız birimi biz tamamlamış olacağız; 200 binden fazla da vatandaş kendisi yapmış olacak. Böylece hak sahipliği konusunda da üzerimize düşen görevleri biz yerine getirmiş olacağız.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Bakan, Adıyaman yok mu? Bütün illeri saydınız.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ – Adıyaman'ı söylemedim mi?

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Söylemediniz, unuttunuz bizi.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ – Pardon, kusura bakmayın.

Adıyaman'da şu anda 1.800 konut teslim edilecek ama merkezde -dediğim gibi- 10 binden fazla konuta başlıyoruz.

Sıfır Atık Projesi'yle ilgili bir soru geldi. 2017 yılında başlattığımız, küresel bir çevre hareketine dönen, bugün bir dünya markası olan Sıfır Atık Projesi'nden dolayı gerçekten ülke olarak övünüyoruz. Şu ana kadar 177 bin binada sıfır atık yönetimine geçildi, 20 milyona yakın vatandaşımıza bu konuda eğitim verdik ve geri dönüşüm olarak da 2023 yılında dışarıya "çöp" diye attığımız bütün varlıkların yüzde 35'i geri döndü, 2035'e kadar bunu yüzde 65'e çıkarmayı düşünüyoruz. İnşallah bunu gerçekleştirdiğimizde birçok ağaç da kesilmekten kurtulacak ve ekonomik olarak da büyük getirisi olacak diye düşünüyorum.

Şu ana kadar geri dönüşümde Sıfır Atık Projesi'nden elde ettiğimiz kazanç 96 milyar lira, kesilmekten kurtardığımız ağaç sayısı da 430 milyon civarında.

KÖYDES Projesi'yle ilgili bir soru soruldu. KÖYDES Projesi, büyükşehirler dışındaki 51 ilimizde içme suyu ve yolları yetersiz olan köy bağlılarının, yerlerinin bu standartlarının yükseltilmesiyle ilgili başlatılmış olan bir proje. Bugüne kadar 24 milyar lira harcama yapılmış; 2023 yılı için 3,8 milyar lira bütçe ayrılmış, 6.153 adet proje bu konuda devreye girmiş; 2024 yılı içerisinde de 6,9 milyar TL KÖYDES için ayrılmış vaziyette.

SUKAP soruldu arkadaşlar tarafından. Efendim, SUKAP da nüfusu 25 binin altındaki belediyelerin su ve kanalizasyon hizmetleri için ayrılan bir ödenek. 2023 yılında 1,2 milyar lira hibe, 1,2 milyar TL de kredi kullandırıldı; 2024 yılında da bu rakamlar neredeyse 2 misline çıkıyor.

Bir başka konu: "Paris İklim Anlaşması'na girdik de ne oldu, niye giriyoruz?" diye soruluyor. Evet, Paris İklim Anlaşması'nda bizi de bağlayan ve bütün dünya ülkelerini bağlayan ciddi kararlar var; ben buna yürekten inanıyorum, hepimizin buna uyması lazım. Burada bizim verdiğimiz sözler var. 2030 yılına kadar yüzde 21 olan artıştan bir kere sera gazı emisyonlarını da yüzde 41'e kadar düşürmeyi düşünüyoruz. Ülke olarak 2053 yılı net sıfır emisyon ve yeşil dönüşüm hedefimize ulaşmak için o konuda üzerimizde tarihî bir vazife olduğunu öngörüyoruz. Yeşil dönüşüm devrimiyle birlikte iklim ve çevre dostu yatırımları destekleyen uluslararası fonlara erişimimiz kolaylaşacak, ticarette rekabet gücümüz artacak; enerji, ulaştırma, sanayi, atık ve inşaat sektöründe düşük karbon teknolojilerine yatırım ve finansman imkânları da güçlenmiş olacak.

Evet, bizim İklim Değişikliği Başkanlığının bütçesiyle ilgili eleştiriler oldu, haklı arkadaşlarımız ama çevre yönetimiyle ilgili...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ – Efendim bir otuz saniye...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ – Bizim aslında o bölümde çevreyle ilgili Çevre Ajansında, çevre yönetiminde büyük bütçeler var, birlikte kullanılıyor. Arkadaşlarımız daha çok bizi yurt dışında temsil ediyorlar. En son 13 Aralık'a kadar süren Birleşik Arap Emirlikleri Dubai'de düzenlenen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi için ülkemiz adına temsilen 51 müzakereci katıldılar, orada binden fazla vatandaşımızla birlikte temsil ettiler, 213 oturumda ülkemizi temsil ettiler ve ülkemiz aleyhine hiçbir karar da çıkmadı. Kendilerine teşekkür ediyorum.

Teşekkür ederim efendim, sağ olun.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Gençlik ve Spor Bakanımız konuşacak.

Sayın Bakanım, buyurun.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorular için teşekkür ediyoruz değerli vekillerimize.

Bartın Milletvekilimiz Yusuf Ziya Aldatmaz'ın sorusu: "Gençlik merkezleri ve genç ofisler arasındaki fark nedir?" dedi. Gençlerin ayağına hizmet götürme politikasının bir örneği olan genç ofislerimizde gençlik faaliyetlerinden yararlanamayan

gençlerimize ulaşmayı, hizmetlerimizi yaygınlaştırarak daha fazla gence ulaşmayı ve gençlerle çalışan kurum ve kuruluşlarla iş birliklerinin gelişmesine olanak sağlamayı hedefliyoruz. Gençlik merkezi hizmetlerinin sunumunda kitle merkezli bir girişim imkânı sağlamayı hedefliyoruz. YÖK'le ve Millî Eğitim Bakanlığıyla ortak çalışmalar yaparak genç ofisleri kuruyoruz gençlerin, Bakanlığımızın faaliyetlerinden haberdar olması için, onlarla projeler yapması için. Mesela, bir okula gidiyorsunuz, çocuklara spor faaliyetlerini gösterip onları ilgili salonlara, ilgili antrenörlere yönlendirerek onların ayağına gitmiş oluyoruz bir vesileyle genç ofislerde. Özellikle üniversitelerdeki gençlik kulüplerinin faaliyetlerine, gençlerimize genç ofislerimizle destek oluyoruz; onlar Gençlik Bakanlığının yaptığı faaliyetlerden haberdar oluyor, gençlik kamplarına başvuruda bulunuyor, gençlerle ilgili yapılan faaliyetleri takip ediyor. Dolayısıyla, bire bir ayaklarına gidip gençlerle bu diyalogları sağlamış oluyoruz gençlik ofislerimizde. Üniversitelerimizde şu anda genç ofis sayımız 129, Millî Eğitim Bakanlığında 48, yurtlarımız içerisinde 99, mahallelerde 51, spor salonlarında 24, toplam 351 tane genç ofis var. Gençlik merkezlerimizde -ifade ettim- tiyatrodan müziğe, spordan satranca, bütün olayları gençlerimizin sosyal olarak da yaşayabileceği bir ortam var, sohbetler var, eğitimler var; saz çalmasından tutun yabancı diline, kurslara kadar pek çok aktiviteyi yerinde alıyorlar. Oradaki faaliyetlerden çok çok memnunar. Orada gönüllülüğü öğreniyorlar, gönüllü faaliyetlere katılıyorlar. Mahallelerde yaşlı insanları gidip ziyaret ediyorlar, onlarla beraber yapılan projelerde alışverişini yapıyorlar, evini temizliyorlar. Dolayısıyla gençlik merkezleri, gençlerimize bir vicdanı, toplumsal duyarlılığı, yaşlılara saygıyı, gençlere sevgiyi öğrettiğimiz bir alan. Gerçekten, hedeflediğimiz gibi -konuşmada da bahsettim- bütün ilçelerimizde gençlik merkezi yapmayı hedefliyoruz. Şu anda sayımız 470, 10 tane daha açacağız, 480; artarak devam ediyor. Dolayısıyla, çok verimli bir alan olarak faydalandığımız bir alan. Bazılarının içerisinde spor salonunu da var. Aile 2 çocuğunu, 3 çocuğunu getiriyor; mesela, birisi saz çalmaya gidiyor, birisi satranç oluyor, birisi spor yapıyor, hepsini bir arada yaşadıkları ortamlar var gençlik merkezlerimizde. O yüzden çok başarılı bir proje, biz de bunun takipçisi olarak devam ediyoruz.

Resul Kurt Adıyaman'da yurt sayısını sordu. Deprem bölgesinde -biraz evvel de ifade ettiğim gibi konuşmada da söyledim- ağır çelik konstrüksiyondan yapmayı planladığımız 5.930 yatak kapasiteli yurt inşaatı olacak. Bunların -14.250- ihale süreçleri devam ediyor. Dolayısıyla toplamda o bölgede 19 tane yurt ve 20.230 yatak kapasitesine ulaşmış olacağız. Dolayısıyla, bunlarla ilgili projeleri bitti, projeleri de gösterdik. Bölgemizde bu... Ayrıca, tabii, konuşmada da ifade ettim, gençlerin istihdam kazandırılmasıyla ilgili Sanayi ve Teknoloji Bakanlığıyla beraber yaptığımız projeler var, o projelerden bir tanesi de Adıyaman'da. O proje çerçevesinde de yaklaşık 1 milyar 200 milyon TL Sanayi ve Teknoloji Bakanlığıyla beraber buraya yatırım yaptık ve 55 binden fazla gencimize istihdam sağlanmış oldu; bunu da yeri gelmişken söylemek istiyorum.

AK PARTİ Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız'a teşekkür ediyorum, kendisi de takip ediyor. Deneyap teknoloji atölyelerinde gençlerin fırsat eşitliğiyle ilgili söyledi, hakikaten, bugün belki haberlerde de görmüşsünüzdür, Yüksekova'da model uçak kursu açıyoruz yani o kadar heyecanlı ki çocuklar, yaptığımız her şey onlar için. Doğu ve Güneydoğu'da özellikle gençlik merkezlerine gelerek Deneyap atölyelerinde kodlamasıyla, vesaireyle teknolojiyle buluşuyorlar, sporla buluşuyorlar, pek çok aktiviteyle buluşuyorlar. Dolayısıyla çok başarılı bir örnek. Deneyap atölyelerini biz Millî Teknoloji Vakfıyla beraber, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığıyla beraber... Onlar kitleleri getiriyorlar, eğitmen veriyorlar, biz de onlara alan sağlıyoruz ve gençlerimiz orada teknolojinin yeni versiyonlarını konuşuyor. Bakın, orada çocuklar, 12 yaşında, 15 yaşında çocuklar, artık yapay zekâyı, kodlamayı konuşuyorlar, yaptıkları robotlarla yarış ediyorlar ve dolayısıyla, çok başarılı bir ortam. Bahsettiği Saraçoğlu inovasyon atölyesi...

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Sorulara cevap verin Sayın Bakan, sorulara.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Diğerlerine yazılı olarak cevap veririz. Bildiklerimizi de anlatalım, bazıları anlamamışsınız dolayısıyla bunları da ifade ediyoruz.

Özellikle "Saraçoğlu inovasyon odaklı gençlik merkezi ne zaman açılacak?" diye soruldu, bununla ilgili görüşmelerimiz var; biz bunu mart ayının başında açmayı hedefliyoruz, tefrişatı kaldı. Bu da Ankara'nın gençlerine hayırlı olsun diyorum. Teşekkür ediyoruz bu noktada da.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ev gençlerinden bahseder misiniz, ev gençlerinden?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Şöyle söyleyeyim: "Şanlıurfa'da yurt yapılacak mı?" diye vekilimiz sordu. Şanlıurfa'da bin kişilik yurt projesi yer almakta. Söz konusu projenin inşaat projesi devam ediyor, 2024 yılında bunu açacağız.

Erzurum'la ilgili bir soru vardı. Erzurum, kış sporları altyapı tesisleriyle, iklimiyle büyük organizasyonlara ev sahipliği yapmış bir ilimiz. Geçmişte 2011 Dünya Üniversiteler Kış Oyunları'nı burada düzenledik. Önümüzdeki yılda da işitme engellilerle ilgili bir organizasyon var. Erzurum'un spor altyapısı, özellikle kış sporlarıyla ilgili altyapısı çok çok güçlü. Bu noktada da Erzurum'un kış sporlarıyla ilgili potansiyelini her aşamada değerlendirmeyi planlıyoruz.

Sayın Şanlıurfa Vekilimiz Avrupa Futbol Şampiyonası'yla ilgili soru sordu, 2032 Avrupa Futbol Şampiyonası organizasyonunda... Tabii, bunlarla ilgili süreçler devam ediyor. İtalya ve Türkiye illeri bildirecek. Stadyum kapasitesi, belli potansiyeller ve belli kuralları var; o kurallar çerçevesinde de ülkemizin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK – Diğerlerine de yazılı olarak cevap vereceğiz.

Teşekkür ederim.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Başkanım, Trakya'ya bir gelediniz bel!

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Zaten sorulara cevap vermeden süre bitti yani.

BAŞKAN – Şimdi sırasıyla sekizinci turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ile kesin hesaplarına geçilmesi hususunu ve bütçeleri ile kesin hesaplarını ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

Gençlik ve Spor Bakanlığının 2024 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	GENEL TOPLAM	171.030.724.000
---	--------------	-----------------

Gençlik ve Spor Bakanlığının 2024 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığının 2022 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	48.709.102.320,13
Bütçe Gideri	48.543.273.865,03
Kullanılmayan Ödenek	165.828.455,10

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığının 2022 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının 2024 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

1) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi ÖDENEK CETVELİ

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bir önerge vardır, okutuyorum:	GENEL TOPLAM	271.741.383.000
--	--------------	-----------------

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

BÜTÇE YILI: 2024

İDARE ADI: ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

AÇIKLAMA	EKLENEN	DÜŞÜLEN
99- PROGRAM DIŞI GİDERLER	219.740.028.000	
20.23-STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI	219.740.028.000	
F.01-Genel Bütçeli İdareler	219.740.028.000	
E.05.02-HAZİNE YARDIMLARI	219.740.028.000	
2- ŞEHİRCİLİK VE RİSK ODAKLI BÜTÜNLEŞİK AFET YÖNETİMİ PROGRAMI		219.740.028.000
20.23-STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI		219.740.028.000
F.01-Genel Bütçeli İdareler		219.740.028.000
E.05.02-HAZİNE YARDIMLARI		219.740.028.000

Abdulhamit Gül
Gaziantep
Mustafa Alkayış
Adıyaman

Halil Eldemir
Bilecik
Veysel Tipioğlu
Kocaeli

Osman Sağlam
Karaman

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Takdire bırakıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Anayasa'nın bütçe ve kesin hesabı düzenleyen 161'inci maddesinin ilgili fıkrasının "Genel Kurulda kamu idare bütçeleri ile değişiklik önergeleri, üzerinde ayrıca görüşme yapılmaksızın okunur ve oylanır." hükmü gereğince önergenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

16/10/2023 tarihli ve 32341 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 153 sayılı Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnemesi'yle Kentsel Dönüşüm Başkanlığı kurulmuştur. Başkanlık 7/11/2023 tarihli ve 7471 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 5018 sayılı Kanuna ekli (II) sayılı cetvele eklenmiştir. Bu çerçevede, Kentsel Dönüşüm Başkanlığına tahsis edilmesi öngörülen hazine yardımı ödeneklerinin ilgili programa aktarılması gerekmektedir. Ayrıca, 2025 yılı hazine yardımlarının 380 milyar 659 milyon 682 bin TL, 2026 yılı hazine yardımlarının ise 370 milyar 121 milyon 953 bin TL olacağı tahmin edilmektedir.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda genel toplamı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının 2024 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının 2022 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı (A) CETVELİ

Toplam Ödenek	12.601.579.455,12
Bütçe Gideri	11.834.736.013,99
Kullanılmayan Ödenek	766.843.441,13

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının 2022 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün 2024 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

**1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM 8.160.971.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün 2024 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün 2022 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

**2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek 2.672.683.359,88

Bütçe Gideri 2.517.000.118,59

Kullanılmayan Ödenek 155.683.241,29

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün 2022 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün 2024 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

**1) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM 3.592.599.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün 2024 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün 2022 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

**2) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek 1.002.101.461,00

Bütçe Gideri 999.743.430,63

Kullanılmayan Ödenek 2.358.030,37

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün 2022 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

İklim Değişikliği Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI

**1) İklim Değişikliği Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM 178.814.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İklim Değişikliği Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

İklim Değişikliği Başkanlığının 2022 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

**2) İklim Değişikliği Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek 45.204.065,00

Bütçe Gideri 23.345.326,49

Kullanılmayan Ödenek 21.858.738,51

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İklim Değişikliği Başkanlığının 2022 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Kentsel Dönüşüm Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

KENTSEL DÖNÜŞÜM BAŞKANLIĞI

**1) Kentsel Dönüşüm Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM 219.740.028.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM

219.740.028.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kentsel Dönüşüm Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Böylece sekizinci turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri, kesin hesapları kabul edilmiştir. Hayırlı olmalarını temenni ederim.

Sayın milletvekilleri, sekizinci tur görüşmeleri tamamlanmıştır.

Programa göre, kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarını sırasıyla görüşmek için 20 Aralık 2023 Çarşamba günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.53